

SVIM PLANINARSKIM DRUŠTVIMA I KLUBOVIMA, GRADSKIM I ŽUPANIJSKIM
PLANINARSKIM SAVEZIMA, HRVATSKOJ GORSKOJ SLUŽBI SPAŠAVANJA I NJENIM
STANICAMA I STANICAMA VODIČA UČLANJENIM U HRVATSKI PLANINARSKI SAVEZ

Temeljem članka 22. Statuta HPS-a i odluke Glavnog odbora od 28. veljače 2015. g. sazivam

XXVI. SKUPŠTINU HRVATSKOG PLANINARSKOG SAVEZA

u subotu, 13. lipnja 2015. g. u Zagrebu

Dnevni red:

1. Otvaranje Skupštine i izbor Radnog predsjedništva
2. Izbor radnih tijela Skupštine
3. Verifikacija predstavnika u Skupštini HPS-a
4. Izvještaj o radu HPS-a 2011. – 2015. g.
5. Financijski izvještaj 2011. – 2015. g.
6. Izvještaj Nadzornog odbora HPS-a 2011. – 2015. g.
7. Izvještaj Suda časti HPS-a 2011. – 2015. g.
8. Izvještaj Glavnog odbora HPS-a
9. Donošenje Statuta HPS-a
10. Razrješnice dužnosnicima HPS-a (predsjednik, dopredsjednik i predsjednik IO-a) i tijelima HPS-a (Izvršni i Nadzorni odbor, Sud časti)
11. Izbor dužnosnika HPS-a (predsjednik, dopredsjednik i predsjednik IO-a) i tijela HPS-a (Nadzorni odbor i Sud časti)
12. Strategija razvoja hrvatskog planinarstva 2015. – 2025.
13. Okvirni financijski plan za 2016.
14. Odluka o dodjeli Povelje počasnim članovima HPS-a
15. Pitanja i prijedlozi

**Skupština će se održati u Hotelu Panorama (Dvorana "Kaptol", na I. katu)
u Zagrebu, Trg Krešimira Čosića 9, s početkom u 11:00 sati.**

Predstavnici u Skupštini HPS-a obvezni su predati evidencijske listiće na ulazu u dvoranu. Pravo sudjelovanja na Skupštini HPS-a imaju sve udruge registrirane u HPS-u. Predstavnicima u Skupštini čija su sjedišta izvan Zagreba nadoknadit će se putni troškovi (vlak ili autobus, a u slučaju nepovoljnih prometnih veza - osobni automobil á 1kn/km).

Molimo članice HPS-a da provjere imaju li urednu registraciju Ureda državne uprave s važećim mandatima tijela upravljanja i zastupanja koja uključuje 13. lipanj 2015. godine. U suprotnom, prilikom predaje dokumentacije sa Skupštine, Ured državne uprave ne uvažava takve evidencijske listiće, te članice Saveza ne računa u kvorum, kao i njihovo pravo glasovanja o odlukama.

Nakon skupštine organizirat će se u restoranu i terasi u prizemlju zajednički ručak.

Molimo da se odazovete pozivu na Skupštinu kako bismo u punom sastavu pravovaljano odlučivali o značajnim temama za hrvatsko planinarstvo te uskladili naš Statut sa Zakonom o udrugama.

S poštovanjem,

Predsjednik HPS-a
prof. dr. sc. Hrvoje Kraljević, v.r.

SADRŽAJ

	str.
1. XXVI. Skupština Hrvatskog planinarskog saveza – poziv.	1
2. Poslovnik o radu Skupštine	3
3. Izvještaj o radu HPS-a 2011. – 2015.	4
4. Financijski izvještaj HPS-a 2011. – 2015.	15
5. Izvještaj Nadzornog odbora HPS-a 2011. – 2015. g.	17
6. Izvještaj Suda časti HPS-a 2011. – 2015. g.	19
7. Izvještaj Glavnog odbora HPS-a	20
8. Statut Hrvatskog planinarskog saveza.	23
9. Programska osnova i Strategija razvoja hrvatskog planinarstva 2015. – 2025.	37
10. Okvirni financijski plan za 2016. godinu	86
11. Odluka o Povelji počasnih članova HPS-a.	87

Na temelju članka 20. Statuta Hrvatskog planinarskog saveza, Skupština HPS-a na sjednici 28. 5. 2011. g., donosi:

POSLOVNIK O RADU SKUPŠTINE

Članak 1.

Ovim Poslovnikom uređuje se način rada Skupštine Hrvatskog planinarskog saveza (u daljnjem tekstu Skupština). Njime se posebno utvrđuju prava, dužnosti i odgovornost predstavnika u Skupštini, održavanje sjednice i postupci na sjednici Skupštine, izbor dužnosnika i tijela Saveza te donošenje odluka i zaključaka.

Članak 2.

Prema odredbama članka 21. Statuta HPS-a, Skupština pravovaljano odlučuje ako je na sjednici nazočno više od polovice ukupnog broja izabranih predstavnika. Ako u određeno vrijeme početka Skupštine HPS-a nije nazočno više od polovice ukupnog broja izabranih predstavnika planinarskih udruga registriranih u HPS-u, početak Skupštine se odgađa za 15 minuta, a zatim počinje s radom i pravovaljano odlučuje ako je nazočna najmanje $\frac{1}{4}$ ukupnog broja ovlaštenih predstavnika planinarskih udruga. Skupština donosi odluke natpolovičnom većinom glasova nazočnih predstavnika.

Članak 3.

Nakon predaje evidencijskog listića prije početka Skupštine, svaki predstavnik prima listić plave boje koje obvezno upotrebljava prilikom javnog glasovanja na Skupštini i dokazni izborni listić bijele boje.

Članak 4.

Za izbor tijela i dužnosnika HPS-a, predstavnici u Skupštini prije te točke dnevnog reda na istome mjestu gdje su ga i primili, zamjenjuju dokazni izborni listić bijele boje za izbornu listu na kojoj zaokružuju redni broj kandidata kojeg biraju, te je nakon toga ubacuju u za to predviđenu glasačku kutiju.

Članak 5.

Skupština zasjeda u skupnom zasjedanju. Radom skupštine do izbora Radnog predsjedništva rukovodi

predsjednik HPS-a, koji Skupštinu otvara, pozdravlja goste i uzvanike te predlaže Radno predsjedništvo od tri člana. Skupštinom nakon tog izbora rukovodi Radno predsjedništvo po utvrđenom dnevnom redu.

Članak 6.

Skupština bira: Radno predsjedništvo od tri člana, Verifikacijsku komisiju od tri člana, Kandidacijsku komisiju od tri člana, Izbornu komisiju od tri člana, zapisničara i dva ovjervitelja zapisnika.

Članak 7.

Skupština svoje odluke donosi glasovanjem i većinom glasova prisutnih predstavnika. Način glasovanja određen je Statutom HPS-a (javno za sve točke osim izbora, koji su tajni), a Skupština može odrediti da se prema potrebi tajno glasuje i za pojedine ostale točke dnevnog reda.

Članak 8.

Sudjelovanje u raspravi na Skupštini predstavnici udruženih članica prijavljuju prijavnim listićima. Predsjednik Radnog predsjedništva ima pravo i dužnost određivanja reda sudjelovanja u raspravi prema naznačenoj temi i sadržaju izlaganja.

Članak 9.

Dužina trajanja izlaganja ograničava se na: uvodničare 10 minuta, pojedinačnu raspravu 5 minuta i repliku na raspravu 2 minute. Predstavnici u Skupštini svoja izlaganja mogu priložiti i u pisanom obliku.

Članak 10.

O radu Skupštine vodi se zapisnik koji se javno objavljuje u »Hrvatskom planinaru« u skraćenom obliku.

Članak 11.

Ovaj poslovnik stupa na snagu i primjenjuje se danom donošenja.

Skupština HPS-a

IZVJEŠTAJ O RADU HRVATSKOG PLANINARSKOG SAVEZA 2011. - 2015.

Organizirano planinarstvo u Hrvatskoj ušlo je u 141. godinu postojanja. Mali je broj saveza ili ustanova u našoj državi koje se mogu pohvaliti takvom tradicijom, ali i uspjesima koji su započeli još u 19. stoljeću i traju sve do danas. Osnivanje HPD-a dogodilo se gotovo istovremeno s prvim desetak nacionalnih planinarskih udruga u svijetu i bilo je prvo u ovom dijelu Europe.

Mandatno razdoblje od XXV. Skupštine HPS-a održane 28. svibnja 2011. godine obilježeno je sadržajno bogatim društvenim radom naših mnogobrojnih registriranih članica, njihovih tijela i dužnosnika, postignutim izvrsnim rezultatima u raznovrsnim planinarskim specijalnostima te velikim zalaganjem pojedinaca, izabranih tijela, stručnih komisija i dužnosnika HPS-a. Aktivnosti HPS-a objavljujane su u časopisu »Hrvatski planinar« za svaku od protekle četiri godine, a ovaj je izvještaj osvrst na najznačajnije događaje u HPS-u od prošle izborne skupštine do početka svibnja ove godine.

HPS jedini je nacionalni savez planinarske djelatnosti u Hrvatskoj i punopravni član najvišega sportskog tijela - Hrvatskog olimpijskog odbora. Preko svojih predstavnika zastupa svoju djelatnost u međunarodnim savezima: Svjetskog udruženja nacionalnih planinarskih saveza - Union Internationale de Associations d'Alpinisme (UIAA), Svjetskoj federaciji sportskog penjanja u International Federation of Sport Climbing (IFSC) i Svjetskoj federaciji planinarskog skijanja u International Ski Mountaineering Federation (ISMF). U razdoblju od prošle skupštine Savez je postao i članom EU Mountaineering Foruma (udruženja koja će uskoro prerasti u Europski planinarski savez), Balkan Mountaineering Union (Balkanske planinarske unije) i European Ramblers Association (Europskog pješackog udruženja).

Na prošloj Skupštini HPS-a podneseni su izvještaji o četverogodišnjem radu HPS-a s financijskim pokazateljima, izvješteno je o radu Nadzornog odbora i Suda časti, izabrani su dužnosnici i tijela te usvojene su programske osnove i srednjoročni plan od 2011. do 2015. godine čija je provedba opisana u nastavku prema mjestima gdje se planirano ostvarivalo.

Registrirane udruge i članstvo u HPS-u

Od 2011. do kraja travnja ove godine u HPS je učlanjeno čak 72 nove članice, od toga 59 planinarskih društava i klubova iz Kutereva, Ivanić Grada, Korenice, Male Rave, Čabra, Hvara, Buzeta, Gračaca, Skradina, Solina, Lepoglave, Rijeke (2), Zagreba (9), Velike Gorice, Gospića, Karlovca (2), Gline, Ravne Gore, Dubrovnika, Čazma, Splita (2), Varaždina, Baške Vode, Petrinje, Delnica, Ogulina, Podsuseda, Svete Nedjelje, Plaškog, Siska, Osijeka, Dugopolja, Lobora, Gradca, Podstrane, Čakovca, Ploča, Donje Pušće, Šibenika, Slunja, Lovinca, Karlobaga, Moravica, Zadra (2), Podgore, Vira i Slivna, 2 gradska planinarska saveza (Karlovac i Rijeka), 7 Stanica vodiča (Zagreb, Rijeka, Lika, Karlovac, Istra, Zagorje i Varaždin) te 4 HGSS Stanice (Orahovica, Krapina, Slavonski brod i Čakovec). Trenutno je u Savezu registrirano 334 članica: 283 planinarska društva i klubova, 14 županijskih, regionalnih i gradskih planinarskih saveza, 12 stanica vodiča te HGSS i njene 24 stanice.

U posljednje četiri godine osnovnim planinarskim udrugama (društva i klubovi) izdano je 115.790 članskih markica i time se broj njihovih članova prema prijašnjem razdoblju (2007. - 2011.) povećao za novih 15.300 (porast od 15 % ili prosječno 3,75% godišnje) s višegodišnjim podjednakim udjelom mladeži (20 %), umirovljenika od (25%) % i seniora (55%) u ukupnom članstvu. Treba istaknuti da je broj preuzetih članskih markica već u travnju ove godine prešao brojku od 27.000.

Glavni odbor HPS-a

Zasjedao je na pet sjednice, svake godine u zadnjim subotama mjeseca veljače, a ove i početkom svibnja s ukupno 80 točaka u dnevnim redovima. Kao što mu propisuju statutarne odredbe, donosio je financijske izvještaje za prošle, godišnje planove i proračune HPS-a za tekuće godine, imenovao pročelnike i njihove zamjenike u komisijama HPS-a, razmatrao rad gradskih i županijskih planinarskih saveza, usvajao pravilnike stručnih komisija i donosio ostale odluke iz svoje nadležnosti te pripremio materijale za ovu skupštinu.

Izvršni odbor HPS-a

Na svojim redovnim sjednicama Izvršni odbor sastao se 28 puta i četiri puta na svečanim novogodišnjim zasjedanjima. Kao operativno tijelo HPS-a, Izvršni odbor donosio je brojne odluke od interesa za pravovremeno i kvalitetno djelovanje Saveza i njegovih komisija. Sve održane sjednice imale su potreban kvorum, a većina odluka donesena je jednoglasno nakon usuglašavanja. Razmatrano je 257 točaka dnevnog reda, kao i mnoštvo ostalih informacija, predmeta ulazne i izlazne pošte, predstavljanja HPS-a, donosio je odluke o registraciji novih članica u Savez, bavio se temama tekućeg poslovanja te izglasao ukupno 469 posebnih odluka. Na gotovo svim sjednicama bili su nazočni i članovi Nadzornog odbora HPS-a.

Cijene članskih markica

Već četrnaest godina cijene članskih markica nisu promijenjene; iznose 15 kn za mladež i umirovljenike i 30 kn za seniore. Uplaćena sredstva od markica koriste se za osiguranje u slučaju nesreće u planini za svakoga člana, za obnovu planinarskih objekata te za financiranje rada 15 stručnih i organizacijskih komisija HPS-a, u čije je akcije godišnje uključeno preko 3000 članova. Jedan od razloga stalnog povećanja broja izdanih članskih markica sigurno je niz povlastica što ih pruža naša jedinstvena planinarska iskaznica. Uz osiguranje za slučaj nesretnog slučaja u planini (u prošlom razdoblju s osiguravateljem ugovoren je veći iznos isplate šteta, a bez povećanja članarine), ostvaruje se 50%-tni popust cijene noćenja u planinarskim kućama u Hrvatskoj, Sloveniji i dijelu BiH, popust u nekim trgovinama planinarske opreme, popust u cijeni ulaznice u nacionalnim parkovima u planinskim područjima i cijenama planinarske literature.

Odnosi s udruženim članicama

Kontakti i suradnja Saveza sa svojim registriranim udrugama u posljednje četiri godine unatoč njihove izuzetne brojnosti (334) bila je uspješna, a sve potrebne obavijesti bile su poslone u obliku dopisa, objavljujane u našem glasilu »Hrvatski planinar« ili na mrežnim (web) stranicama HPS-a. Ured Saveza bio je uvijek na raspolaganju za komunikaciju redovnom poštom, telefonom, faxom, e-poštom ili osobno u sjedištu u Zagrebu. Sve češće dopisivanje elektroničkom poštom godišnje iznosi prosječno oko 4000 ulaznih i preko 2000 izlaznih poruka. Dužnosnici i zaposlenici HPS-a nastojali su obaviti sve poslove na vrijeme i surađivati sa članicama i pojedincima na najbolji mogući način. Odlična je bila suradnja s organizatorima Općih planinarskih škola u HPS-u, kojima je u prošle četiri

godine (do 31.12.2014.) poslano 3846 diploma za opće planinarske škole diploma HPS-a za one polaznike koji su je s uspjehom završili te 1262 diploma za specijalističke škole i tečajeve što znači da prosječno 1300 članova godišnje u Savezu završe neki oblik školovanja. Raspisana su četiri natječaja za novčanu i financijsku pomoć za obnovu planinarskih objekata i u prošlom razdoblju za te namjene je usmjereno oko 590.000,00 kn našim planinarskim društvima i klubovima. Na terenu, u hrvatskim planinama, održano je mnogo službenih i neslužbenih susreta predstavnika HPS-a s predstavnicima članica. Koliko je bilo moguće, upućivani su (prosječno oko 100 godišnje) predstavnici HPS-a na osnivačke i redovne skupštine, razne proslave i ostale akcije koje su organizirala planinarska društva. Ispričavamo se svima onima na čije se pozive HPS nije mogao odazvati jer s preko 330 registriranih članica i 15 stručnih komisija HPS-a to nije uvijek ostvarivo.

Odnosi s ustanovama izvan HPS-a

Nekoliko puta predstavnici Saveza i pojedinih komisija bili su primljeni u Uredu Predsjednika Republike, kontaktiralo se i surađivalo s pojedinim ministarstvima, njihovim tijelima i dužnosnicima, jedinicama lokalne i područne samouprave te drugim ustanovama oko pitanja povezanih s djelatnostima HPS-a. Najintenzivniji kontakti bili su s Ministarstvom turizma u nastojanju prilagodbe minimalno-tehničkih uvjeta za planinarske objekte prema stvarnom stanju i mogućnostima na terenu gdje se nalaze, a posebice oko odredbi novog Zakona o pružanju usluga u turizmu čije je javno savjetovanje sa zainteresiranom javnošću završeno 15. travnja ove godine. U konačnom prijedlogu u članku 34. izričkom se navodi da organiziranje putovanja na koja se ne primjenjuju odredbe tog zakona su ona koje organizira Hrvatski planinarski savez i njegove članice za svoje članove u okviru svoje osnovne djelatnosti. U Ministarstvu uprave sudjelovali smo u savjetovanju sa zainteresiranom javnošću oko izmjena Zakona o udrugama, u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta održali sastanak s pomoćnikom ministra oko promjena Zakona o sportu, pripadajućih pravilnika te uloge nacionalnih sportskih saveza u licenciranju instruktora strukovnih djelatnosti. S Ministarstvom zaštite okoliša i prirode surađivalo se oko godišnjih dopuštenja za edukativne aktivnosti i istraživanja u speleološkim objektima. U Hrvatskom državnom arhivu naš je Savez upisan u evidenciju i razvrstan u prvu kategoriju stvaratelja arhivskog gradiva. Tradicionalno dobra suradnja postoji s Državnim hidrometereološkim zavodom i na našu inicijativu postavljena je web kamera na planinarskom domu Zavižan koja na našoj

mrežnoj stranici preko dana svaki sat vremena donosi četiri fotografije neba i okoliša te lokacije i aktualne meteorološke podatke. Stalna je suradnja s javnim ustanovama planinskih nacionalnih parkova (Sjeverni Velebit, Risnjak i Paklenica) i parkova prirode (Medvednica, Papuk, Žumberak-Samoborsko gorje, Biokovo, Papuk, Učka i Velebit). Odnosi s tim ustanovama, uz česte kontakte, ogledaju se i u provedbi zajedničkih akcija, održavanja tečajeva i stručnog rada. Jedanaestu godinu za redom temeljem ugovora s Hrvatskim skijaškim savezom pripremaju se planinarski putovi u vršnoj zoni na Sljemeni za pristup gledatelja trkama FIS ženskog i muškog slaloma u Svjetskom kupu, a surađuje se i s ostalima koji su uključeni u postizanje sigurnosnih uvjeta za održavanje te zimske priredbe na Medvednici: MUP-om, Hitnom pomoći i HGSS-om.

Međunarodni odnosi

HPS je s udruženjem nacionalnih planinarskih saveza (UIAA) sudjelovao u pripremi i radu Općih skupština koje su se u posljednje četiri godine održale u Nepal, Nizozemskoj, Švicarskoj i SAD-u. Prije skupštine u Švicarskoj organiziran je i redovni sastanak EU Mountaineering Forum, asocijacije čija je svrha biti stalna poveznica s Europskim parlamentom po pitanju prijedloga i donošenja EU zakonodavstva povezanog s planinama, a u tročlani Izvršni odbor tog tijela izabran je i predstavnik HPS-a. U Starigrad-Paklenici u travnju prošle godine održan je redovni godišnji sastanak UIAA komisije za ledno penjanje. Prije dvije godine HPS je za vodičku službu od UIAA primio akreditaciju A i B standarda. Na poziv Cluba Alpino Italiano u statusu gosta, predstavnik Saveza je sudjelovao na njihovoj skupštini. Prvo u svojstvu promatrača, a od prije dvije godine u statusu članice sudjeluje se u radu Balkanske planinarske unije čiji su sastanci dva puta godišnje. Prošle godine HPS je vrlo uspješno organizirao sastanak BMU-a na Mljetu kojem je prvi puta nazočilo svih 10 predsjednika nacionalnih planinarskih saveza te unije, a pridružili su im se predsjednik Cluba Alpino Italiano i predsjednica ERA-e. Suradnjom među planinarskim savezima udruženim u BMU sredinom prošle godine izrađen je interaktivan zemljovid koji prikazuje i daje detaljne informacije o svim planinarskim domovima, kućama i skloništima u zemljama članica te je postavljen i na našu mrežnu stranicu. Sudjelovalo se i na tematskim sastancima ERA u Sloveniji i Italiji oko dogovora o nositeljima otvaranja putova kroz ovaj dio Europe. U jesen 2013. u Vršcu (Srbija) održana je skupština ERA na kojem su predstavnici HPS-a prezentirali razvitak i djelatnosti našeg Saveza te projekte E-putova 12 i 6 kroz Hrvatsku, a HPS je primljen u punopravno članstvo

tog europskog udruženja. U isto vrijeme u Bolu na Braču održana je godišnja svjetska konferencija gorskih službi spašavanja. Domaćin tog skupa međunarodnog udruženja tih službi (IKAR-CISA) bila je Hrvatska gorska služba spašavanja koja je članica Saveza, a njeni pripadnici i članovi naših osnovnih planinarskih udruga. U 2013. i 2014. na dva međunarodna simpozija u Fojnici i Konjicu (BiH) prezentirane su teme iz hrvatskog planinarstva i planinskog turizma. Održavani su sastanci s predstavnicima hrvatskih planinarskih društava u BiH te kontaktiralo i izravno surađivalo s nekoliko nacionalnih planinarskih saveza (Club Alpino Italiano, PS BiH, Albanije, Makedonije i Crne Gore). Prošli mandat obilježen je redovnim sastancima svake godine najviših dužnosnika HPS-a i Planinske zveze Slovenije (PZS), a održali su se u Zagrebu, Ljubljani, Ogulinu i Sevnici. Uz potvrdu odlične višedesetljetne prakse, čvrsto je potvrđen i dalje na snazi sporazum o reciprocitetu pri noćenju u planinarskim kućama u Hrvatskoj i Sloveniji za članove HPS-a i PZS-a. Rezultati tih sastanaka bio je i početak prodaje slovenske planinarske literature, priručnika i zemljovida u Uredu HPS-a te istovjetna prodaja hrvatskih edicija u sjedištu PZS-a u Ljubljani. Surađuje se na svim razinama, kroz međusobno sudjelovanje na protokolarnim skupovima, skupštinama i obljetnicama, danima planinara i sl., zastupanju drugog saveza na međunarodnim sastancima na koje jedan od saveza nije u mogućnosti nazočiti, kroz sastanke uredništava Planinskog vestnika i Hrvatskog planinara, razmjenu iskustava između srodnih komisija obaju saveza, organizacije zajedničkih nacionalnih prvenstava u lednom penjanju, međusobnog sudjelovanje članova na školama, natjecanjima, tečajima i logorovanju u organizaciji HPS-a i PZS-a te kroz izravnu suradnju između planinarskih društava (pogotovo onih u blizini granice). U natjecateljskim sportovima u HPS-u (sportsko penjanje i ledno penjanje) nastupale su ženske i muške hrvatske reprezentacije u raznim dobnim kategorijama na svjetskim i europskim prvenstvima, europskim kupovima i natjecanjima u Svjetskom kupu te na drugim međunarodnim i regionalnim natjecanjima u postojećim disciplinama. Stručne djelatnosti HPS-a, posebice speleologija i alpinizam, bile su nazočne na raznim skupovima, prigodnim akcijama i susretima u inozemstvu te imale mnogobrojne međunarodne kontakte u posljednje četiri godine.

Hrvatski olimpijski odbor

HPS je punopravna članica HOO-a. Ta krovna sportska udruga u Hrvatskoj putem svojeg proračuna u protekle četiri godine platila je naše članarine u međunarodnim federacijama (UIAA, IFSC, ECSC) te doznavačavala sredstva za plaće zaposlenika

HPS-a. HOO je financirao ili sufinancirao nastupe na međunarodnim natjecanjima u sportskom penjanju i lednom penjanju, kao i pojedina domaća prvenstva. Treba spomenuti da posljednjih nekoliko mjeseci zbog određenih prijemora MZOS-a s HOO-om kojem doznačuje sredstva iz državnog proračuna, transferi pojedinih programskih zahtjeva i plaća naših zaposlenika znatno su kasnili, a nema naznaka da će se situacija uskoro popraviti. Predstavnik HPS-a sudjelovao je u radu svih sjednica Skupštine HOO-a i Odbora neolimpijskih športova. S Uredom nacionalnih sportskih saveza održani se redovni sastanci prilikom donošenja godišnjih planova i po pitanju kategorizacije sportaša. Preko HOO-a je više desetaka naših članova, odnosno natjecatelja u sportskom penjanju uključeno u kategorizaciju hrvatskih sportaša, a posljednje četiri godine dvoje od njih prima financijsku potporu u Razvojnom programu I. za mlađe dobne kategorije. Od Vijeća HOO-a prihvaćen je naš prijedlog da se sukladno međunarodnoj definiciji sporta (SportAccord) te postojanju svjetskih sportskih asocijacija (IFSC i ISMF) sportsko penjanje i planinarsko skijanje u nomenklaturi hrvatskog sporta, dosad definirano kao sportske grane u sportu „Planinarstvo“, proglase samostalnim sportovima, ali kojima će HPS i dalje biti nacionalni krovni savez.

Odnosi s medijima

Pojedini dužnosnici i članovi komisija HPS-a surađivali su s medijima oko aktualnih, ali i ostalih planinarskih tema, gostujući u pojedinim emisijama ili u obliku izjava iz područja našega rada. Ti kontakti bili su posebno intenzivni prigodom obilježavanja raznih obljetnica, Dana hrvatskih planinara i tradicionalnih uspona na Dinaru, a o „Maloj planinarskoj školi“ obavljen je TV prilog na engleskom jeziku u EuroNewsu. Članci o našim djelatnostima objavljeni su u Večernjem, Jutarnjem i Novom listu, Slobodnoj Dalmaciji i drugim novinama i raznim časopisima te na mnogobrojnim internetskim portalima i mrežnim stranicama u Hrvatskoj i inozemstvu.

Financije

U današnjim vrlo složenim gospodarskim uvjetima, mnogi privredni subjekti, ustanove, ali i udruge, imaju velikih financijskih problema u poslovanju, počevši od nelikvidnosti pa do toga da je nekoliko nacionalnih sportskih saveza u posljednje vrijeme otišlo u stečaj. Za razliku od takvoga općeg stanja, HPS već duže vrijeme posluje izuzetno uspješno. U posljednjih desetak godina Savez je utrostručio svoje prihode. Detaljnija razrada prihoda i rashoda u posebnom je poglavlju za točku 5. dnevnog reda.

Savezne akcije i obilježavanje 140. obljetnice hrvatskog planinarstva

Na svim razinama u HPS-u ostvarene su brojne kvalitetne akcije od organizacije izleta, pohoda, susreta, škola, tečajeva, natjecanja, ekspedicija do obilježavanja obljetnica i ostalih događanja iz svih naših djelatnosti. Od akcija koje su provedene suorganizacijom HPS-a i neke od članica treba istaknuti Dane hrvatskih planinara održane u Omišu (2011.), na Mljetu (2012.), na Vodicama (2013.) i u Dugoj Resi (2014.). Na njima je ukupno sudjelovalo više tisuća planinara iz Hrvatske, ali i drugih država (BiH, Slovenije, Austrije, Crne Gore, Makedonije). Održana su i četiri tradicionalna pohoda na Dinaru, najviši vrh Hrvatske. Od 2012. godinu početkom ljeta redovno se organiziraju šestodnevne Male planinarske škole na planinarskoj kući Alan s više od tridesetak sudionika u dobi od 7 do 13 godina. Polaznici škole upoznaju sve ljepote i privlačnost planinarstva kroz kretanje po planinskom terenu, predavanja, razgovor i vježbe na prostoru sjevernog i srednjeg Velebita. Osim simbolične kotizacije, škole su financirane iz proračuna HPS-a. Ocjenjene su vrlo kvalitetnom od strane polaznika, roditelja i naših društava te će se njena izvedba nastaviti i ubuduće. U ljeto 2012. organizirana je zajednička potražna akcija HPS-a i HGSS-a na Kavkazu kada su pronađeni posmrtni ostaci jednog od tragično poginulih naših alpinista na ekspediciji 1974., a godinu poslije i od posljednjeg od četvorice koji su tada nastradali od lavine u stijeni Ushbe. Njihovi posmrtni ostaci prevezeni su u Hrvatsku gdje su i sahranjeni. Svjetski dan planina 11. prosinca u zadnje četiri godine obilježavao se suradnjom sa Slavonskim planinarskim savezom i PP Papuk, uz organizaciju izleta na Krndiju ili Papuk. Nastavljena je realizacija zajedničkog projekta povećanja sigurnosti u hrvatskim planinama s Hrvatskom gorskom službom spašavanja izgradnjom nekoliko planinarskih kuća i skloništa na Kamešnici, Srednjem Velebitu i Dinari koja će se nastaviti i sljedećih godina.

U proljeće 2014. godine započelo je obilježavanje naše visoke obljetnice – 140 godina organiziranog hrvatskog planinarstva pod visokim pokroviteljstvom Predsjednika Republike dr. Ive Josipovića. U Ogulinu je 26. travnja u Školskoj sportskoj dvorani održana središnja svečanost, glazbeno-scenska priredba »Klek - kolijevka hrvatskog planinarstva« uz nazočnost 1200 planinara. Prije toga, otvorena je novouređena alpinistička zbirka u Zavičajnom muzeju, a nakon priredbe proslava je nastavljena usponom na Klek, a svim planinarskim udrugama koje su sudjelovale u svečanosti uručene su za tu prigodu izrađene spomenice. Tijekom cijeloga dana

u Ogulinu u uporabi je bio prigodni poštanski žig »140. obljetnica hrvatskog planinarstva“. Proslava u Ogulinu ocjenjena je izuzetno pohvalno od strane sudionika, naših planinarskih društava, lokalne samouprave i stranih gostiju. U programu obilježavanja obljetnice, u Bujama je 15. lipnja svečano otvorena u Hrvatskoj prva dionica Europskog pješačkog puta E-12, posljednjeg od dvanaest europskih pješačkih putova, a koji je predviđen da dionicama uz obalu Mediterana spoji Gibraltar i Atenu. Prvu dionicu od Plovanije do Poreča, u dužini 60 km uz pomoć HPS-a realizirao je Istarski planinarski savez. HPS je još jednom pokazao kako i sada, u 140. godini kontinuiranog djelovanja, svojim radom i dalje ostvaruje pionirsku ulogu u organizaciji i realizaciji novih sadržaja za svoje članove, ali i sve ljubitelje aktivnog odmora i druženja u prirodi i s njom. HPS i planinarska društva i klubovi 24. rujna, predstavili su svoju djelatnost nizom akcija u »Danu otvorenih vrata« kojem je osnovni cilj bio približiti planinarske aktivnosti zainteresiranom građanstvu te predstaviti našu djelatnost u svim sredinama gdje je razvijeno planinarstvo sa sadržajima i programom koji ih najbolje predstavlja (predavanja, projekcije, izložbe, druženja ili sl.). Povodom naše obljetnice u Slovenskom planinskom muzeju u Mojstrani početkom studenog prošle godine otvorena je izložba Zajedno u planinama/Skupaj v gorah koja je prikazala bogatu i raznorodnu dugogodišnju suradnju hrvatskih i slovenskih planinara. Velikim brojem fotografija i dokumenata predstavljena je tradicija pohoda i susreta između hrvatskih i slovenskih planinarskih društava, kao i između nacionalnih planinarskih saveza. Poseban dio izložbe činio je prikaz ekspedicija u svjetska velegorja, na kojima hrvatski i slovenski alpinisti već desetljećima ostvaruju rezultate prepoznatljive i na svjetskoj razini. Izložba je u međuvremenu bila postavljena u Tršću, Sevnici i Slovenskom domu u Zagrebu. Krajem 2014., nakon godine dana prikupljanja materijala, pripreme i uređivanja iz tiska je izašla fotomono grafija „Hrvatsko planinarstvo u 1000 slika“, knjiga o povijesti hrvatskog planinarstva s težištem na prikupljen atraktivni foto materijal u posljednjih deset godina kao nadgradnja knjige „Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva“ koja je tiskane povodom 130. obljetnice. Prije nekoliko tjedana obilježavanje našeg jubileja zaključeno je pohodom „Tragom prvog izleta HPD-a“ u Samoborskom gorju.

Rad Ureda HPS-a

Ured HPS-a s tri profesionalna djelatnika obavljao je kvalitetno sve svoje stručne i administrativno-tehničke poslove. Osim izuzetne brojnosti

udruženih članica i njihovih članova, vrlo aktivnih komisija HPS-a, od kojih neke funkcioniraju gotovo kao savezi u malom, mnogih kontakata s ustanovama izvan HPS-a, organiziranja poslovanja kroz prodaju, najamnine i sponzorstva kako bi se osigurali dodatni izvori prihoda od nekoliko milijuna kuna, Ured je u prošlom razdoblju bio i sve jače svakodnevno informativno središte planinarima i neplaninarima za sve moguće obavijesti povezane s planinama i planinarstvom. Nakon ulaska Hrvatske u EU, pojačalo se zanimanje stranaca za planinarenje u Hrvatskoj (posebice za uspon na naš najviši vrh) i Ured učestalo prima telefonske ili e-upite iz inozemstva o planiranju pojedinih tura u našim planinama, mogućnostima noćenja, rezervacijama i cijenama, a zaposlenici nikome ne uskraćuju odgovore što zahtjeva podosta vremena. Poslovanja koje se odnosi na distribuciju članskog materijala, uključuje i obradu preko 4000 poslovnih događaja godišnje, a tome treba pridodati i vođenje pretplate našeg časopisa. Poslovanje se obavljalo najsuvremenijom računalnom opremom i tehnikom. Zbog sve većeg obima poslovanja ukazuje se potreba za zapošljavanje dodatnih djelatnika, no to nije nimalo jednostavno jer se financiranje postojećih, kako je već rečeno, obavlja preko HOO-a i svake promjene u tom području ne ovise samo o HPS-u.

„Hrvatski planinar“

„Hrvatski planinar“ jedan od najstarijih hrvatskih časopisa izlazi već 117 godina te nastavlja dugu tradiciju literarnog i stručnog predstavljanja hrvatskog planinarstva, uz nastojanje da bude potpun dokument o svim našim djelatnostima i uspjesima, ali i teškoćama. Redovitost izlaženja časopisa omogućuju veliki naponi urednika i uredničkog odbora u prikupljanju pisanih materijala i pripremi časopisa, naponi Ureda HPS-a na evidenciji i naplati pretplate, ugovaranja najboljih uvjeta u tiskari te osiguranju dodatne materijalne osnove putem prodaje oglasa. Od početka 2012. godine za 8 stranica povećan je opseg časopisa, uz zadržavanje iste cijene pretplate. Broj pretplatnika u posljednje četiri godine u manjem je padu, a dodatna poteškoća je uporno neplaćanje pretplate pedesetak naših članica, iako je odlukama tijela HPS-a (Skupština i Glavni odbor) svaka naša osnovna planinarska udruga dužna biti pretplatnik jednog primjerka. Već u četiri naklade je snimljen i dobro se prodaje DVD s digitaliziranim svim godištim časopisa od 1998. do 2008., a isto se može besplatno pregledavati i a našim mrežnim stranicama.

In memoriam

Nažalost, u prošlom razdoblju zauvijek su nas napustili nekadašnji dužnosnici HPS-a: Milivoj Rihtarić, Vladimir Jagarić, Zdravko Ceraj, Ante Juras, Miro Ivanišević, Tomislav Milobara, Edvard Retelj, Veljko Lipovac, Branko Škoda, Juraj Posarić, Josip Majnarić, Krešimir Milas i Milan Sunko. Njihova bogata i uspješna djelatnost, kao i svih ostalih planinara kojih više nema s nama, ostat će u trajnoj uspomeni i zapisana u povijest hrvatskog planinarstva.

Stručni rad u Hrvatskom planinarskom savezu

U odnosu na ostale nacionalne planinarske saveze u svijetu, HPS je jedinstven po tome što objedinjava sadržajno vrlo raznolike djelatnosti organizirane u 15 komisija. Ponekad ta raznolikost stvara poteškoće u radu, međutim, ona je nesumnjivo jedna od HPS-ovih najvažnijih vrlina i snaga. U prošle četiri godine izvedeno je oko 850 posebnih stručnih akcija, susreta, ekspedicija, pohoda, tečajeva, seminara, radionica, vježbi, predavanja i natjecanja, što je više od jedne akcije prosječno svaki drugi dan u godini. U njima su sudjelovale na tisuće članova, pa planinarstvo organizirano u HPS-u nema samo rekreativan karakter, jer veliki broj članova svoj boravak u planinskoj prirodi osmišljava stručnom i društveno korisnom djelatnošću. Važno je istaknuti, da se to obavlja isključivo na volonterskim osnovama. Detaljan opis rada komisija Saveza koje su predale svoje četverogodišnje izvještaje zahtijevao bi prilično prostora, no mnogo od toga već je objavljeno u časopisu »Hrvatski planinar« i drugim izvještajima. Svi dokumenti o tom radu pohranjeni su u arhivi HPS-a, a sažeti osvrt naših djelatnosti u posljednje četiri godine je sljedeći:

Komisija za planinarske puteve

Osnovna aktivnost Komisije je briga o održavanju planinarskih puteva. Svi se podaci elektronički obrađuju. U Registar su uneseni i redovito se unose kompletni podatci o svim markacistima i planinarskim obilaznicama i trenutno je obuhvaćeno preko tri četvrtine postojećih planinarskih puteva. Registar planinarskih puteva, obilaznica i markacista s pratećim sadržajima javno je dostupan od 1. srpnja 2013. godine na web stranici Saveza. Otvoren je i prvi planinarski put bez klasičnih oznaka - elektronički planinarski put. Komisija je održala 10 markacističkih tečajeva na kojima je osposobljeno 322 markacista iz 99 planinarskih društava. Komisija potiče društva na redovito slanje izvještaja o stvarno aktivnim markacistima kao i o radovima na održavanju planinarskih puteva. U tri radionice za obradu GPS tragova osposobljeno

je 26 suradnika iz 20 planinarskih društava od kojih se očekuje intenzivnija suradnja s Komisijom. Uspostavljena je i vrlo kvalitetna suradnja s Odjelom kartografije u HGSS-u. Uz redovite sastanke s predstavnicima planinarskih udruga, održano je niz sastanaka s upravama zaštićenih područja i turističkim zajednicama, a komunikacija elektroničkom poštom s većinom planinarskih društava znatno olakšava rad. Uspostavljena je suradnja sa srodnim komisijama susjednih država. Podržana je inicijativa za gradnju planinarske staze duž Južnog Velebita uglavnom po postojećim planinarskim putovima. Održani su dogovori o prekograničnim planinarskim putovima, a inicirana je i obilaznica prijateljstva Hrvatske i Slovenije. Pokrenuta je akcija prikupljanja podataka o zahtjevnim dionicama planinarskih puteva u Hrvatskoj. Vodi se administracija HPO i VPP-a uz organiziranje godišnje svečane podjele najviših priznanja obilaznicima. U redove Komisije uključeni su članovi iz Istre, Gorskog Kotara i Dalmacije. Komisija se sastala 34 puta, a u novije vrijeme sastanci se održavaju putem video veza. Javnost rada osigurana je putem objava na webu-u i u HP-u, a redovita komunikacija elektroničkom poštom doprinjela je još boljoj informiranosti i bržoj razmjeni informacija.

Komisija za gospodarstvo

Izgradnja i briga o planinarskim objektima temelj je svakog organiziranog planinarstva i ta izuzetno značajna aktivnost utkana je u rad svih godina postojanja Saveza. Ukupnost te djelatnosti šira je od okvira naše udruge, jer su planinarski domovi, kuće i skloništa, uz omogućavanje boravka ne samo planinara već i ostalih izletnika, dio ponude planinarskog turizma, ali još važnije od toga - vrlo važan čimbenik zaštite i sigurnosti svih posjetitelja u našim planinama. Osim poznatih problema oko vlasničkih i upravljačkih odnosa te u pravilu izostanka uredne dokumentacije, HPS i planinarska društva-upravljači ulažu izuzetne napore da se uredi to područje djelovanja. Taj težak i odgovoran posao karakterističan je za našu udruhu već desetljećima i sigurno će još potrajati da bi stanje bilo bar donekle zadovoljavajuće. Hrvatsko zakonodavstvo, usprkos našim nastojanjima da se uvažavaju naše posebnosti, raznim odredbama još dodatno otežava tu izuzetno važnu i korisnu planinarsku djelatnost. Nekad se pitamo zašto je to bolje organizirano negdje drugdje, zaboravljajući da je razlog možda u tome što druge zemlje imaju više planine, veći broj pravih planinarskih domova do kojih se itekako mora planinariti, ali i puno veći broj registriranih planinara te mnogo više domaćih i stranih obilaznika, što izravno utječe na rentabilnost, ali i planinarsku svrhovitost njihovih objekata. Naša je specifičnost, ali iz koje i

proizlaze mnogi problemi, dostupnost vozilima većini naših planinarskih objekata. Od njih stopedesetak, automobilske prilaz ima ih preko 80 %, čime su izgubljene osnovne karakteristike planinarskog objekta, a nastojanjem što komercijalnijeg poslovanja za sve posjetitelje, planinari su zakinuti u svojim tradicionalnim potrebama. S jedne strane imamo nezadovoljne planinare, ali s druge planinarska društva koja svoj rad financiraju od najamnina tih objekata. Poseban su problem minimalno-tehnički uvjeti kategorije „planinarski dom“ i njihov izostanak u mnogim našim objektima teško je obraniti, jer ako je do njih moguće doći vozilom, te je uvjete puno lakše postići, naravno ulaganjem sredstava kojih je uvijek premalo. Komisija u okviru svojih mogućnosti želi pomoći svima kojima je ona potrebna, ali zbog različitih situacija od objekata do objekata ili područja u kojem se objekti nalaze vrlo je teško utvrditi neki zajednički model i riješiti ga tako da svi budu zadovoljni. Na osnovu odluka Glavnog odbora u prošlom razdoblju raspisivani su redovni natječaji za dodjelu financijskih sredstava za održavanje, obnovu i izgradnju planinarskih objekata te je od 2011. godine dodijeljeno ukupno 583.785,95 kn za preko pedeset planinarskih objekata. Usprkos nekim tvrdnjama da ćemo izgubiti mnoge planinarske objekte, treba znati da nikada u povijesti hrvatskog planinarstva nije postojao njihov toliko veliki broj. Premda neki objekti prestanu postojati iz raznih razloga, broj objekata raste, primjerice 2008. imali smo 131 objekt, 2011. godine 146, a u 2014. imamo 154 planinarska doma, kuća i skloništa registriranih u Savezu. Komisija je završila, ali i s novim podacima i dalje redovito ažurira elektroničku bazu za planinarske objekte, što je od velike važnosti za rad Komisije, ali i naših članica. Izrađeno je dvadesetak novih i zamjenskih „plavih“ ploča za objekte. Napravljen je prijedlog izmjena Pravilnika o upravljanju planinarskim objektima i pripadajućeg Kućnog reda za objekte, a održano je četrnaest sastanaka Komisije na kojima je rješavana tekuća problematika objekata na terenu.

Komisija za zaštitu prirode

Rad Komisije u proteklom razdoblju obilježile su aktivnosti vezane uz suradnju s planinarskim i drugim udrugama i savezima, obrazovanje mladih i zainteresiranih kroz planinarske škole, provođenje javno promotivnih akcija te promicanje stavova javnosti u održivom razvoju i zaštiti okoliša. U svakom se godišnjem dobu i u različitim zaštićenim područjima planinske prirode organiziraju manifestacije povodom Dana zaštite voda, Dana Planeta Zemlje, Dana šuma, biološke raznolikosti, zaštite okoliša i Međunarodnog dana planina. Tim se povodom i u suradnji s drugima provode razne promotivne

aktivnosti zaštitu prirode i održivog razvoja kao što su tradicionalni „Jedan dan za čisti okoliš“ i 26. rujna – Svjetski dan čistih planina na kojima svake godine sudjeluje više stotina planinara i ljubitelja prirode, pretežno mladih ljudi. Suradnjom s nekoliko osnovnih škola u edukaciji za zaštitu planinske prirode i u okviru Zeleno-plave opcije promicanja posjete zaštićenim dijelovima prirode, svake godine se mnogi mladi ljudi pobliže upoznaju s ljepotama planinske prirode i problemima njezinog očuvanja. Redovito se u planinarskim školama društava i saveza održavaju predavanja u nastavnoj jedinici Zaštita prirode (i Etika), a članovi komisije često govore i prezentiraju ljepote i vrijednosti planinske prirode u školama, društvima i udrugama. Suraduje se s drugim udrugama na zaštiti šuma, podzemlja i očuvanju ruralnog života u planinskim područjima. Po potrebi i prema interesu članstva, organiziraju se tečajevi za čuvare planinske prirode za koje je izrađen nastavni plan i program te potrebna literatura za njegovo provođenje. Komisija je u stalnoj potrazi za novim i obrazovanim suradnicima, posebno biološke i šumarske struke, dok se na polju zaštite okoliša očekuje daljnje profiliranje članova i suradnika, posebno kad je u pitanju održivo upravljanje planinarskim objektima u zaštićenoj prirodi te njezino posjećivanje (u suradnji s javnim ustanovama koje njima upravljaju).

Komisija za alpinizam

Održano je 11 natjecanja Hrvatskog kupa u lednom penjanju u Bjelovaru, Zagrebu i Rijeci koja su zadnje dvije godine prerasla u zajedničko nacionalno prvenstvo Slovenije i Hrvatske, pa su se natjecanja održavala i u nekim slovenskim mjestima. Hrvatska reprezentacija u lednom penjanju u prošle četiri godine ostvarila je dosad najbolje rezultate na Svjetskom kupu u Švicarskoj, Koreji, Italiji, Francuskoj, Rumunjskoj i Rusiji. Redovno svake godine, naizmjenice u zimskim i ljetnim uvjetima sudjeluje se s jednim ili dva sudionika na prestižnom skupu alpinista British Mountaineering Council u Škotskoj ili Engleskoj. Svakog listopada na Biokovu organizira se višednevni logor „Glavno da se klajmba“ u sjećanje na poginule Tonija Rosa i Igora Skendera (od prošle godine i Krešimira Milasa) koji okuplja preko stotinjak alpinista iz cijele Hrvatske, a ima i međunarodni karakter zbog brojnih sudionika iz Slovenije, BiH, Srbije i Crne Gore. U suradnji s Komisijom za vodiče organiziran je ledenjački seminar u Austriji na kojem je bilo 15 polaznika iz 7 stanica planinarskih vodiča. Održano je dvadesetak alpinističkih škola, logorovanja u zemlji i inozemstvu i sudjelovalo se na skupovima penjača drugih nacionalnih saveza.

Komisija za speleologiju

Komisiju sačinjava 18 aktivnih članica- speleo odsjeka i speloloških klubova. Održano je 30 speleoloških škola koje je završilo 370 speleoloških pripravnika. Održani su ispiti za naziv speleolog i položilo ih je 23 kandidata, 4 speleologa steklo je status instruktora, a organizirano je i 7 stručnih seminara. Od najznačajnijih ekspedicija izdvajaju se istraživanja Lukine jame (uron do -60 m u sifonu na dnu jame te produbljivanje jame na -1431m), istraživanja u jamskim sustavima Velebita-Dva javora, jama Sirena), istraživanja jamskog sustava Kita Gaćešina-Draženova puhaljka (trenutna duljina 28.300 m, dubina 737 m), kao i istraživanja drugih dubokih i dugih jama na Velebitu i Biokovu. Organizirane su ekspedicije u Albaniju i Maleziju. Od stručnih skupova na kojima se promovirao speleološki rad u Komisiji ističu se 16. Svjetski speleološki kongres u Brnu i Balkanska speleološka konferencija u Sofiji. Svake godine redovito se sudjeluje na Školi krša u Postojni, a Komisija je bila uključena u organizaciju Speleo Film Festivala u Karlovcu i Skupa speleologa Hrvatske.

Komisija za sportsko penjanje

U klubovima sportskog penjanja organiziranim u Komisiji, održane su 34 sportsko penjačke škole koje je završilo 316 polaznika i steklo naziv sportskog penjača. Održana su 3 ispita za instruktore sportskog penjanja kojeg je položilo 13 penjača, a 5 naziv instruktora dugih sportskih smjerova. Održano je 12 sportsko penjačkih natjecanja za Prvenstvo Hrvatske na kojima prosječno nastupa oko 120 natjecatelja. Članovi sportsko penjačke reprezentacije redovito nastupaju na europskim i svjetskim prvenstvima. U prošlom razdoblju hrvatska reprezentacija nastupala je na Svjetskom prvenstvu za mlade, Svjetskom seniorskom prvenstvu, četiri Europskim prvenstava, pet Europskih kupova, Europskom kupu za mlade, a na iRCC (interRegional Climbing Cup), Arco Rock Junior i Arco Rock kids ostvarilo se više značajnih rezultata, uključujući i one s medaljama. Veliki broj mladih natjecatelja, samo u 2014. imalo je ukupno 125 nastupa, a od tada su podjeljena na Team A (14-18 god.) i Team B (10-13 god.) koji su na RCC natjecanjima osvojili 6 prvih mjesta te jedno drugo i treće mjesto, a na YCCF natjecanju drugo mjesto. U svrhu poboljšanja kvalitete penjanja na prirodnoj stijeni i jačanja zajedničkog duha u ekipi, ostvarena su dva penjačka kampa B reprezentacije – na Kalniku i u Dvigradu te kvalitetne pripreme u Švicarskoj i Austriji za članove A tima. Reorganiziran i pojačan rad sa mladom reprezentacijom najbolji je put do visokih rezultata naših penjača na najjačim svjetskim natjecanjima.

Komisija za vodiče

Tijekom izvještajnog razdoblja na tečajevima i ispitima sudjelovalo je oko 750 planinara, a Komisija je priredila i brojne stručne akte poput Pravilnika o radu Komisije za vodiče, Programa o školovanju u Vodičkoj službi, Postupka licenciranja vodiča i Postupka osposobljavanja vodiča instruktora. Komisija je organizirala i izvela 28 tečajeva za vodiče, 22 ispita, 9 seminara, dva Zbora vodiča i 10 sjednica. Zaključno s 2014. godinom, završen je proces UIAA akreditacije vodičkih standarda za ljetno (A) i zimsko planinarenje (B) koje u sebi uključuje i ljetno planinarenje po zahtjevnim osiguranim putovima (D). Sredinom ove godine broj vodiča HPS-a u donjoj je granici postotka, prema broju ukupnog članstva (3-4%), koji je skladu sa stanjem u nekim obližnjim savezima (npr. PZS), a isti su daleko ravnomjernije raspoređeni u većini osnovnih planinarskih udruga nego li je to ranije bio slučaj. Komisija u evidenciji vodi ukupno 1.369 nositelja vodičkih naslova od kojih 945 ima licencu, 220 je licenca istekla 2012. godine te 204 s ranijih popisa od uspostave Komisije. Održana su i brojna druženja s članovima stanica te niz predavanja o vodičkoj djelatnosti u osnovnim planinarskim udrugama. Komisija raspolaže i s 50 vodiča instruktora ili asistenata u vodičkom školovanju koji redovito obavljaju svoje zadaće i odazivaju se na akcije u školovanju i održavanju vježbi stanica.

Komisija za planinarsko skijanje

U tom sportu trenutno u Hrvatskoj nema natjecatelja koji može ostvariti neki značajniji rezultat na svjetskom i europskom prvenstvu, pa se iz tih razloga na njih nije ni prijavljivalo. Komisija nastoji u članstvu potaknuti veći interes za planinarsko skijanje te osposobiti novu generaciju, koja bi se nakon tečajeva, treninga i priprema u hrvatskim planinama uključila u međunarodna natjecanja. Ove godine napravljeni su prvi koraci organiziranjem škole za planinarsko skijanje.

Komisija za promidžbu i izdavaštvo

Planinarske teme bile su stalno zastupljene u medijima, a informacije o organiziranom planinarstvu u Hrvatskoj uglavnom su dobro organizirane i zainteresiranima lako dostupne. Informiranje članstva HPS-a obavlja se putem časopisa »Hrvatski planinar«, weba HPS-a, dopisa upućenih iz Ureda HPS-u, u brojnim izravnim kontaktima kroz sudjelovanje dužnosnika HPS-a na raznim planinarskim akcijama te na druge načine. Sadržaje na webu HPS-a velik broj članova i drugih zainteresiranih korisnika koristi za planiranje izleta, edukaciju i za primanje obavijesti o akcijama

HPS-a i novostima u planinama. Na webu HPS-a objavljeno je više od 600 vijesti i obavijesti, a redovito su se dorađivale i ažurirale stranice s podacima. Na webu HPS-a i u »Hrvatskom planinaru« postignuta je veća zastupljenost informacija o aktivnostima komisija HPS-a, a kroz redovnu objavu kalendara akcija osjetno je unaprijeđena suradnja između udruga članica HPS-a. Promidžbene aktivnosti bile su pojačane tijekom obilježavanja 140. obljetnice hrvatskog planinarstva, a pogotovo u promidžbi središnjih akcija te pripremi izložbe »Zajedno u planinama« o suradnji između slovenskih i hrvatskih planinara. Najveći izdavački pothvat bilo je izdavanje opsežne i atraktivne monografije »Hrvatsko planinarstvo u 1000 slika«. Dugogodišnja potreba za suvremenom stručnom knjigom zadovoljena je izdavanjem Planinarskog udžbenika, koji je unaprijedio kvalitetu školovanja u HPS-u. Izdani su vodiči »Planinarske kuće u Hrvatskoj« i »Velebitski planinarski put«, speleološke knjige »Ilustrirana povijest speleologije« i »Razvoj speleološke opreme i tehnike«, alpinistička knjiga »Alpinistu trebaju brda«, markacistički priručnik »Planinarski putovi«, serija manjih planinarskih vodiča te Planinarski kalendari. Osim toga, tiskane su brošure o Savezu i o planinarskim priznanjima, nova izdanja dnevnika Hrvatske planinarske obilaznice, Velebitske planinarske obilaznice i Planinarskog dnevnika, plakati, letci i druga izdanja. Danas HPS u ponudi ima više od 150 izdanja, a suradnjom sa Planinskom zvezom Slovenije uspostavljena je prodaja planinarske literature iz PZS-a u HPS-u i obratno. Komisija za promidžbu i izdavaštvo pomagala je i brojnim planinarskim udrugama u uređivanju i pripremi njihovih izdanja.

Komisija za školovanje

Početkom 2012. godine Glavni odbor HPS-a usvojio je Pravilnik o općoj planinarskoj školi u HPS-u koji osim određivanja uvjeta za njihovu organizaciju sadrži obveznih 15 nastavnih predmeta te minimalni broj sati vježbi i terenske nastave. Prema tom pravilniku godišnje se verificira u Savezu između 30 i 40 planova općih planinarskih škola, a po njihovom završetku šalju se jedinstvene diplome koje se uručuju polaznicima. Od 2011. do kraja 2014. podjeljeno je 3846 diploma za opće planinarske škole te 1262 za polaznike specijalističkih škola. Malu planinarsku školu koju posljednje tri godine organizira Savez, završilo je 95 naših mladih polaznika.

Komisija za priznanja

Svaka se udruga nastoji odužiti svojim članovima za predan i dugogodišnji društveni rad nekim oblikom priznanja. U planinarskim društvima, klubovima,

županijskim i gradskim savezima niz je pojedinaca koji zaslužuju posebnu zahvalnost. Ona se iskazuje dodjelom odličja po odluci ove Komisije. U prošle četiri godine Komisija se sastala 27 puta i obradila je 567 zahtjeva od planinarskih društava. Dodijelila je 290 brončanih, 116 srebrnih, 79 zlatnih znakova te 40 plaketa. Odbijeno je 42 zahtjeva. Osim toga, Izvršni odbor HPS-a na tradicionalnim novogodišnjim sjednicama dodjeljuje priznanja prema svojim saznanjima za najbolje u tekućoj godini u ovim kategorijama: planinarska udruga, organizator akcija, planinarski uspjeh, društveni rad, planinarski dužnosnik, web stranica na internetu, doprinos planinarskoj publicističkoj djelatnosti, planinarski dom, domar, upravljač planinarskog objekta, sponzor ili donator i vanjski suradnik HPS-a. Od 2011. do kraja 2014. uručeno je 53 takvih priznanja i nagrada pojedincima, planinarskim udrugama i ustanovama izvan HPS-a.

Komisija za kadrovsku, normativnu i statutarnu djelatnost prema zahtjevima i potrebama pregledavala je i davala mišljenja za ugovore i druge dokumente za Ured HPS-a, Izvršni i Glavni odbor HPS-a te se očitavala o pojedinim odredbama raznih zakona važih za planinarstvo, a za komisije Saveza pregledavala pravilnike i poslovničke prije njihovih donošenja, izmjena i dopuna.

Komisija za povijest planinarstva obavlja vrlo važne zadaće. Osim što smo ponosni na našu dugu tradiciju, trebamo se stalno brinuti da se sva važna dokumentacija i ostala građa sačuva za budućnost. U prošlom razdoblju nekoliko puta se posjetilo Muzej u Samoboru u kojem se čuva vrijedan povijesni materijal još od osnutka HPD-a. Dogovoren je prostor i za nove materijale. U Zavičajnom muzeju u Ogulinu prošle godine proširena je alpinističke zbirka, posebice dio o ekspedicijama, a prije otvorenja prigodom obilježavanja obljetnice obavljeni su i građevinski radovi u tom prostora. Komisija je surađivala s NP Paklenica u vidu organizacije predavanja o povijesti uspona u Paklenici. Velik posao je obavljen u prikupljanju materijala i pripremi izložbe Zajedno u planinama/Skupaj v gorah koja je prikazala sadržajnu i dugogodišnju suradnju hrvatskih i slovenskih planinara.

Komisija za suradnju s upravama zaštićenih planinskih područja je, s ostalim komisijama, dužnosnicima i Uredom HPS-a, prikupljala sve podatke važne za odnose organiziranog planinarstva s javnim ustanovama zaštićenih područja, koordinirala je i usmjeravala rad na tom području u HPS-u te tijelima Saveza upućivala prijedloge za rješavanje.

Komisija za visokogorske uspone, daleka planinarska putovanja i pohode davala je planinarskim društvima i ostalim korisnicima u HPS-u mišljenja i savjete ili ih je povezivala s lokalnim turističkim agencijama u planinskim zemljama Azije, Afrike i Južne Amerike, ali i s inozemnim planinarskim savezima (Turska, Pakistan, Nepal) te pomagala u ishođenju ulaznih viza u pojedine države.

Hrvatska gorska služba spašavanja

Osnovana je prije 65 godina u Planinarskom savezu Hrvatske kao njegova stručna komisija, a posljednjih 13 godina djeluje kao samostalna pravna osoba s javnim ovlastima. Statutarno i nizom zajedničkih interesa i dalje je čvrsto povezana s HPS-om. Sve Stanice HGSS-a članice su Saveza, a svaki njihov pripadnik obvezno je član nekog planinarskog društva te predstavljaju najškolaniji i najspremniji dio našeg članstva. Nakon stjecanja zakonskog statusa kroz odredbe Zakona o zaštiti i spašavanju i Zakona o HGSS-u koji je 2006. godine proglasio Hrvatski sabor, HGSS je postao primjer organiziranosti za sve takve službe u svijetu. U novom Zakonu o civilnoj zaštiti HGSS ima status operativnih snaga Civilne zaštite. Uz akcije spašavanja unesrećenih (od 800 do 1000 godišnje), održavanja vježbi, tečajeva i ispita za gorske spašavatelje, dežuranja na skijalištima, u planinskim nacionalnim parkovima i na većim akcijama u planinama, najveća pozornost u toj Službi posvećuje se preventivnoj djelatnosti. Posljednje četiri godine, o čemu su već nekoliko puta obavještavane naše članice, HGSS nudi besplatnu nadopunu znanja o opasnostima u planinama, kako izbjeći nesreću, ali i kako se ponašati ako se ona dogodi. Na mnogim izletima, planinarskim i stručnim školama pripadnici HGSS-a organizirali su o tome predavanja i vježbe. Služba osniva i niz Obavještajnih točaka, mnoge od njih i u planinarskim društvima čija su sjedišta u blizini frekventnih planinarskih područja. HGSS je uvijek prisutan na našim velikim tradicionalnim pohodima i susretima. Služba je vrlo kvalitetnim radom u svim područjima djelovanja postigla visok status i uvažavanje u našoj javnosti te primila mnoga priznanja i nagrade u zemlji i inozemstvu.

Strategija razvoja hrvatskog planinarstva 2015. – 2025., statuti osnovnih planinarskih udruga i novi Statut HPS-a

Krajem prošle godine u svim komisijama Saveza i Uredu HPS-a započela je priprema dokumenata koji su bili polazna osnova izrade nacrtu prijedloga „Strategije razvoja hrvatskog planinarstva 2015. – 2025.“. Početkom veljače ove godine u sjedištu Saveza

održana je tematska konferencija o ustroju i članstvu HPS-a, stručnim djelatnostima, školovanju i HPS-ovoj javnoj infrastrukturi (putovi i objekti). Nakon uključenja tih tema u Strategiju, izrađen je akcijski plan za sljedećih 10 godina, a dokument objavljen na našim mrežnim stanicama bio je mjesec dana na javnoj raspravi. Nakon nje, mišljenja Izvršnog i Glavnog odbora, Strategija je upućena Skupštini HPS-a na usvajanje.

Zakon o udrugama stupio je na snagu 1.10.2014. godine. Rok za usklađenje statuta udruga je godinu dana, odnosno 1.10.2015. Savez je pažljivo pratio početak primjene tog zakona te sudjelovao na tematskim seminarima i savjetovanjima oko tih pitanja. U tom procesu željeli smo pomoći našim članicama izradom predloška statuta naše osnovne planinarske udruge (planinarsko društvo/klub) te ga objavili na mrežnim stranicama Saveza kako bi se po potrebi koristio uz navedene upute u izradama statuta.

Prema odredbama postojećeg Statuta HPS-a (članak 68.) pokrenut je postupak usklađenja Statuta HPS-a s novim Zakonom o udrugama. Povjerenstvo imenovano od Izvršnog odbora i Komisija za statutarnu, kadrovsku i normativnu djelatnost počeli su s pripremom teksta nakon što je Glavni odbor HPS-a 28. veljače 2015. na svojoj sjednici odredio osnovne postavke statuta, o uređenom tekstu očitovao se Izvršni odbor HPS-a i dokument je objavom na mrežnim stranicama Saveza upućen na javnu raspravu našim članicama od 19. ožujka do 19. travnja ove godine. Nakon javne rasprave, prijedlog nacrtu statuta ponovo je uređen te poslan Izvršnom i Glavnom odboru na konačno mišljenje i upućen Skupštini HPS-a na usvajanje.

* * *

Ovo je izvještaj o radu Hrvatskog planinarskog saveza, njegovih tijela i dužnosnika, stručnih komisija i Ureda HPS-a u razdoblju od prošle skupštine koja je odredila programsku osnovu, srednjoročni plan i mjesta njegova ostvarenja, s definiranim zadaćama od 2011. do 2015. godine. Odgovorno se može izreći ocjena da je plan ostvaren, u nekim područjima i iznad planiranih veličina te da je to razdoblje obilježeno mnogim organiziranim akcijama najviših vrijednosti i značenja, kvalitetnim i brižnim financijskim poslovanjem, najvećim brojem registriranih društava/klubova u našoj povijesti, najvećim brojem članstva u zadnjih 25 godina i najvećim brojem planinarskih objekata od našeg osnivanja do danas.

Rezultatima trebamo biti zadovoljni i ako nastavimo s istim načinom rada i motiviranošću, takav

će se stalan rast sigurno nastaviti i u sljedećim godinama. Zbog sažetosti ovog izvještaja mnogo toga nije moglo biti spomenuto, ali se svakako treba osvrnuti i na ono sa čime nismo bili zadovoljni. Prvenstveno to je status naših planinarskih objekata i odnos šire zajednice prema njima, ali i planinarstvu; nekoliko zakona i propisi koji otežavaju rad našim djelatnostima; sve veće narušavanje planinskog okoliša i druge teškoće u zaštiti prirode koje pokušavamo riješiti najbolje što znamo i koliko smo u mogućnosti. Pojedina planinarska društva pretplatu za naš časopis i članski materijal plaćaju s velikim zakašnjenjem ili tek nakon opomena, iako se ta sredstva moraju uskladiti s plaćanjem tiska časopisa, pravovremenog financiranja akcija komisija i plaćanja police osiguranja. Neke planinarske specijalnosti ponekad se ne koordiniraju s komisijama tih djelatnosti ili ne djeluju prema važećim pravilnicima, a neke komisije prelaze svoje okvire i ulaze u sadržaj rada drugih komisija. I dalje postoji problem i sve je izraženiji pad interesa i volje za volonterski rad u komisijama

i tijelima HPS-a. Težimo za puno boljom suradnjom s planinarskim društvima, županijskim i gradskim planinarskim savezima te da nam oni, ali i pojedinci, češće pišu o svom radu, problemima i prijedlozima, kako bismo ih pokušali zajednički riješiti kao dobro organizirana udruga na dobrobit svih hrvatskih planinara. U Savezu s 334 udruge i 30.000 članova, a koji je neprestano ispunjen dinamičnim i raznovrsnim događajima, ponekad ima nesuglasica, no one nisu tako česte i treba pronalaziti rješenja koja ne smiju utjecati na našu ukupnu djelatnost. Ovom se prilikom zahvaljujem svim dužnosnicima, pročelnicima i članovima komisija, zaposlenicima i suradnicima HPS-a, našim planinarskim udrugama - društvima i klubovima, županijskim i gradskim planinarskim savezima, Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja i njenim stanicama te dužnosnicima i pojedincima iz svih naših članica koji su svojim radom i odricanjem pridonijeli planinarskim uspjesima u posljednje četiri godine.

U Zagrebu, 24. travnja 2015.

Predsjednik HPS-a
prof. dr. sc. Hrvoje Kraljević

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ HRVATSKOG PLANINARSKOG SAVEZA 2011. – 2015.

Prema članku 27. Statuta HPS-a, Glavni odbor na svojim je godišnjim sjednicama donosio financijski plan prihoda i rashoda za tekuću godinu, usvajao financijski izvještaj za prošlu godinu i odlučivao o materijalno-financijskim obvezama HPS-a. To je pravovaljano učinjeno za svaku godinu u prošlom razdoblju na sjednicama 25.2.2012., 23.2.2013., 22.2.2014. i 28.2.2015. godine. Zbog lakše preglednosti u daljnjem prikazu su iskazani ukupni prihodi od prošle Skupštine HPS-a prema jedanaest glavnih izvora prihoda, a rashodi su svrstani po karakterističnim vrstama troškova u HPS-u.

Prihodi

1.	Ostatak prihoda iz 2011.	603.206,23 kn
2.	Transfer sredstava iz HOO-a (plaće zaposlenika, članarine svjetskim federacijama, programski zahtjevi natjecateljskih športova, ostalo)	1.637.872,67 kn
3.	Prodaja članskih markica	2.425.683,43 kn
4.	Prodaja članskih iskaznica	123.224,02 kn
5.	»Hrvatski planinar« (pretplata)	832.797,27 kn
6.	Prodaja planinarske literature i kalendara	1.007.018,45 kn
7.	Najamnine i oglasi	414.787,03 kn
8.	Prihodi od otpisa obveza	4.366,98 kn
9.	Vlastiti prihodi komisija	578.903,12 kn
10.	Donacije i drugi ugovori	114.987,50 kn
11.	Ostali prihodi	70.330,82 kn
UKUPNO		7.813.177,52 kn

Rashodi

1.	Uredski pribor	73.186,30 kn
2.	Materijal za čišćenje	17.374,45 kn
3.	Nabava literature i planinarskih zemljovida	264.900,19 kn
4.	Tisak zidnih kalendara	110.094,25 kn
5.	Amortizacija materijalne imovine	252.288,09 kn
6.	Električna energija	39.672,87 kn
7.	Plin	58.410,59 kn
8.	Gorivo za vozila	62.505,80 kn
9.	»Hrvatski planinar«: priprema, tisak, distribucija	776.254,61 kn
10.	Poštarine	76.489,09 kn
11.	Prijevoz na posao - zaposlenici	38.819,56 kn
12.	Telefonski troškovi	44.749,04 kn
13.	Troškovi održavanja	101.843,28 kn
14.	Troškovi komisija HPS-a	1.830.399,85 kn
15.	Komunalne usluge	15.526,87 kn

16.	Tisak markica	10.800,00 kn
17.	Ostale usluge	377.201,30 kn
18.	Knjigovodstvene usluge	138.755,00 kn
19.	Plaće i regresi zaposlenika, međunarodne članarine, sredstva HOO-a za sufinanciranje programa	1.665.539,86 kn
20.	Osiguranje	449.846,30 kn
21.	Reprezentacija	123.420,05 kn
22.	Putni troškovi u zemlji i inozemstvu (tijela Saveza i komisije)	199.657,94 kn
23.	Donacije	48.562,89 kn
24.	Provizija banci i FINA-i	26.151,04 kn
UKUPNO		6.802.449,22 kn

PRIHODI	7.813.177,52 kn
RASHODI	6.802.449,22 kn
RAZLIKA (ostatak prihoda)	1.010.728,30 kn

U prošlom razdoblju (2007. - 2011.) prihodi HPS-a bili su 10.884.475,96 kn, no u njima su bili sadržana uplaćena velika sponzorska sredstva za HPS-ove ženske ekspedicije Cho Oyu i Mount Everest u ukupnom iznosu od 3.042.370,38 kn i kada ih ne bismo računali, uobičajni prihodi Saveza bili su 7.842.105,58 kn dakle gotovo jednaki (7.813.177,52 kn) ostvarenim prihodima u razdoblju od 2011. do 2015. godine. Isto se odnosi i na rashode.

Prihodi od članskih markica iznose 31% od ukupnih prihoda i u cijelosti su vraćeni članstvu za osiguranje u slučaju nezgode u planini i akcija komisija Saveza na kojima su sudjelovali članovi naših osnovnih planinarskih udruga. Ostali prihodi uz veliko zalaganje u nimalo jednostavnim gospodarskim uvjetima ostvaraju se od vrlo razvijene prodaje planinarske

literature, ugovorenih najamnina, donacija, ugovora i oglasa te pretplate na „Hrvatski planinar“. Važan doprinos ukupnim prihodima su vlastiti prihodi komisija.

Značajna pozitivna razlika u poslovanju u posljednje četiri godine, odnosno ostatak prihoda, posljedica je ušteda po nekim vrstama troškova, ali i višegodišnji skupljen kapital koji se pokazao izuzetno potrebnim prilikom usklađivanja dinamike rashoda početkom godine s prihodima koji se ostvaruju poslije toga u tekućoj godini, a u posljednje vrijeme i kreditiranju sredstava po programskim zahtjevima odobrenih od HOO-a, jer znatno kasne njihove refundacije, a može se dogoditi da neke od njih i izostanu. Taj je kapital ujedno i jamstvo, nesmetanog poslovanja Saveza u općoj otežanoj financijskoj situaciji u Hrvatskoj.

Zagreb, 24.4.2015.

Glavni tajnik HPS-a
Darko Berljak

Predsjednik Izvršnog odbora HPS-a
Vladimir Novak

Temeljem članka 39., 40. i 41. Statuta HPS-a Nadzorni odbor HPS-a podnosi predmetni Izveštaj Skupštini HPS-a koja će se održati 13. lipnja 2015. godine.

Sukladno članku 41. Statuta HPS-a, Nadzorni odbor je tijelo HPS-a sa zadaćom da nadzire, u skladu sa zakonima, materijalno i financijsko poslovanje i izvršenje programa, rad tijela i stručne službe te zakonitost i primjenu općih i organizacijskih akata i zaključaka Skupštine, Glavnog odbora, Izvršnog odbora HPS-a i drugih radnih tijela, komisija i odbora.

IZVJEŠTAJ NADZORNOG ODBORA HPS-a ZA RAZDOBLJE 2011. – 2015.

1. Na Skupštini HPS-a održanoj 28.5.2011. izabran je Nadzorni odbor od pet članova i pet zamjenika koji je na svojoj prvoj sjednici izabrao Radojku Macan za predsjednicu tog odbora.
2. Nadzorni odbor pozivan je na sve sjednice Izvršnog (27) i Glavnog odbora HPS (5) od lipnja 2011. do svibnja 2015. godini. S jednim ili više članova bio je prisutan na sjednicama Izvršnog odbora, kao i na sjednicama Glavnog odbora u tom mandatnom razdoblju.
3. Za redovne četiri sjednice Glavnog odbora koji je kao tijelo Skupštine HPS-a donosio godišnje planove rada i proračune Saveza te razmatrao i usvajao izvješća o radu HPS-a za 2011., 2012., 2013. i 2014. g, Nadzorni je odbor dostavljao svoja pisana izvješća o radu i zapažanjima za svaku od tih godina, ista su usvajana na tom tijelu Saveza, a na njima je i temeljen ovaj izvještaj.
4. Pozivi na sjednice Izvršnog i Glavnog odbora HPS-a slali su se na vrijeme s popratnim pisanim materijalima kako bi se članovi i predstavnici u tim tijelima mogli pripremiti za sjednice, a zapisnici su vođeni cjelovito, uredno verificirani, ovjereni te dostavljani svim članovima tih tijela.
5. Na svim sjednicama Izvršnog odbora (27) i Glavnog odbora (4) postojao je kvorum i sve odluke na tim sjednicama donesene su pravovaljano. Provedbu tih odluka u praksi uredno i na vrijeme, obavljala su tijela, komisije, dužnosnici i zaposlenici HPS-a prema svojim statutarnim ovlastima.
6. Svi pisani materijali (pozivi, zapisnici, prilozi) Izvršnog i Glavnog odbora HPS-a te Skupštine HPS-a uredno su arhivirani u pismohrani HPS-a.
7. Na prošloj Skupštini usvojene programske osnove i srednjoročni plan rada HPS-a, ostvareni su uspješno i u cjelosti prema područjima i mjestima izvršenja zadaća, a u nekima od njih plan je i nadmašen.
8. Nadzorni odbor mišljenja je da su ovom mandatnom razdoblju svi kontakti, odnosi i suradnja između dužnosnika HPS-a (predsjednik, dopredsjednik i predsjednik Izvršnog odbora) međusobno, između njih i Ureda HPS-a, između tijela HPS-a (Izvršni i Glavni odbor), tih tijela i zaposlenika Saveza bili kolegijalni i uljudbeni, usmjereni na zajedničko ostvarenje plana HPS-a i postizanje što boljih rezultata te njihov rad zaslužuje najviše ocijene.
9. Sadržaj rada Izvršnog odbora, komisija HPS-a i administrativne službe u razdoblju 2011. – 2015.g. bio je u skladu odredbi Statuta HPS-a.
10. Prema Statutu HPS-a, sadržaje iz njihove nadležnosti za dnevne redove svih sjednica Glavnog odbora HPS-a, Ured HPS-a na vrijeme je u pisanom obliku pripremio i predao na razmatranje Izvršnom odboru HPS-a, kao i materijale za pripremu Skupštine HPS-a u 2015. g.
11. Sva plaćanja ulaznih računa, isplata akontacija i putnih obračuna od 2011. – 2015.g. bila su u skladu odredbi Statuta HPS-a i na Glavnom odboru HPS-a pravovaljano donesenih godišnjih proračuna HPS-a, kao i kasnijih provedbenih odluka Izvršnog odbora. Za razliku od prijašnjih razdoblja, najave akcija komisija HPS-a i akontacije putem programskih zahtjeva, kao i njihov obračun s priloženim izvještajima obavljaju se uredno, na vrijeme i prema zakonskim propisima.

12. Nadzorni odbor izvješten je od Ureda HPS-a da u cijelom mandatnom razdoblju pojedina planinarska društva naručuju nerealan broj članskih markica tijekom godine i plaćaju ih s velikim zaostatkom (krajem godine ili čak u sljedećoj kada treba naručiti nove markice i tek tada vraćaju neprodane markice iz prošle godine). Zbog takvih postupaka postoji mogućnost pogrešne procjene stvarnih sredstava u proračunu HPS-a za unaprijed određene namjene, a HPS gotovo cijelu godinu kreditira policu osiguranja za članove tih društava. Zbog istih razloga može doći do izostanka pravovremenog ulaza planiranih sredstva za rad stručnih komisija.
13. Na zahtjev Hrvatskog olimpijskog odbora, redovno se svake godine podnose izvješća i opisi načina poslovanja Saveza za programe koje financira HOO.
14. Nadzorni odbor bio je upoznat s problemom doznacavanja odobrenih sredstava krajem 2014. i početkom ove godine iz proračuna Hrvatskog olimpijskog odbora koji su uvjetovani odnosom između MZOS-a i HOO-a te je postojalo višemjesečno dugovanje HOO-a prema HPS-u kao i kašnjenje doznake plaća za zaposlenike HPS-a, ali u međuvremenu isto je riješeno.
15. Svi izlazni računi izdavani su na vrijeme, a u slučajevima izostanka plaćanja u zadanim rokovima, slana su upozorenja i opomene. Financijske rezultate poslovanja HPS-a u posljednje četiri godine, a posebno stvaranje stalnog kapitala kao pričuve za različitu dinamiku izlaznih i ulaznih sredstava, Nadzorni odbor ocjenjuje izuzetno uspješnim.
16. Način vođenja i rad blagajne HPS-a u razdoblju bio je u skladu sa zakonom i odlukama Izvršnog odbora, kao i svi ostali administrativno-financijski poslovi te ostali poslovi u Uredu HPS-a.
17. Inventura osnovnih sredstava HPS, zalihe gotove robe i blagajne obavljana je po propisu od strane posebno imenovanih komisija svake godine.
18. Financijska potraživanja (poslani računi) HPS-a naplaćena su od kupaca osim određenog broja pretplata na časopis „Hrvatski planinar“-a od strane nekih naših članica.
19. Računovodstvo HPS-a vodi vanjski knjigovodstveni servis, a obavljalo se u skladu sa Zakonom o računovodstvu te odlukama tijela HPS-a i financijskih nalogodavatelja.
20. U svaku od godišnjih bilanci HPS-a od 2011. do 2015. g izvršen je uvid te na njih Nadzorni odbor nije imao nikakvih primjedbi.
21. Nadzorni odbor HPS-a zaključuje da je od prošle skupštine održane 28. svibnja 2011. do danas, Hrvatski planinarski savez djelovao u skladu sa zakonima, Statutom i ostalim aktima HPS-a te odlukama Skupštine, Glavnog odbora i Izvršnog odbora HPS-a.

U Zagrebu, 6. svibnja 2015.

Predsjednica Nadzornog odbora HPS-a
Radojka Macan, v.r.

IZVJEŠTAJ O RADU SUDA ČASTI ZA RAZDOBLJE 2011. - 2015.

U proteklom razdoblju Sud časti HPS radio je u sastavu: Vlado Božić (predsjednik), Jadranka Čoklica (član) i Gojko Crnković (član) te zaprimio ove zahtjeve za pokretanje postupka:

Od Damira Basare, člana PD Dubovac iz Karlovca stigla je 24.9.2013. godine prijava Sudu časti za nanošenje nepravde od strane Planinarskog saveza grada Karlovca. Zahtjev nije razmatran, jer po čl. 6 Pravilnika o radu Suda časti HPS-a prijavu Sudu časti HPS mogu podnijeti samo članice Saveza, tj. pravne, a ne i fizičke osobe. Nakon toga Planinarski savez grada Karlovca podnio je prijavu Sudu časti PD Dubovac protiv Damira Basare. U situaciji koja je nastala kako bi se spor pokušao riješiti prije najavljenog pokretanja postupka na Sudu časti HPS-a u kontaktima s Planinarskim savezom grada Karlovca dogovoreno je da se organizira zajednički sastanak svih stranaka koji je održan 6.3.2014. u Karlovcu u Vili Anzić i od strane Saveza njemu su nazočili V.Božić, predsjednik Suda časti, V.Novak, predsjednik IO HPS-a, A.Čaplar glavni urednik HP-a i D.Berljak, glavni tajnik. Sastanak je imao svrhu mirenja svih stranaka uključenih u taj predmet, kojom prilikom su razjašnjeni nastali problemi. Sudionici su prihvatili iznijeta objašnjenja, a pojedinci se ispričali za svoje postupke koje su druge uvrijedili.

Od Krešimira Vutuca, bivšeg člana HPD Pevec iz Koprivnice, zaprimljen je dopis, kako je navedeno

„sa zamolbom za zaštitu“ unutar Društva. Zahtjev je odbijen, jer po čl. 6 Pravilnika o radu Suda časti HPS prijavu Sudu časti HPS mogu podnijeti samo članice HPS, tj. pravne a ne i fizičke osobe. Na dopisu nije bilo datuma, a na koverti je otisnut datum slanja iz Koprivnice 17.1.2014.

Od Silvija Kosa, bivšeg člana PDS Velebit iz Zagreba, Ured HPS-a zaprimio je dopis od 20.11.2014., kojim prijavljuje „Kršenje pravila Hrvatskog planinarskog saveza“. I ovaj je zahtjev odbijen s istim razlogom, kao pod 1. i 2.

Od UO-a PD Dubovac 20.11.2014. Sud časti HPS-a zaprimio je „Prijavu-prijedlog za pokretanje postupka protiv Damira Basare“. Sud časti HPS organizirao je 11.12. 2014. sastanak članova Suda časti te prijavitelja i prijavljenog u prostorijama HPS-a na kojem je zaključeno da spor treba riješiti na Sudu časti Društva i Skupštini Društva – odluku su prihvatili svi nazočni i potpisali bilješku. Međutim, 27.2.2015. Sud časti HPS opet je od UO-a PD Dubovac zaprimio dopis „Očitovanje na dopis od 11.12.2014.“ (Bilješku sa zajedničkog sastanka koju su potpisali svi prisutni, pa i predstavnici UO-a PD Dubovac) kojim traži obnovu postupka. Svojim dopisom od 5.3.2015. Sud časti HPS ponovio je odluku – dogovor od 11.12.2014. da spor treba riješiti unutar Društva.

U Zagrebu 8. svibnja 2015.

Predsjednik Suda časti HPS
Vlado Božić, v.r.

IZVJEŠTAJ GLAVNOG ODBORA HPS-a

Glavni odbor HPS-a prema članku 26. Statuta HPS-a je tijelo Skupštine i njoj odgovara za rad. Isto tako, prema članku 27. Statuta HPS-a Glavni odbor za Skupštinu priprema izvješća, analize, dokumentaciju i ocjenu rada. Glavni odbor u ovom mandatnom razdoblju sastao se četiri puta na redovnim sjednicama krajem veljače kada je prema statutarnim ovlastima raspravljao i prihvatao financijske izvještaje za prošle te donosio plan i proračun HPS-a za tekuće godine. Sve sjednice imale su potreban kvorum i sve odluke donesene su pravovaljano, a zapisnici sjednica bili su objavljeni u časopisu „Hrvatski planinar“.

Peta sjednica Glavnog odbora HPS-a održana je 9. svibnja 2015. godine, a njen rad, odluke i prijedlozi bili su usmjereni na pripremu XXVI. skupštine HPS-a sazvane za 13. lipnja ove godine. Na sjednici je bilo nazočno 25 od 40 članova Glavnog odbora i sve odluke donesene su pravovaljano.

Prema točkama dnevnog reda Glavnog odbora HPS-a, to tijelo Skupštine predlaže Skupštini HPS-a 13. lipnja 2015. godine, sljedeće:

1. Prijedlog Statuta HPS-a

Nakon stupanja na snagu novog Zakona o udru-gama 1.10.2014. i donošenja Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja Registra udruga u siječnju ove godine, Izvršni odbor je temeljem članka 68. Statuta HPS-a započeo izradu nacrt prijedloga Statuta HPS-a uključivanjem Komisije za statutarnu, normativnu i kadrovsku djelatnost HPS-a te osnivanjem Povjerenstva za statut. Ta skupina napravila je i predložak statuta naših osnovnih planinarskih udruga, o tome su obavještene naše članice, a na mrežnim (web) stranicama HPS-a objavljen je taj ogledni primjerak kao pomoć planinarskim društvima u izradi njihovih statuta. Sudjelovalo se na seminaru o Zakonu o udrugama koje je organizirao Ured za udruge Vlade RH i održani su sastanci u Gradskom uredu za opću upravu u Zagrebu na tu temu. Nakon nekoliko rasprava na Izvršnom odboru HPS-a pripremljen je tekst nacrt prijedloga Statuta HPS-a, o tome su redovnom poštom obavještene naše članice, nacrt prijedloga objavljen je na našim web stranicama i otvorena javna rasprava od 19. ožujka do 19. travnja 2015. Nakon javne rasprave Povjerenstvo je u

nacrt prijedloga uključilo neke od prijedloga, iste je prihvatio Izvršni odbor i taj je tekst upućen Glavnom odboru, koji ga je prihvatio te taj prijedlog Statuta HPS-a predlaže Skupštini na usvajanje.

2. Prijedlog Strategije razvoja hrvatskog planinarstva 2015. – 2025.

Krajem prošle godine u svim stručnim komisijama Saveza i Uredu HPS-a započela je priprema dokumenata koji su bili polazna osnova izrade nacrt prijedloga „Strategije razvoja hrvatskog planinarstva 2015. – 2025.“. Početkom veljače ove godine u sjedištu Saveza održana je tematska konferencija o ustroju i članstvu HPS-a, stručnim djelatnostima, školovanju i HPS-ovoj javnoj infrastrukturi (putovi i objekti). Nakon uključivanja tih tema u Strategiju, izrađen je akcijski plan za sljedećih 10 godina, a dokument objavljen na našim mrežnim stanicama bio je od 19. ožujka do 19. travnja na javnoj raspravi. Nakon uključivanja prijedloga iz nje, pozitivnog mišljenja Izvršnog odbora te prihvatanja nacrt prijedloga na sjednici Glavnog odbora 9. svibnja, to tijelo predlaže „Strategiju razvoja hrvatskog planinarstva 2015. – 2025.“, Skupštini HPS-a na usvajanje.

3. Izvještaji, analize i ocjene rada tijela HPS-a za Skupštinu HPS-a

Glavni odbor osim što je na svojim godišnjim sjednicama razmatrao i donosio odluke o godišnjim izvještajima i planovima rada HPS-a, razmatrao je 9. svibnja i ukupan izvještaj o radu za mandatno razdoblje 2011. – 2015., izvještaje Nadzornog odbora i Suda časti, analizirao iste te je ocjenio rad tijela i dužnosnika Saveza vrlo uspješnim. Prema statutarnim odredbama za pripremu Skupštine prihvatio je konzultacije obavljene na Izvršnom odboru HPS-a sa sadašnjim i kandidatima za dužnosti u tijelima HPS-a za naredno razdoblje i taj popis kandidata predlaže Skupštini HPS-a (u nastavku ovog izvještaja).

4. Prijedlog Izvršnog odbora HPS o dodjeli Povelje počasnog člana HPS-a

Prema člancima 62., 63. i 64. Statuta HPS-a, Glavni odbor upoznat je provedbi postupka prijedloga za dodjelu Povelje počasnim članovima HPS-a te isti upućuje Skupštini HPS-a na usvajanje (detaljnije dalje u nastavku).

5. Rebalans proračuna HPS-a za 2015.

Glavni odbor upoznat s uspješnim financijskim rezultatima Saveza, koristio je mogućnost svojeg zasjedanja u dobu godine kada su oni već vidljivi te je donio odluku da se prepravkom proračuna za 2015. uz već planiranih 175.000,00 kn za obnovu i održavanje planinarskih objekata putem natječaja uključi i dodatnih 90.000,00 kn, a za rad 7 stručnih komisija HPS-a još 71.000,00 kn te proračun komisija HPS-a za 2015. godinu ukupno iznosi 651.000,00 kn.

6. Okvirni financijski plan za 2016. godinu

Glavni odbor HPS-a u slučaju da će biti usvojen novi Statut HPS-a, predlaže Skupštini HPS-a da raspravi i donese odluku o okvirnom financijskom planu za 2016. godinu (točka dnevnog reda Skupštine) kako se Skupština ne bi trebala ponovo zbog toga sazivati u jesen ove godine, a prema odredbama novog statuta, detaljniju razradu utvrdio bi Izvršni odbor na svojim sjednicama.

KANDIDATI ZA DUŽNOSNIKE I TIJELA HPS-a

1. Kandidat za predsjednika HPS-a: prof.dr. Hrvoje Kraljević

Rođen je 16. ožujka 1944. u Zagrebu. Maturirao na Klasičnoj gimnaziji u Zagrebu, diplomirao teorijsku fiziku na PMF-u u Zagrebu, magistrirao matematiku 1968., a doktorirao 1973. godine.

Asistent, docent, izvanredni profesor, a od 1981. redoviti profesor na PMF–Matematičkom odjelu Sveučilišta u Zagrebu. Dobitnik je nekoliko znanstvenih nagrada, među kojima su najznačajnije nagrada »Ruđer Bošković« za 1984. godinu i nagrada Balkanske matematičke unije za 1973. godinu. Od 1992. dopisni je član HAZU.

Suradnik je Leksikografskog zavoda za područje matematike, član je American Mathematical Society, Hrvatskog matematičkog društva i Matice Hrvatske.

Bio je direktor i dekan PMF–Matematičkog odjela; bio je član brojnih povjerenstava i tijela vezanih uz znanost i prosvjetu pri Sveučilištu i nadležnom Ministarstvu. Od 2007. je predsjednik Hrvatskoga matematičkog društva. Objavio je tridesetak znanstvenih radova, jedan sveučilišni i dva srednjoškolska udžbenika. Urednik je nekoliko zbornika znanstvenih konferencija.

Bio je zastupnik u Hrvatskome državnom saboru od ožujka 1998. do studenoga 1999., ministar znanosti i tehnologije od siječnja 2000. do srpnja 2002. a od tada ponovo zastupnik u Hrvatskome saboru te predsjednik saborskog Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu do konca 2003. godine. Od listopada 2014. godine je u mirovini.

Član je *Planinarskog društva Sveučilišta Velebit* od 1961. godine. Intenzivno se bavio alpinizmom te ima pedesetak smjerova u Hrvatskoj, Sloveniji, BiH, Italiji, Švicarskoj, Francuskoj i Norveškoj; uspon na

više od dvadeset vrhova viših od 4000 m u Italiji, Švicarskoj i Francuskoj; od 1962. do 1965. bio je alpinistički instruktor. Sudionik planinarsko–alpinističkih pohoda u području Matterhorna i Monte Rose (1962.), područje Mont Blanca (1963.), norveških planina – ekspedicije u područje Romsdala (1964.) te predstavnik Jugoslavije na Međunarodnom alpinističkom sletu u Chamonixu 1965. Bio je član Gorske službe spašavanja od 1961. do 1967. Sudionik je alpinističke ekspedicije PDS Velebita u planine Aljaske – St.Elias 1983. godine.

Od 1999. predsjednik je Hrvatskoga planinarskog saveza.

2. Kandidatkinja za dopredsjednicu HPS-a: Jadranka Čoklica

Rođena 2. siječnja 1954. u Cabuni (Virovitica). Završila je Srednju ekonomsku školu u Koprivnici. Članica je *HPD MIV* iz Varaždina od 2000 godine, a nedugo nakon toga obavlja dužnost tajnika tog društva.

Intenzivno se bavi planinarstvom te se uključuje u školovanje kadrova HPS-a i završava tečaj za markaciste i postaje markacist voditelj. Povjerenica je za planinarske putove u varaždinskoj i međimurskoj županiji.

Uspješno je završila tečaj za vodiče društvenih izleta te je i nositelj tog naziva u HPS-u. Trenutno je na dužnosti predsjednice Planinarskog saveza varaždinske županije te tajnica u Stanici planinarskih vodiča Varaždin.

Aktivno sudjeluje u organizaciji tečajeva za markaciste, vodiče kao i na njihovim vježbama.

U prošlom mandatu bila je članica Suda časti HPS-a.

3. Kandidat za predsjednika (mandatara) Izvršnog odbora HPS-a: Vladimir Novak

Rođen je 1952. u Samoboru. Član je planinarske organizacije od 1.1.1961. godine (*HPD Japetić Samobor*), gdje uz redovito članstvo, započinje i društveni rad, u vodstvu društvenih sekcija i Upravnom odboru društva, a i danas je član uprave društva. Završio je sljedeće oblike planinarskog školovanja i usavršavanja : 1972. Ljetna škola vodiča PSH, 1974. Alpinistička škola PDS „Velebit“, 1975. Zimska škola vodiča PSH, 1979. Instruktorski tečaj FFK u Zagrebu, 1980. Međunarodni tečaj vodiča turnog skijanja – Adelboden, Švicarska te ima naslov „Vodič PSH“ od 1978. i „Instruktor PSH“ od 1980. godine.

Uz stalne planinarske aktivnosti, vođenja, predavanja i organiziranja školovanja bio je aktivni član Komisija PSH za orijentaciju, vodiče, školovanje kadrova (predsjednik ove komisije od 1982. – 1987.), član Predsjedništva PSH i podpredsjednik PSH 1985. – 1987. Priredio je 1985. „Program školovanja kadrova u planinarskoj organizaciji“.

Od 1991. je član Izvršnog odbora HPS-a, dopredsjednik IO od 1995., v.d. predsjednika IO od 1997., predsjednik IO HPS 1997. – 1999., dopredsjednik HPS od 2001. do 2007. predsjednik IO HPS je od 2007. godine. Član je i komisije za gospodarstvo HPS (povjerenik za pl. dom „Zavižan“).

Pripadnik je Hrvatske gorske službe spašavanja od 1971. u Stanici Samobor. Naslov „Gorski spašavatelj“ stekao je nakon 1977. godine.

Bio je pročelnik je stanice HGSS Samobor od 1989. do 2011. godine, član komisije za GSS PSH od 1987. do 2002., a član Izvršnog odbora HGSS od 2002 do 2010.

Zaposlenik je HGSS-a u administrativnoj službi u sjedištu HGSS u Zagrebu.

4. Kandidati za Nadzorni odbor HPS-a (5 članova i 5 zamjenika):

1. Željko Becić, *HPD Dirov Brijeg*, Vinkovci, 2. Dean Bratušek, *PDS Velebit*, Zagreb, 3. Radojka Bronić, *HPD Pliva*, Zagreb, 4. Ivo Karača, *HPD Jastrebarsko*, Jastrebarsko, 5. Božena Kralj – Vrsalović, *HPD Željezničar*, Zagreb, 6. Miroslav Mesić, *HPD Klikun*, Pleternica, 7. prof. dr. Željko Poljak, *PK Hrvatskog liječničkog zbora*, Zagreb, 8. Nenad Sitar, *HPD Sveti Šimun*, Markuševac, Zagreb, 9. Neda Turina, *HPD Zavižan*, Senj, 10. Sonja Vršić, *PD Bundek*, Mursko Središće

5. Kandidati za Sud časti HPS-a (3 člana i 3 zamjenika):

1. Filip Balić, *HPD Malačka*, Donja Kaštela, 2. Vlado Božić, *HPD Željezničar*, Zagreb, 3. Gojko Crnković, *PD Škarnica*, Brinje, 4. Vladimir Paušić, *ŠPK Čopalj*, Rijeka, 5. Josip Povrženić, *HPD Željezničar*, Zagreb, 6. Vladimir Radej, *HPD Klek*, Ogulin

Temeljem članka 20. Statuta Hrvatskog planinarskog saveza, članka 13. Zakona o udrugama (Narodne novine 74/14) i članka 47., stavka 6. Zakona o sportu (Narodne novine 71/06, 150/08, 124/10, 124/11, 86/12 i 94/13), Skupština Hrvatskog planinarskog saveza na svojoj XXVI. sjednici održanoj 13. lipnja 2015. godine, donosi

STATUT HRVATSKOG PLANINARSKOG SAVEZA

1. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim Statutom utvrđuju se odredbe o nazivu, sjedištu, o zastupanju, izgledu pečata, o ciljevima i područjima djelovanja Hrvatskog planinarskog saveza (u daljnjem tekstu: Savez) sukladno ciljevima, djelatnostima kojima se osiguravaju ciljevi te gospodarskim djelatnostima sukladno zakonu; o načinu osiguranja javnosti rada, članstvu u Savezu, pravima, obvezama, odgovornostima, tijelima Saveza, djelokrugu i načinu rada, a u svrhu ostvarivanja potreba i interesa sportova planinarstvo, sportsko penjanje i planinarsko skijanje, kao i način predstavljanja navedenih sportova Republike Hrvatske u pripadajućim međunarodnim sportskim udruženjima, prestanku postojanja Saveza, o imovini, načinu stjecanja i raspolaganju imovinom, o postupku s imovinom u slučaju prestanka postojanja Saveza te drugim pitanjima od značaja za Savez.

(2) Savez je jedini nacionalni sportski savez koji prema Nomenklaturi sportova i sportskih grana potiče i promiče sportove: Planinarstvo (sportske grane: planinarenje, alpinizam i ledno penjanje), Sportsko penjanje i Planinarsko skijanje u Republici Hrvatskoj.

Članak 2.

Izrazi koji se koriste u ovom Statutu u muškom rodu, a imaju rodno značenje, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

Članak 3.

(1) Naziv Saveza je Hrvatski planinarski savez.
(2) Skraćeni naziv Saveza je: HPS.
(3) Osim naziva na hrvatskom jeziku, Savez će u međunarodnim odnosima koristiti i naziv na engleskom jeziku: Croatian Mountaineering Association.

Članak 4.

(1) Savez djeluje na teritoriju Republike Hrvatske.
(2) Sjedište Saveza je u Zagrebu.
(3) Adresa sjedišta Saveza je: Kozarčeva 22, Zagreb.
(4) Odluku o adresi sjedišta donosi Izvršni odbor Saveza.

Članak 5.

(1) Savez ima svojstvo pravne osobe i upisuje se u Registar udruga Republike Hrvatske, Registar sportskih djelatnosti pri nadležnom tijelu državne uprave i Registar neprofitnih organizacija pri Ministarstvu financija Republike Hrvatske.

(2) Savez je neprofitna pravna osoba.

Članak 6.

(1) Savez je samostalan u ostvarivanju svojih ciljeva utvrđenih ovim Statutom, a za svoje obveze odgovara cijelom svojom imovinom u skladu sa zakonom.

(2) Savez se ustrojava i djeluje sukladno odredbama Zakonu o udrugama i Zakonu o sportu.

Članak 7.

(1) Savez predstavljaju i zastupaju predsjednik, dopredsjednik, predsjednik Izvršnog odbora i glavni tajnik Saveza.

(2) Određene poslove zastupanja predsjednik, odnosno glavni tajnik, mogu prenijeti na druge osobe, na temelju pisane punomoći, kojom se određuju ovlasti i opseg zastupanja.

Članak 8.

(1) Radi ostvarivanja svojih ciljeva i programskih djelatnosti, Savez može surađivati s ministarstvima Vlade RH, tijelima državne uprave, znanstvenim institucijama, trgovačkim društvima, školama, sportskim udrugama i zajednicama te drugim ustanovama.

(2) Savez svoju djelatnost ostvaruje surađujući i s drugim udrugama, a posebno s onima koji svoju djelatnost ostvaruju kroz zaštitu planinske prirode.

Članak 9.

(1) Savez je punopravni član Hrvatskog olimpijskog odbora, s čijim Statutom je usklađen i ovaj Statut.

(2) Savez je punopravni član međunarodnih sportskih federacija: UIAA - Međunarodna federacija za alpinizam i planinarstvo (International Climbing and Mountaineering Federation), IFSC - Međunarodna federacija za sportsko penjanje (International Federation of Sport Climbing) i ISMF – Međunarodna

federacija za planinarsko skijanje (International Ski Mountaineering Federation).

(3) Savez je punopravni član međunarodnih udruga: BMU – Balkanske planinarske unije (Balkan Mountaineering Union) i ERA – Europske pješačke asocijacije (European Ramblers Association).

(4) Savez se može samostalno i dobrovoljno udruživati i u druge europske i svjetske udruge čija je djelatnost povezana s planinarskim specijalnostima i službama koje se obavljaju u Savezu.

Članak 10.

U Savezu nije dozvoljen niti jedan vid diskriminacije (društveni, klupski, rasni, nacionalni, etnički, spolni, vjerski, politički i drugi) te sprječavanje sloboda i prava čovjeka i građanina.

Članak 11.

(1) Savez ima znak i zastavu.

(2) Znak saveza je stilizirani obris planine Klek sa znakom runolistovog cvijeta, uokviren vrpcom vezanom ispod cvijeta. Gornji dio vrpce s natpisom »Hrvatski planinarski savez« je crvene boje, a donji dio vrpce je plave boje, i u njemu su upisana slova HPD i 1874. godina (godina utemeljenja).

(3) Zastava Saveza je svjetloplave boje sa znakom Saveza u sredini i odnosom dužine prema širini 2 : 1.

Članak 12.

(1) Savez koristi pečat okruglog oblika, promjera 30 mm, sa znakom Saveza u sredini, a uz obod pečata upisane su riječi: Hrvatski planinarski savez, Zagreb.

(2) Za računske i manipulativno-administrativne poslove rabi se pečat istog sadržaja i oblika, promjera 20 mm.

Članak 13.

(1) Rad Saveza je javan.

(2) Javnost rada ostvaruje se upoznavanjem svojih članica i drugih zainteresiranih tijela i organizacija odnosno javnosti s programima, odlukama, smjernicama i zaključcima Saveza.

(3) Obavješćavanje javnosti obavlja se i objavljivanjem Statuta, odluka, općih i drugih akata, te informacija na mrežnim (web) stranicama Saveza, objavom obavijesti u časopisu »Hrvatski planinar« te u javnim medijima.

(4) Sjednice tijela Saveza su otvorene za javnost. Javnost se samo iznimno može isključiti sa sjednica tijela Saveza u sljedećim slučajevima:

- kada se raspravlja o pitanjima koja predstavljaju poslovnu tajnu,
- kada se zbog osobito važnih razloga to odluči na sjednici tijela Saveza.

2. CILJEVI, PODRUČJA DJELOVANJA SUKLADNO CILJEVIMA I DJELATNOSTI SAVEZA:

2.1. CILJEVI SAVEZA

Članak 14.

Ciljevi Saveza su:

- razvitak organiziranog oblika planinarstva i stvaranje uvjeta za razvitak ukupne planinarske djelatnosti u Republici Hrvatskoj,
- razvijanje tjelesne aktivnosti koje se organizirano izvode radi unapređivanja zdravlja i rekreacije,
- razvitak i promicanje sportova: planinarstvo, sportsko penjanje i planinarsko skijanje te stvaranje uvjeta za postizanje vrhunskih dometa u tim sportovima,
- promicanje i širenje svojih aktivnosti, osobito kod djece i mladeži,
- njegovanje planinarske etike, razvijanje čovjekoljublja, nesebičnosti, ispravnog odnosa prema prirodi i smisla za njeno očuvanje,
- razvijanje i promicanje međusobne suradnje udruženih članica u Savezu,
- ostvarivanje međunarodnih sportskih veza i suradnje.

2.2. PODRUČJA DJELOVANJA SAVEZA

Članak 15.

Savez sukladno ciljevima djeluje na području sporta, rekreacije i zaštite prirode.

2.3. DJELATNOST SAVEZA

Članak 16.

Djelatnosti Saveza kojima se ispunjavaju navedeni ciljevi su:

- utvrđivanje programa razvoja planinarstva, sportskog penjanja i planinarskog skijanja u Republici Hrvatskoj,
- poticanje i nadgledanje sporta planinarstvo, sportsko penjanje i planinarsko skijanje na području Republike Hrvatske,
- usklađivanje aktivnosti svojih članica i pružanje im stručne pomoći u radu,
- organizacija stručnog osposobljavanja svoga članstva kroz škole, radionice, seminare, tečajeve i druge oblike obrazovanja u planinarstvu,
- usmjeravanje razvitka stručnih (specijalističkih) djelatnosti: alpinizam, markacisti, speleologija, vodiči i zaštita planinske prirode,

- suradnja sa znanstvenim ustanovama i drugim udrugama na razvitku planinarstva i njegovom društvenom vrednovanju,
- organiziranje samostalno ili preko planinarskih udruga izleta, tura, pohoda, susreta, sletova, logorovanja, ekspedicija, planinarskih natjecanja i drugih planinarskih društvenih akcija,
- organiziranje izgradnje, obilježavanja, čuvanja i održavanja planinarskih putova i obilaznica,
- jačanje materijalne osnove i imovine planinarstva, vođenje brige o gradnji, održavanju i čuvanju planinarskih domova, kuća i skloništa, te u njima, uz povlastice, omogućavanje smještaja svojim članovima i članovima inozemnih planinarskih saveza s kojima ima potpisane ugovore o reciprocitetu,
- izdavanje stručne planinarske literature,
- izdavanje časopisa „Hrvatski planinar“,
- omogućavanje svojim članovima nabavu stručne i planinarske literature, planinarskih zemljovida, priručnika i vodiča iz zemlje i inozemstva,
- pokretanje i organiziranje zaštite planinske prirode i čovjekove okoline te očuvanje kulturno-povijesnih spomenika u planinama,
- predstavljanje planinarstva, sportskog penjanja i planinarskog skijanja pred sportskim i državnim tijelima Republike Hrvatske, te odgovarajućim međunarodnim sportskim udruženjima,
- utvrđivanje sustava, uvjeta i organizacije sportskih natjecanja u planinarstvu, sportskom penjanju i planinarskom skijanju,
- organiziranje nacionalnih sportskih prvenstava u planinarstvu, sportskom penjanju i planinarskom skijanju, neposredno ili preko svojih članica, te međunarodnih i drugih natjecanja i priredbi,
- sudjelovanje u provedbi javnih potreba sporta u Republici Hrvatskoj i u provedbi nacionalnog programa sporta,
- skrb o vrhunskim sportašima i nacionalnim ekipama u planinarstvu, sportskom penjanju i planinarskom skijanju,
- praćenje i razmatranje aktualnih pitanja financiranja u planinarstvu, sportskom penjanju i planinarskom skijanju, izgradnji, održavanju, upravljanju i korištenju objekata i opreme, te poduzimanjem potrebnih mjera u svezi s tim.

2.3.1. GOSPODARSKE DJELATNOSTI SAVEZA

Članak 17.

(1) Gospodarske djelatnosti Saveza su:

- izdavanje stručne planinarske literature,
- maloprodaja stručne planinarske literature za svoje članove,

- iznajmljivanje dijela prostora u svojim nekretninama,
- stručno osposobljavanje članstva u rekreaciji i sportu,
- uređivanje planinarskih putova,
- informiranje i oglašavanje,
- stručno savjetovanje.

(2) Savez može radi obavljanja gospodarskih djelatnosti osnovati trgovačko društvo, zadrugu, druge gospodarske subjekte, pri čemu uzajamne odnose uređuje ugovorom.

(3) Savez gospodarsku djelatnost može obavljati pored djelatnosti kojima se ostvaruju njegovi ciljevi utvrđeni Statutom, ali ih ne može obavljati radi stjecanja dobiti za svoje članove ili treće osobe. Ako u obavljanju gospodarskih djelatnosti Savez ostvari višak prihoda nad rashodima, on se može upotrijebiti isključivo za ostvarenje ciljeva Saveza utvrđenih Statutom.

3. ČLANSTVO, USTROJ I DJELOVANJE SAVEZA

Članak 18.

(1) Članice Saveza su osnovne planinarske udruge (planinarska društva i klubovi), županijski i gradski planinarski savezi, Planinarski savez Zagreba i regionalni planinarski savezi za područja gdje ne postoje županijski planinarski savezi, stanice planinarskih vodiča, Hrvatska gorska služba spašavanja (HGSS) i stanice HGSS-a.

(2) Članovi osnovne planinarske udruge mogu biti samo fizičke osobe koje rekreativno ili natjecateljski sudjeluju u ostvarivanju ciljeva i djelatnosti Saveza.

Članak 19.

(1) Osnovne planinarske udruge mogu svoje članstvo i rad organizirati kroz podružnice, sekcije, odsjeke i ogranke na području Republike Hrvatske.

(2) Osnovne planinarske udruge mogu se organizacijski i radno povezivati.

(3) U županijama i gradovima mogu se osnivati županijski i gradski planinarski savezi, ako na takvom području djeluju najmanje tri osnovne planinarske udruge.

(4) Regionalni planinarski savezi mogu se osnivati na području gdje ne postoje županijski planinarski savezi, ako na takvom području djeluju najmanje tri osnovne planinarske udruge.

(5) Planinarske udruge iz stavaka 3. i 4. ovog članka organiziraju se na predstavničkom principu s osnovnim ciljem djelovanja kao koordinacijska tijela osnovnih planinarskih udruga, a njihove članice obvezno moraju biti ujedno i članice Saveza.

Članak 20.

(1) Status punopravne članice Saveza stječe se odlukom Izvršnog odbora o primanju u članstvo Saveza temeljem zahtjeva za učlanjenje.

(2) Zahtjevu za učlanjenje udruge iz članka 18. stavak 1. ovog Statuta potrebno je priložiti:

- odluku o udruživanju u Savez,
- presliku Statuta udruge,
- presliku rješenja o upisu u Registar udruga Republike Hrvatske,
- presliku obavijesti Državnog zavoda za statistiku o razvrstavanju poslovnog subjekta-udruge po NKD-u,
- osnovne podatke o ustroju i djelatnosti,
- podatke o osobama ovlaštenim za predstavljanje i zastupanje.

Članak 21.

(1) Izvršni odbor može odbiti primanje u članstvo Saveza udruge iz članka 18. stavak 1. ovog Statuta ako ocijeni da ona ne ispunjava uvjete propisane Zakonom ili ovim Statutom te zatražiti otklanjanje nedostataka u podnesenom zahtjevu.

(2) Izvršni odbor će podnositelju zahtjeva odrediti rok, koji ne može biti kraći od 30 dana niti duži od 90 dana, da otkloni nedostatke zbog kojih nije mogao biti primljen u članstvo Saveza.

(3) Protiv odluke Izvršnog odbora kojom je odbijen prijam u članstvo Saveza može se podnijeti žalba Skupštini, u roku 30 dana od dana primitka pisane odluke. Žalba se rješava na prvoj sljedećoj sjednici Skupštine.

(4) Odluka Skupštine Saveza o žalbi iz prethodne točke je konačna.

(5) Savez vodi popis svojih članica, a glavni tajnik Saveza zadužen je za ažuriranje evidencije članica Saveza, omogućavanje uvida i davanje podataka o aktualnom članstvu u Savezu.

(6) Popis članica vodi se elektronički, a za svaku članicu Saveza obvezno sadrži:

- podatak o nazivu članice i adresi
- osobni identifikacijski broj članice
- vrstu sporta ili sportske grane
- datum pristupanja Savezu
- datum prestanka članstva (za one članice koje to više nisu)

(7) Popis članica Saveza mora biti dostupan na uvid svim članicama i nadležnim tijelima, na njihov zahtjev.

Članak 22.

(1) Članice imaju pravo:

- ostvarivati povlastice za članove osnovnih planinarskih udruga (popust na noćenju u planinarskim domovima i kućama registriranim u Savezu te osiguranje svojih članova u slučaju nesreće u planini) temeljem jedinstvenih članskih iskaznica Saveza i kupnjom članskih markica za tekuću godinu u Savezu,
- aktivno i ravnopravno sudjelovati u radu i svim djelatnostima Saveza,
- imati svoje predstavnike u Skupštini,
- predlagati i biti birani u tijela Saveza,
- biti informirane o svim relevantnim zbivanjima u području planinarstva, sportskog penjanja i planinarskog skijanja dostupnim Savezu.

(2) Obveze članica su:

- bavljenje planinarskim djelatnostima,
- provođenje odluke tijela Saveza,
- pridržavanja normi planinarske etike i čuvanje ugleda planinarske udruge,
- uredno podnošenje traženih ili propisanih izvješća,
- redovito plaćanje računa Savezu za članske markice koje uzimaju za svoje članove u osnovnim planinarskim udrugama te podmirivati druge financijske obveze utvrđene odlukama Izvršnog odbora ili općim aktima Saveza,
- usklađivanje svojih statuta i normativnih akata sa Statutom Saveza i obvezno dostavljanje statuta Savezu pri svakoj izmjeni.
- ažurno izvješćivanje Ureda Saveza o promjenama svojih adresa i podataka o planinarskim domovima, kućama i skloništima ako njima upravljaju,
- na zahtjev Saveza, obavezne su omogućiti svojim članovima sudjelovanje u aktivnostima nacionalnih ekipa,
- druge obveze koje odredi Skupština.

(3) Članica Saveza, kao niti bilo tko drugi, ne može organizirati međunarodna sportska natjecanja i priredbe u planinarstvu, sportskom penjanju i planinarskom skijanju bez prethodne suglasnosti Saveza.

(4) Ukoliko članica ne izvršava svoje obveze pokrenut će se stegovni postupak sukladno Pravilniku Suda časti Saveza.

Članak 23.

(1) Pečat osnovne planinarske udruge okruglog je oblika promjera 30 mm, a uz obod pečata upisani su naziv i sjedište, sa znakom Saveza u sredini.

(2) Za računske i administrativne poslove upotrebljava se pečat istog sadržaja i oblika, promjera 20 mm, a njime se obvezno na članskoj iskaznici ovjeravaju članske markice za tekuću godinu.

Članak 24.

(1) Kad članica Saveza u svom djelovanju ne ostvaruje ciljeve i zadaće radi kojih je osnovana, ako svojim djelovanjem krši zakon ili ne postupa sukladno Statutu i općim aktima Saveza, Nadzorni odbor ili Izvršni odbor Saveza, mora upozoriti članicu na nedostatke u radu i predložiti da se oni otklone.

(2) Ako udružena članica i nakon upozorenja nastavi djelovati suprotno odredbama svog i ovog Statuta, odnosno ako ukazane nedostatke ne otkloni, Izvršni odbor Saveza može donijeti odluku o njenom isključenju iz članstva Saveza.

Članak 25.

(1) Članstvo u Savezu prestaje:

- na vlastiti zahtjev članice uz obrazloženje, a članstvo u tom slučaju prestaje danom primitka zahtjeva u Uredu HPS-a,
- odlukom o isključenju, donesenom od strane Izvršnog odbora Saveza onih osnovnih planinarskih udruga koje do kraja siječnja kalendarske godine nisu platile podignute članske markice iz prošle godine ili ih uopće nisu podigle u prošloj godini,
- odlukom o isključenju, donesenom od strane Izvršnog odbora Saveza, ako članica Statut Saveza, ako je nad članicom otvoren stečaj ili brisanjem članice iz registra nadležnog tijela državne uprave.

(2) Prije donošenja odluke o isključenju iz članstva Izvršni odbor mora upozoriti članicu na nedostatke u radu, predložiti da se oni otklone, te da članica Saveza u roku, koji ne može biti duži od 90 dana, otkloni razloge zbog kojih bi mogla biti isključena iz članstva Saveza.

(3) Protiv odluke o isključenju iz članstva članica ima pravo žalbe Skupštini Saveza u roku 30 dana od dana primitka pisane odluke. Žalba se rješava na prvoj sljedećoj sjednici Skupštine.

(4) Kada članici Saveza prestane članstvo u Savezu po osnovu stavka 1. ovog članka, dužna je Savezu podmiriti sve prethodno preuzete ili pripadajuće, a nepodmirene obveze, te ista nema pravo potraživanja u odnosu na sredstva Saveza.

4. USTROJ I UPRAVLJANJE U SAVEZU**Članak 26.**

(1) U Savezu djeluju sljedeća tijela:

1. Skupština
2. Predsjednik
3. Izvršni odbor
4. Nadzorni odbor
5. Sud časti

(2) Kod izbora članova tijela Saveza, potrebno je voditi brigu o:

- regionalnoj zastupljenosti,
- uspješnosti osoba, planinarskih društava i klubova u ostvarenim rezultatima,
- stručnoj osposobljenosti i drugim kvalitetama osoba u odnosu na ciljeve i nadležnosti Izvršnog odbora, odnosno drugih tijela Saveza,
- zastupljenosti određenog broja žena u sastavu tijela Saveza.

4.1. Skupština saveza**Članak 27.**

(1) Skupština je najviše tijelo upravljanja Savezom.

(2) Skupštinu sačinjavaju:

Po jedan predstavnik članice Saveza, sukladno članku 18. stavak 1. ovog Statuta, a prema popisu članica Saveza, te ukoliko članice na dan održavanja sjednice Skupštine imaju urednu registraciju s važećim mandatima tijela upravljanja i zastupanja i podmirene obveze za članarinu (članske markice Saveza).

(3) Članica Saveza dužna je do početka sjednice Skupštine dostaviti Savezu dokaz, odnosno kopiju rješenja ili izvod iz Registra udruga Republike Hrvatske iz kojeg je moguće utvrditi urednu registraciju s važećim mandatima tijela upravljanja i zastupanja te članice.

4.1.1. Predstavnici u Skupštini Saveza**Članak 28.**

(1) Predstavnici u Skupštini Saveza mogu biti osobe:

- koje su državljani Republike Hrvatske,
- koje su navršile 18 godina i potpuno su poslovno sposobni,
- koje su članovi udruge koju predstavljaju,
- koje prihvataju Statut Saveza,
- koje nemaju prepreke iz članka 13. i članka 47. stavka 7. Zakona o sportu.

(2) Predstavnici u Skupštini za svoj rad odgovorni su Skupštini i članici čiji su predstavnici.

(3) Predstavnike u Skupštini Saveza biraju članice na mandat od četiri godine temeljem odredbi svojih statuta ili odlukama tijela svojih udruga.

(4) U slučaju spriječenosti predstavnika u Skupštini da sudjeluje na sjednici Skupštine, nadležno tijelo članice može na temelju pisane odluke, imenovati zamjenika za tu sjednicu.

4.1.2. Nadležnosti Skupštine**Članak 29.**

(1) Skupština obavlja sljedeće poslove:

- utvrđuje strategiju razvoja planinarstva, sportskog penjanja i planinarskog skijanja u RH,

- bira predsjednika Saveza, dopredsjednika, članove Nadzornog odbora, predsjednika i članove Izvršnog odbora, članove Suda časti, likvidatora te donosi odluku o njihovom razrješenju,
- donosi odluku o osobama ovlaštenim za zastupanje Saveza,
- usvaja program rada Saveza te godišnji financijski plan,
- usvaja programsko i financijsko izvješće o radu Saveza za prethodnu godinu,
- razmatra i prihvaća izvješća o radu komisija Saveza,
- razmatra aktualna pitanja iz rada Saveza, određuje stavove i donosi odluke, zaključke, smjernice i preporuke,
- donosi Statut, kao i njegove izmjene i dopune,
- donosi Pravilnik Suda časti,
- donosi pravilnike komisija Saveza,
- donosi pravilnike o sustavu, uvjetima i organizaciji natjecanja u planinarstvu (ledno penjanje), sportskom penjanju i planinarskom skijanju u RH,
- donosi pravilnike o nacionalnim reprezentacijama u lednom penjanju, sportskom penjanju i planinarskom skijanju u RH,
- donosi pravilnik o poslovanju i upravljanju planinarskim objektima i Kućni red planinarskih objekata,
- donosi Poslovnik o radu Skupštine, te druge opće akte za koje je ovim Statutom ili odlukom Skupštine utvrđena nadležnost Skupštine,
- donosi odluku o udruživanju u međunarodne i nacionalne sportske organizacije,
- utvrđuje plan za obavljanje gospodarske djelatnosti Saveza sukladno propisima,
- odlučuje o promjeni ciljeva i djelatnosti, gospodarskih djelatnosti, prestanku rada i raspodjeli imovine Saveza u slučaju prestanka rada Saveza,
- donosi odluku o statusnim promjenama,
- donosi odluku o žalbi na odluku Izvršnog odbora kojom se odbija zahtjev za prijam u članstvo Saveza, odnosno o žalbi na odluku Suda časti o isključenju iz članstva u Savezu,
- donosi odluku odlučuje o proglašenju počasnih članova Saveza,
- donosi odluku o prestanku rada Saveza,
- obavlja i druge poslove i zadaće određene zakonom, Statutom Hrvatskog olimpijskog odbora i ovim Statutom, te je nadležna i za sva pitanja za koja eksplicitno nije utvrđena statutarna nadležnost drugih tijela Saveza, kada se radi o pitanjima koja po svom značaju upućuju na nadležnost najvišeg tijela Saveza.

4.1.3. Sjednice Skupštine

Članak 30.

- (1) Skupština Saveza odlučuje o pitanjima iz svoje nadležnosti na sjednicama.
- (2) Sjednice Skupštine saziva i predsjedava im predsjednik, a u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti za to ovlašćuje dopredsjednika. Ukoliko predsjednik nije u mogućnosti dati navedeno ovlaštenje, isto može učiniti Izvršni odbor.
- (3) Sjednice Skupštine mogu biti redovne, izvanredne, svečane i izborne.
- (4) Sjednice Skupštine saziva predsjednik na vlastitu inicijativu ili na pisani zahtjev Izvršnog odbora, Nadzornog odbora ili najmanje 1/3 članica Saveza.
- (5) Zahtjev za sazivanje sjednice Skupštine mora sadržavati prijedlog dnevnog reda i pisano obrazloženje za održavanje sjednice skupštine.
- (6) Ako predsjednik ne sazove sjednicu Skupštine u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva za sazivanje sjednice Skupštine Saveza postavljenog u skladu s odredbama ovog Statuta, predlagatelj može sam sazvati traženu sjednicu Skupštine.
- (7) Svečane sjednice Skupštine mogu se sazvati povodom obilježavanja određenog povijesnog događaja za Savez, odnosno iz druge potrebe iste prirode.
- (8) Izborne sjednice Skupštine održavaju se svake četiri (4) godine.
- (9) Izbornim sjednicama Skupštine predsjedava tročlano radno predsjedništvo koje se bira između članova Skupštine. U radno predsjedništvo ne mogu biti birani kandidati za predsjednika Saveza.
- (10) U slučaju isteka mandata tijelima Saveza, Skupštinu saziva zadnja osoba koja je bila ovlaštena za zastupanje i kao takva upisana u Registar udruga ili najmanje 1/3 članica Saveza koje su upisane u popis članica Saveza prije isteka mandata tijelima Saveza.
- (11) Izvanredna sjednica Skupštine je sjednica koja se saziva u slučaju iz prethodnog stavka ovog članka ili radi izvanrednih okolnosti u radu Saveza i njegovih članica. =

Članak 31.

- (1) Poziv s dnevni redom objavljuje se na mrežnim (web) stranicama Saveza najkasnije 30 dana prije održavanja sjednice.
- (2) Pisani materijali za predloženi dnevni red, s oznakom dana i mjesta održavanja sjednice Skupštine Saveza, šalju se članicama Saveza najkasnije 15 dana prije održavanja sjednice Skupštine.

Članak 32.

(1) Skupština može pravovaljano odlučivati ako je na sjednici nazočna natpolovična većina članova Skupštine.

(2) Ako u zakazano vrijeme početka rada Skupštine nije prisutna natpolovična većina članova, pričekat će se pola sata i nakon toga sjednica Skupštine se održava uz nazočnost najmanje 10% članova Skupštine.

(3) Odluke Skupštine se donose javnim glasovanjem, osim u slučajevima predviđenim Statutom ili ako Skupština odluči o tajnom glasovanju po pojedinim pitanjima.

(4) Glasovanje pri izborima za tijela Saveza je tajno, ako Skupština na samoj sjednici o tome ne donese drugačiju odluku.

(5) Odluka Skupštine je donesena ako za nju glasuje većina nazočnih članova, osim kod prestanka rada Saveza, kada se odluke donose većinom ukupnog broja članova Skupštine.

(6) O radu sjednice Skupštine vodi se zapisnik, koji se trajno čuva u arhivu Saveza. Potpisuju ga zapisničar i dva ovjervitelja zapisnika izabrani na sjednici Skupštine Saveza. Zapisnik sa sjednice Skupštine objavljuje se u časopisu »Hrvatski planinar« i na mrežnim (web) stranicama Saveza.

4.2. Predsjednik Saveza**Članak 33.**

(1) Savez ima predsjednika i dopredsjednika.

(2) Mandat predsjednika i dopredsjednika traje četiri (4) godine i iste osobe mogu biti ponovno birane za novo mandatno razdoblje.

(3) Predsjednik obavlja sljedeće zadaće i poslove:

- predstavlja i zastupa Savez u zemlji i inozemstvu,
- saziva i predsjedava sjednicama Skupštine te potpisuje akte, odluke i zapisnike koje oni donose,
- odgovoran je za zakonitost rada Saveza i ispunjavanje zakonom, drugim propisima ili ugovorima utvrđenih obveza Saveza,
- skrbi o izvršenju odluka i zaključaka Skupštine,
- odgovoran je za podnošenje prijedloga godišnjeg financijskog plana i godišnjeg financijskog izvješća Skupštini,
- vodi poslove sukladno odlukama Skupštine,
- potiče aktivnosti na razvoju i promociji planinarstva, sportskog penjanja i planinarskog skijanja,
- sklapa ugovore i poduzima pravne radnje u ime i za račun Saveza,
- obavlja i druge zadaće po ovlasti Skupštine utvrđene općim aktima i ovim Statutom,

Članak 34.

(1) Predsjednik i dopredsjednik Saveza za svoj rad odgovorni su Skupštini.

(2) Dopredsjednik Saveza zamjenjuje predsjednika Saveza u odsutnosti ili spriječenosti obavljanja poslova i zadaća, utvrđenih prethodnim člankom.

Članak 35.

Za predsjednika može biti izabrana osoba koja udovoljava sljedećim uvjetima i kriterijima:

- da je državljanin Republike Hrvatske,
- da ima navršenih 18 godina života i da je potpuno poslovno sposobna,
- da je ugledan planinarski djelatnik,
- da nema prepreke iz članka 13. i članka 47. stavak 7. Zakona o sportu,
- da poznaje jedan svjetski jezik koji je u službenoj uporabi međunarodnih sportskih udruženja čija je članica Savez.

Članak 36.

(1) Predsjednika bira Skupština neposredno, tajnim glasovanjem, a na temelju pisane kandidature, koji imaju pravo podnijeti članice Saveza ili Izvršni odbor Saveza nakon raspisanih izbora.

(2) U slučaju redovnog izbora predsjednika Saveza, kao i u slučaju izvanrednih izbora, članice Saveza dužne su Uredu HPS-a dostaviti pisani prijedlog kandidata za predsjednika s obrazloženjem najkasnije 30 dana prije održavanja sjednice Skupštine.

(3) O prispjelim prijedlozima kandidata za predsjednika, Savez je dužan obavijestiti sve svoje članice u roku 7 dana po isteku roka za dostavu pisanih prijedloga kandidata.

(4) Ako je za predsjednika predloženo više kandidata, od kojih u prvom krugu glasovanja niti jedan ne dobije natpolovičnu većinu glasova nazočnih članova Skupštine, u drugom krugu glasovanja na izbornu se listu stavljaju ona dva kandidata koja su u prvom krugu dobili najveći broj glasova. Ako u prvom krugu po broju glasova više kandidata dijele drugo mjesto, svi oni ulaze na izbornu listu u drugom krugu glasovanja. U drugom krugu glasovanja izabran je kandidat s najvećim brojem glasova.

Članak 37.

Dopredsjednika Skupština bira na isti način na koji je u članku 36. propisan izbor predsjednika.

4.3. Izvršni odbor**Članak 38.**

(1) Izvršni odbor je izvršno-operativno tijelo, a bira ga Skupština.

- (2) Uz kolektivnu odgovornost, svaki član Izvršnog odbora snosi i osobnu odgovornost za svoj rad.
- (3) Izvršni odbor sastoji se od predsjednika Izvršnog odbora i još 10 članova koje predlaže kandidat za predsjednika Izvršnog odbora.
- (4) Odredbe za izbor predsjednika i članova Izvršnog odbora analogne su odredbama iz članka 36.
- (5) Predsjednik Izvršnog odbora Saveza organizira rad tog tijela, te potpisuje akte, odluke i zapisnike koje ono donosi, a zajedno s predsjednikom Saveza i glavnim tajnikom, financijski je nalogodavatelj Saveza.
- (6) Predsjednika Izvršnog odbora Saveza u njegovoj odsutnosti ili spriječenosti zamjenjuje zamjenik predsjednika Izvršnog odbora, kojega to tijelo bira iz svojih članova.

Članak 39.

- (1) Izvršni odbor Saveza obavlja sljedeće poslove i zadaće:

utvrđuje:

- prijedlog strategije razvoja planinarstva, sportskog penjanja i planinarskog skijanja u RH,
- prijedlog Statuta odnosno njegovih izmjena i dopuna te drugih općih akata koje donosi Skupština,
- izvješće o radu Saveza za prethodnu godinu,
- prijedlog godišnjeg programa planinarstva, sportskog penjanja i planinarskog skijanja državne razine, odnosno programa rada Saveza,
- godišnje financijsko izvješće i godišnji financijski plan.

donosi:

- opće akte koji reguliraju pitanja iz nadležnosti Izvršnog odbora, te razmatra i odlučuje o pitanjima iz područja djelovanja Saveza, koja nisu u nadležnosti Skupštine ili kojeg drugog tijela Saveza u skladu s odredbama ovog Statuta,
- poslovnik o svom radu,
- mjere i aktivnosti za unapređenje i stvaranje najpovoljnijih materijalnih i financijskih uvjeta za realizaciju programa Saveza,
- odluke o dodjeli priznanja po posebnom pravilniku te proglašava najbolje članice i pojedince u kalendarskoj godini,
- odluku o cijeni pojedinih vrsta članskih markica,
- odluku o cijeni godišnje pretplate za časopis »Hrvatski planinar«,
- odluke o prijemu u članstvo Saveza,
- odluke o isključenju iz Saveza onih udruga koje su prestale s radom,
- odluke o isključenju onih osnovnih planinarskih udruga koje nisu platile podignute članske markice

iz prošle godine ili ih uopće nisu podigle u prošloj godini,

- odluku o promjeni adrese Saveza

imenuje i razrješava:

- glavnog tajnika na temelju javnog natječaja,
- izbornike reprezentacija natjecateljskih sportova u Savezu,
- predstavnika Saveza u Skupštini Hrvatskog olimpijskog odbora, te predstavnika u drugim organizacijama, institucijama i tijelima,
- pročelnike i njihove zamjenike u komisijama Saveza,
- glavnog i odgovornog urednika te članove Uredničkog odbora časopisa »Hrvatski planinar«,

predlaže:

- pravilnike komisija Saveza,
- udruživanje u međunarodne i nacionalne sportske organizacije,
- program osnovne djelatnosti Saveza kao i drugih djelatnosti Saveza sukladno propisima,
- proglašenje počasnog člana Saveza

odlučuje o:

- organizaciji i načinu obavljanja stručnih, administrativno-tehničkih i pomoćnih poslova za potrebe Saveza i udruženih članica,
- organizaciji i sazivanju savjetovanja, seminara, radionica, tečajeva i drugih skupova radi osposobljavanja članstva,
- davanju suglasnosti udruženim članicama i članovima za sudjelovanje na međunarodnim natjecanjima,
- davanju inicijative za održavanje redovne, izborne, izvanredne ili svečane Sjednice Skupštine.

provodi i skrbi o:

- provođenju odluka i zaključaka Skupštine,
- koordinaciji i radu komisija Saveza,
- izvršavanju financijskog plana Saveza i u okviru toga o rasporedu i korištenju sredstava,
- organizaciji i realizaciji Programa rada Saveza i odgovoran je za njegovo izvršenje,
- podnosi izvješća o svom radu Skupštini te priprema potrebne materijale za sjednice Skupštine,
- pokretnoj i nepokretnoj imovini Saveza,
- izdavačkoj politici časopisa »Hrvatski planinar« koje provodi Urednički odbor i glavni i odgovorni urednik,
- drugim poslovima i zadaćama određenim statutom, Poslovníkom ili drugim općim aktima,
- svim poslovima u interesu razvitka Saveza.

- (2) Izvršni odbor za svoj rad odgovara Skupštini.

Članak 40.

- (1) Izvršni odbor sastaje se po potrebi, a najmanje jednom u dva mjeseca.
- (2) Sjednicu Izvršnog odbora saziva predsjednik Izvršnog odbora na svoju inicijativu.
- (3) Sjednica Izvršnog odbora može se sazvati i na prijedlog glavnog tajnika ili 1/3 članova Izvršnog odbora.
- (4) Sjednicu Izvršnog odbora može sazvati i Nadzorni odbor.
- (5) Sjednicama Izvršnog odbora predsjedava predsjednik Izvršnog odbora.
- (6) Sjednicu Izvršnog odbora može sazvati i predsjednik Saveza, a tada joj i predsjedava.

Članak 41.

- (1) Izvršni odbor može pravovaljano odlučivati ako sjednici prisustvuje više od polovine članova.
- (2) Izvršni odbor donosi odluke i zaključke o pitanjima iz svoje nadležnosti usuglašavanjem i glasovanjem natpolovičnom većinom glasova nazočnih članova.
- (3) Iznimno, između dviju sjednica Izvršnog odbora o pojedinim pitanjima može se odlučivati izjašnjavanjem putem elektroničke pošte. U tom slučaju odluka koju predloži predsjednik Izvršnog odbora smatra se usvojenom ako u roku od sedam dana za nju glasuje više od polovice svih članova Izvršnog odbora.
- (4) O radu Izvršnog odbora vodi se zapisnik koji se usvaja na idućoj sjednici. Odluke donesene izjašnjavanjem putem elektroničke pošte upisuju se u zapisnik prve iduće sjednice Izvršnog odbora.

Članak 42.

- (1) Mandat članova Izvršnog odbora traje četiri (4) godine i ista osoba može biti ponovno izabrana za novo mandatno razdoblje.
- (2) Mandat članovima Izvršnog odbora prestaje u slučaju kada predsjednik Izvršnog odbora podnese ostavku ili bude razriješen s te dužnosti.
- (3) U slučaju da član Izvršnog odbora podnese ostavku ili ne izvršava svoje obveze sukladno odredbama Statuta, razrješuje se s dužnosti člana Izvršnog odbora.
- (4) Prijedlog za razrješenje člana Izvršnog odbora, slijedom odredbe stavka 3. ovog članka, daje predsjednik Izvršnog odbora, a odlukom natpolovične većine preostalih članova Izvršnog odbora, imenuje se novi član.
- (5) Tijekom mandata na način opisan stavkom 4. ovog članka može se tijekom mandata zamijeniti najviše jedna trećina članova Izvršnog odbora.

4.4. Nadzorni odbor**Članak 43.**

- (1) Nadzorni odbor ima pet (5) članova koje bira Skupština, a oni između sebe biraju predsjednika.
- (2) Mandat Nadzornog odbora traje četiri (4) godine.
- (3) Član Nadzornog odbora ne može biti član nekog drugog tijela Saveza.

Članak 44.

- (1) Nadzorni odbor je ovlašten za:
 - nadzor provođenja zakonitosti u radu i poslovanju,
 - nadzor izvršavanja ugovornih i drugih obveza Saveza,
 - nadzor materijalno-financijskog poslovanja Saveza
 - nadzor izvršavanja odluka i zaključaka Skupštine i Izvršnog odbora
 - nadzor i analizu ostvarivanja utvrđene financijske politike i financijskog plana Saveza,
 - za poduzimanje drugih mjera u svezi sa svojim poslovima, zadaćama i djelokrugom rada.
- (2) Stručna služba Saveza, kao i druga tijela Saveza, dužni su Nadzornom odboru pružiti sve tražene i potrebne podatke, omogućiti uvid u dokumentaciju i osigurati uvjete za rad.
- (3) Nadzorni odbor je za svoj rad odgovoran Skupštini kojoj podnosi izvješće o svom radu.
- (4) O uočenim nepravilnostima Nadzorni odbor obavještuje Izvršni odbor, odnosno Skupštinu Saveza, kao i tijelo u čijem je radu nastala nepravilnost.
- (5) Ako se utvrđena nepravilnost ne otkloni u primjerenom roku, Nadzorni odbor je dužan o tome obavijestiti ovlaštena državna tijela.
- (6) Nadzorni odbor djeluje na sjednicama, a odluke, zaključke i preporuke donosi natpolovičnom većinom članova Nadzornog odbora,
- (7) Nadzorni odbor donosi poslovnik o svom radu u kojem se utvrđuju ostala pitanja u vezi s održavanjem sjednica i radom Nadzornog odbora.

4.5. Sud časti**Članak 45.**

- (1) Sud časti ima tri člana i tri zamjenika, koji bira Skupština na mandat od četiri (4) godine, a na tu dužnost mogu biti ponovno birani.
- (2) Članovi Suda časti među sobom biraju predsjednika Suda časti na svojoj konstituirajućoj sjednici koju saziva predsjednik Saveza.
- (3) Sud časti pokreće i provodi postupke te odlučuje o nestatutarnom ponašanju i narušavanju pravila planinarske etike udruga članica Saveza.

(4) Sud časti provodi postupke, te odlučuje o nestatutarnom ponašanju i narušavanju pravila planinarske etike članova koji sudjeluju u programima i akcijama Saveza.

Članak 46.

(1) Sud časti radi na sjednicama koje saziva i kojima predsjedava predsjednik Suda časti.

(2) Za pravovaljano donošenje odluka potrebna je nazočnost natpolovične većine članova Suda časti.

(3) Odluka je pravovaljana ako je za nju glasovala natpolovična većina nazočnih članova Suda časti.

Članak 47.

(1) Sud časti nakon provedbe postupaka iz članka 45. stavaka 3. i 4. izriče:

- za lake prekršaje, kazne opomene ili ukora,
- za teže prekršaje, kazne zabrane djelovanja u programima i akcijama Saveza u trajanju od jedne godine ili zabranu obavljanja funkcija u izvršnim tijelima članice Saveza u vremenu od jedne do tri godine,
- za najteža djela, kazne privremeng isključenja ili trajnog isključenja iz Saveza,

(2) Postupak pokretanja i provođenja odlučivanja odluka Suda časti uređuje se pravilnikom.

(3) Način pokretanja i provođenja postupka uređuje se pravilnikom u Suda časti.

Članak 48.

Nakon odluke Suda časti za najteža djela, kažnjena stranka može u roku od 15 dana po dostavi odluke Suda časti pokrenuti žalbeni postupak na Skupštini.

4.6. Komisije Saveza

Članak 49.

(1) Različite planinarske djelatnosti u Savezu obavljaju se kroz rad komisija (povjerenstava).

(2) U Savezu postoje komisije za alpinizam, sportsko penjanje, planinarsko skijanje, speleologiju, vodičku djelatnost, planinarske putove, zaštitu prirode, školovanje kadrova, planinarske objekte, promidžbu i izdavačku djelatnost, priznanja, povijest planinarstva te za statutaru, kadrovsku i normativnu djelatnost.

(3) Osim navedenih, Skupština po potrebi može osnivati i druge stalne i povremene komisije.

Članak 50.

(1) Komisije Saveza djeluju po pravilnicima koje donosi Skupština Saveza.

(2) Rad komisija Saveza vode pročelnici, koje imenuje Izvršni odbor.

(3) Osnovno financiranje komisija ostvaruje se iz proračuna Saveza temeljenom na prikupljenim članarinama od prodaje članskih markica.

Članak 51.

Zbog važnosti što brojnijeg uključivanja članstva osnovnih planinarskih udruga u temeljne planinarske djelatnosti: označavanje planinarskih putova, zaštitu planinske prirode i vođenja društvenih izleta, Savez i odgovarajuće komisije Saveza posebnu brigu vode o sljedećim nazivima:

(1) Markacist

Markacist je član osnovne planinarske udruge koji dobrovoljno obavlja zadaće u izgradnji, uređenju, održavanju i označavanju planinarskih putova. Markacisti se mogu organizirati u svim osnovnim planinarskim udrugama te gradskim, županijskim i regionalnim planinarskim savezima.

(2) Čuvar planinske prirode

Čuvar planinske prirode je član osnovne planinarske udruge čija je zadaća zaštita, očuvanje, unapređenje i vrednovanje planinske prirode i čovjekove okoline. Sekcija čuvara planinske prirode može se organizirati u svim osnovnim planinarskim udrugama, te gradskim, županijskim i regionalnim planinarskim savezima.

(3) Vodič društvenih izleta

Vodič društvenih izleta je član osnovne planinarske udruge osposobljen da stručno organizira i na volonterskoj osnovi vodi izlete za članove planinarske udruge.

4.7. Specijalizirane službe Saveza

Članak 52.

(1) Specijalizirane službe u Savezu su Hrvatska gorska služba spašavanja (HGSS) i Vodička služba (VS HPS).

(2) Članovi osnovnih planinarskih udruga, osposobljeni za specijalizirane stručne službe, tu djelatnost ostvaruju udruživanjem u Stanice organizirane na teritorijalnom principu.

4.7.1. Hrvatska gorska služba spašavanja (HGSS)

Članak 53.

(1) HGSS je dobrovoljno organizirana i stručno osposobljena služba javnog značaja za spašavanje, preventivno djelovanje i pružanje pomoći stradalima u planinama, speleološkim objektima, prirodnim i elementarnim nepogodama, nesrećama i drugim sličnim događajima.

(2) Gorsko spašavanje utemeljeno je u Savezu 1950. godine, a registracijom HGSS kao pravne osobe, HGSS je postala pravnom sljednicom Komisije za GSS HPS.

(3) Zbog zajedničkih interesa, djelovanja u planinskom području, stjecanja planinarskih vještina u Savezu kao uvjeta za pristup u članstvo, HGSS i njene stanice (članice) nužno se učlanjuju u Savez.

4.7.2. Vodička služba (VS HPS)

Članak 54.

(1) Vodička služba je stručno osposobljena i dobrovoljno organizirana planinarska služba za sigurno vođenje članova osnovnih planinarskih udruga po planinama u zemlji i inozemstvu u svim godišnjim dobima.

(2) Vodička služba nositelj je međunarodne licence, odnosno akreditiranih standarda UIAA (Međunarodne federacije za alpinizam i planinarstvo).

(3) Rad Vodičke službe organiziran je u Komisiji za vodiče, a provodi se kroz rad stanica. Stanice se registriraju kao pravne osobe, koje se tada obvezno učlanjuju u Savez.

4.7.3. Stručna služba Saveza (Ured HPS-a)

Članak 55.

(1) Za obavljanje stručnih, tehničkih, administrativnih i drugih poslova Saveza organizirana je Stručna služba Saveza (Ured HPS-a) angažiranjem potrebnog broja djelatnika, po potrebi angažiranjem određenog broja vanjskih suradnika ili izvršitelja, a obavljanje određenog posla može se povjeriti i odgovarajućoj vanjskoj službi ili servisu, temeljem odluke Izvršnog odbora sukladno zakonskim propisima.

(2) Radne zadaće i poslove u Stručnoj službi Saveza, broj djelatnika, potrebnu stručnu spremu, njihov način izbora i plaćanja propisuje Izvršni odbor Saveza.

(3) Sredstva za plaće i rad djelatnika u Savezu osiguravaju se financijskim planom u skladu s programom rada Saveza.

(4) Stručnom službom Saveza rukovodi glavni tajnik.

(5) Na Stručnu službu Saveza se ne mogu prenositi poslovi i zadaće iz nadležnosti tijela Saveza, niti djelatnici Stručne službe mogu biti birani u tijela Saveza.

4.7.4. Glavni tajnik

Članak 56.

(1) Savez ima glavnog tajnika kojeg svojom odlukom neposredno imenuje Izvršni odbor, nakon provedenog javnog natječaja, sukladno Zakonu o radu i Zakonu o sportu.

(2) Glavni tajnik svoju funkciju obavlja profesionalno, a prava i obveze između Saveza i glavnog tajnika uređuju se Ugovorom o radu.

Članak 57.

(1) Za glavnog tajnika može biti birana osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:

- da je državljanin Republike Hrvatske,
- da ima potrebno iskustvo iz područja djelatnosti Saveza,
- da poznaje hrvatsko i svjetsko planinarstvo, sportsko penjanje i planinarsko skijanje i funkcioniranje njihovih međunarodnih udruženja,
- da nema prepreke iz članka 13. i članka 47. stavak 7. Zakona o sportu,
- da se služi jednim od službenih jezika pripadajućih međunarodnih sportskih federacija, čijih je Savez članica.

Članak 58.

(1) Glavni tajnik sudjeluje u radu Skupštine, Izvršnog odbora i drugih tijela Saveza, ali bez prava glasa.

(2) Glavni tajnik provodi i osigurava provođenje općih akata i programa Saveza te odluka i zaključaka Skupštine, Izvršnog odbora i predsjednika Saveza te osobito obavlja sljedeće poslove i zadaće:

- zastupa i predstavlja Savez,
- odgovoran je za zakonitost rada Saveza i ispunjavanje zakonom, drugim propisima ili ugovorima utvrđenih obveza Saveza,
- odgovoran je za pripremu prijedloga godišnjeg financijskog plana i financijskog izvješća,
- nalogodavac je za izvršenje financijskog plana Saveza,
- obavlja stručne i administrativne poslove,
- odgovara za pripremu materijala za sjednice tijela Saveza,
- vodi poslove sukladno odlukama Skupštine,
- skrbi o suradnji Saveza s pripadajućim međunarodnim organizacijama sporta, te savezima tog sporta drugih država,
- surađuje s ministarstvima i drugim državnim tijelima, Hrvatskim olimpijskim odborom i drugim organizacijama od važnosti za Savez,
- surađuje sa članicama Saveza,
- vodi i ažurira evidenciju članica Saveza (popis) te je odgovoran za omogućavanje svakodnevnog uvida i davanje podataka o aktualnom članstvu u Savezu,
- odgovoran je za podnošenje dokumenata nadležnim tijelima sukladno propisima te za dostavljanje zapisnika s redovne sjednice Skupštine nadležnom uredu,
- sklapa ugovore i poduzima pravne radnje u ime i za račun Saveza.
- planira djelatnost Saveza i suradnju s partnerima u ostvarivanju prihoda kroz gospodarsku djelatnost

za realizaciju programa Saveza, sukladno odredbi članka 17. ovog Statuta

- osigurava javnost rada Saveza, rukovodi stručnom službom, odnosno Uredom HPS-a,
- obavlja i druge poslove utvrđene Statutom, drugim općim aktima ili odlukama Skupštine, Izvršnog odbora i predsjednika Saveza.

(3) Postupak za izbor glavnog tajnika, te ostala prava i obveze utvrđuju se općim aktima Saveza.

(4) Glavni tajnik za svoj rad odgovara Izvršnom odboru.

(5) U slučaju da se protiv glavnog tajnika povede kazneni postupak ili da bude osuđen za kaznena djela predviđena u članku 13. Zakona o sportu, na glavnog tajnika se primjenjuju u tom članku predviđene pravne posljedice pravomoćne osude i vođenja kaznenog postupka.

(6) Odredba prethodnog stavka ovog članka primjenjuje se i na druge dužnosnike u Savezu.

Članak 59.

(1) Glavni tajnik može biti razriješen dužnosti ako svojim radom povrijedi Ustav, zakone, Statut i druge akte Saveza, te ako neopravdano ne izvršava odnosno odbije izvršavati odluke Izvršnog odbora.

(2) Odluku o razrješenju donosi Izvršni odbor Saveza.

(3) Inicijativu za razrješenje dužnosti glavnog tajnika mogu dati predsjednik Saveza, Izvršni odbor i/ili Nadzorni odbor.

(4) Do razrješenja može doći i na vlastiti zahtjev glavnog tajnika.

5. IMOVINA I MATERIJALNO-FINANCIJSKO POSLOVANJE

Članak 60.

(1) Imovinu Saveza čine nekretnine, pokretna imovina, prava i novčana sredstva.

(2) Imovinu Saveza čine također nekretnine i pokretnine, materijalna dobra i prava bivšeg Hrvatskog planinskog društva (HPD) i Planinarskog saveza Hrvatske (PSH), čiji je Savez pravni sljednik.

(3) Savez vodi poslovne knjige i sastavlja financijska izvješća prema propisima kojima se uređuje način financijskog poslovanja i vođenja računovodstva neprofitnih organizacija.

(4) Savez osigurava novčana sredstva od dijela članarine osnovnih planinarskih udruga, kotizacije, sredstava ostvarenih od gospodarske djelatnosti, programskih sredstava Hrvatskog olimpijskog odbora, sredstava od sponzora, dotacija, donacija i drugih izvora.

Članak 61.

(1) Novčana sredstva Saveza nalaze se na njegovim poslovnim računima.

(2) Raspodjela ukupnih financijskih sredstava utvrđuje se financijskim planom u skladu s programom rada.

(3) Proračunska sredstva mogu se koristiti isključivo namjenski, za poslove i zadaće utvrđene godišnjim programom i financijskim planom.

(4) Mogućom ostvarenom dobiti stečenom obavljanjem gospodarske djelatnosti, po odredbama ovog Statuta, raspolagat će Izvršni odbor, sukladno programu i financijskom planu Saveza, a ona može biti korištena isključivo za financiranje djelatnosti Saveza.

(5) Eventualno ostvareni višak prihoda nad rashodima u poslovanju raspoređuje se financijskim planom na sljedeću godinu u svrhu unapređenja djelatnosti Saveza.

(6) Financijski plan Saveza donosi, mijenja i dopunjuje Skupština Saveza.

(7) Naredbodavac za izvršenje financijskog plana je glavni tajnik Saveza, a Izvršni odbor može svojom odlukom utvrditi i druge osobe s ovlaštenjima u materijalno-financijskom poslovanju.

(8) Materijalno-financijsko poslovanje Saveza organizira se i vodi u skladu sa zakonom te općim aktima Saveza.

Članak 62.

(1) Savez može stjecati nekretnine, pokretnu imovinu i prava.

(2) Savez može raspolagati svojom imovinom samo za ostvarivanje ciljeva i obavljanje djelatnosti određenih ovim Statutom, u skladu sa zakonom.

(3) Odluke o prodaji, prijenosu, zalogu ili drugom otuđivanju ili opterećivanju nekretnina i prava donosi Izvršni odbor, uz obaveznu suglasnost Nadzornog odbora.

(4) Za svoje obveze Savez odgovara cjelokupnom imovinom.

(5) Članice Saveza i članovi njegovih tijela ne odgovaraju za obveze Saveza.

(6) Nad Savezom se može provesti stečaj, sukladno zakonu.

Članak 63.

(1) Imovina planinarskih udruga – članica Saveza u slučaju prestanka njihova rada, prenosi se u imovinu Saveza, ako njihovim statutom nije drugačije određeno.

(2) Imovina i objekti pribavljeni i izgrađeni sredstvima planinarskih udruga i članova planinarskih udruga u slučaju prestanka rada planinarske udruge, prenose se na Savez, ako njihovim statutom nije drugačije određeno.

Članak 64.

(1) Planinarski domovi, kuće i skloništa posluju po pravilima planinarske udruge.

(2) O planinarskim domovima, kućama i skloništima te o planinarskim putovima brinu se Izvršni odbor Saveza, komisije za planinarske putove i planinarske objekte Saveza, planinarske udruge te pravne i fizičke osobe koje sa Savezom sklope ugovor o upravljanju planinarskim objektom.

6. PRIZNANJA**Članak 65.**

(1) Savez planinarima i svojim članicama za postignute uspjehe, rezultate i zasluge za razvoj planinarstva dodjeljuje ova priznanja: Brončani znak, Srebrni znak, Zlatni znak i Plaketu.

(2) Kao poseban i najveći oblik priznanja, Skupština može na prijedlog Izvršnog odbora, za počasnog člana proglasiti osobu koja ima osobite zasluge za unapređenje i razvoj planinarstva, o čemu se izdaje Povelju počasnog člana Saveza.

(3) Priznanja se dodjeljuju po Pravilniku o dodjeli priznanja koji donosi Skupština Saveza. Sva priznanja, osim Povelje počasnog člana Saveza, dodjeljuje Izvršni odbor na prijedlog Komisije za priznanja. Iznimno, Izvršni odbor može dodijeliti priznanje pojedincima i organizacijama za izvanredne i posebne zasluge u razvoju planinarstva i bez prijedloga Komisije za priznanja.

(4) O dodijeljenim priznanjima izdaje se pismeno uvjerenje. Savez vodi evidenciju o dodijeljenim priznanjima.

7. UNUTARNJI NADZOR**Članak 66.**

(1) Članice Saveza same nadziru rad Saveza.

(2) Ako članica Saveza ili druga osoba koja sudjeluje u radu ili programu Saveza smatra da je odlukom ili postupanjem nekog tijela Saveza povrijeđen Statut ili drugi opći akt Saveza, ovlaštena je na to upozoriti Izvršni odbor Saveza te zahtijevati da se nepravilnosti otklone.

(3) Ako se upozorenje ne razmotri u roku od 30 dana od dana dostavljenog pisanog zahtjeva, i po zahtjevu ne postupi, odnosno ako se u tom roku ne sazove nadležno tijelo Saveza i nepravilnosti ne otklone u daljnjem roku od 30 dana, članica, odnosno druga osoba koja sudjeluje u radu ili programu Saveza, a podnijela je zahtjev za otklanjanje nepravilnosti, može podnijeti tužbu općinskom sudu nadležnom prema sjedištu Saveza radi zaštite svojih prava propisanih Statutom Saveza.

8. NAČIN RJEŠAVANJA SPOROVA/SUKOBA INTERESA UNUTAR SAVEZA**Članak 67.**

(1) Sukladno odredbama ovog Statuta, Izvršni odbor utvrđuje postoji li spor/sukob interesa određene osobe u radu tijela Saveza ili obnašanja određene dužnosti u Savezu kada se takav interes pojedinca ili člana Saveza postavi ispred općeg interesa Saveza.

(2) Rješavanje sporova/sukoba interesa povjerava se Sudu časti Saveza koji u tim slučajevima na odgovarajući način primjenjuje odredbe Zakona o mirenju.

(3) Ako se spor/sukob interesa odnosi na odluke tijela upravljanja Saveza temeljem kojih se podnosi zahtjev za upis promjena u registar udruga o čemu odlučuje nadležni ured, nezadovoljni član najprije se obraća Savezu da riješi spor/sukob interesa. Po konačnosti odluke Suda časti, Savez podnosi nadležnom uredu zahtjev za upis promjena u registar udruga zajedno s odlukom Suda časti.

9. PRESTANAK RADA SAVEZA**Članak 68.**

(1) Savez prestaje s radom u slučajevima predviđenim zakonom ili kada Skupština Saveza tako odluči.

(2) Odluka o prestanku rada Saveza donosi se većinom glasova ukupnog broja članova Skupštine.

(3) U slučaju prestanka rada Saveza nekretnine, pokretna imovina i prava Saveza prelaze u vlasništvo udruge koja će nastaviti djelatnosti radi promicanja i razvitka planinarstva na području Republike Hrvatske.

(4) Novčana sredstva će se upotrijebiti za podmirenje dospelih obveza Saveza, a preostali iznos će se raspodijeliti na jednake dijelove članicama Saveza.

(5) Ako je Savez primio financijska sredstva iz proračuna ili iz drugih javnih izvora, u slučaju prestanka postojanja, ostatak sredstava vratit će se u proračun iz kojeg su financijska sredstva dodijeljena.

(6) Ukoliko udruga iz stavka 3. ovog članka ne postoji niti se osnuje u roku od tri mjeseca od prestanka rada Saveza, imovinu Saveza preuzet će Hrvatski olimpijski odbor, s time da ako se u narednih 10 godina osnuje novi savez ili slična udruga istog sporta, isti je dužan preuzetu imovinu predati tom savezu u vlasništvo.

9.1. Likvidator Saveza

Članak 69.

- (1) Likvidator je fizička ili pravna osoba koju bira i opoziva Skupština na prijedlog predsjednika Saveza.
- (2) Likvidator zastupa Savez u postupku likvidacije te se otvaranjem likvidacijskog postupka upisuje u registar udruga kao osoba ovlaštena za zastupanje Saveza do okončanja postupka likvidacije i brisanja Saveza iz Registra udruga.
- (3) Pokretanjem postupka likvidacije Saveza prestaju ovlaštenja tijela i osoba ovlaštenih za zastupanje Saveza.

10. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 70.

Ovaj Statut, kao i njegove izmjene i dopune, donosi Skupština nakon pribavljenih primjedbi i prijedloga članica, te prethodno pribavljenog mišljenja Hrvatskog olimpijskog odbora na Statut, odnosno njegove izmjene i dopune.

Članak 71.

Tumačenje Statuta daje Skupština Saveza.

Članak 72.

- (1) Ovaj Statut stupa na snagu s danom donošenja.
- (2) Svi opći akti Saveza trebaju se uskladiti s ovim Statutom u roku od dvanaest (12) mjeseci od njegovog usvajanja.

PREDSJEDNIK SAVEZA

PROGRAMSKA OSNOVA I STRATEGIJA RAZVOJA HRVATSKOG PLANINARSTVA 2015. – 2025.

Sukladno članku 31. Statuta HPS-a, Izvršni odbor HPS-a kao tijelo koje utvrđuje prijedloge programa i plan rada HPS-a, mišljenja je da se plan rada za naredno razdoblje treba sastojati od već prije definirane programske osnove te postavki Strategije razvoja hrvatskog planinarstva 2015. – 2025.

Takav prijedlog plana rada za sljedeće mandatno razdoblje, ali i pojedinačno za svaku godinu donosit će (prema odredbama novog Statuta) Skupština HPS-a na svojim godišnjim zasjedanjima, po potrebi ga nadopunjavati ili mijenjati, a novoizabrana tijela i dužnosnici Saveza zaduženi su i obvezni za provedbu takvog plana.

I. Programska osnova:

- a) Prema svrsi, ciljevima i djelatnostima propisanim Statutom HPS-a, potrebno je očuvati, ali i dalje razvijati sve vrijednosti, dostignuća i prepoznatljivost hrvatskog organiziranog planinarstva proistekle iz duge i bogate tradicije naše udruge.
- b) Nastaviti stalan rast razvoja, organizacijom raznovrsnih akcija i postizanja kvalitetnih rezultata svih naših djelatnosti pojedinačno i HPS-a u cijelini.
- c) Pratiti i voditi brigu o društvenoj i terenskoj aktivnosti svih naših članica, poboljšavati međusobnu informiranost te pružati brzu i kvalitetnu pomoć krovne udruge u slučaju teškoća u njihovom radu.
- d) Uključiti sve potrebne novine, modernizaciju i suvremena rješenja u ustroju, organizaciji i svakodnevnom radu HPS-a, njegovih dužnosnika, tijela i Ureda HPS-a te komisija Saveza.

II. Strategija razvoja hrvatskog planinarstva 2015. – 2025.

STRATEGIJA RAZVOJA HRVATSKOG PLANINARSTVA 2015. – 2025.

Sadržaj

Struktura dokumenata	39	Planinarski putovi	50	Promidžba i izdavaštvo	64
Uvod	40	Planinarski objekti	50	6. Ljudski potencijali	65
1. Povijesne činjenice i današnja polazna osnova hrvatskog planinarstva	40	Zaštita prirode	50	Općenito	65
Općenito	40	Alpinizam	50	Planinarski putovi	65
Planinarski putovi	42	Speleologija	51	Zaštita prirode	66
Planinarski objekti	42	Sportsko penjanje	52	Alpinizam	66
Zaštita prirode	43	Vodička služba	52	Speleologija	66
Alpinizam	43	Školovanje	53	Sportsko penjanje	66
Speleologija	43	Promidžba i izdavaštvo	54	Vodička služba	67
Sportsko penjanje	44	4. Razvojna načela	55	Promidžba i izdavaštvo	67
Vodička služba	44	Općenito	55	7. Investicije	67
Školovanje	44	Planinarski putovi	55	Općenito	67
Promidžba i izdavaštvo	45	Planinarski objekti	56	Planinarski putovi	69
2. Globalni kontekst i razvojni trendovi	46	Zaštita prirode	56	Zaštita prirode	69
Općenito	46	Alpinizam	56	Alpinizam	69
Planinarski putovi	46	Speleologija	56	Speleologija	69
Planinarski objekti	47	Sportsko penjanje	57	Sportsko penjanje	70
Zaštita prirode	47	Vodička služba	57	Vodička služba	70
Alpinizam	47	Školovanje	57	8. Četiri cjeline i upravljanje procesima	70
Speleologija	47	Promidžba i izdavaštvo	57	A) Ustroj i članstvo	70
Sportsko penjanje	48	5. Vizija, ciljevi, zadaće	58	B) Stručne djelatnosti	75
Vodička služba	48	Općenito	58	C) Školovanje	76
Školovanje	48	Planinarski putovi	58	D) HPS-ova i javna infrastruktura (putovi i objekti).	77
Promidžba i izdavaštvo	48	Planinarski objekti	60	9. Akcijski plan	78
3. Ključna pitanja i ograničenja	49	Zaštita prirode	61		
Općenito	49	Alpinizam	61		
		Speleologija	61		
		Sportsko penjanje	62		
		Vodička služba	62		
		Školovanje	63		

Struktura dokumenata

Nositelji	Poglavlja	Faze
Dokumente je priredilo devet stručnih komisija HPS-a za svoju specijalnost i Ured HPS-a općenito kao uvode u poglavlja do 31.12.2014.	1. Povijesne činjenice i današnja polazna osnova hrvatskog planinarstva ↓ 2. Globalni kontekst organiziranog planinarstva i razvojni trendovi ↓ 3. Ključna pitanja hrvatskog planinarstva i ograničenja	I. GDJE SMO ?
	4. Razvojna načela ↓ 5. Vizija, ciljevi, zadaće	II. KAMO IDEMO ?
	6. Ljudski potencijali ↓ 7. Investicije	III. KAKO DO CILJA ?
Objedinio Ured HPS-a	Objedinjavanje materijala u jedan dokument koji se objavljuje na webu i polazna je osnova rasprave na konferenciji	
KONFERENCIJA 7.2.2015.	Ustroj i članstvo (A) ↓ Stručne djelatnosti (B) ↓ Školovanje (C) ↓ HPS-ova i javna infrastruktura: putovi i objekti (D)	
Mišljenje IZVRŠNI i GLAVNI ODBOR HPS-a	8. Četiri cijeline i upravljanje procesima ↓ 9. Akcijski plan	
SKUPŠTINA HPS-a 13.6. 2015.	Konačni dokument: Strategija razvoja hrvatskog planinarstva 2015. - 2025.	

Uvod

Na 16. sjednici Izvršnog odbora HPS-a održanoj 16.9.2013. godine donesena je odluka da se u Program obilježavanja 140. obljetnice hrvatskog planinarstva uvrsti izrada „Strategije razvoja hrvatskog planinarstva 2015. – 2025.“ koja je provedena u sljedećim fazama:

1. Priprema radnih materijala po poglavljima u stručnim komisijama HPS-a (do kraja 2014.)
2. Objedinjavanje materijala s uključivanjem općeg prikaza hrvatskog planinarstva po istim poglavljima od strane Ureda HPS-a (do 10.1.2015.)
3. Objava radnih materijala prvih 7 poglavlja Nacrta prijedloga Strategije na webu HPS-a 15.1.2015.
4. Mogućnost stručnih dodataka prijedlogu nacrta od strane članica HPS-a ili njihovih članova putem elektroničke pošte do 5.2.2015.
5. Tematska konferencija 7.2.2015. u Zagrebu: svi autori pripreme radnih materijala i prijedlozi iz točke 4., postavke su objedinili u četiri cjeline te odredili način pripreme ostalih poglavlja
6. Mišljenje Izvršnog odbora HPS-a o Nacrtu prijedloga Strategije (veljača 2015.).
7. Javna rasprava u članicama HPS-a o nacrtu prijedloga Strategije objavljenom na mrežnim stranicama Saveza i slanjem prijedloga putem elektroničke pošte od 26.3. do 19.4.2015.
8. Izrada konačnog nacrta prijedloga Strategije do 22.4.2015.
9. Mišljenje Glavnog odbora 9.5.2015. i prijedlog Strategije kao materijala za Skupštinu HPS-a.
10. Skupština HPS-a 13.6.2015. donosi Strategiju razvoja hrvatskog planinarstva 2015.-2025.

1. Povijesne činjenice i današnja polazna osnova hrvatskog planinarstva

Općenito

Organizirano hrvatsko planinarstvo postoji već 140 godina. Hrvati su bili deveti narod koji je osnovao nacionalnu planinarsku udruhu (HPD), gotovo u isto vrijeme kada se to dogodilo u Švicarskoj, Njemačkoj, Austriji, Italiji i Francuskoj, današnjim najjačim planinarskim savezima na svijetu.

Već i prije osnivanja, u Hrvatskoj je bilo značajnih djelovanja povezanih s planinama. Prvu knjigu nadahnutu doživljajem planine Dinare i Velebita napisao je 1536. godine hrvatski pjesnik Petar Zoranić. Prvi penjački uspon kroz stijenu u Hrvatskoj, izveden je mnogo prije osnivanja HPD-a, u vrijeme kad se za takvu vrstu sporta u svijetu još malo znalo, a izvela ga je 1843. ilirkinja Dragojla Jarnević na Okiću u Samoborskom gorju. Zagrebački obrtnici skupili su 1870. novac kojim su na Sljemenu iznad Zagreba dali sagrađiti drvenu razglednu piramidu.

Hrvatsko planinsko društvo (HPD) osnovano je 1874. iste godine, i s mnogim istim osnivačima, kao i Zagrebačko sveučilište, Hrvatski liječnički zbor i Hrvatski sokol. Prvu četvrt stoljeća HPD se od ostalih planinarskih društava u svijetu razlikovao po naglašenim kulturnim i znanstvenim sadržajima. Gorska Hrvatska bila je tada puna nepoznanica i najprije ju je trebalo istražiti. Mnogi od članova, a i tadašnji predsjednici HPD-a bili su uglavnom istaknuti znanstvenici. Prvi organiziran planinarski izlet održan je 1875. na Oštrc i Plešivicu u Samoborskom gorju, a već dvije godine kasnije na Sljemenu je otvoren prvi planinarski dom. Članstvo u HPD-u bilo je do Prvog svjetskog rata prilično

ograničeno. Članom je mogla postati samo ugledna osoba za koju su jamčila dva člana, tako da je HPD s vremenom postao gotovo aristokratsko društvo. Od tridesetak članova utemeljitelja (za taj status trebalo je uplatiti vrlo visoku donaciju) trećina su bili pripadnici plemstva. Zanimljivo je da je sličan ustroj zadržan sve do danas u prvom osnovanom planinarskom savezu na svijetu 1857. godine - engleskom Alpine Clubu.

Razdoblje od kraja 19. stoljeća u hrvatskom planinarstvu obilježeno je imenovanjem niza povjerenika HPD-a koji su izvan Zagreba poticali osnivanja podružnica HPD-a te izgradnjom i označavanjem prvih planinarskih putova, a pokrenuto je i izdavanje mjesečnika Hrvatski planinar koji i nakon 117 godina pod istim imenom, danas izlazi kao najstariji hrvatski časopis.

Nakon Prvog svjetskog rata HPD je širom otvorio vrata građanskom sloju te se članstvo od tristotinjak povećalo gotovo 8000 članova. Planinarstvo je iz zapadne Hrvatske preusmjereno na južne hrvatske planine, pogotovo na Velebit. Nastavljeno je osnivanje brojnih društvenih podružnica širom Hrvatske i Bosne koje su sagrađile velik broj planinarskih kuća. U međuratnom razdoblju sagrađen je 57 km dug visinski uzdužni planinarski put kroz sjeverni i srednji Velebit „Premužićeva staza“ kao najatraktivniji put u hrvatskim planinama, sve poznatiji i u europskim razmjerima. U tom području poslije su otkrivene neke naše najdublje kraške jame.

Planinari su bili prvi protagonisti u zaštiti prirode, ali i inicijatori njene zaštite putem posebnih ustanova. Prvi nacionalni parkovi u Hrvatskoj i bivšoj državi

(Štirovača na Velebitu i Plitvička jezera) proglašeni su 1928. zaslugom predsjednika HPD-a Ivana Krajača, NP Risnjak nastao je zaslugom potpredsjednika HPD-a botaničara dr. Ive Horvata, NP Paklenica i Mljet zaslugom prvog predsjednika PSH akademika Branimira Gušića, a Velebitski botanički vrt zaslugom urednika Hrvatskog planinara dr. Frana Kušana.

Razvoj alpinizma u Hrvatskoj kasnio je prema drugim državama, prvi HPD alpinistički odsjek osnovan je tek 1935. u Zagrebu, no ubrzo je nadoknadio kašnjenje.

Nakon Drugog svjetskog rata planinarstvo se znatno proširilo. Na tradicijama predratnih HPD-ovih podružnica osnovana su samostalna društva, a i mnoga nova, tako da se broj registriranih planinara umnogostručio te krajem osamdesetih godina popeo do 35.000. Tada su društva bila udružena u Planinarski savez Hrvatske (PSH), koji kao sljednik HPD-a više nije bio organiziran kao središnjica već udruženje mnogobrojnih planinarskih društava. To je bila značajka u svim socijalističkim zemljama, za razliku od onih sa zapada npr. u Švicarskoj, Njemačkoj, Austriji Italiji i Francuskoj osnovanih u isto vrijeme kada i HPD, a koji su do danas zadržali centralni ustroj (individualni članovi su izravni članovi nacionalnog planinarskog saveza).

U PSH-a je bila važna značajka toga razdoblja procvat specijaliziranih djelatnosti – trasiranja i markiranje putova, gorskog spašavanja, vodiča, alpinizma, ekspedicionizma i speleologije te u njima postizanja kvalitetnih rezultata. Speleologija je posebnost hrvatskog planinarstva za razliku od drugih zemalja jer se u Hrvatskoj provodi u speleološkim odsjecima planinarskih društava i klubovima udruženim u nacionalni planinarski savez. Jedini trajni hrvatski speleološki časopis *Speleolog*, koji objavljuje znanstvena otkrića iz hrvatskog podzemlja, izdaju planinari od 1953. godine.

Rat u Hrvatskoj nakon raspada bivše države imao je velikog odraza na stanje planinarstva. Mnoge planine neko su vrijeme bile nedostupne, desetak domova je srušeno, mnogi su bili devastirani, a članstvo se prepolovilo. Planinari s iskustvom u svim uvjetima na planinskom terenu dali su veliki doprinos u oslobođanju Hrvatske i njenih planina. Nakon rata do danas, naravno uz nezaobilazne poratne teškoće zbog preustroja društvenog u državno i privatno vlasništvo te novog zakonodavstva, dolazi do novog zamaha organiziranog planinarstva i postizanja značajnih uspjeha na svim područjima djelovanja.

Članstvo raste i vrlo je blizu nekadašnjeg ukupnog broja, što je čak i nevezano na ratne prilike, fenomen između nacionalnih planinarskih saveza u Europi koji nemaju spomenuti središnji ustroj. Izuzetan je rast broja udruženih članica u HPS-u i gotovo da nema većeg naselja u Hrvatskoj koje nema planinarsko društvo.

Današnja polazna osnova hrvatskog planinarstva proizlazi iz sljedećeg. U nacionalnu krovnu udrugu – Hrvatski planinarski savez, početkom 2015. godine bilo je udruženo 333 članice. Od toga 283 su planinarska društva i klubovi, 13 je županijskih i gradskih planinarskih saveza, 12 stanica vodiča te Hrvatska gorska služba spašavanja i njene 24 stanice. Ukupan broj individualnih članova posljednjih godina stabilno raste i kreće se između 28.000 i 30.000. Od toga oko 56 % je seniora, 26 % umirovljenika i 18 % mladeži. Raspon raznovrsnih djelatnosti Hrvatskog planinarskog saveza, jedinstven od ostalih nacionalnih planinarskih saveza u svijetu, ostvaruje se kroz rad 15 stručnih (planinarski putovi, vodiči, alpinizam, speleologija, sportsko penjanje, planinarsko skijanje, zaštita prirode, školovanje) i organizacijskih komisija (gospodarstvo, promidžba i izdavaštvo, priznanja, povijest planinarstva, suradnja sa zaštićenim područjima, daleka putovanja i statutarne normativne djelatnosti). U stručnim komisijama djeluje oko 4.000 članova koji su osim opće planinarske škole prošli neki od viših stupnjeva školovanja u planinarstvu te su nositelji pripadajućih naslova u alpinizmu, speleologiji, vodičima, označavanju putova, zaštiti prirode, gorskom spašavanju i sportskom penjanju. Među njima postoji oko 300 instruktora svih specijalnosti. U Hrvatskoj je danas u funkciji 154 planinarska doma, kuća i skloništa kojima upravljaju planinarska društva. Riječ je o vrijednoj imovini u koju je uložen nemjerljiv trud brojnih naraštaja planinara i koja uvelike doprinosi sigurnosti i udobnosti svih posjetitelja naših planina. Te objekte koriste planinari, ali i svi drugi posjetitelji, a isti je slučaj s oko 6.000 km označenih planinarskih putova o kojima se brinu članice Saveza. Razvoj planinarstva nezamisliv je bez međunarodne suradnje i naša krovna udruga te je veze razvijala od samog početka svog osnivanja. HPS je danas članica Međunarodne asocijacije planinarskih saveza (UIAA), Federacije za sportsko penjanje (IFSC) i Federacije za planinarsko skijanje (ISMF), Balkanske planinarske unije (BMU), Europskog planinarskog foruma (EUMF) i Udruženja europskih pješćkih putova (ERA). Na saveznoj razini putem stručnih komisija godišnje se ukupno organizira preko 500 akcija (prosječno 1,5 dnevno), ekspedicija, pohoda, susreta, škola, tečajeva, seminara, vježbi, predavanja, radionica i natjecanja na kojima sudjeluje više tisuće članova. Na taj način znatan dio članstva svoj boravak u planinskoj prirodi ne provodi samo rekreativno, već ga volonterskim angažiranjem osmišljava i provodi kao stručnu i društveno korisnu djelatnost. Osim saveznih, teško je pobrojati akcije koje se izvode u udruženim članicama i broj im prelazi nekoliko tisuća godišnje. Sve članice Saveza, odnosno njihovi predstavnici čine Skupštinu HPS-a, a njeno tijelo Glavni odbor obavlja statutom propisane godišnje zadaće, a čine ga predsjednik i dopredsjednik HPS-a,

predstavnicima županijskih i gradskih planinarskih saveza, pročelnici svih komisija i članovi Izvršnog odbora. Izvršni odbor operacionalizira rad tijekom godine. Sjedište Saveza je u vlastitom objektu na adresi Kozarčeva 22, Zagreb s tri profesionalna djelatnika od kojih dvoje financira Hrvatski olimpijski odbor čiji je HPS članica od njegovog osnivanja 1991. godine, kao što je i prije toga bila članica Fiskulturnog saveza Hrvatske (1948 - 1952), Saveza sportova Hrvatske (1952 - 1961), Saveza za fizičku kulturu Hrvatske (1961 - 1990) i Hrvatskog športskog saveza (1990 - 1991). Posljednjih godina godišnji usklađeni prihod i rashod HPS-a iznosi oko 2.500.000,00 kn, a procjena je da se u udruženim članicama od članarina, vlastite djelatnosti, organizacije izleta, najamnina i ugostiteljstva godišnje ostvaruje oko dvadeset milijuna kuna.

Planinarski putovi

Najstariji podatak o akciji označavanja planinarskih putova seže u daleku 1882. godinu. Označena su četiri uspona na vrh Medvednice svaki drugačijom bojom. Prvi odbor za markiranje u HPD-u je osnovan 1910., ali je njegovu aktivnost prekinuo Prvi svjetski rat. Za trasiranje planinarskih putova uglavnom su se koristile postojeće pastirske staze, ali bilo je i pravih pothvata u gradnji pješačkih staza kroz bespuća. Najpoznatiji je građeni put (Premužićeva staza) kroz Srednji i Sjeverni Velebit izgrađen pred 80 godina i zbog svoje vrijednosti uvršten u Registar kulturnih dobara RH. Među sve popularnijim planinarskim obilaznicama prva u Hrvatskoj je otvorena 1957. godine pod nazivom Slavenska transferzala. Kroz povijest bilo je više pokušaja standardiziranja načina označavanja planinarskih putova na ovim prostorima. Na Prvom planinarskom kongresu u Zagrebu 1924. konačno su dogovorene crveno bijele oznake, ali nije bio jasno propisan oblik pa su se još dugo koristili i trokuti, četverokuti, samo crvene točke i sl. Tek nakon Drugog svjetskog rata Planinarski savez Hrvatske prihvatio je i od tada se koristi jedinstvena oznaka: bijeli krug okružen crvenim prstenom. Na raznim lokalnim razinama bilo je pokušaja organiziranog osposobljavanja planinara za označavanje putova. Organizirano se tome pristupilo na razini Saveza formiranjem Komisije za markacije 1951. godine, koja je godine 1996. promijenila ime u Komisija za planinarske putove. Na unosu podataka u Registar planinarskih putova, obilaznica i markacista s pratećim sadržajima intenzivno se radi tako da se opseg unesenih podataka stalno mijenja. Trenutno u registru imamo 1085 planinarska puta. Kada registar bude dovršen može se očekivati ukupna dužina od preko 6000 km. To znači da godišnje treba osvježiti oko 2000 km staza, za što je neophodno imati oko 1500 osposobljenih markacista. Trenutno ih u registru imamo 1472 od kojih su 1175 evidentirani kao aktivni. Problem je što od nekih društva nema

povratne informacije koji su im markacisti zaista aktivni pa se njihov ukupan broj može procijeniti na oko 900. KPP suočena s problemima obrade velikog broja podataka o planinarskim putovima, markacistima, obilaznicama s pratećim tablicama o društvima, planinama, osobama i sl. okrenula se suvremenim tehnikama obrade podataka. Vlastitim smo snagama razvili složene aplikacije najprije na osobnom računalu, a od polovice 2013. g. objavljen je program u Internet okruženju.

Planinarski objekti

Gospodarska djelatnost HPS-a je počela 1877. izgradnjom HPD-ove razgledne piramide na Medvednici. Od tada nadalje naša planinarska udruga je izgradila i održavala mnoštvo planinarskih objekata u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Manji dio njih je zbog raznih okolnosti propao, ali uglavnom su izgubljeni zbog ratova i političkih podjela. Međutim, kroz vrijeme se broj objekata znatno povećao pa ih danas u Hrvatskoj trenutno imamo bez piramida i nadstrešnica 154. Komisija za gospodarstvo osnovana je godine 1951. kao komisija PSH za područje financija i gospodarenja objektima. Do toga vremena gospodarskom djelatnošću se bavio Upravni odbor. Od kada odlukom Skupštine svake godine komisija dobiva znatna financijska sredstva za investiranje u planinarske objekte, njena djelatnost je postala bitno učinkovitija i rezultati su vidljivi u poboljšanom održavanju objekata i izgradnji novih. Prije dvije godine je završena i digitalna baza podataka objekata, koja znatno olakšava uvid u stanje istih. Komisija se sastaje nekoliko puta godišnje po potrebi. Ima 8-10 članova volontera iz raznih planinarskih udruga. Komisija za gospodarstvo HPS-a brine o planinarskim objektima kojima gospodare Hrvatski planinarski savez i udruge ili službe članice HPS-a. Trenutno su to 154 planinarska objekta kojima je priznata interna kategorija planinarski dom, planinarska kuća ili planinarsko sklonište. Struktura vlasništva objekata kojima upravljaju planinarske udruge je:

Vlasnik	objekata
HPS, krovna udruga	9
Pl. udruge članice HPS-a	77
HGSS, članica HPS-a	10
Lokalna uprava	23
Udruženje obrtnika	1
Privatno	12
RH	4
RH HŽ	1
RH HP	1
RH HV	1
RH HŠ	13
Nepoznato ili neodređeno	2
Ukupno	154

Prioriteti za rješavanje na objektima	
vodu nema	12
nužnik nema	20
struju nema	41
Prioritet je poticaj i pomoć udrugama da riješe gornje nedostatke	
Prioritet su građevinski elementi objekata	
Prioritet je poticanje vlasnika na legalizaciju objekata	
Prioritet je rješavanje vlasništva zemljišta, prvenstveno državnog	

Većina upravljača ima neki oblik ugovora o korištenju s vlasnicima, ukoliko nisu sami vlasnici objekta. Dobar dio objekata raznih vlasnika nije evidentiran u katastru ili gruntovnici.

Prosječna popunjenost ležaja je oko osam dana u godini. Imamo oko 240.000 posjetitelja godišnje, što je po objektu prosječno 1578 posjeta¹. Poslovanje skoro svih objekata nije financijski samodostatno i održavaju se uglavnom velikim entuzijazmom zainteresiranih i donacijama.

Važnost planinarskih objekata je u tome da su nezamjenjiva sigurnosna infrastruktura hrvatskih planina, te da bitno poboljšavaju njihovu ponudu i sadržaje. Osnova su raznolike planinarske sportsko-rekreativne djelatnosti i jedna od bazičnih čimbenika planinskog turizma.

Zaštita prirode

Zaštita prirode ugrađena je u temelje HPD koje su osnovali prirodoslovci i ljubitelji prirode, većinom botaničari. Udruga je osnovana s namjerom odlaska u prirodu radi njenog upoznavanja i proučavanja što je temelj za njezinu zaštitu i upravljanje na ispravan način. Prirodu treba upoznati da bi ju voljeli, nepoznatu prirodu teško je voljeti.

Znači, borba za zaštitu prirode započela je već nakon osnivanja udruge u 19. stoljeću, jer su ti prvi planinari prepoznali važnost prirodnog okoliša te vrlo brzo i njenog očuvanja. Tako se već 1884. u Spomen knjizi HPD-a upozoravalo na pustošenje šuma na Medvednici i neophodno ispravno gospodarenje tim dobrima koja su već u to doba bila prepoznata kao osjetljivi krš vapnenačkog sastava.

Komisija za zaštitu prirode pokrenuta je 1980. godine, a poslije tri godine započela je s obrazovanjem putem seminara o zaštiti prirode. U godinama razvoja civilnog društva komisija se intenzivno uključila u rad na zaštiti planinske prirode. Posebno veliku aktivnost u promatranju promjena u prirodi i pokretanju akcija za njezinu zaštitu pokazivali su Čuvari planinske prirode koji su bili obučeni kroz

seminare Komisije što su se održavali po potrebi sve do 2008. godine.

U tri i pol desetljeća rada postignuti su mnogi rezultati na polju zaštite prirode, zahvaljujući organiziranom radu na zaštiti ugroženih biljnih endema u planinskim i ostalim staništima, pomaka prema održivom upravljanju objektima u zaštićenim dijelovima prirode, kao i skretanjem pažnje javnosti na zaštitu okoliša u cjelini. Najveće rezultate u zaštiti i planinske prirode planinari su dali kroz velike kampanje kao što su bile zaštita Smrčevih dolina na Velebitu, zaštita kanjona Kamačnika, otklanjanje opasnosti od izgradnje elektrane na ugljen, na pragu NP-a itd.

Glavne aktivnosti Komisije ogledaju se prije svega u obrazovanju najmlađih (radionice u osnovnim školama), promicanju važnosti zaštite planinske prirode u planinarskim školama (svi planinari) i edukacija zainteresiranih skupina planinara kroz jednodnevne i višednevne tečajeve na putu širenja kruga obrazovanih i okolišno osjetljivih planinara. Važno je spomenuti i djelovanje Komisije za zaštitu prirode u poticanju javnosti na promišljanje o važnosti zaštite okoliša i prirode kroz suradnju s drugim udrugama, međunarodnu suradnju i javno djelovanje kroz medije.

Alpinizam

Alpinizam se u Hrvatskoj snažnije počeo razvijati u 30-im godinama 20. stoljeća. Alpinistički odsjek Hrvatskog planinarskog društva osnovan je 1935. godine, a već 1936. organizirano je prvo alpinističko školovanje. Klasični alpinizam je uoči Drugog svjetskog rata doživio snažan napredak, koji je nastavljen i nakon rata unutar Planinarskog saveza Hrvatske. Vrlo brzo nakon osnivanja PD Zagreb 1948. u njemu je uspostavljen Alpinistički odsjek, a Komisija za alpinizam u PSH uspostavljena je odmah na osnutku PSH 1949. godine. Žarišta alpinizma su odsjeci i klubovi u većim gradovima, čiji predstavnici su izravno uključeni u rad Komisije za alpinizam. Komisiju za alpinizam do danas je vodilo 18 pročelnika, a važan element u radu Komisije uvijek je bilo alpinističko školovanje, koje se odvija po strogim stručnim kriterijima. U 70-im godinama započelo se s ekspedicijama u udaljena svjetska velegorja te su u proteklih pola stoljeća na tom polju postignuti vrhunski rezultati, prepoznatljivi u svjetskim razmjerima (ekspedicije na najviše vrhove Himalaje, na vrhove svih kontinenata, big wall usponi i dr.).

Speleologija

Osnivanjem Komisije za speleologiju Planinarskog saveza Hrvatske (KS HPS) 5.10.1956.g. počeo je koordinirani rad speleoloških sekcija (1956.g. speleološke sekcije su preimenovane u speleološke odsjke – SO). KS njeguje tradiciju Speleološke sekcije osnovane pri

¹ Izračun popunjenosti ležaja, posjete i vlasništva objekata je na bazi podataka iz ankete za godinu 2013.

PTD Liburnija 1900. godine (danas Speleološki odsjek „Liburnija“ PD „Paklenica“) i „Odbora za istraživanje špilja Geologijskog povjerenstva Kraljevine Hrvatske i Slavonije“ utemeljenog 1910. godine. KS PSH je 1991.g. promijenio naziv u KS HPS (Komisija za speleologiju Hrvatskog planinarskog saveza. Od samog početka KS HPS potiče razvoj speleološke aktivnosti u okvirima planinarskih udruga kroz osnivanje novih speleoloških sekcija i odsjeka. Kroz povijest KS HPS-a koordinirala je radom 39 speleoloških sekcija, odsjeka ili udruga te su članice KS organizirale ili sudjelovale u organizaciji na desetke tisuća istraživačkih akcija, a posebno su značajna istraživanja na speleološkim ekspedicijama i speleološkim kampovima u Hrvatskoj i svijetu. Rezultati istraživanja dubokih jama zapaženi su u svjetskim okvirima. Danas KS ima 18 aktivnih članica i rad KS je ustrojen kroz sastanke Izvršnog odbora komisije, stručno usavršavanje i edukaciju, organizaciju stručnih skupova te rad koordinatora za određena područja speleologije: speleološke tehnike, speleološko obrazovanje i međunarodnu suradnju, katastar i speleološku dokumentaciju, povijest, zaštitu špilja i upravljanje špiljama, znanstvena istraživanja, minski sumnjiva područja i speleološke objekte zagađene minsko eksplozivnim sredstvima. Svojim ustrojem i dugogodišnjim kvalitetnim radom KS se profilirala kao stručna komisija HPS-a i kao jedna od aktivnijih komisija u HPS-u. Perspektive speleološke djelatnosti u Hrvatskoj su izuzetne, kako zbog velikih mogućnosti daljnjih speleoloških istraživanja, tako i zbog potrebe javnih institucija za tim istraživanjima.

Sportsko penjanje

Sportsko penjanje počelo se razvijati 1985. u svijetu, a istodobno se počela razvijati i u Hrvatskoj. Samo godinu dana nakon prvoga sporsko-penjačkog natjecanja održanog u Bardonechiji (Italija), koje se smatra rođendanom novoga sporta, članovi AO PD-a Mosor u Splitu organizirali su 4. - 6. travnja 1986. prvo hrvatsko natjecanje, na stijeni Marjana u Splitu. Bilo je to četvrto takvo natjecanje u svijetu. Dvojac Čuić – Matković predstavljao je Hrvatsku na svjetskom kupu u Covolu u Italiji dok još Hrvatska nije bila službeno priznata. Njihov nastup 1991. bio je prvi službeni nastup neke hrvatske ekipe na međunarodnim natjecanjima.

Vodička služba

Vodička djelatnost u HPS-u organizirana je od 1961. godine putem Komisije za vodiče i Vodičke službe HPS-a. Vodička djelatnost imala je u organizacijskom pogledu raznovrsnih poteškoća, pa i razdoblja smanjene aktivnosti, a najveći rezultati postignuti su u školovanju i vođenju zahtjevnih izleta, tura i pohoda,

Od 2012. godine vodička djelatnost u HPS-u doživjela je organizacijski i stručni procvat. Do 2015. godine privedeni su kraju neki od procesa koji su započeli odlukama Skupštine HPS-a 2011. godine. Održani su određeni stručni i organizacijski kontinuiteti i korjenito osnaženi procesi školovanja, licenciranja i pristupa obuci instruktora. Vodička djelatnost izašla je iz usko stručnog konteksta i postala izravno dostupna planinarskim društvima i članstvu.

Školovanje u Vodičkoj službi organizirano je u skladu s UIAA standardima, a A i B standard su akreditirani pri UIAA. Školovanje se provodi kroz Komisiju za vodiče HPS-a, pri čemu je školovanje za C i F standard usklađeno s komisijama za sportsko penjanje i za alpinizam.

Vodička služba HPS-a organizirana je teritorijalno u 12 stanica vodiča (Makarska, Split, Šibenik, Zadar, Lika, Rijeka, Istra, Karlovac, Zagreb, Zagorje, Varaždin i Slavonija), a prepoznaje se potreba za najmanje još dvije koje bi pokrivale područje najjužnije Hrvatske (Dubrovnik) te Koprivničko-križevačke županije. Struktura i operativna sposobnost stanica vrlo je različita, no može se utvrditi da u osnovnim segmentima komunikacije prema članstvu i izvedbe vježbi sve stanice rade na solidnoj razini.

Danas je u HPS-u registrirano više od 1000 vodiča i vodiča pripravnika. Baza Vodičke službe su vodiči A standarda, no uspjehom se može smatrati i razmjerno velik broj vodiča viših standarda (A+D, A+D+B i dr. vodiča). Vodička služba HPS-a ponosna je na činjenicu da u njoj djeluje i pet vodiča F standarda, nekolicina vodiča C standarda te broji planinari koji aktivno djeluju i u Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja. Analizom provedenom 2014. godine utvrđeno je kako više od 80% društvenih izleta vode licencirani vodiči HPS-a.

Vodička djelatnost danas je solidno podržana aktima HPS-a pa su tako školovanje, licenciranje vodiča, obuka vodiča, ali i pravila o organiziranju i vođenju izleta, tura i pohoda u velikoj mjeri regulirana pisanim aktima. Ključni ciljevi vodičke djelatnosti i svih aktera u procesu su danas jasni i u velikoj mjeri se i provode.

Školovanje

Planinarska edukacija i prijenos znanja s iskusnijih na mlađe članove provodi se u hrvatskom planinarstvu od samih početaka naše organizacije u 19. stoljeću. Specijalističko školovanje započelo je 1935. organiziranjem prvog alpinističkog tečaja, odmah nakon osnutka Alpinističkog odsjeka. Prvi speleološki tečaj održan je u PSH-u 1962. godine. Radi unaprijeđenja sustava školovanja uspostavljena je u HPS-u Komisija za školovanje, čija se zadaća tijekom proteklih desetljeća mijenjala, pa su skrb za razvoj specijalističkog školovanja preuzele i nastavile razvijati specijalističke komisije.

Godine 1984. donesen je sustavan Program školovanja, koji je i danas na snazi. Tijekom vremena njegovi su elementi više puta mijenjani i nadograđivani, no sam program poslije nije uređen i tiskan u objedinjenom obliku. Na godišnjoj razini školovanjem je obuhvaćeno više od 1000 članova kroz opće planinarske škole te nekoliko stotina članova kroz stručne i specijalističke škole i tečaje.

Formiranjem HGSS-a kao samostalne pravne osobe školovanje za gorske spašavatelje izašlo je iz neposredne domene školovanja u HPS-u, no i danas predstavlja jedan od najzahtjevnijih i najcjenjenih oblika školovanja u planinarstvu.

S namjerom da se omogućiti stjecanje javnih isprava za školovanje u planinarstvu HPS je osnovao Planinarsko učilište i proveo brojne predradnje za registraciju nastavnih programa pri nadležnim institucijama. Učilište nije privedeno u operativnu funkciju iz nekoliko razloga od kojih su najvažniji oni financijske prirode, ali i procjena da u ovom trenutku javne isprave instruktora naših specijalnosti mogu negativno utjecati na intenzitet i zainteresiranost za školovanje u HPS-u.

Edukativna literatura pruža solidnu osnovu za školovanje u svim našim djelatnostima. U ponudi HPS-a postoje kvalitetni i suvremeni udžbenici i priručnici za opće planinarske škole, vodiče, sportsko penjanje, markaciste i speleologiju. Trenutno ne postoje odgovarajući priručnici za alpinizam, male planinarske škole i čuvare planinske prirode, no ti su nedostaci djelomično riješeni dostupnošću edukativnih sadržaja na internetu i u Planinarskom udžbeniku, izdanom 2012. godine.

Promidžba i izdavaštvo

Djelatnosti promidžbe i izdavaštva kontinuirano se, bez većih oscilacija, razvijaju u planinarskoj udruzi od njezinih početaka do danas. Prva planinarska izdanja HPD je tiskao u prvim godinama svojega djelovanja (Spomenica HPD-a 1884., prvi planinarski vodič 1906. godine i dr.), a 1898. pokrenuo je izdavanje časopisa »Hrvatski planinar«, koji je i danas, nakon 116 godina izlaženja, najrelevantnije planinarsko glasilo u Hrvatskoj te vrlo prepoznatljiv i popularan komunikacijski kanal između krovne udruge i njezinog članstva. HPS je danas jedini nacionalni sportski savez u Hrvatskoj koji redovno izdaje svoje glasilo.

Organizacijski, nositelj djelatnosti od vremena nakon Drugog svjetskog rata do danas bila je organizacijska komisija za propagandu/promidžbu, kojoj su ritam rada u velikoj mjeri zadavali njezini pročelnici. Generalno se može ocijeniti da je kroz promidžbene aktivnosti do današnjih dana postignuto veće

društveno uvažavanje planinarstva i planinara (promijenjena je javna percepcija planinarstva u korist planinara - kretanje u planinama postalo je vrlo cijenjeno). U posljednjem desetljeću kroz redovnu objavu kalendara akcija osjetno je unaprijeđeno pohodništvo (organiziranje pohoda i sudjelovanje na njima), što se odrazilo porastom suradnje između udruga članica HPS-a.

U novije doba, promidžba se naglo razvila na internetu, u čemu je HPS prednjačio pokrenuvši 1999. jedan od prvih planinarskih webova u Hrvatskoj. Web HPS-a najsustavnije nudi obilje praktičnih podataka o planinarstvu te je od početaka najposjećeniji planinarski sadržaj u Hrvatskoj. Unatoč snažnom promidžbenom potencijalu interneta, mogućnosti nisu ni približno iscrpljene, budući da gotovo polovina planinarskih udruga nema svoju web-stranicu, a velik dio onih koje imaju ne ističe se ponudom ažurnih i aktualnih sadržaja. Tek nekoliko desetaka naših udruga komunicira putem službenih pretnaca elektroničke pošte, ali inicijativom i putem obrazaca za očekivati je da ćemo do kraja 2015. sa službenim mail adresama imati pokrivenih 50% naših članica.

Rezultati na polju izdavaštva uglavnom nisu toliko zavisni o strateškim usmjerenjima koliko o umješnosti i motiviranosti autora raznovrsnih planinarskih izdanja. Među njima su se brojem izdanja i kvalitetom istaknuli Željko Poljak, Zlatko Smerke, Vlado Božić i Alan Čaplar, te uz njih nekoliko desetaka autora koji su uglavnom zastupljeni manjim brojem izdanja, u izdanju Saveza, planinarskih udruga članica HPS-a ili drugih izdavača. Literatura je sada glavni i najprepoznatljiviji proizvod našeg Saveza (druge razvijene djelatnosti uglavnom su usmjerene na usluge koje proizlaze iz stručnosti, a ne na proizvode!). Prodaja literature već je desetljećima jedan od glavnih redovnih izvora prihoda Saveza, no još je vrijedniji nematerijalni učinak koji proizlazi iz edukativnih i informativnih potencijala. Danas HPS u ponudi ima 154 izdanja i to: 8 udžbenika i priručnika, 27 vodiča, 80 zemljovida, 6 povijesnih monografija, 15 beletrističkih izdanja, 9 dnevnika obilaznica te 9 drugih izdanja.

U strategiji iz 1998. godine, kao i u kasnijim programskim dokumentima, kao glavni ciljevi u promidžbi i izdavaštvu postavljena su sljedeća postignuća: pokriti sve hrvatske planine kvalitetnim planinarskim vodičima i zemljovidima, pokriti sve djelatnosti stručnom edukativnom literaturom, putem interneta ponuditi ažurne planinarske podatke, aktivno promicati planinarstvo putem javnih medija, razvijati časopis »Hrvatski planinar«. Postignuti rezultati upućuju na zaključak da su zadani ciljevi u potpunosti ostvareni.

2. Globalni kontekst i razvojni trendovi

Općenito

Početak planinarstva i njegov kasniji razvoj bilo gdje u svijetu ovisio je o dva osnovna preduvjeta: dovoljno slobodnog vremena (da se ljudi planinarstvom uopće mogu baviti) i dovoljno raspoloživih materijalnih sredstava (za troškove koji proizlaze od obavljanja te aktivnosti). Iz tih razloga organizirano planinarstvo započelo je tek prije 250 godina u najrazvijenim državama tog razdoblja, npr. prednjačila je Engleska, koja čak nema značajnijih planina, ali oni boljeg imovinskog statusa, većinom aristokratska populacija imala je vremena i novaca te je odlazila na izlete i uspone u visoke planine na kontinentu. Slijedile su je u to vrijeme ostale razvijene europske zemlje - Njemačka, pojedine nacionalnosti iz Austro-Ugarske monarhije, Italija i Francuska prvenstveno zbog svoje razvijenosti, a tek onda zbog visokih planina – Alpa koje se tamo nalaze. Postojanje samih planina bez navedena dva preduvjeta, nisu same po sebi dovoljne za razvitak planinarstva, jer u najatraktivnijim planinama na svijetu koje se nalaze u slabo razvijenim zemljama Nepal, Pakistan, Tanzaniji, Keniji, Peru, Boliviji i td. domaće stanovništvo još ni danas se ne bavi planinarstvom u rekreativne svrhe, osim pojedinaca koji profesionalno pomažu strancima i to im je izvor zarade. Gore opisani trend organiziranog planinarstva bio je vidljiv i u Hrvatskoj. Sve je započelo u većim gradovima, a tek poslije u manjim mjestima ispod planina koje su tradicionalno ruralne i s manjim životnim standardom i slobodnim vremenom stanovnika.

Danas u svijetu (podaci UIAA) postoji 61 nacionalnih planinarskih saveza koji se mogu podijeliti u četiri skupine prema broju registriranih individualnih planinara, ali i razvijenosti samih saveza: A) od 100.000 do milijun članova (Njemačka, Austrija, Švicarska, Italija), B) od 50.000 do 100.000 članova (Britanija, Francuska, Slovenija, Nizozemska, Španjolska, Japan), C) od 10.000 do 50.000 članova (Norveška, Turska, Hrvatska, Češka, SAD, Kina) i D) od 5.000 do 10.000 članova (Južna Afrika, Belgija, BiH, Finska, Grčka, Danska, Kanada). Izvan te podjele su savezi od 1.500 do 5.000 članova (njih tridesetak) te nekoliko ekskluzivnih saveza s vrlo malim brojem članova (ispod 1.500), ali izrazito uspješnih (Južna Koreja, Poljska, Rusija, Engleska, Novi Zeland, Čile). UIAA ima 90 članica, jer u nekim zemljama postoji više saveza, no oni koji nisu nacionalni imaju manji broj članova i većinom razvijaju samo neke ili jednu planinarsku specijalnost. U gotovo svim državama A) i B) skupine, članstvo je organizirano putem središnjice što znači da članarinu ne uplaćuju svom društvu ili klubu, već nacionalnom savezu. Prvenstveni smisao takve članarine je niz povlastica (razni oblici osiguranja od životnih, troškova

spašavanja do liječenja, znatan popust u cijenama noćenja u planinarskim domovima u Alpama) te sredstava za pomoć planinarskim domovima i popravak ili izgradnju planinarskih putova kao i funkcioniranje nacionalnog planinarskog saveza, a samo manji dio i to ne u svim primjerima, usmjeruje se lokalne sekcije (klubove), odnosno podružnice saveza. Članarine se kreću od 50 do 80 Eura (375 kn do 600 kn) po osobi i za njih se dobiva uistinu puno toga. U svijetu ima oko tri milijuna registriranih planinara, no dvije trećine su samo oni iz Njemačke (1.030.000), Austrije (650.000) i Italije (310.000). Planinarenjem se bavi znatno veći broj ljudi i teško je procijeniti njihov stvarni broj, no sigurno je najmanje dvostruki od onih registriranih.

Svjetski razvojni trendovi mogu se ukratko definirati: sve više ljudi posjećuje planine, raste broj onih koji u svim godišnjim dobima traže čim atraktivnije sadržaje, za to su spremni platiti visoku članarinu koja je jamstvo pokrivanja troškova spašavanja, ali i isplatu velikih iznosa šteta u slučaju ozljede ili smrti te da zbog čestih noćenja u domovima visokih standarda imaju znatne popuste u cijeni. Školovanje za razne specijalnosti posebno se naplaćuje. Poželjne destinacije osim onih domaćih, uključuju sve više odlazak na planinarenje u svijetu gdje god ima atraktivnih planina.

Planinarski putovi

Suvremeni način života potiče ljude na redovito druženje s prirodom. Jedan od organiziranog načina je kroz planinarske udruge korištenjem izgrađene infrastrukture, pri čemu ključnu ulogu imaju označeni planinarski putovi. Pri tome planinari su sve češće organizatori raznih izleta u kojima sudjeluje veliki broj građana (obiteljski izleti, škole u prirodi, izviđači, tradicionalni pohodi za sve uzraste i sl.). Dobar indikator su i brojni turisti koji posjećuju našu zemlju i žele se upoznati s njezinim prirodnim ljepotama.

U Hrvatskoj ne postoji planina na koju se ne može popeti uređenim planinarskim putem. Najčešće su to brda u blizini naselja, ali i bespuća Velebita, Like Dalmatinske zagore, Gorskog Kotara i sl. Mnoge najviše planine imaju građene pješačke staze ili čak ceste kojima se može lako pristupiti vršnim grebenima. Sretna je okolnost da se zbog povoljnih klimatskih uvjeta može planinariti najveći dio godine. Treba očekivati nastavak gradnje planinarskih pristupa te objekata za smještaj i prehranu u planini namijenjenih širokom krugu posjetitelja. Pažljivo osmišljenom strategijom gradnje uređenih planinarskih staza moguće je kontrolirati kretanje i boravak ljudi i na taj način osigurati mir i zaštitu biljnog i prirodnih obitavališta životinjskog svijeta.

Veliki je pritisak na trasiranje novih putova naročito u turističkim sredinama posebno uz more. Uporni smo u uvjeravanjima da se šetnice ne označavanju planinarskim oznakama već da se za to koriste neke druge, lokalne prepoznatljive oznake što može doprinijeti obogaćivanju turističkog brenda mjesta. Procjenjujemo da smo organizacijski ispred istočnih susjeda, a da ne zaostajemo puno u odnosu na Sloveniju.

Planinarski objekti

Globalno ta tematika je vrlo raznovrsna. Postojanje, funkcija i standardi poslovanja planinarskih objekata ovisi o stupnju razvoja planinarstva, ali i drugim čimbenicima u državama gdje postoje planine i njihov obilazak s mogućnošću noćenja. Isto vrijedi za imovinske statuse, uključenost ili isključenost te djelatnosti u nacionalnim planinarskim savezima. Postoji mnoštvo primjera gdje nacionalni planinarski savezi nemaju ništa s planinarskim objektima, već je to prepušteno isključivo privatnoj inicijativi i takvom vlasništvu. U odnosu na sličnu Planinsku zvezu Slovenije, djelatnost naše komisije ima manje pozitivne suradnje s državnim institucijama u pravilu zbog nezainteresiranosti i krutosti istih. Raspolaze se i s manjim financijskim sredstvima, jer je i baza financiranja manja. Međutim u odnosu na naše istočne susjede stojimo prilično bolje u oba područja. Trend je da se suradnja državnih institucija i financije pomalo poboljšavaju.

Zaštita prirode

Pitanja zaštite prirode povezala su planinare širom svijeta i postoje mnoge udruge i asocijacije koje se bave tim važnim pitanjima. Veliki pritisci na planine i planinska područja koja su posljednji očuvani rezervati biološke raznolikosti i voda, doveli su do udruživanja na načelima održivog razvoja u mnoge globalne asocijacije. Zajednički problemi biološke raznolikosti, globalnog zagrijavanja, velikog oštećivanja krajolika kroz izgradnju komunikacija i posjećivanje, ugrožavajući i prirodu i okoliš, razriješuju se na načelima održivog razvoja.

Komisija za zaštitu prirode u suradnji s lokalnim i međunarodnim udruženjima sudjeluje u izgradnji svijesti o važnosti rješavanja pitanja održivosti, izgrađenim na okolišnim, socijalnim i ekonomskim temeljima suradnje u napredovanju prema tome cilju.

Alpinizam

Alpinizam i Komisija za alpinizam u Hrvatskoj zauzimaju relativno važno mjesto u ovom dijelu Europe. Iako su raspadom Jugoslavije nestale velike ekspedicije u kojima je nakon slovenskih alpinista sudjelovalo najviše alpinista iz Hrvatske, suradnja s alpinistima iz Slovenije i Bosne i Hercegovine nastavila se i dalje. U posljednje dvije godine

Komisija za alpinizam usko surađuje s Planinskom zvezom Slovenije u organizaciji Hrvatsko-slovenskog otvorenog prvenstva u lednom penjanju, koje je zamišljeno kao platforma koja bi trebala pomoći boljem razvoju ovog globalno sve popularnijeg sporta u našim državama. Također, mnogi naši alpinisti i alpinistice često na individualnoj razini penju s kolegicama i kolegama iz Slovenije, te su tako ostvarili i mnoge važne i hvalevrijedne uspone. Komisija za alpinizam također surađuje s Club Alpino Italiano (2014. godine poslali smo dvoje sudionika na Trad Climbing Meeting u Valle dell'Orco koji svake dvije godine organizira CAI) te s British Mountaineering Clubom, na čije BMC skupove (zimске i ljetne) Komisija već godinama šalje sudionike iz Hrvatske, i to naše ponajbolje penjače i alpiniste. Važan aspekt sudjelovanja na ovim skupovima je i kasnija diseminacija stečenih znanja i iskustava među hrvatskom alpinističkom zajednicom. Komisija za alpinizam također godišnje organizira ljetni i zimski logor za alpiniste iz čitave Hrvatske, i to na atraktivnim lokacijama u Sloveniji, Francuskoj, Italiji, Austriji i Švicarskoj. Ti su logori zamišljeni kao razmjena iskustva među alpinistima iz cijele Hrvatske, te se na taj način također podupire i mentorski pristup, koji je neophodan za daljnje obrazovanje alpinista (nakon završene ljetne i/ili zimске alpinističke škole). U Sloveniji stvari funkcioniraju vrlo slično, dok je u Austriji Alpenverein malo drugačije ustrojen, te se pojedini tečajevi nude na razini Saveza/Komisije. U Hrvatskoj i Sloveniji su odsjeci glavni nositelji edukacije i organizacije. Komisija za alpinizam smatra kako je autonomija odsjeka tekovina našeg alpinizma koju ne treba mijenjati, no također smatra kako je pitanje ujednačene edukacije i jednakih kriterija pri polaganju ispita jedna od najvažnijih sfera djelovanja Komisije za alpinizam, te se sada, a i u budućnosti kanimo maksimalno zalagati za to. Također smatramo da bi Hrvatski planinarski savez zajedno s Komisijom za alpinizam trebao maksimalno poticati ekspedicije i pohode u visoka gorja koji su od značaja za hrvatski alpinizam i planinarstvo. Želimo dodati kako je i edukacija alpinista od strane HPS-a, i to u obliku ledenjačkih tečajeva i sličnih akcija na koje se mogu prijaviti članovi svih društava i odsjeka, također smjer u kojem bismo trebali ići.

Speleologija

Speleologija je specifična stručna djelatnost koja se u Europi i svijetu razvijala na različite načine i različitim intenzitetom. U većini zemalja speleološka djelatnost se razvijala samostalno a ne kao dio planinarskih organizacija. Tu činjenicu Komisija za speleologiju detaljno je razmatrala proteklih desetljeća i jasno je zaključeno da se speleološka djelatnost želi održati u okvirima HPS-a, ali da se moraju naći rješenja o

jedinstvenoj krovnoj, speleološkoj organizaciji na razini Hrvatske, odnosno predstavljanju hrvatske speleologije u europskim i svjetskim udruženjima. Do sada se još nije došlo do zadovoljavajućeg rješenja, a mogućnosti koje su bile razmatrane su osnivanje Hrvatske speleološke federacije u kojoj bi HPS bio član ili osnivanje organizacije kojoj bi udruge članice HPS-a sa speleološkim odjecima bili članovi. U narednom razdoblju trebat će poraditi na pronalaženju rješenja tog složenog problema hrvatske speleologije.

Sportsko penjanje

Godine 1987. UIAA (Union Internationale de Associations d'Alpinisme) organizacija koja upravlja svim oblicima penjanja i planinarenja, osnovala je CEC (Commision de l'Escaade de Competition) sa zadatkom upravljanja i razvijanja sporskog penjanja. Na sastanku CEC-a 3. veljače 1991. u Bruxellesu naš član Ivica Piljić je izabran za njegova dopredsjednika. Na zasjedanju CEC-a 24. - 26. siječnja 1992. u Münchenu Hrvatska je prihvaćena za člana CEC-a i svečano primljena 14. lipnja na zasjedanju u New Yorku.

Dana 27. siječnja 2007. u Frankfurtu osnovan je IFSC International Federation of Sport Climbing) u koji je učlanjen i HPS kao krovna organizacija hrvatskog penjanja.

Danas u svijetu, fokus rada IFSC-a je pretežno usmjeren na natjecateljski aspekt sportskog penjanja, međutim u Hrvatskoj, pod pokroviteljstvom HPS-a, Komisija za sportsko penjanje uz razvoj natjecateljskog sportskog penjanja usmjerena je i na penjanje u prirodnoj stijeni, uređenje sportsko penjačkih smjerova i školovanje kadra.

Vodička služba

Vodička djelatnost na globalnoj razini kreće se u dva ključna smjera: (1) Volontersko vođenje u nacionalnim sportskim savezima (UIAA) i (2) komercijalno vođenje regulirano od dvije međunarodne asocijacije komercijalnih vodiča (UIMLA i IFMGA). Nerijetko iste osobe djeluju u oba smjera, pa i na institucionalnoj razini. Na primjer, u Velikoj Britaniji, nacionalni sportski savez odgovoran je za obuku i vodiča bez obzira na njihovo djelovanje. Mnoge asocijacije međusobno priznaju stečena znanja i vještine s udrugama komercijalnih vodiča u vlastitoj zemlji ili surađuju. Praksa pokazuje da u zemljama u kojima postoji sinergija i zajednički nastup dolazi do kvalitetnijeg odnosa s nadležnim institucijama i drugim suradnicima. Ipak, najbolje svjetske prakse pokazuju kako bez ozbiljne uključenosti nacionalnog sportskog saveza, bilo kao sudionika ili čak nositelja procesa obuke i održavanja znanja i vještina vodiča nema jamstva za kontinuitetom rada, kontinuitetom

kvalitete i stalnim unaprijeđivanjem znanja i vještina u vodičkoj djelatnosti. Također, kako zbog ulaska Hrvatske u EU ali i sve veće globalizacije, tradicionalni koncepti lokalnog vođenja i vođenja poznate (interne) skupine nisu jedini zahtjevi koji se upućuju vodičima. Bilježimo sve veći interes stranih planinara za uspone na ključne hrvatske vrhove i planine te sve veći interes i zahtjeve za suradnjom lokalnih aktera u turizmu, naročito od tijela lokalne samouprave, TZ-a i ustanova koje upravljaju zaštitom prirode. Sve je veća prepoznatljivost standarda za vodičku djelatnost, a korisnička baza se veoma širi (UIAA, BMC, savezne akcije i akcije regionalnih i gradskih saveza te sve izraženije potrebe pustolovnog turizma te hibridne aktivnosti).

Školovanje

U svim stručnim djelatnostima postoji stalna razmjena iskustva s inozemstvom, pa je razina edukacije u HPS-u uglavnom na visokoj razini, usklađena sa suvremenim dostignućima i razvojnim trendovima u Europi i svijetu. U prilog visokom statusu našeg školovanja svjedoči činjenica da se u planinarskom školovanju u susjednim zemljama bivše Jugoslavije u mnogim djelatnostima primjenjuju nastavni programi preuzeti iz HPS-a, hrvatska planinarska literatura, kvalitetan instruktorski kadar te praktična iskustva sa škola i tečaja koji se izvode u HPS-u.

Promidžba i izdavaštvo

U zadnjim desetljećima na polju izdavaštva ostvaren je veći uzlet, uglavnom zbog dobrog korištenja novih tehnologija koje su pojednostavnile i unaprijedile pripremu i izdavanje knjiga. Taj je trend u posljednjih nekoliko godina djelomično ometen općim recesijskim trendovima, no interes za planinarska izdanja nije se smanjio, te se dugoročno može očekivati oporavak tržišta i daljnji porast zanimanja za planinarsku literaturu. Ne nazire se opasnost da bi zasićenost tržišta planinarske literature, ili dostupnost informacija putem interneta, mogla ugoziti buduće izdavaštvo.

U pogledu promidžbe putem javnih medija i interneta, ne postoje bitne razlike između hrvatskog planinarstva i razvojnih trendova u europskim zemljama. Informacije o organiziranom planinarstvu u Hrvatskoj uglavnom su dobro organizirane i zainteresiranima lako dostupne, ali se teško probijaju u javnu sferu koja je izrazito zasićena obiljem informacija. Planinarske teme uglavnom nemaju potencijal senzacionalnosti, ali imaju najčešće pozitivan kontekst (glavnini neplaninara asocijacije na planinastvo su zdrav život, pustolovne aktivnosti, dobro druženje te uspjesi planinara i planinarskih društava).

3. Ključna pitanja i ograničenja

Općenito

Ista ključna pitanja organiziranog hrvatskog planinarstva postoje već desetljećima, a jedno od osnovnih je čemu težiti: masovnosti članstva ili nekom realnom broju uistinu aktivnog članstva? Obje opcije imaju svojih prednosti i nedostataka. U slučaju velikog broja članova lakše se mogu ugovoriti neke povlastice npr. razna osiguranja jer se uplate visokih polica raspodjeljuju na veći broj osoba, pa je pojedinačna cijena članarina prihvatljivija. Očit primjer za to je praksa u članjenja planinara iz jedne države u drugu, odnosno u njihov planinarski savez. Određeni broj hrvatskih planinara u članjuje se u slovenska planinarska društva koja su u Planinskoj zvezi Slovenije, jer se za ne baš jeftinu članarinu, ipak puno toga dobiva. No, mnogi slovenski planinari u članjuju se u Austrijski planinarski savez, jer su u njemu za gotovo istu članarinu povlastice još bolje. Austrijanci se pak u članjuju u njemački savez, jer se tamo najviše dobiva iako su članarine i do 80 Eura godišnje. Međutim te „selidbe“ imaju osnova samo ako su ti nacionalni savezi izuzetno brojni i prelaze više stotina tisuća članova. Neki hrvatski planinari ponekad pitaju zašto i naša članarina ne bi uključivala slične povlastice kao u navedenim državama. Odgovor je vrlo jednostavan. Zbog mnogostruko manjeg broja članova u Hrvatskoj, članarina ne bi mogla biti ni približna kao u tim savezima, već bi bila najmanje 100 Eura godišnje. Neke nove ili dodatne povlastice u članarinama u HPS-u nemoguće su bez povećanja članarina, no trebaju biti pozorno uravnotežene da privuku nove članove, a ne da iz članstva udalje i one postojeće. Sljedeće ključno pitanje je sve manja mogućnost da registrirani planinari, njegova društva ili Savez ionako nedostatna sredstva troše na održavanje, obnovu i izgradnju planinarske infrastrukture (putovi i objekti) koju upotrebljavaju i drugi korisnici, a uključena je i u komercijalnu djelatnost raznih agencija u planinskom turizmu. Pitanje koje pojedinci povremeno postavljaju, treba li i ukupna djelatnost HPS-u biti toliko raznovrsna čime se naš Savez izdvaja od većine drugih nacionalnih planinarskih saveza. Pojedine specijalnosti koje su godinama postojale u HPS-u osnovale su svoje saveze ili se priključile drugima (orijentacija, planinski biciklizam, padobransko jedrenje) i upitno je jesu li time prosperirale. S druge strane neke specijalnosti u Hrvatskom planinarskom savezu kao svojoj krovnoj udruzi postižu izvrsne rezultate (speleologija i sportsko penjanje), neki baš i ne (planinarsko skijanje) iako u svijetu u pravilu postoje takvi nacionalni savezi. Nemali broj nacionalnih planinarskih saveza i to onih najjačih komercijalno se bave nekim od svojih djelatnosti putem profitnih poduzeća i sigurno imaju koristi od toga. HPS je to pokušao učiniti

1995. godine, no Skupština HPS to nije ocijenila napretkom i novom kvalitetom, pa je poduzeće ukinuto i prije nego je nastalo. Nešto slično sada se događa u pojedinim planinarskim društvima koja žele komercijalizirati neke svoje aktivnosti i veliko je pitanje jesu li tome stručno dorasli i zadovoljavaju li sve zakonske uvjete da se time bave. Promatrajući mnogobrojne organizirane izlete naših članica što je većini i osnovna djelatnost teško se oteti dojmu da se ne baš rijetko događa da se izmješaju planinarski i izletnički sadržaji s onima koji su gotovo čisto turistički.

U svakom razvoju treba biti svjestan i ograničenja koja uvijek postoje, a u hrvatskom planinarstvu ona se mogu podijeliti u osnovnih pet skupina:

Sve manja mogućnost volonterskog rada

Broj, kvaliteta i struktura ponude planinarskih objekata

Investicijska klima u Hrvatskoj

Ljudski potencijali i upravljanje kvalitetom

Izostanak ili neprimjenjivost postojećih zakonskih okvira

Volonterski rad bitna je značajka organiziranog planinarstva svugdje u svijetu, pa tako i u Hrvatskoj i bez njega ono je nezamislivo. Malo bi se ostvarilo postignutih uspjeha i rezultata u proteklih 140 godina da nije bilo besplatnog društvenog rada mnogih generacija hrvatskog planinara. Padom životnog standarda većeg broja stanovnika u Hrvatskoj teško je održati postojeći stupanj planinarskog volonterstva na svim razinama (u društvima, specijalnostima i tijelima Saveza), a kamoli ga povećati. Nadoknade troškova koji proizlaze iz takvog rada se podrazumjevaju, ali dodatno je usložnjavaju kruti zakonski propis za takve isplate. Planinarski objekti su stup organiziranog planinarstva ne zbog ishodišta za uspone i povezivanja tura, već i zbog sigurnosti posjetitelja. Njihov broj najmanji je problem, ali puno veći su njihovi postojeći standardi i struktura ponude koja bi trebala pratiti potražnju. Na to se nadovezuje sljedeća skupina ograničenja, a to je nepovoljna investicijska klima, jer bez investicija kvaliteta i nova raznovrsna ponuda nije moguća.

Investicije su teško provedive već za očuvanja postojeće strukture, a kamoli za stvaranje nove vrijednosti bilo da se radi o planinarskim domovima, društvenim prostorijama, nabavi opreme ili nekom drugom namjenskom ulaganju. Investicije nisu samo one u materijalna dobra, već i u ljudski potencijal. Ako i tu izostanu, upitno je upravljanje kvalitetom na bilo kojem području. Mnogi postojeći zakoni nisu skloni organiziranom planinarstvu od samog Zakona o udrugama i Zakonu o sportu do Zakona o pružanju usluga u turizmu i Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti. U ova dva posljednja, odnosno njihovim skorim izmjenama i dopunama učinjeni su neki pozitivni koraci, ali postoji trajni izostanak nekih bar podzakonskih propisa i pravilnika koje bi olakšali rad nekih naših specijalnosti.

Planinarski putovi

Svi planinarski putovi trasirani su, označeni i održavani isključivo volonterskim radom prvenstveno osposobljenih markacista. Bitno je nastaviti s dobrovoljnim radom, ali istovremeno razvijati svijest i graditi mehanizme moralne i stvarne obveze svih planinarskih udruga da preuzmu brigu barem o nekom planinarskom putu i školuju svoje članove za ovu djelatnost.

Sve prisutnija satelitska navigacija pomalo pomiče težište aktivnosti s kvalitetnog označavanja putova na sigurnost planinara u kretanju i pitanjima zaštite prirode. To se prvenstveno odnosi na osiguranja i uređenja potencijalno opasnih dionica puta. Isto tako putovi moraju zaobilaziti staništa zaštićene flore i faune, izbjegavati poticanje vododerina, sprječavati kratice, eliminirati pregustu mrežu putova i sl. Nedovoljna aktivnost pojedinih postojećih županijskih i gradskih planinarskih saveza ukazuje da je neophodno jačati njihovu ulogu i u domeni planinarskih putova i poticati da u uže vodstvo imenuju stručno osposobljenog markacistu zaduženog za planinarske putove. Jedna od temeljnih uloga Saveza je pomoć brojnim organiziranim planinarima u pripremi i realizaciji njihovih svakodnevnih aktivnosti, prvenstveno u pripremi izleta i tura. U tu svrhu potrebno im je i na WEB stranicama ponuditi, između ostalih, još više korisnih informacija o planinarskim putovima i obilaznicama. U nedostatku ovih podataka svakodnevno niču novi portali od strane mnogih entuzijasta planinara diljem zemlje. S druge strane neophodno je učiniti dostupnim (javno objaviti) broj otvaranja postojećih web stranica kako bi se ciljano moglo nuditi ono što korisnike najviše zanima.

Osposobljavanje markacista proširit ćemo novim temama i povećati vremenski opseg programa i u teoretskom i u praktičnom dijelu. S druge strane namjeravamo povremeno okupiti postojeće markaciste i upoznati ih s novim metodama i

tehnikama. Komunikacija s markacistima putem vodstva društava nije dala dobre rezultate i zato tragamo za drugim odgovarajućim načinima koji počinjavaju na izravnoj komunikaciji s Komisijom. Tako bi se oba problema mogla riješiti kroz sustav licenciranja.

Planinarski objekti

Ključno za tu djelatnost je razvitak suradnje državnih ustanova i HPS-a, prvenstveno s Ministarstvom turizma, parkovima prirode i Državnom agencijom za upravljanje državnom imovinom, te povećanje financijskih sredstava za ulaganja u infrastrukturu, imati dobar uvid u stanje objekata i dobiti mlađe volontere.

Ograničenja su nedovoljna suradnja državnih ustanova i financije.

Zaštita prirode

Ključna pitanja povezana su s ciljevima Saveza u povećanju broja članova, organiziranim odlascima u prirodu te izgradnji profila planinara osjetljivog za pitanja zaštite prirode i okoliša. Razriješenje tih pitanja Komisija vidi u obrazovanju svih dionika, dugoročnom planiranju u upravljanju planinarskim objektima i sveukupnom zaokretu društva k odgovornom odnosu prema prirodi, uvažavajući važnost njezinog očuvanja i ekonomskog korištenja na zadovoljstvo svih sudionika. Ograničenja u tim pitanjima mogu proizaći iz suradnje s upravljačima tim područjima, negativnim trendom u gospodarstvu koja se posebno osjeća u tim osjetljivim područjima te već naznačenim velikim klimatskim promjenama.

Alpinizam

Jedno od ključnih pitanja razvoja alpinizma u Hrvatskoj, a i u svijetu, je sve veća popularnost sportskog penjanja. Sportsko penjanje je mnogo sigurniji i lagodniji način boravka u prirodi, te su se mnogi, pogotovo u posljednje tri godine, koje su obilježene velikim tragedijama i gubicima u hrvatskom alpinizmu, okrenuli tom obliku penjanja. Alpinizam je aktivnost koja uključuje mnoga odricanja i izlaganje mnogim opasnostima, a u današnje vrijeme sve je manji broj ljudi spreman na takve rizike. Također ne treba zaboraviti niti pitanje financija - za odlazak na neku atraktivnu destinaciju, poput Patagonije ili pak Himalaje potrebna je velika količina novca, a to si u današnje vrijeme gotovo nitko ne može priuštiti. U tom smislu bi Hrvatski planinarski savez i Komisija za alpinizam trebali poticati slične projekte, djelomično i financijski u granicama vlastitih mogućnosti, ali prvenstveno kao organizacija koja stoji iza pojedine ekspedicije te joj na taj način osigurava veći kredibilitet u očima potencijalnih sponzora. Kako Hrvatska nije zemlja koja se po tradiciji alpinizma može mjeriti

sa Slovenijom, Italijom, Francuskom, Austrijom i Švicarskom, nedavne su tragedije ostavile dubok i neizbrisiv trag na malenoj i usko povezanoj zajednici alpinista. Kod nas ljudi jednostavno nisu navikli na takve gubitke a valja također naglasiti kako su nastradali bili uistinu vodeća lica scene (Toni Roso, Martin Užarević, Edo Retelj, Krešimir Milas) i veliki pokretači. Ono što možemo učiniti je da, unutar odsjeka, potičemo članove na penjanje alpinističkih/neosiguranih smjerova, ali s preduvjetom da ih prethodno dobro educiramo te ih naučimo penjati se na najsigurniji mogući način. Nesreće se ne mogu izbjeći, no nepotrebni rizici pojedinaca svakako mogu. U tom smislu članovima odsjeka treba ukazati na sve opasnosti ali prije svega i na ljepote alpinizma kao takvog. Također treba poticati organiziranje alpinističkih logora od strane odsjeka i nastaviti s organiziranjem istih od strane Komisije, na državnoj razini. Poticanjem mentorskog rada s pripravniciima i mlađim pripravniciima može se proširiti baza alpinista i mogu se stvoriti preduvjeti za daljnji razvoj.

Što se tiče alpinističkog školovanja u Hrvatskoj, trenutno postoje dva ograničenja:

- Otežani izlasci na ispite za naslov ‘alpinist’ za ljude iz udaljenijih krajeva zemlje: Komisija za alpinizam planira širenje djelatnosti, ali na kvalitetan način. Rješenje se može postići većom fleksibilnošću po pitanju kriterija. Ali, ne na način da se kriteriji mijenjaju niti da postanu slabiji, nego revizijom uvjeta koji nužno ne utječu na nečije znanje i iskustvo u planinama. Npr., ukoliko kandidatu nedostaje jedan zimski smjer ili izlaz na vrh iznad 3.000 metara. Postoje alpinisti koji su popeli izuzetno zahtjevne smjeri u Alpama (kakve npr. nisu popeli niti neki instruktori alpinizma), a nikad nisu imali priliku penjati iznad 3.000 metara. Također treba uzeti u obzir da potencijalni kandidati za naslov iz Dalmacije nemaju priliku toliko često boraviti u Alpama, ali zato ostvaruju vrlo zapažene uspone po BiH i Dalmaciji. U konačnici, kandidati na ispitu ionako moraju dokazati svoje znanje, a ukoliko to ne naprave, Komisija nije dužna odobriti traženi naslov. No, nema potrebe uskratiti izlaz na ispit nekome samo zato što primjerice nije ostvario uspon iznad određene nadmorske visine.
- Rasprostranjenost alpinističkih škola. Što se tiče temeljne obuke u Hrvatskoj, dakle alpinističke škole za naslov alpinist pripravnik, postoji velik potencijal u raznim regijama zemlje gdje ljudi žele naučiti osnove alpinizma, ali nemaju gdje. To nije bitno samo radi većeg širenja pozitivnih vrijednosti alpinizma i sigurnog penjanja, nego i jačanja same Komisije. Postojale su ideje o putujućoj školi, no realizacija se uvijek zaustavljala na ograničenom proračunu i logistici. Komisija za alpinizam je na dobrom putu s ispitima za voditelje škola, a

postoji i mogućnost stvaranja pododsjeka. Dodatni pozitivni segment može biti ponovna organizacija ispita za pripravnike na koji mogu izaći penjači koji nisu završili školu, a aktivno penju. Komisija će, u suradnji s pročelnicima alpinističkih odsjeka u planinarskim društvima, nastaviti aktivno razvijati ideje o širenju alpinističkog školovanja u različitim regijama zemlje.

Speleologija

Razvojem speleoloških tehnika u zadnja dva desetljeća dolazi i do naglog razvoja speleoloških djelatnosti te pomicanja granica u složenosti, raznovrsnosti, kvaliteti, brzini i sigurnosti speleoloških istraživanja. Kako svojim istraživanjima speleolozi donose vrijedne nove spoznaje javila se i potreba za očuvanjem i zaštitom hrvatske biološke i geološke raznolikosti (endemska fauna i sam prostor špilja i jama). Upravo iz donešenih zakonskih okvira te novih administrativnih procedura koje smo dužni poštovati, kako bi se uopće bavili speleološkom djelatnošću, izlaze i najveća ograničenja u budućem razvitku hrvatske speleologije. Većina vremena potrebnog za provođenje zahtjevnih speleoloških istraživanja svodi se na ishođenje dopuštenja i pisanje opsežnih projekata i elaborata istraživanja koji su uvjetovani od strane Javnih ustanova i institucija zakonima, pravilnicima te ugovorima o istraživanjima. Nedorečenost te neusklađenost zakonskih okvira i procedura te administrativna ograničenja koja se nameću za nesmetano bavljenje speleološkom djelatnošću u budućnosti će hrvatskim speleolozima predstavljati velike probleme jer je sve manji broj speleologa koji se snalaze u tom administrativnom dijelu speleologije. Ishođenje potrebnih dopuštenja za speleološke aktivnosti svakim novim propisom postaje sve složenije pa se u skladu sa trenutno važećim zakonima ista moraju ishoditi (ovisno o stupnju zaštite, vrsti istraživanja ili položaju speleološkog objekta) od: Ministarstva zaštite okoliša i prirode i/ili Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture i/ili Ministarstva kulture i/ili Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i/ili Javnih ustanova koje upravljaju određenim zaštićenim područjem i/ili nadležnih županijskih ureda. HPS-u i Komisiji za speleologiju kao koordinatnom tijelu u budućnosti će biti nemoguće ishoditi dopuštenja za svaki pojedinačni slučaj svake udruge članice KS već će trebati poraditi na edukaciji u smislu upoznavanja, praćenja i poštivanja zakonske regulative povezane sa speleološkom djelatnošću.

U pogledu ustroja i koordinacije rada speleoloških odsjeka i udruga koje se bave speleologijom u Republici Hrvatskoj osim KS HPS registriran je i

Hrvatski speleološki savez koji okuplja i koordinira rad dijela hrvatskih speleoloških klubova i društava. Hrvatski speleološki savez registrirani je predstavnik Hrvatskih speleologa u Međunarodnoj speleološkoj uniji (UIS) i Europskoj speleološkoj federaciji (FSE). Trenutno RH u UIS-u i FSE-u predstavlja nacionalni delegat izabran iz redova Hrvatskog speleološkog saveza. Kako postoje neke nesuglasice i pravne razmirice između udruge predstavnika u UIS-u i FSE-u i nacionalnog predstavnika, KS HPS i naše članice nalaze se u nezavidnom položaju po pitanju protoka informacija i predstavljanja rezultata naših istraživanja na svjetskoj i europskoj sceni. U budućnosti bi trebalo poraditi na prepoznavanju rada i rezultata speleoloških istraživanja koje provode udruge članice KS HPS-a od strane UIS-a i FSE-a te uspostaviti komunikacijski kanal prema Europskoj speleološkoj federaciji i Međunarodnoj speleološkoj uniji.

Sportsko penjanje

Ključno pitanje kojim se Komisija trenutno bavi je prilagodba, još uvijek nedefiniranim zakonskim okvirima vezano za penjanje u prirodnoj stijeni, točnije uz uređenje penjačkih smjerova, te izobrazbu kadrova u skladu s Zakonom o Športu.

Vodička služba

HPS nastavlja s provedbom ranije zadanih ciljeva prema kojima planinarske društvene izlete u planinarskim udrugama trebaju voditi vodiči HPS-a školovani i licencirani prema UIAA standardima obuke. S tim ciljem na umu HPS nastavlja s obukom članova planinarskih udruga za vodičku djelatnost (naročito A standarda), a mjerljiv rezultat jeste postizanje cilja da u svakoj udruzi postoji barem jedan licencirani vodič, da u svakoj udruzi postoji školovani i licencirani vodiči te da sve organizirane društvene izlete vode vodiči HPS-a. U svrhu ostvarenja tog cilja nužna je stalna pažnja i opredjeljenost za organizacijsko djelovanje Komisije za vodiče, stalni edukativni i promotivni rad u društvima i među članstvom te podizanje svijesti o važnosti i odgovornosti svih koji imaju doticaja s vodičkom djelatnošću.

HPS nastavlja s prepoznavanjem kvalitetnog instruktorskog kadra i njegovom edukacijom. Instruktorski kadar u Vodičkoj službi nužan je i važan ne samo u procesu primarne edukacije već i u svim procesima održavanja vještina i znanja koji se provode putom akcija (vježbi) stanica vodiča. U ovom trenutku ulaganje u instruktorski kadar vezano je uz vlastita sredstva Komisije za vodiče i brižno gospodarenje sredstvima. Iako komisija ima sustavan i kvalitetan program, nije u mogućnosti u potpunosti ga ispunjavati zbog nedostatka dostatne

financijske podrške, što može utjecati na kvalitetu rada u procesu školovanja i stalnog održavanja znanja i vještina vodiča.

Stanice vodiča imaju svoju statutarnu i organizacijsku ulogu u HPS-u, no osim članarine i povremene donacije nemaju sustavan način priskrbljivanja sredstava za rad, što često dovodi i do poteškoća i manjkavosti u radu. Komisija je do sada uspjela podići svijest vodstva stanica o mogućnostima koji stoje pred stanicama vodiča, ali bez konkretnije uključenosti i izravne pomoći, osim nekoliko stanica, većina neće moći dalje razvijati svoje kapacitete.

Komisija za vodiče stalno prati izvedbu Programa školovanja i analizira njegovu provedbu. Do sada su već prepoznate potrebe za uvođenjem nekih praktičnih unaprjeđenja u Programu školovanja no Program zasad nije mijenjan. Može se očekivati da će se u budućnosti ta potreba povećati, pa Komisija za vodiče prepoznaje potrebu za jednim novim pregledom teksta Pravilnika i, u suradnji s mentorima UIAA, implementiranje novina u njega. Komisija za vodiče također smatra kako je u predstojećem razdoblju vrlo važno i izgledno postići akreditaciju i za neke od ostalih UIAA standarda. Nadalje, potrebno je snažno raditi na uključivanju vodiča u regionalne i svjetske procese u vodičkoj djelatnosti.

Članstvo u hrvatskom planinarstvu razmjerno je staro. Isto se reflektira i na vodičku djelatnost. Također, uključenost žena, naročito u stručne i organizacijske poslove nije zadovoljavajuća. Nužno je uložiti dodatne napore kako bi se motiviralo i dodatno pratilo mlade te osmisлити i provesti posebne programe namijenjene većoj uključenosti žena.

Postignuti rezultati Vodičke službe omogućuju da HPS u idućem razdoblju pozicionira Vodičku službu HPS-a kao servis Saveza koji, osim onih temeljnih zadaća definiranih Statutom i pravilnikom Komisije, za potrebe i korist Saveza i stanica vodiča tj. vodičke djelatnosti u HPS-u, obavlja one poslove koji su u skladu sa Zakonom, planinarskom etikom, i identificirani od interesa za hrvatsko planinarstvo. Vodička služba prepoznata je kao čimbenik na polju prevencije, edukacije i inventivnosti te ista bilo putom struktura HPS-a ili stanica vodiča može ulaziti u partnerske odnose, prvenstveno u obliku nuđenja stručnih usluga, s onim dionicima (Turističke zajednice, Škole, Ustanove zaštite prirode, lokalna samouprava, LAG-ovi, i sl.) s kojima Savez dijeli zajedničke interese.

Vodička služba HPS-a nastavlja s monitoringom provedbe Pravilnika o organiziranju i vođenju planinarskih tura, izleta i pohoda u HPS-u te aktivno usmjerava i savjetuje planinarske udruge da isti provode na najprimjereniji način, a naročitu pažnju posvećuje daljem radu na suzbijanju pojave provođenja vodičke djelatnosti u udrugama od strane nestručnih i nelicenciranih osoba.

Školovanje

Opća planinarska škola definirana je u više akata kao preduvjet za daljnje osposobljavanje i usavršavanje u planinarskoj udruzi, no u praksi se to načelo, iz različitih razloga, u mnogim slučajevima ne primjenjuje.

Znanje i vještine članstva. Voditelji nekih stručnih školovanja zapažaju i žale se na nedostatne vještine članova koji izlaze iz općih planinarskih škola: nedovoljno poznavanje čvorova i korištenja tehničke opreme, nedovoljno orijentacijske vještine, slabo poznavanje prve pomoći. Zbog toga se na razini stručnog školovanja (npr. tečaji za vodiče) mnogo se vremena troši na savladavanje praktičnih sadržaja za koje voditelji takvih škola očekuju da ih tečajci već poznaju, premda ih polaznici često nisu imali gdje upoznati i kvalitetno savladati.

Instruktorski kadar kroz godine nije razvijan kontinuirano. U nekim djelatnostima novih instruktora nije bilo po više godina (alpinizam, vodiči). Instruktorima u svim djelatnostima uglavnom nedostaje metodičkih (pedagoških) znanja te znanja o administrativnim zadaćama pri izvođenju tečaja, a ponekad i znanja o temama koje se ne dotiču izravno njihove djelatnosti.

Edukativni centar. Hrvatska nema nacionalnog edukativnog centra niti prostora ciljano opremljenog

i prilagođenog za stručno školovanje (planinarski dom opremljen oružarstvom, projektorom, s funkcionalnom predavaonicom, »zbornicom« za pripremu instruktora i prikladnim poligonima u okolici, lako pristupačan). Uvjete za održavanje tečaja imaju domovi Omanovac, Petrov vrh, Kamenitovac, Kalnik, Picelj, Runolist, Klek Platak, Tuk, Promina, Putalj i Umberto Girometta, no nijedan od njih nije prilagođen i uređen kao edukativni centar.

Prenormiranost uvjeta. U stručnom školovanju, kriteriji i uvjeti za stjecanje naziva u nekim djelatnostima su prenormirani do mjere da ih većina članstva ne razumije ili smatra prekomplikiranim (alpinisti, vodiči), ili ih godišnje savlada i dosegne zanemariv broj članova (alpinizam, speleologija, vodiči viših standarda). Tijekom godina, kriteriji za stjecanje stručnih naziva uglavnom su ujednačeni u svim djelatnostima, no u raznim aktima nastavni planovi, uvjeti i kriteriji nisu uvijek opisani na koncizan i precizan način, što povremeno dovodi do pogrešnih tumačenja.

Stručni nazivi. Tijekom vremena u primjenu su, formalno ili neformalno, ušli neki stručni nazivi koji nisu bili predviđeni Programom školovanja iz 1984., a ponekad ni utemeljeni u strateškim dokumentima Saveza ili njegovih komisija (u tablici podvučeni novi nazivi ili oni koji su doživjeli promjene).

Djelatnost	Naziv predviđen starijim aktima (program 1984., statut, pravilnici komisija)	Nazivi koji se praktično koriste 2014.
Vodička djelatnost	vodič društvenih izleta vodič pripravnik vodič ljetnih pohoda (<i>ukinut ali još prisutan u pravilniku</i>) vodič vodič instruktor	vodič pripravnik vodič - standardi A, B, C, D, E, F asistent u vodičkom školovanju vodič instruktor
Planinarski putovi / markacisti	markacist	markacist markacist voditelj markacist instruktor
Zaštita prirode	čuvar planinske prirode	(<i>školovanje zamrlo</i>)
Sportsko penjanje	-	sportski penjač trener sportskog penjanja asistent u sportskom penjanju instruktor sportskog penjanja
Alpinizam	alpinist pripravnik alpinist alpinist instruktor	mlađi alpinist pripravnik stariji alpinist pripravnik alpinist asistent na alpinističkim školama voditelj ljetne alpinističke škole alpinist instruktor
Speleologija	speleolog pripravnik speleolog speleolog instruktor	speleolog pripravnik speleolog speleolog instruktor

Školovanje po djelatnostima zaslužuje posebnu analizu. U tablici su navedena osnovna zapažanja:

Djelatnost / komisija	Oblici školovanja	Osnovna zapažanja (rezultati i problemi)
Komisija za školovanje	Opće planinarske škole	Daju dobre rezultate u članstvu Edukaciju često vode nedovoljno stručni članovi (predavanja o općim temama na nestručan način i sl.), na izletima nekih škola nedostaju vježbe i edukativni sadržaji. Kvaliteta škola međusobno vrlo neujednačena, uglavnom ovisi o pristupu i znanju voditelja škola Nedostatan stručni nadzor s razine HPS-a
	Male planinarske škole	Nepostojanje programa Provode se u vrlo malo PD-a
Vodička djelatnost	Tečaji za vodiče A standarda Tečaji za vodiče »viših« standarda (D, B, C)	Ostvaren je nagli uzlet Prenormiranost uvjeta i kriterija Vrlo malo vodiča B kategorije (tek nekoliko desetaka vodiča za vođenje u zimskim uvjetima) Školovanje centralizirano (provodi Komisija) - kroz osnaživanje SPV-a možda je moguće postići da oni organizacijski preuzmu tečaje za A standard
Planinarski putovi / markacisti	Tečaji za markaciste	Nedovoljno instruktora (samo članovi komisije - centralizirano), nedovoljno tečaja s obzirom na razgranatu mrežu markiranih putova u Hrvatskoj
Zaštita prirode	Čuvar planinske prirode	Školovanje zamrlo (u zadnjih 15 godina održano tek nekoliko tečaja) Nezainteresiranost članstva
Sportsko penjanje	Tečaji sportskog penjanja	Pitanje nadležnosti za penjanje dugih »sportskih« smjerova djelomično se isprepliće s Komisijom za alpinizam
Alpinizam	Ljetna alpinistička škola Zimska alpinistička škola Ledenjački tečaj	Ljetne alpinističke škole po sadržaju se isprepliću s tečajima sportskog penjanja Održava se vrlo mali broj zimskih alp. škola i to uglavnom neredovito Zahtjevni uvjeti za stjecanje naziva »alpinist« Nedostatan broj instruktora
Speleologija	Speleološka škola	Održavaju je speleo odsjeci u pravilu samo za svoje članove
Ostali oblici školovanja koji nisu uređeni, ali se provode	Visokogorske škole	Nema programa niti stručnog nadzora

Promidžba i izdavaštvo

Osim kroz »Hrvatski planinar«, velik dio promidžbene aktivnosti danas se odvija putem interneta, medij čija je prednost upravo da pruža neograničene mogućnosti. Glavni izazov u budućem razdoblju predstavlja upravljanje (menadžment) informacijama u svrhu promidžbe planinarstva i kvalitetnijeg informiranja članstva. Unatoč dosadašnjim naporima u tom smjeru, sadašnja organizacija rada i dalje omogućava da mnoge važne informacije o akcijama, odlukama i postignutim rezultatima naših komisija, udruga članica i pojedinačnih članova prođu sasvim nezabilježene u planinarskim i javnim medijima.

Kao i kod drugih organizacijskih komisija u našem Savezu, djelatnost promidžbe ograničena je činjenicom da ta djelatnost nema svoju prirodnu kadrovsku bazu u članstvu poput npr. komisija za alpinizam, sportsko penjanje, speleologiju i vodiče.

Djelatnost izdavaštva u Hrvatskoj općenito je ograničena razmjerno malim govornim područjem hrvatskog jezika. Mali broj potencijalnih kupaca uvjetuje male naklade i slabije potencijale prodaje nego što ga imaju veće (npr. alpske) zemlje. Budući da autorsko pisanje vodiča/priručnika i sl. po prirodi posla zahtijeva opsežan rad i sistematičan pristup, za takav rad u hrvatskom planinarstvu ima (pre) malo zainteresiranih članova. Jedno od stalnih pitanja povezanih s djelatnošću planinarskog izdavaštva je organizacija distribucije i prodaje planinarske literature izvan Ureda HPS-a koja izostaje zbog teškoća naplate od kupaca (distributeri i knjižare). Poseban izazov predstavlja pitanje izdavanja prijevoda određenih planinarskih izdanja (vodiča i zemljovida) ne strane jezike (engleski, njemački, češki, talijanski, slovenski), za što se kroz razvoj turizma i uključenost Hrvatske u europske okvire postupno razvijaju sve bolji uvjeti.

4. Razvojna načela

Općenito

Razvojna načela hrvatskog planinarstva trebaju sagledati osnovne zemljopisne, ekonomske, socijalne i ekološke kriterije, kao i niz specifičnosti koje karakteriziraju naše organizirano planinarstvo: nemamo planina znatnih visina, no imamo planine itekako velikih visinskih razlika od podnožja do vrha; broj domaćih planinara koji posjećuje naše planine nije velik i na temelju naših anketa i djelomično procjene kreće se oko 400.000 čovjek/dana godišnje, a u tom broju udio stranih planinara je manji od 10%; po članstvu nismo u skupini onih masovnijih što bi nam omogućilo prihvatljivu cijenu članarine s više povlastica. Izgradili smo i održavamo planinarsku infrastrukturu koja je danas nadrasla financijske i kadrovske mogućnosti jedne udruge, a u planinski prostor sve više ulazi planinski turizam i komercijalno obavljanje te djelatnosti. Poželjan razvoj hrvatskog planinarstva podrazumijeva upravljanje ljudskim i materijalnim resursima koje udovoljavaju dugoročnom i stabilnom rastu te djelatnosti, očuvanju planinarskog integriteta te zaštiti planinskih ekoloških sustava i biološke raznolikosti. Sukladno tome, razvojna načela hrvatskog organiziranog planinarstva do 2025. godine mogu se temeljiti na sljedećim načelima:

Horizontalna povezanost (između društava i specijalnosti) i vertikalna (društava, gradskih i županijskih saveza s nacionalnim savezom) u radu u planinarstvu.

Nezaobilazna i stalna suradnja treba se ostvarivati s jedinicama lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave po planinarskim pitanjima tih razina, javnim ustanovama nacionalnih i parkova prirode u planinskom području te ostalim institucijama u sferi zaštite okoliša.

Članarina (koju čini dio otkupa markice od HPS-a i onaj koji ostaje matičnom društvu) treba uključivati što bolje povlastice, ali ostati u prihvatljivim iznosima za sve kategorije članstva.

Institucionalno dereguliranje: potrebno je znatno pojednostavniti (deregulirati) postojeći pravno-legislativni okvir koji se odnosi na planinarstvo te tako stvoriti stimulativan i transparentan institucionalni okvir kroyen po mjeri planinarskih volontera koji žele biti korisni ne samo svojoj udruzi, već i široj društvenoj zajednici.

Autentičnost i kreativnost: uspješno diferenciranje hrvatske planinarske ponude od odredišta u okruženju treba temeljiti ponajviše na velikom prostoru netaknute prirode bez mnogobrojne u Alpama uobičajne infrastrukture (žičare, objekti, ceste s velikim prometom), isticanju prirodne, sociokulturne, klimatske i doživljajne planinske

autentičnosti. Posebne adute koje imamo za razliku od gotovo svih ostalih planinarskih odredišta u svijetu je jedinstvo obale toplog mora i planinskog zaleđa te sve učestalije planinarenje po našim mnogobrojnim otocima.

Planinarski putovi

Mrežu planinarskih putova nastojati zadržati na sadašnjoj razini uz mogućnost reduciranja broja već postojećih registriranih putova. Nove putove odobravati samo uz temeljitu analizu njihove svrsishodnosti. Sve počiva na kvalitetnom održavanju mreže planinarskih putova i dostupnosti informacija o njima putem registra na internetu. Neophodno je nastaviti s upornim pristupom ujednačenog načina označavanja planinarskih putova gdje su već postignuti značajni rezultati. Zadatak je u što kraćem roku dovršiti registar planinarskih putova unosom novih te kompletiranjem i redovitim osvježavanjem podataka za postojeće. Prema procjeni nedostaju podaci za oko 20% putova uglavnom s područja Gorskog Kotara, Zagorja, Međimurja, Banovine i nekih otoka.

Aktivnosti na uređenju planinarskih putova i dalje temeljiti na volonterskom radu. Nastojati brigu o putovima podijeliti među svim planinarskim udrugama tražeći kvalitetne mehanizme koji će to omogućiti. Želimo da brigu o putovima, gdje god je to moguće, preuzmu lokalna planinarska društva, a brigu o putovima koji vode do planinarskih objekata htjeli bismo povjeriti planinarskim društvima koja upravljaju tim objektima. Društvima koja aktivno sudjeluju u trasiranju i održavanju putova, pomoći će se koliko je moguće sredstvima za kupnju materijala i pokrivanja putnih troškova.

Iskustva su pokazala da stavljanje brojčane oznake puta na terenu pomaže u snalaženju, a naročito u akcijama potrage. Zato se ovo pravilo želi proširiti na sva područja, posebno ona gdje se putovi međusobno presijecaju. Zagovaramo načelo da se putovi dodjeljuju na održavanje lokalnim društvima. Suočeni s realnošću da je sve teže organizirati markacističke akcije, naročito na udaljenim područjima treba nastojati u dogovoru s društvima održavanje usmjeravati prvenstveno na novoosnovana društva u obližnjim mjestima. Dolaskom „novog vremena“ lokalne zajednice planinarske putove koriste kao dio svoje turističke ponude. Lokalna planinarska društva radi toga više su zainteresirana i lakše će ostvariti potrebne kontakte i suradnju te dobiti određenu materijalnu pomoć. Već je dosta na tom planu napravljeno s putovima Velebita, pri čemu je korištena sretna okolnost osnivanja novih društava u Lici.

Vidimo i potrebu stalne suradnje s Hrvatskim šumama. Šume i šumsko zemljište u Hrvatskoj pokriva gotovo 40% ukupne površine države.

Kvalitetnu suradnju trebamo najprije radi činjenice da dobar dio putova prolazi područjem na koje se proteže njihova nadležnost. Tu se javlja i pitanja sječe i izvlačenja stabala na dionicama kojima prolaze planinarski putovi, ledenih oluja, pijavica, odrona i drugih prirodnih nepogoda nakon kojih je onemogućeno prolaženje stazama. Potrebna je i suradnja kad su u pitanju radovi na planinarskim putovima za koje treba angažirati osobe osposobljene za rad s motornim pilama i sl.

Kako bi se riješili najezde novih planinarskih putova koje iniciraju i financiraju uglavnom turističke zajednice Komisija će u kontaktima s planinarskim udrugama, turističkim i lokalnim zajednicama još aktivnije ukazivati na probleme koji nastaju označavanjem neplaninarskih staza prepoznatljivom planinarskim oznakama i nastavljati provoditi dogovoreni koncept da se šetnice, poučne, vjerske i druge staze ne označavaju planinarskim oznakama. Namjeravamo krenuti od Hrvatske turističke zajednice kao krovne nacionalne turističke organizacije preko županijskih do lokalnih članica. Paralelno je neophodno ovu komunikaciju podijeliti s planinarskim udrugama. Iskustvo je pokazalo da se ne smije zaustaviti na samo jednoj inicijativi već je ovu aktivnost nužno pretvoriti u kontinuirano djelovanje. Na sastancima, u osobnoj komunikaciji, u elektroničkoj komunikaciji, obraćanjima kroz medije „Hrvatski planinar“ i WEB stranice jačati svijest o ovom problemu i nuditi pomoć i rješenje. Elektronički putovi su novina koja traži svoje vrijeme u primjeni. Zato oprezno pristupamo odobravanju putova obilježenih samo satelitskim tragom. Dogovoreno je da se krajnji dio Jugoistočnog Velebita, dalje od Crnopca obilježi isključivo e-tragom i na tome se radi. Danas se traži sve bolji standard na putovima, a to znači da treba nastaviti s gradnjom pješačkih planinarskih putova na postojećim trasama koje se najčešće koriste. Dobro uređen, izgrađen put omogućava ugodan i siguran način kretanja i mnogim osobama koje nemaju planinarskog iskustva i opreme, a istovremeno se štiti prirodni biljni i životinjski svijet neurbanih područja.

Planinarski objekti

Treba svakako respektirati ekološko promišljanje kao i do sada, i razvijati partnerstvo s državnim i javnim ustanovama i zajedno raditi na podizanju izvrsnosti.

Zaštita prirode

Pomak prema održivosti, aktiviranje trenda konzervacije i rad s mladima i početnicima. Mogućnost financijskog vrednovanja održivog ponašanja u zaštićenim područjima (primjer: niže cijene ulaznica za dolaskе javnim prijevozom). Uska suradnja s lokalnim zajednicama i njihovo motiviranje za zaštitu i održivost. Svi objekti vezani

za planine i planinarstvo trebali bi biti upravljani, korišteni i obnavljani na načelima minimalizacije utjecaja na prirodu i okoliš, a zaštita bi trebala rasti sa stupnjem očuvanosti dijela prirode. U osnovi, sva je priroda RH je zaštićena temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13) i jedna od osnova cjelokupne aktivnosti planinarske organizacije treba se bazirati u tim okvirima ponašanja.

Alpinizam

Jedan ključnih preduvjeta za razvoj alpinizma u Hrvatskoj je kvalitetna i ujednačena edukacija kojom bi se izbjegle razlike i povećala sigurnost. Komisija za alpinizam će nastaviti s održavanjem godišnjih ispita za licenciranje voditelja ljetne alpinističke škole, nastojat će motivirati i potaknuti instruktore alpinizma da se angažiraju na provođenju škola i ispita te će također nastojati potaknuti izdavanje jedinstvenog priručnika/udžbenika koji bi služio kao osnova za sve ljetne alpinističke škole diljem Hrvatske. Također ćemo svake godine provoditi ispite za naslov alpinist, kako bismo stvorili preduvjete za daljnji razvoj djelatnosti. U tom smislu smatramo kako u nekim slučajevima ne bi škodili malo fleksibilniji stavovi ispitnih komisija. Postoje, naime, kandidati, poglavito iz Dalmacije, koji zbog geografskih i financijskih razloga nisu mogli zadovoljiti inače dobre i ispravne kriterije za izlazak na ispit te im nedostaje pokoji preduvjet. Kako bismo širili djelatnost i omogućili im da osnuju odsjeke prema kriterijima Komisije i Saveza, trebali bismo pokazati dobru volju i fleksibilnost.

Što se tiče partnerstva, svakako treba nastaviti s dobrom suradnjom sa savezima Slovenije i Bosne i Hercegovine, te po mogućnosti proširiti istu na saveze Italije, Austrije i Srbije. Organiziranje zajedničkih utakmica (Hrvatsko-slovensko otvoreno prvenstvo u lednom penjanju), suradnja na alpinističkim logorima i razne druge zajedničke akcije dobar su temelj za razvoj djelatnosti. Međusobnim upoznavanjem mogu se stvoriti partnerstva i preduvjeti za ekspedicije i penjačke pothvate diljem svijeta, što je, na neki način, svima u interesu.

Speleologija

Za daljnji razvoj speleološke djelatnosti u Hrvatskoj potrebno je poraditi na prepoznavanju i vrednovanju speleološke komponente djelatnosti HPS-a od strane nadležnih ustanova i institucija. Uz prepoznavanje istraživačkog, stručnog i znanstvenog rada dio aktivnosti potrebno je usmjeriti na prepoznavanje sustava školovanja koje provodi KS te je potrebno poraditi na unifikaciji školovanja te motiviranju članova za polaganje stručnih ispita za nazive Speleolog i Instruktor speleologije. Jedan od dobrih puteva za ostvarenje toga je i izdavanje priručnika i udžbenika za specijalističko

školoavanje po kojem bi se jedinstveno provodio program školovanja.

Sportsko penjanje

Usmjerenje rada KSP je na izgradnji široke natjecateljske baze počevši od najmlađe uzrasne kategorije u svrhu dugoročnog plana (olimpijski ciklus) - ostvarivanja rezultata na međudržavnim natjecanjima (Svjetska, Europska prvenstva i Kupovi) kroz podršku HPS-a i HOO-a.

Vodička služba

Komisija za vodiče identificira sljedeća ključna razvojna načela: (1) Razvoj i održavanje instruktorskog kadra u VS HPS, (2) Nastavak edukacije vodiča (primarno A standarda) u skladu s potrebama društava, (3) Osnaživanje stanica vodiča u financijsko-organizacijskom segmentu, (4) Stalno praćenje i osnaživanje Programa školovanja, (5) Osnaživanje ostalih standarada i moguća UIAA akreditacija, (6) Pozicioniranje VS HPS-a unutar HPS-a kao servisa HPS-a i organizacijsko osnaživanje, (7) Uključivanje stručnog instruktorskog kadra VS HPS-a u UIAA i BMU procese, (8) Uključenost u procese prema potrebama pustolovnog turizma u RH, (9) Sustavan rad i uključivanje (privlačenje) mlađeg kadra, (10) Suradnja s HGSS-om (Sporazum HPS-HGSS po pitanju koordinacije i zajedničkog djelovanja u obuci vodiča i nastupa prema trećim stranama), (11) Edukacija, izdavaštvo, pisanje projekata (suradnja i pro aktivan pristup prema drugim komisijama u HPS-u), (12) Jasna opredjeljenost za osnivanje centara za obuku u planinarstvu prema potrebama Komisije i drugih komisija, (13) Osnaživanje uloge i broja žena u vodičkoj djelatnosti, (14) Suradnja s vodičkim organizacijama i kadrovima u regiji, (15) Restruktuiranje potkomisija kako bi bile operativnije s jasnim zadaćama i ciljevima te regrutiranje kadra za te poslove, (16) Pro-aktivna uključenost Vodičke službe u izvedbu manifestacije kojima je pokrovitelj HPS te, na razini stanica, koje organiziraju lokalni akteri u planinarstvu.

Školovanje

Sustav školovanja u HPS-u valja razvijati sustavno, vodeći računa o usklađenosti između djelatnosti i jasnim kriterijima za stjecanje stručnih naziva. Temelj za to je sustavan rad na razvoju i unaprjeđenju instruktorskog kadra, standardizaciji i usklađivanju svih oblika školovanja te motiviranju udruga i članstva da provode opće planinarske škole i upućuju svoje članstvo na stručno usavršavanje. Model školovanja razvijen kroz višedesetljetno iskustvo u HPS-u ne zahtijeva veće promjene u pogledu nastavnih planova i opsega vježbi, no potrebno je kontinuirano i sustavno pratiti razvoj tehnika i opreme te unaprjeđivati metodiku izvođenja edukacije i edukativnu literaturu.

Promidžba i izdavaštvo

Načela promidžbene i izdavačke djelatnosti, koja su zadana ranije donesenim strateškim dokumentima, i danas su aktualna te ne zahtijevaju nikakvu promjenu.

Načela na polju promidžbe mogu se ukratko sažeti kroz tematske sadržaje koje promičemo prema nečlanovima i prema članovima planinarske udruge, odnosno prioritete u promidžbenoj djelatnosti:

- a) prema neplaninarima (nečlanovima, građanstvu) promičemo
 - **planinarstvo** kao organiziranu djelatnost
 - **članstvo** u planinarskoj organizaciji – društva, pogodnosti
 - **HPS** kao udrugu s tradicijom, bogato razvijenom djelatnošću i brojnim ostvarenim rezultatima
- b) prema planinarima, članovima udruga udruženih u HPS, promičemo:
 - **Hrvatski planinarski savez** kao krovnu (središnju) nacionalnu planinarsku udrugu
 - **planinarsku literaturu**
 - **edukaciju** putem općih i specijalističkih škola, tečaja i prateće literature
 - **rad s djecom i mladima**
 - **aktualne informacije** o planinarskim putovima, kućama, stanju u planinama – koje trebaju biti što ažurnije

Razvoj izdavaštva usmjeren je na pet osnovnih tipova izdanja:

- **Vodiči i zemljovid** – osigurati dostupnost čim kvalitetnijih vodiča po svim hrvatskim planinama, s ažurnijim i upotrebljivim podacima za planiranje izleta.
- **Izdanja eduktivnog značaja** – pokriti sve djelatnosti i oblike školovanja kvalitetnim priručnicima, posebno u djelatnostima u kojima takva literatura najviše nedostaje (alpinizam/penjačke vještine, zaštita prirode, male planinarske škole)
- **Izdanja dokumentarnog značaja** usmjerena na prezentaciju povijesne građe i njegovanje planinarske tradicije
- **Književna izdanja** – beletristička izdanja koja imaju važnost kao dio planinarske književnosti
- **Manja promotivna izdanja** – plakati, letci, brošure i drugo

Naglašavamo da razvojna načela ne obuhvaćaju promidžbu samih planina, planinarskih objekata i turizma u planinama, odnosno da nam nije razvojni cilj poticati široku javnost da neorganizirano i samostalno odlaženje u planine, već potaknuti zainteresirane da to u čim većoj mjeri čine na organiziran način, djelujući i razvijajući svoja znanja i iskustvo kroz planinarsku udrugu te koristeći praktične informacije koje nastojimo učiniti čim dostupnijima.

5. Vizija, ciljevi, zadaće

Općenito

Vizija razvoja hrvatskog planinarstva temelji se na sustavu vrijednosti kojim se odgovara na tri bitna pitanja: kakvo treba biti hrvatsko planinarstvo, koji su ključni preduvjeti daljnjeg razvoja hrvatskog planinarstva te čime će hrvatsko planinarstvo privući nove članove (prikaz na slici dolje).

Navedena vizija, ciljevi i zadaće razvoja hrvatskog planinarstva sadrže konceptualni, operativni i perspektivni aspekt. Konceptualni aspekt vizije odgovara na pitanje kakvo bi hrvatsko planinarstvo trebalo biti. Operativni aspekt odgovora na drugo pitanje ključnih preduvjeta daljnjeg razvoja hrvatskog planinarstva i identificira osnovne ciljeve operativnih strategija. Perspektivni aspekt vizije odgovara na treće pitanje, čime će hrvatsko planinarstvo privući nove članove, ističući ključne sastavnice tog procesa.

U skladu s gornjim odrednicama, razvojna je vizija hrvatskog planinarstva:

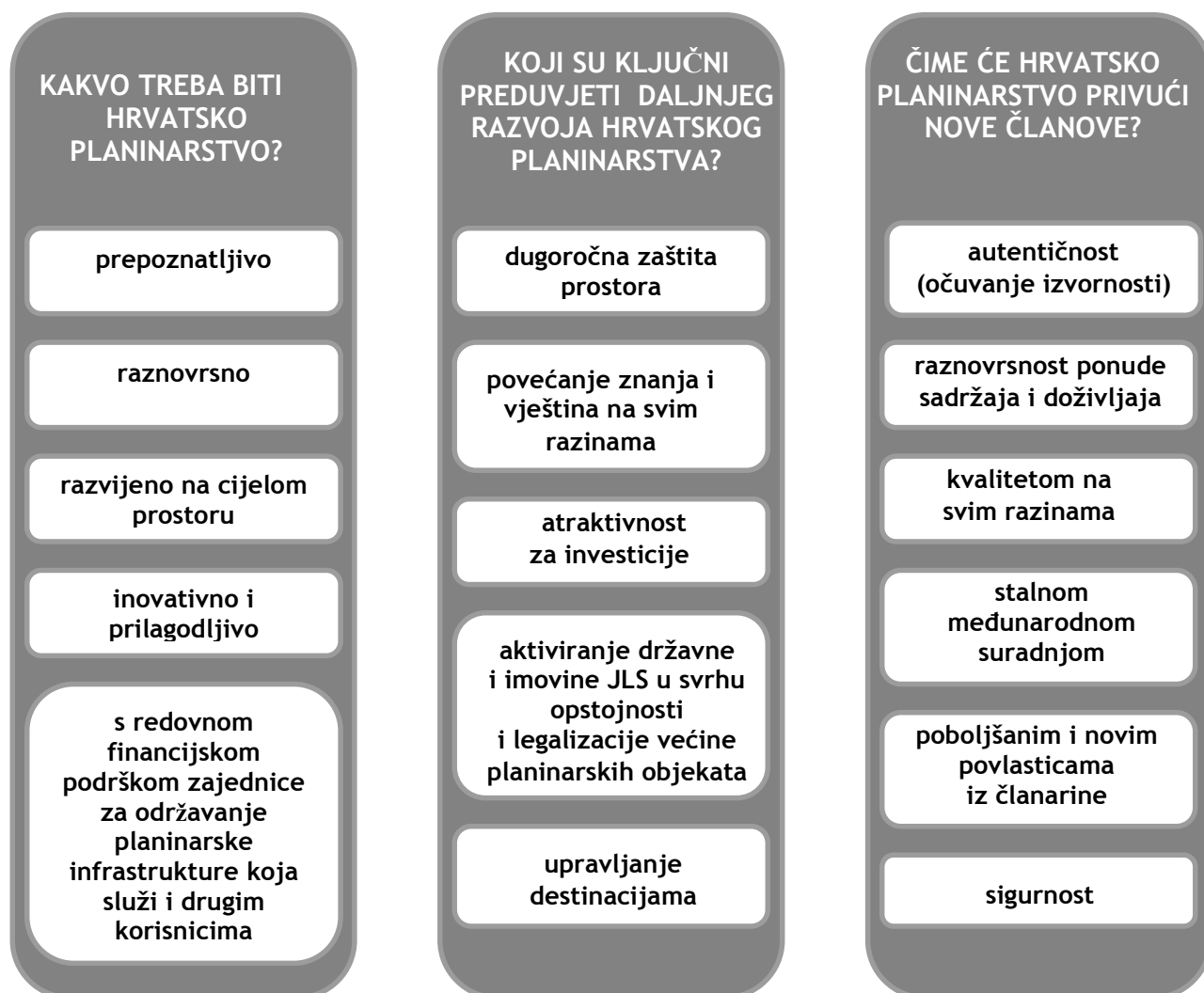
Planinarski putovi

Opravedanost postojanja i briga o održavanju planinarskih putova vezana je za stvarno korištenje pojedinih staza. Samo dobro koordiniranim zajedničkim aktivnostima možemo doći do pokazatelja o opravdanosti postojanja i kvalitetnog održavanja pojedinih dionica planinarskih putova. Otuda potreba za poticanjem kvalitetnog redovitog uređivanja putova s velikom frekvencijom i na taj način omogućavanja kontroliranog kretanja brojnih posjetitelja, čime se osigurava i veća zaštita prirode.

Temeljni zadaci Komisije posvećeni su prvenstveno: brizi o kvalitetnom održavanju planinarskih putova kao najvažnijem dijelu planinarske infrastrukture ali nikako ne na uštrb prirode;

brizi o registraciji planinarskih obilaznica prema zadanim kriterijima;

kontinuiranom osposobljavanju markacista u cilju jedinstvenog pristupa obilježavanju i uređenju putova, kako bi se svi namjernici sigurno kretali u prirodi.

Da bi se ostvarila temeljna misija KPP i zacrtani ciljevi potrebno je poduzeti niz konkretnih aktivnosti kao što su:

dovršiti registar planinarskih putova unosom novih i kompletiranjem podataka postojećih;

dogovoriti i propisati proceduru registriranja novog planinarskog puta vodeći računa o strategiji razvoja i ograničenjima koja proizlaze iz odluka najviših tijela HPS-a;

organizirati ekipu za izvođenje radova na tehnički zahtjevnim dionicama. Na mnogim planinarskim putovima postoje dionice potencijalno opasne za sudionike koje nisu kvalitetno osigurane. Planinarske udruge nemaju dovoljno znanja i ne raspolažu potrebnim alatima za izvođenje radova, a nemaju niti odgovarajuću zaštitu. Vrijedi razmisliti o formiranju ekipe koja bi izvodila tehnički zahtjevnije radove prema unaprijed dogovorenom planu na području čitave Republike Hrvatske. Na taj bi način radovi bili izvedeni kvalitetno i s atestiranim materijalima. Predlažemo da društva financiraju materijal, a da izlazak tehničke ekipe bude financiran iz sredstava HPS-a. Ekipu bi mogla formirati Komisija za planinarske putove ili predlažemo da se takva ekipa organizira unutar HGSS-a, kao preventiva za planinarske nesreće ili unutar Komisije za alpinizam. Prvenstveno treba popisati dionice zahtjevnih planinarskih putova. One se prepoznaju kao dio nekog postojećeg planinarskog puta. Potrebno je snimiti stanje njihove sigurnosti i utvrditi potrebne radove te dinamiku. Utvrditi prioritete;

doći do podataka o **broju obilaznika putova**, kako bi mogli reducirati one putove koji se ne koriste, pogotovo na područjima s pregustom mrežom. Do podataka možemo doći u kontaktu s društvima ili domarima, koji raspolažu s upisnim knjigama ili nekim drugim izvorom informacija (vodiči i sl). Podatci o organiziranim izletima planinarskih društava i broju sudionika jedan su od mogućih i pouzdanih izvora ovakve informacije;

prekogranični putovi su aktivnost na kojoj se radi kod granice sa Slovenijom, a čekaju nas aktivnosti na definiranju i pripremi za korištenje putova koji prelaze granicu prema BiH i Crnoj Gori. Slavonski planinarski savez organizira susrete s Planinarskim savezom Vojvodine. Uključiti se u ovu suradnju npr. na Fruškoj Gori.

revidirati popis markacista kako bi došli do stvarno aktivnih i tako osigurali kvalitetne podloge za analize o dužinama putova po markacistu kao putokaz za određivanje mjesta održavanja tečajeva i dodjeljivanje putova društvima na održavanje. Poticati društva da na tečajeve upućuju planinare koji već rade u markacističkim sekcijama, a nemaju tečaj i zato se ne nalaze u registru;

u školovanju markacista sve veći naglasak stavljati na **sigurnost kretanja i zaštitu prirode**. Ubrzanim

razvojem tehnologija satelitske navigacije sve je manji problem dobrog označavanja planinarskih putova oznakama na terenu. Sve važnije postaje kvalitetno uređenje dionica puta koje nose opasnosti za sudionike. Isto tako trasiranje puta i njegovo održavanje mora voditi računa o principima čuvanja prirodnih ljepota. Dobro uređenom stazom moguće je kontrolirati kretanje ljudi i na taj način osigurati mir i zaštitu biljnog i prirodnih obitavališta životinjskog svijeta;

osigurati mehanizme **dodatnog osposobljavanja markacista** i njihovo licenciranje. Posebno se to odnosi na voditelje, a prije svih na instruktore. Kako godine prolaze stalno se usavršavaju pristupi označavanju putova, koriste suvremenije tehnike, a sve te novine ne dopiru do širokog kruga markacista koji su ranije završili tečaj. Dogovorimo li održavanje tečaja kroz dva vikenda, dio drugog vikend može se iskoristiti i kao jednodnevno besplatno osvježavanje znanja postojećih markacista. Namjeravamo započeti s voditeljima.

pripremiti **ново izdanje priručnika** za osposobljavanje markacista. Mnoge od navedenih zadataka u ovim smjernicama traže mjesto u priručniku. Već danas bi trebalo osvježiti tiskanice, proširiti teme o satelitskoj navigaciji, elektroničkim putovima, bazi podataka i sl. ugraditi posebna poglavlja o zaštiti okoliša i zahtjevnim planinarskim putovima. Dograditi i prezentaciju za tečaj. Produžiti trajanje teoretskog dijela tečaja. Praktični dio obogatiti novim sadržajima: osiguranje tehnički zahtjevnih dionica, korištenje GPS-a, kartografija, snimanje puta i priprema podataka o putu za registar. Tečaj za markaciste planirati u dva vikenda.

Predlažemo da se uz 15 postojećih tema programa Opće planinarske škole uvrsti kao posebna tema **„označavanje i održavanje planinarskih putova“** umjesto da se to samo spominje unutar teme 9 i to u zagradi. U tu svrhu pripremili smo prigodni program prezentacije koji je već ranije dostavljen Komisiji za školovanje.

aktualizacijom sadržaja web stranica KPP omogućiti kvalitetniju komunikaciju s planinarima i društvima. Sve veći krug planinara koristi internet pa je prava prilika da im se putem web stranica redovito obraćamo. Za početak bi trebalo pažljivo revidirati postojeće sadržaje;

nastaviti akciju prikupljanja podataka o autorima putova, samozatajnim entuzijastima koji su osmislili i trasirali tisuće kilometara putova, uredili ih za sigurno korištenje mnogim budućim generacijama. Na taj će način imena tih anonimnih pojedinaca moći i kroz publicistiku zasluženo biti prezentirana javnosti i postati vrijedan dio hrvatske planinarske povijesti.

redovito održavati sastanke predstavnika društava određenog područja. Na sastanke pozivati i društva

iz drugih krajeva koja održavaju putove na tom području. Osmisliti i druge korisne sadržaje radi „isplativosti“ dolaska (besplatni GPS tečaj, demonstracija korištenja registra podataka i sl.). Uvesti redovitu praksu pozivanja turističkih zajednica, uprava zaštićenih područja, HGSS-a, vodiča i saveza izviđača;

nastaviti kvalitetno razvijati uspostavljenu dobru suradnju s upravama zaštićenih područja. Poticati zajedničko planiranje aktivnosti na održavanju planinarskih putova unutar granica zaštićenih područja.

organizirati povremene susrete s ostalim stručnim komisijama HPS-a (vodiči, zaštita prirode, izdavaštvo, gospodarstvo, suradnja sa zaštićeni područjima, HGSS). Posebno održavati stalne kontakte i suradnju s HGSS kartografijom.

uspostaviti suradnju s komisijama planinarskih saveza zemalja u okruženju. Ostvareni kontakti s Komisijom iz Slovenije dali su odlične rezultate i tu suradnju treba nastaviti. Na isti način želimo uspostaviti suradnju s komisijama ostalih susjednih zemalja, a po mogućnosti i šire regije. Brojne zajedničke interese možemo naći u domeni održavanja i označavanja planinarskih putova, a važna tema su i prekogranični putovi prije i nakon primjene Shengena;

i nadalje biti stručna pomoć inicijativi za pokretanje gradnje planinarske staze kroz Južni i Jugoistočni Velebit s početkom u Baškim Oštarijama u Srednjem Velebitu i tako podržati ovo nastojanje za poboljšanjem kvalitete naših planinarskih staza. Komisija je spremna biti stalno stručno prisutna u razradi i praćenju ovog projekta u svim njegovim fazama do realizacije u nadi da će Nositelji projekta za njegovu provedbu osigurati financiranje iz fondova EU.

Planinarski objekti

Dosadašnju viziju i ciljeve treba zadržati jer su dobri, a zadatak bi bio sustavno provođenje. U investicije treba uključiti i sredstva van HPS-a, prvenstveno fondove Ministarstva turizma i uz njegovu pomoć sredstva europskih fondova.

Obzirom na gore navedeno Komisija za gospodarstvo HPS-a predlaže partnersku suradnju HPS-a i HGSS-a s Ministarstvom turizma glede promoviranja planina, održavanja planinarskih objekata te izgradnje novih na lokacijama gdje nedostaju. Time bi neminovno došlo do bolje interakcije između aktivnog turizma i rekreativno-sportske djelatnosti i time se ostvaruje zajednički interes HPS-a, Ministarstva turizma, NP-a i PP-a. Dobitak je u povećanoj ponudi sadržaja i sigurnosti kao i promociji dodatnih destinacija za turizam kao i planinarstvo. Također, ostvariti partnerstvo s Parkovima prirode ili Nacionalnim parkovima.

Na tragu spomenutog, predlaže se da HPS u suradnji s partnerima do 2025. g. izgradi barem 10 planinarskih skloništa koja, koliko je moguće zadovoljavaju ekološke i sigurnosne standarde kao i energetske učinkovitosti s obavezom da HPS za svako novo sklonište prethodno osigura udrugupravljaju koji će se dalje brinuti za objekt.

Budući da je jedan od glavnih problema transport materijala za skloništa na teško dostupne lokacije i taj posao je obično moguće obaviti samo helikopterom ili ponekad isto tako teško dobavljivim i skupim konjima što prelazi financijske mogućnosti HPS-a, predlaže se ostvariti suradnju s Ministarstvom turizma glede mogućnosti korištenja raznih domaćih i europskih fondova u svrhu projektiranja i izgradnje novih objekata i njihovog transporta na lokacije. Za ovakav razvoj, treba u sklopu partnerstva s navedenim državnim ustanovama koristiti njihove službe koje se bave izradom projekata za EU fondove, ili da nam kao partneri u projektu pomognu financirati takvu komercijalnu uslugu.

Predlaže se partnerska nabava (HPS, Park prirode i Ministarstvo turizma) dviju motornih građevinskih kolica gusjeničara za potrebe održavanja objekata uzduž PP Velebit i šire, a koja bi mogla biti situirana u Gospiću kod PP Velebit ili u Krasnu kod NP S.Velebit. Tako bi se znatno olakšalo održavanje dobrog dijela objekata koji su smješteni na takvom transportu dostupnim lokacijama. Primjerice Rossijsko sklonište, Ograđenica, Ždrilo, Šugarska Duliba, Dušice, budući Prosenjak i sl.

Predlaže se kontaktirati Državnu agencijom za energetske učinkovitost glede njihovog partnerstva u rješavanju nabave solarnih sustava za struju za objekte koji nemaju struju.

Predlaže se otvaranje mogućnosti prodaje nekih od objekata HPS-a, „neperspektivnih“ za razvitak hrvatskog planinarstva, kad se steknu okolnosti i usmjeravanje tih sredstava u izgradnju novih i održavanje postojećih skloništa. Primjerice objekt u Tuku.

Otvoriti mogućnost realizacije godišnjih natječaja za dodjelu financijskih sredstava upravljačima objekata za održavanje i obnovu u smislu da se naizmjenično (svaku drugu godinu), dodjeljuju sredstva za obnovu postojećih objekata i sredstva usmjerena za izgradnju i dopremu materijala za gradnju novih planinarskih skloništa. U interesu svih je čim bolje održavanje i unaprjeđenje planinarskih skloništa, jer ona nemaju vlastitih prihoda od prometa, a od iznimnog su značaja za hrvatsko planinarstvo.

Predlaže se da jedan od prioriteta razvoja bude rješavanje nekog oblika vode, struje i nužnika na objektima koji još to nemaju.

Predlaže se daljnje redovno ažuriranje registra planinarskih objekata te razvoj, dodavanjem ostalih planinarskih objekata tipa piramide i nadstrešnice.

Predlaže se uspostaviti susrete-savjetovanja upravljača planinarskih objekata u određenom trogodišnjem ili petogodišnjem slijedu. Na ovakvim susretima glavno bi bilo odrediti smjer kretanja u sljedećem razdoblju i razmjena iskustava. Na ovaj način bi se jače povezali upravljači objekata i Gospodarska komisija HPS-a.

Predlaže se u sklopu strategije razvoja daljnja suradnja s Nacionalnim parkovima glede proširenja ili obnove planinarskih domova Zavižan i Snježnik kao i ostalih planinarskih objekata na njihovom području.

Zaštita prirode

Posjećivanje s minimalnim ugljičnim otiskom, objekti nositelji pozitivnog odnosa prema okolišu i planinari kao suradnička skupina u razvoju pozitivnog odnosa prema prirodi i okolišu. Ideja je da Savez bude nositelj i promotor odlaska u prirodu s minimalnim štetama po nju i cjelokupni okoliš. Vizija je svjesnost o učincima posjećivanja, djelovanja i upravljanja na načelima planiranja posljedica aktivnosti tih djelatnosti.

Profiliranje: u planinarskim kućama prikazati šire značenje različitih vrsta dolazaka (motivirajući posjetitelje na ljubav prema prirodi i okoliša posterima i drugim načinima poput onih o zaštićenim svojstima) i boravka u planinama i prirodi. Redovito poučavati (računati/određivati) ugljični otisak pojedinih planinarskih objekata i upute o njegovom smanjenju (način dolaska, standard domova, energenti, vodno gospodarstvo, gospodarenje otpadom...).

Alpinizam

Komisija za alpinizam trenutno napreduje u dobrom smjeru koji svakako treba zadržati. Postavljeni su odlični temelji za unifikaciju edukacijskih djelatnosti, što svakako treba održati i podržati, sve dok praksa školovanja ne postane potpuno ujednačena u svim dijelovima Hrvatske. Uloga Komisije za alpinizam u organizaciji Hrvatsko-slovenskog otvorenog prvenstva u lednom penjanju također je vrlo važna, a nakon dosta godina letargije i bezvlađa na toj sceni u nas, došlo je do procvata iste i do vrlo harmonične suradnje među natjecateljima i reprezentativcima. U tom smislu se možemo nadati kako će taj sport uz naš poticaj doživjeti daljnji razvoj te da će Hrvatska potencijalno „proizvesti“ barem jednog ozbiljnog natjecatelja/natjecateljicu u Svjetskom kupu. Također je izuzetno važno nastaviti s organizacijom i održavanjem zimskih i ljetnih alpinističkih logora na zanimljivim i poticajnim destinacijama, na kojima se potiče mentorski pristup i daljnja edukacija pripravnika i mlađih pripravnika na terenu.

Ono na čemu bi se trebalo poraditi jest organizacija zimskih alpinističkih škola, koje za sada organiziraju RAK, AO Željezničar i AO Matica. Jedno od najvećih

društava, AO Velebit, još uvijek ne provodi taj oblik edukacije. Ta je činjenica velik problem, jer se s jedne strane zimski alpinizam potiče, dok su ljudi često prepušteni sami sebi, što nipošto nije sigurno niti poželjno. U tom smislu bi trebalo razmisliti o eventualnom organiziranju tečaja na saveznoj razini, koji bi bio namijenjen svim zainteresiranim iz cijele Hrvatske. Još jedno važno pitanje je pitanje uloge i aktivnosti instruktora alpinizma. Sadašnji instruktori koji su položili ispit 2009. godine još nisu obnovili licence, a neki ne sudjeluju u edukaciji, što bi trebala biti jedna od glavnih uloga nositelja tog važnog i prestižnog naslova. Kao što stoji u prethodnoj točki, također treba poticati članstvo odsjeka da izađu na ispit za naslov alpinist te pokazati dobru volju i fleksibilnost od strane ispitnih komisija kada se radi o kandidatima iz manjih/udaljenijih sredina koji možda ne zadovoljavaju apsolutno sve uvjete za izlazak na ispit. Također bismo trebali u dogledno vrijeme objaviti jedinstveni priručnik za ljetne alpinističke škole. Naposljetku ponovo spominjem pitanje ekspedicija i pohoda koje svakako treba podržavati na razini Komisije i Saveza.

Speleologija

Osnovni ciljevi KS HPS su širenje i razvijanje speleologije u Republici Hrvatskoj, osposobljavanje za speleološku djelatnost, stručna i znanstvena djelatnost vezana uz speleološka istraživanja i zaštitu speleoloških pojava (špilja i jama), istraživanje, očuvanje te promocija georaznolikosti. Uz ostvarenje osnovnih ciljeva i zadržavanja nivoa aktivnosti u budućnosti glavna zadaća KS je poraditi na prepoznavanju i vrednovanju speleoloških istraživanja koja provode članice KS od strane nadležnih ustanova i institucija. Kako bi se to provelo u djelo, potrebno je ostvariti stalnu pravnu pomoć Komisiji za speleologiju HPS. Učestale promjene zakona i propisa zahtijevaju i stalno prilagođavanje speleološke djelatnosti. Interakcija s državnim tijelima i javnim ustanovama postaje sve kompleksnija i zbog toga je potrebna stalna pravna podrška u vidu konzultacija koja bi osigurala uvjete odvijanja speleološke djelatnosti. Speleolozi se na terenu susreću i sa različitim situacijama gdje bi pravne konzultacije bile izuzetno korisne.

Ostvarenje predviđenih ciljeva KS provest će se sljedećim aktivnostima:

1. koordinacijom rada SO i SU u Hrvatskoj i poticanjem speleološke djelatnosti u njima
2. ishođenjem potrebnih godišnjeg dopuštenja za speleološka istraživanja, te podnošenje plana rada i izvješća u okviru tog dopuštenja
3. suradnjom s državnim i javnim ustanovama u projektima istraživanja, inventarizacije i zaštite krša, špilja i jama na području Republike Hrvatske

4. izradom dokumentacije o speleološkim istraživanjima i sudjelovanjem u izradi speleološkog katastra Republike Hrvatske
5. organizacijom i koordinacijom speleoloških ekspedicija u Hrvatskoj, nadzorom nad speleološkim ekspedicijama koje organiziraju strani državljani u Hrvatskoj
6. suradnjom s međunarodnim speleološkim udrugama UIS, FSE, BSU i s drugim speleološkim i srodnim udrugama, asocijacijama i državnim institucijama u Hrvatskoj i svijetu
7. suradnjom s drugim stručnim komisijama u HPS, Hrvatskim ronilačkim savezom (HRS), te svim udrugama registriranim za speleološku djelatnost u Republici Hrvatskoj
8. suradnjom s Hrvatskom gorskom službom spašavanja-Komisijom za speleospašavanje (HGSS) i edukacijom u samospašavanju
9. suradnjom i djelovanjem u Zajednici tehničke kulture na teritoriju Hrvatske, županija i gradova
10. popularizacijom i primjenom tehničkih i informatičkih dostignuća u speleologiji
11. provedbom tehničkog obrazovanja i poticanjem stvaralačkog rada s ciljem otkrivanja tehničkih inovacija primjenjivih u speleologiji
12. zastupanjem hrvatskih speleologa u međunarodnim i domaćim udrugama
13. promicanjem međunarodne suradnje u svrhu napretka hrvatske speleologije i organizacijom posjeta stručnjaka i znanstvenika u hrvatskim špiljama i jamama
14. promicanjem prirodnih ljepota krškog podzemlja
15. zaštitom krša općenito i svih pojava u kršu, zaštitom podzemne i vodene faune
16. vođenjem centralne evidencije članova SO i SU i izdavanjem speleoloških iskaznica
17. donošenjem programa speleološkog školovanja, organiziranjem i održavanjem speleoloških škola za početnike, stručnih speleoloških seminara i tečajeva
18. edukacijom državnih i javnih ustanova i službenika o vrijednostima špilja i jama i važnosti njihovog istraživanja, praćenja stanja u njima i zaštite
19. organizacijom speleoloških ispita za polaganje za speleološke nazive speleolog i instruktor speleologije
20. poticanjem stručne i znanstvene djelatnosti vezane uz istraživanja špilja i jama i suradnje sa stručnim i znanstvenim ustanovama
21. imenovanjem koordinatora KS za razna područja speleoloških djelatnosti
22. sudjelovanjem i predstavljanjem rezultata speleoloških istraživanja na stručnim i znanstvenim skupovima i speleološkim kongresima u Hrvatskoj i svijetu
23. poticanjem izdavačke djelatnosti – speleoloških priručnika, knjiga i časopisa

24. njegovanjem i promicanjem međunarodne speleološke i znanstvene etike
25. podnošenjem godišnjeg izvješća skupštini KS HPS i GO HPS o rezultatima speleološke djelatnosti, predlaganjem plana rada i financijskog programa za naredno razdoblje
26. ostalim djelatnostima od interesa i značaja za speleologiju u Republici Hrvatskoj.

Sportsko penjanje

Cilj i vizija Komisije je stvaranje baze jakih sportsko penjačkih klubova u svim većim hrvatskim gradovima.

Usmjerivanje natjecatelja sportskog penjanja ka školovanju na Kineziološkim fakultetima u svrhu stvaranja stručnog kadra.

Otvaranje sportsko penjačkih dvorana u svim većim hrvatskim gradovima.

Reguliranje pravila uređenja i održavanja sportsko penjačkih smjerova i penjališta.

Školovanje kadrova (penjača, instruktora i vodiča sportskog penjanja) unutar matičnog Saveza.

Vodička služba

U razdoblju 2015. - 2025. vidimo Vodički službu kao prepoznatljivu ustrojenu organizaciju u okviru HPS-a sa svojim administrativnim, operativnim, materijalnim, projektnim, edukativnim i ljudskim resursima. Kao ciljeve rada Službe prepoznamo kao primarni stalno izvođenje vodičke edukacije u udruzi te praćenje i usavršavanje rada vodiča, kako unutar matičnih udruga i matičnih stanica vodiča, tako i kao izvršitelje velikog broja saveznih i regionalnih akcija u planinarstvu. Kao prateće ciljeve koji za svrhu imaju osnaživanje mogućnosti Vodičke službe za kvalitetno obavljanje primarnog cilja, u navedenom razdoblju, vidimo Vodičku službu kao servis HPS-a u vodičkoj djelatnosti, pružatelja edukacije u pustolovnom turizmu i pokretača drugih aktivnosti (projekata) u skladu s potrebama i u cilju osnaživanja planinarstva, a u kojima vodiči imaju ili mogu imati lidersku ulogu. Kako bi odgovorili na zacrtanu viziju i postigli ciljeve, u skladu s razvojnim načelima, pred sebe možemo staviti sljedeće ključne ciljeve: (1) 50 visoko obučanih i motiviranih vodiča instruktora, (2) održavanje barem tri tečaja za vodiče A standarda na godišnjoj razini, (3) održavanje godišnjih radionica s ciljem dodatne edukacije za potrebe udruga (stanica vodiča), (4) revizija programa školovanja i usklađivanje s trendovima Komisije za standarde UIAA, (5) Akreditacija C i F standarda pri UIAA te re-akreditacija A i B standarda, (6) Organizacijski preustroj te operativno osnivanje Vodičke službe HPS-a, (7) Pozicioniranje člana HPS-a u Komisiju za planinarstvo UIAA te stremljenje ka osnivanju povjerenstva za vodičku djelatnost pri BMU,

(8) Stjecanje daljnjih međunarodnih vodičkih akreditacija u svrhu jačanja vodičke djelatnosti (9) Uključivanje u Vodičku službu 400 planinara mlađih od 35 godina te podrška njihovom planinarskom razvoju, (10) Potpisan sporazum s HGSS-om te praćenje provedbe istog, (11) Godišnji sastanak na razini pročelnika stručnih i organizacijskih komisija HPS-a i dogovaranje zajedničkih projekata, (12) Osnivanje Središta za obuku u planinarstvu i snažna uključenost vodiča u njegovo korištenje, (13) Najmanje 30% upravljačkog i instruktorskog kadra u VS HPS-a biti će žene, (14) VS HPS organizirat će, dogovarati ili podržati suradnju na saveznoj ili razini stanica vodiča s vodičkim organizacijama u regiji i šire na godišnjoj razini, (15) Sukladno mogućnostima, tijekom razdoblja, VS HPS-a preustrojit će svoje potkomisije na način da mogu najbolje odgovarati na potrebe; svakako će to biti potkomisije za školovanje, instruktore, projekte, itd.; u narednom periodu preporuča se ukidanje potkomisije za VDI te uklanjanje iz Statuta HPS-a, (16) VS HPS snažno će raditi na provedbi pohoda na Dinaru te svake dvije godine predlagati HPS-u nove slične projekte.

Školovanje

Željeni rezultati mogu se postići osmišljenim organizacijskim angažmanom postojećih i budućih kadrovskih potencijala na svim razinama:

Reorganiziranje Komisije za školovanje. Komisija za školovanje ima potencijala za postizanje boljih rezultata kroz reorganizaciju na način da ju čine voditelji općih planinarskih škola, koji mogu praktično pomoći u izvedbi škola tamo gdje ne postoji adekvatan kadar za to. Zbog interdisciplinarnosti školovanja, kvaliteta stručnog rada može se unaprijediti kroz sudjelovanje instruktora iz svih stručnih djelatnosti (voditelja potkomisija za školovanje u stručnim komisijama) u Komisiji za školovanje.

Stručno vodstvo općih planinarskih škola. Dosegnuta razina stručnog školovanja omogućava da se podigne kvaliteta općih planinarskih škola kroz uvođenje i primjenu načela da opće planinarske škole mogu voditi nositelji nekog stručnog naziva u HPS-u, tj. osobe koje su svoje osobno znanje u svojoj planinarskoj karijeri potvrdile polaganjem nekog ispita u HPS-u.

Opća planinarska škola kao preduvjet. Na temelju iskustava iz stručnih komisija i vodeći računa o profilu polaznika, uputno bi bilo dubinski razmotriti načelo o obveznosti završene opće planinarske škole kao obaveznog preduvjeta za pohađanje stručnih i specijalističkih škola i tečajeva, odnosno odgovoriti na pitanje za koja specijalistička školovanja je opća planinarska škola potrebna obzirom na nastavni plan određenih specijalističkih edukacija. Dio instruktora

smatra da takva obveznost nije potrebna ili da nije korisna jer utječe na motivaciju mlađih članova koji u našu organizaciju ne ulaze kroz »klasično« (»izletničko«) planinarstvo nego su zainteresirani samo za specifične djelatnosti (npr. sportsko penjanje). U regijama gdje nema mnogo općih planinarskih škola (npr. Lika, otoci) taj preduvjet utječe ograničavajuće na razvoj stručnih djelatnosti. S druge strane, efekti općih planinarskih škola su nedvojbeno korisni i za planinarsku udrugu i za članove koji prolaze takvo školovanje, i zato s posebnom pažnjom treba negovati i vrednovati njihovu ukupnu ulogu.

Edukativni materijal - standardizirane prezentacije. U cilju standardizacije općih planinarskih škola i suzbijanja nedovoljno stručnog prijenosa znanja u nekim planinarskim temama korisno bi bilo izraditi metodički prilagođene standardizirane prezentacije (PPT / PDF) koje će putem Komisije za školovanje HPS-a biti dostupne voditeljima i predavačima općih planinarskih škola.

Male planinarske škole mogu se unaprijediti donošenjem programa utemeljenog na dosadašnjim praktičnim iskustvima voditelja takvih škola te formiranjem Komisije za djecu i mlade. Njena zadaća bila bi, među ostalim, poticanje da se u većem broju društava uspostave planinarske grupe za djecu i na prikladan način provode male planinarske škole. Već postoje dobra iskustva voditelja malih planinarskih škola u Hrvatskoj i treba ih objediniti putem nekog oblika dogovora ili sastanka te da to bude početak koncipiranja usklađenog programa za najmlađe. Osim toga, u MZOS treba ispitati mogućnost uvođenja planinarstva kao vannastavne aktivnosti u osnovnim školama u Hrvatskoj.

Programi i stručni nazivi. Prema potrebi, revidirati nastavne programe te eventualno reducirati broj stručnih naziva, objediniti i urediti programe na način kao što je to bilo učinjeno 1984. (tiskati ili objaviti na webu).

Visokogorske škole - potrebno je uvažiti potrebu i zainteresiranost članstva za takvim oblikom školovanja te izraditi program koji omogućuje odgovorajuće napredno školovanje za zainteresirano članstvo, a ujedno uključuje sve potrebne preduvjete da se takva edukacija provodi na stručan, svrsishodan i siguran način (npr. obveznost da ju vodi vodič ABD standarda, alpinist ili sl.).

Osnove penjanja i penjanje dugih sportskih smjerova - Penjačka edukacija sada se provodi na više oblika škola čiji nastavni programi i metodika nisu međusobno u potpunosti usklađeni (tečaj za sportsko penjanje, ljetne alpinističke škole, vodički tečaj za D standard). Npr. školovanje u sportskom penjanju donedavno nije obuhvaćalo osposobljavanje za penjanje sportskih smjerova od više dužina

(uvedeno u prosincu 2014.), a ljetne alpinističke škole u određenoj se mjeri sadržajem preklapaju sa sadržajem tečaja za sportsko penjanje. Suradnjom između komisija za sportsko penjanje i alpinizam u nekim segmentima bilo bi dobrodošlo razjasniti nadležnosti, nastojeći postići sinergijski učinak te međusobno uvažavanje stručnosti koja proizlazi iz svake od tih djelatnosti.

Zimske alpinističke škole i ledenjački tečaj - budući da većina alp. jedinica nema kadrova ili organizacijskih kapaciteta za takve zahtjevnije oblike alp. školovanja, veći iskoraci mogli bi se postići kroz organizaciju takvih škola i tečaja s razine Komisije za alpinizam (u svojstvu organizatora).

Kvaliteta instruktorskog kadra može se unaprijediti provođenjem ciljanih metodičkih seminara za instruktore HPS-a (zajednički za instruktore, asistente, predavače i voditelje školovanja u svim djelatnostima) na kojima se mogu razmjeniti iskustva te steći potrebne metodičke vještine, znanja o ustroju školovanja u HPS-u i administrativnim poslovima u izvedbi škola i tečaja. Na svim razinama i u svim djelatnostima potrebno je sustavno prepoznavati i motivirati kvalitetne članove za instruktorski angažman. Praktičnu potporu radu instruktora i voditelja škola, tečaja i vježbi predstavljao bi kvalitetno priređen, koncizan metodički priručnik, ili više njih (za opće planinarske škole i po djelatnostima).

Edukativni centar. U okviru mogućnosti nastojati uspostaviti, urediti i opremiti barem jedan edukacijski centar po uzoru na postojeće takve centre u inozemstvu (npr. u zoni Ogulin - Gorski kotar - Lika - Paklenica), ili više takvih centara (npr. Slavonija, Središnja Hrvatska, Dalmacija).

Edukativna literatura. U izdavaštvu je poželjno postići da svi oblici školovanja, a napose oni u kojima sada nema odgovarajuće literature, budu »pokriveni« adekvatnim udžbenicima i priručnicima.

Promidžba i izdavaštvo

U idućem desetgodišnjem razdoblju realno je postaviti sljedeće ciljeve i zadaće:

Hrvatski planinar. Zadržati redovitost izlaženja i kvalitetu časopisa te postići da se glasilo HPS-a na svim razinama organiziranog planinarstva više i češće koristi za informiranje o održanim i predstojećim akcijama, odlukama, smjerovima razvoja i postignutim rezultatima.

Internet. Na webu HPS-a nastojati postići čim veću dostupnost i ažurnost podataka i informacija od interesa za planinarsku javnost (kalendar akcija, najave stručnog školovanja, popisi nositelja stručnih naziva i dobitnika priznanja, popisi putova, obilaznica, objekata i literature). Suradnjom s udrugama članicama treba postići da u idućem razdoblju sve planinarske udruge svoju djelatnost predstavljaju na internetu, nudeći kvalitetne i ažurne sadržaje te da redovno komuniciraju putem službenih adresa elektroničke pošte.

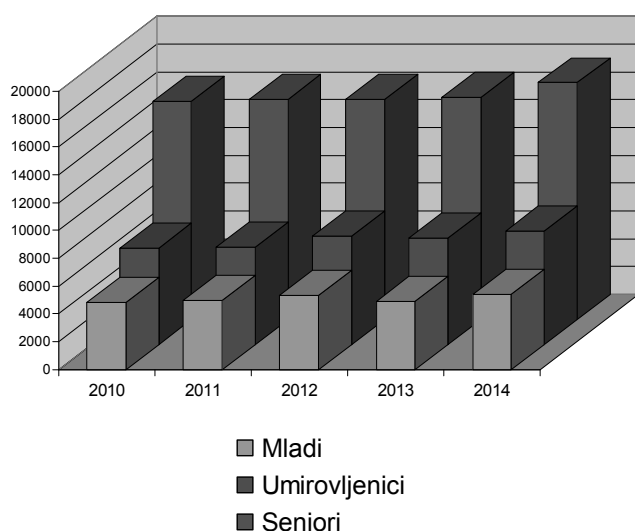
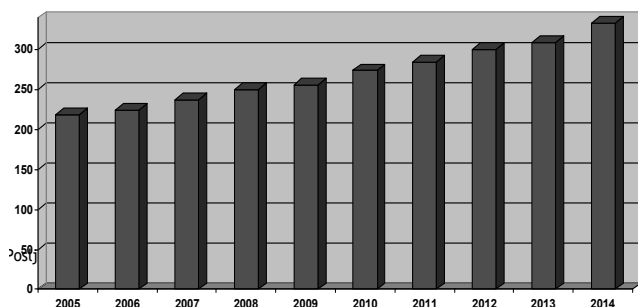
Informiranje. Koristeći elektroničke medije i mreže postići veću zastupljenost informacija o planinarstvu u javnosti, kao i bolji protok informacija između saveza, udruženih članica i članstva, u oba smjera.

Izdavaštvo. I dalje intenzivno razvijati planinarsko izdavaštvo, kako radi njegove komercijalne, tako i edukativne i praktične uloge. Cilj je postići da sve hrvatske planine i dalje budu »pokrivene« ažurnim, preglednim i modernim vodičima i zemljovidima, a sve stručne djelatnosti i oblici školovanja odgovarajućim priručnicima. Poticanjem izdanja s povijesnom građom te izdanja planinarske književnosti dalje ćemo obogaćivati biblioteku zasnovanu na dugodišnjoj tradiciji. Suradnjom sa zainteresiranim partnerima (javnim i turističkim ustanovama, nakladnicima, knjižarima i distributerima) treba postići čim bolju dostupnost planinarske literature, te u okvirima realnih mogućnosti iskoristiti potencijale za prevođenje i ponudu vodiča po našim planinama na stranim jezicima (engleskom, njemačkom, češkom, talijanskom, slovenskom).

6. Ljudski potencijali

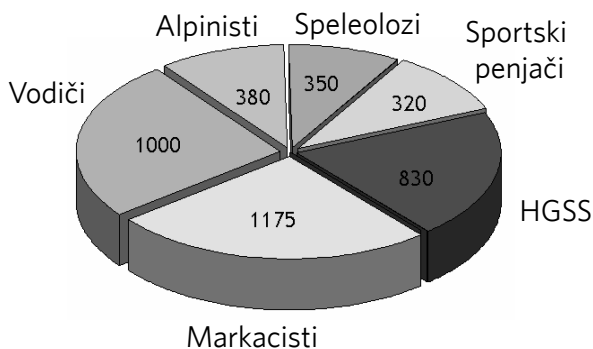
Općenito

Od 2005. godine bilježi se nagli rast broj udruženih članica u HPS-u i u tom razdoblju povećao se za njih 114, od 219 na 333.

Posljednjih pet godina vidljiv je i uravnotežen odnos u sve tri kategorije članstva.

Oko 15 % ukupnog članstva, odnosno više od njih 4.000 sudjeluje u stručnom radu organiziranog hrvatskog planinarstva.

Gornji prikazi pokazuju da u hrvatskom planinarstvu postoji brojna i kvalitetna ljudska potencijala kako u udrugama tako i u stručnim djelatnostima.

U komisijama HPS-a djeluje preko 250 instruktora planinarskih specijalnosti: markacisti 12, speleolozi 19 (48 s privremenom dozvolom), alpinisti 14 (i 30 asistenata), sportsko penjanje 23 (i 59 asistenata), vodiči 37 (i 14 asistenata), ukupno 256 te 20 u HGSS koji je također članica HPS-a.

U stručnim i organizacijskim komisijama djeluje 15 pročelnika te još najmanje stotinjak članova. U Izvršnom odboru HPS-a ima 11 članova, a u Glavnom odboru osim njih i pročelnika još petnaestak ostalih članova. U uredničkom odboru časopisa „Hrvatski planinar“ ima 12 članova. U udruženim članicama ima 333 predsjednika društava, gradskih i županijskih saveza, planinarskih društava i klubova te 25 pročelnika HGSS-a. Svi nabrojani su volonteri, a bez njih i njihovog rada kojim usmjeruju sve razine i sadržaje organiziranog hrvatskog planinarstva, isto ne bi moglo postojati. Ljudski potencijal u nekim područjima trebalo bi povećati u stručnim i organizacijskim komisijama HPS, zamjenom nekih i uključivanjem novih članova. Ti procesi trebali bi se što prije provesti u svim komisijama osim u planinarskim putovima, speleologiji, priznanjima, sportskom penjanju, promidžbi i izdavaštvu te vodičima, jer iste kontinuirano i kvalitetno rade i sposobne su se nositi s novim izazovima. Isto tako u nekim specijalnostima npr. alpinizam potrebno je povećati broj instruktora, a trebalo bi uvesti instruktorsku kategoriju „Voditelja općih planinarskih škola“, jer ih se u HPS-u održava oko šezdesetak godišnje s preko 1000 polaznika.

Planinarski putovi

Besplatnim radom velikog broja markacista entuzijasta obilježeno je preko 6000 km planinarskih putova po planinama Hrvatske. Isto tako bitno je prepoznati i veliki napor Komisije da standardizira procedure i pravila, kontinuirano organizira osposobljavanje novih markacista i osigura dostupnost podataka na internetu. Na taj način stvorena je enormna intelektualna vrijednost koja zasigurno nije dovoljno prepoznata niti istaknuta.

Trenutno je daleko veći problem nedovoljan broj markacista u pojedinim društvima zaduženim za brigu o planinarskim putovima, nego njihov ukupan broj. Uz pomoć županijskih saveza prilikom pripreme tečajeva neophodno je ići ciljano prema ovim društvima ili tražiti rješenja da se briga o putovima dodjeli društvima koja imaju dovoljno osposobljenih članova. Za kvalitetno održavanje gotovo 2000 km putova godišnje trebamo oko 1500 aktivnih markacista, a danas ih imamo oko 900. To znači da treba nastaviti s održavanjem 2-3 tečaja godišnje po regijama, kako bi u narednih desetak godina došli do potrebnog broja.

Odnos broja voditelja i markacista u globalu dobro je odmjeren, jer u prosjeku na 4 markacista imamo

jednog voditelja. Po društvima taj odnos varira, a posebno je zapaženo da jedan dio društava nema voditelja. Trenutno imamo 12 aktivnih instruktora, što nije dovoljno pogotovo ako se uzme u obzir njihova životna dob. Zato je pokrenuta procedura pripreme trojice članova Komisije za zvanje instruktora i što je posebno važno, svi su izvan Zagreba.

Zaštita prirode

Širina i raznolikost socijalne i obrazovne strukture članova je ta koja može ponijeti razvoj u punom intenzitetu (širok spektar obrazovanja, svakome naći mjesto na načelima dobrovoljnosti!). Pozitivni pomoci, rezultati aktivnosti, djelovati će motivirajuće i povećavati broj aktivnih pojedinaca i time izgrađivati široku bazu učesnika. Osim informacija o načinima posjećivanja, Savez bi trebao postati izvor podataka o atrakcijama prirode, njihovim vrijednostima, načinu upravljanja te mogućnostima suradnje sa zainteresiranim pojedincima i skupinama u društvu.

Alpinizam

Članovi alpinističke zajednice u Hrvatskoj su, od najnižeg do najvišeg stupnja, sljedeći: mlađi pripravnici alpinizma, stariji pripravnici alpinizma, alpinisti i instruktori alpinizma. U posljednjih nekoliko godina dodana je još jedna kategorija, a to su licencirani voditelji ljetnih alpinističkih škola, koji moraju biti barem mlađi pripravnici s pune dvije godine penjačkog iskustva, odslušanim seminarom i položenim ispitom za voditelja ljetne alpinističke škole. Takav ustroj se pokazao dobrim, no najveći se problemi javljaju kod kategorije instruktora alpinizma. Ispit za instruktore održao se posljednji put 2009. godine, a prije toga prije 20 godine (krajem osamdesetih godina 20. stoljeća). Evidentno je da je nastala prevelika „rupa“. Unatoč činjenici da trenutno u Hrvatskoj postoji šestero kandidata sa statusom alpinista koji bi željeli pristupiti ispitu za instruktora alpinizma, još nije došlo do konačnog dogovora kada, gdje i kako bi se taj ispit trebao održati i tko bi ga održao. Uzmemo li u obzir da su svi sadašnji instruktori svjesni da ispit mora biti održan i da ne treba ponovo čekati da prođu godine, očekujemo da ćemo uskoro dogovoriti termin i objaviti raspis. Također je došlo do rasprava o pitanju produživanja licence za instruktora, i to u smislu kriterija, koje neki smatraju previsokima te očekuju određenu fleksibilnost. Smatramo da bi jedan od osnovnih kriterija trebalo biti sudjelovanje u edukaciji, jer to i jest prvenstvena uloga instruktora alpinizma, a tek onda njihove penjačke sposobnosti. Nadamo se da će i taj problem uskoro biti riješen, te da ćemo krenuti u dobrom smjeru.

Speleologija

Jedan od osnovnih zadataka Komisije za speleologiju je edukacija speleologa koje se danas odvija kroz speleološke škole, stručne seminare i skupove

te ispite za naziv Speleolog i Instruktor speleologije. Prvi speleološki tečaj organiziran je 1957. godine u Ogulinu, zatim u Donjoj Cerovačkoj špilji 1958. te u Tounju 1960. godine. Organizacija speleoloških škola po programu Komisije započinje 1966., a od osnutka Zagrebačke speleološke škole 1971. godine one se organiziraju svake godine u Zagrebu, Splitu, Karlovcu, Šibeniku i drugim gradovima po unificiranom programu školovanja KS. Speleološku edukaciju provode licencirani Instruktori i pomoćni instruktori a licenca se produžuje svake godine. Na godišnjoj osnovi redovito se organiziraju i stručni seminari radi unapređenja znanja iz pojedinih područja speleologije, a članovi Komisije sudjeluju na skupovima i edukacijskim seminarima u inozemstvu. Uz poticaj KS izdano je više stručnih publikacija i priručnika za potrebe speleološke edukacije. Do 2014. godine pod KS ispit je položio i naziv stekao 61 Instruktor speleologije, 207 Speleologa, a edukacijom na speleološkim školama svake godine se školuje oko stotinjak speleoloških pripravnika. U 2014.g. licencu za provođenje speleološke edukacije produžilo je 19 aktivnih Instruktor speleologije te 49 Speleologa. U narednom razdoblju potrebno je poraditi na motivaciji članova speleoloških odsjeka i udruga za polaganje ispita za stručne nazive Instruktor speleologije i Speleolog te na jednoobraznosti prilikom provođenja speleološke edukacije u svim udrugama članicama KS.

Također je potrebna veća podrška HPS-a stručnim i edukativnim publikacijama Komisije za speleologiju. HPS-u je u interesu da podrži svaku stručnu i edukativnu publikaciju bez obzira na komercijalnu isplativost. U narednom razdoblju HPS bi u potpunosti trebao pokrivati sve troškove izrade stručnih publikacija do pripreme za tisak ili izdavanja digitalne publikacije (lekture, prijevodi na engleski, tehničke pripreme). Te troškove ne bi trebalo uvjetovati financijskim okvirima stručnih komisija već definirati kao stratešku aktivnost HPS-a usko vezanu uz školovanje. U dugoročnoj perspektivi Komisija za speleologiju bi mogla imati barem 3-4 publikacije godišnje (priručnici bazirani na instruktorskim seminarima, stručni priručnici te edukativno-promotivne brošure). Sukladno modernim trendovima trebalo bi u konceptima djelatnosti HPS-a ukinuti razliku između digitalnih i tiskanih izdanja, ona su danas jednako vrijedna.

Sportsko penjanje

Rad Komisije oslanja se na volonterski angažman pojedinaca koji velik dio svog vremena odvajaju u svrhu poboljšanja uvjeta i napredak sportskog penjanja uz podršku matičnog Saveza. Veliku pomoć u radu Komisija ima od članova - iskusnih penjača.

Vodička služba

HPS u ovom trenutku raspolaže sa stotinjak visoko motiviranih, dobro obučanih vodiča instruktora i vodiča angažiranih u organizacijskim procesima u VS HPS-a. Ukupan vodički kadar u HPS-u broji oko 3% ukupnog članstva, što je donja granica dobre pokrivenosti no ukalkulirajući prirodni odljev i pokrivenost od oko 80% društvenih izleta vidljiva je daljnja potreba za jačim angažmanom u edukaciji vodiča kako bi se došlo do, i održavao postotak od oko 4% (mjerilo iz usporedbe s PZS). Među leaderskim kadrom postoji dobar postotak visoko obrazovanog kadra koji, uz određena strateška ojačavanja i podršku Saveza, može odgovoriti na zacrtane ciljeve i potrebe vodičke djelatnosti. Prepoznajemo potrebu da se kadrovski osnaži Ured HPS-a za administrativne, a naročito projektne poslove vezane uz aktivnosti VS HPS-a kako bi se mogla pružiti kvalitetna podrška onima koji će ih provoditi na terenu. Kadrovsko osnaživanje tj. angažman stručne osobe/a na poslovima povezanim s projektnim i drugim aktivnostima koje izvodi Vodička služba ili koje se izvode zajednički s drugim komisijama HPS-a bilo bi povezano sa samim projektima ili izvorima financiranja koji bi proizašli iz akcija tj. dobiti istih.

Promidžba i izdavaštvo

Organizacijski, djelatnost promidžbe i izdavaštva u HPS-u ne počiva na širokim kadrovskim snagama,

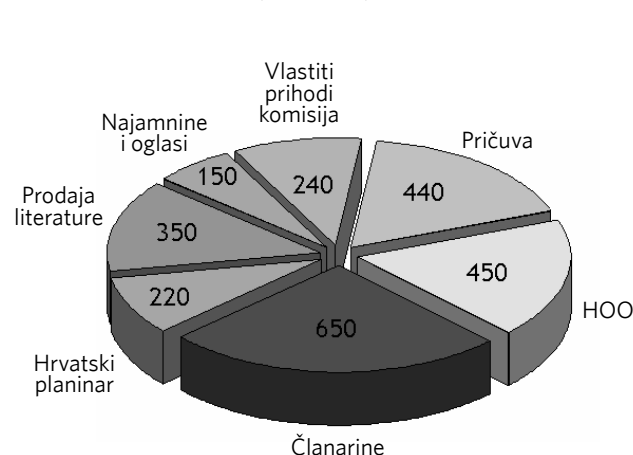
no s druge strane može se reći da je svaki zadovoljan planinar kockica u mozaiku promidžbe planinarstva. Značajniji iskorak u organizacijskom smislu moguće je postići kroz reorganizaciju Ureda HPS-a na način da mu se organizirano i ciljano povjeri izvršenje stručnih i organizacijskih poslova koje se ne mogu dovoljno kvalitetno ili u cijelosti provesti na volonterskoj osnovi kroz komisije HPS-a. Za djelatnost promidžbe to su npr. ažuriranje podataka na webu (u funkciji je desetak baza podataka), kalendar akcija, raspored i evidencija za stručne tečaje, novinarske zadaće za Hrvatski planinar i web, glasnogovorničke zadaće i slično, a potrebe za izvršenjem raznovrsnih sličnih poslova postoje i u drugim komisijama. Ostvarenje takvih zadaća uključivalo bi zapošljavanje 1-2 stručna suradnika s jasnim i mjerljivim zadaćama, odnosno odgovarajuće ulaganje ili preraspodjelu sredstava u takvo unaprijeđenje organizacijskog rada.

Specifičnost izdavačke djelatnosti su povremena razmjerno velika ulaganja i dugotrajan obrt kapitala. Sadašnja financijska sredstva uglavnom su uvijek dostatna za sve planirane aktivnosti, pri čemu potreba za angažiranjem financijskih sredstava, za razliku od drugih djelatnosti, izrazitije varira od godine do godine, zavisno o dinamici većih projekata. Ulaganja su dosad redovito davala željene rezultate, i na tim temeljima izdavaštvo, informiranje i promidžbu treba i dalje sustavno razvijati, uvažavajući u potpunosti važnost tih djelatnosti za sam Savez, ali i za planinarstvo u cjelini.

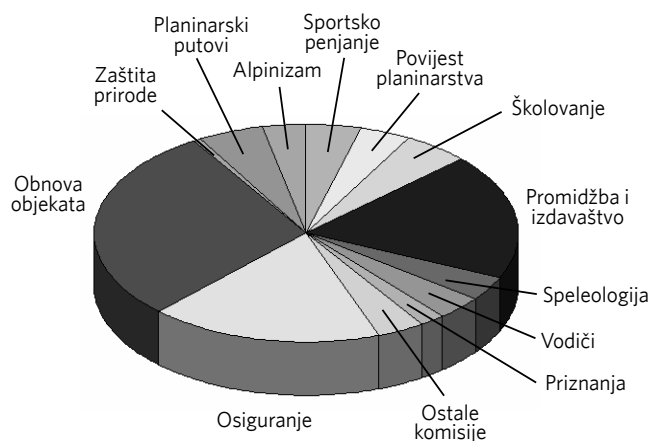
7. Investicije

Općenito

Pod investicijom se smatra bilo kakvo ulaganje, ali primarno novčanih sredstava, radi stjecanja određenih ekonomskih koristi, odnosno nove vrijednosti koja nije prije postojala. Mogućnost investicija u HPS-u proizlazi iz mogućnosti većih prihoda koji bi se usmjerili u investicijska sredstva s unaprijed određenim ciljevima. U posljednje vrijeme prosječni godišnji prihodi HPS-a iznose oko 2.500.000,00 kn, a u 2014. izvori su bili (u 000 kn):

Od članarina (prodaje markica planinarskim društvima) godišnje se prikupi oko 650.000,00 kn. Ta sredstva u cijelosti se vraćaju članstvu kroz police osiguranja te rad i akcije 15 organizacijskih i stručnih komisija, a u 2014. godini bila su raspoređena:

Vidljivo je da se sa sadašnjim sredstvima iz članarina vrlo teško može investirati i stvarati nova vrijednost, jer su ista tek dovoljna za provedbu sadašnjih akcija i rada komisija, plaćanja polica osiguranja i minimalne obnove objekata. Prihodi od prodaje iz nakladničke djelatnosti rastu svake godine, no tu treba stalno investirati u nova i tisak postojećih izdanja, a u toj djelatnosti zbog neminovnih zaliha, obrt kapitala je relativno spor, no određena slobodna sredstva za investicije u druge namjene tu sigurno postoje. Izvan HPS-a, postoje mogućnosti za investicije kao što su kandidiranje programa i projekata od interesa za opće dobro iz javnih izvora (državnog i proračuna jedinica lokalne i područne /regionalne/ samouprave) te natječaja koje raspisuje pojedina ministarstva (u našem slučaju prvenstveno Ministarstvo turizma, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Ministarstvo regionalnog razvoja i Ministarstvo kulture). Međutim, nimalo se nije lako uklopiti u raspisane natječaje, jer im često zadani sadržaji nisu prioritetni za planinarstvo ili postavljaju uvjete koje ne možemo zadovoljiti, npr. nedavni natječaj Ministarstva turizma koji je nudio bespovratna ulaganja u smještajne kapacitete u planinskom turizmu, uopće nije predvidio mogućnost kandidiranja udruga. Europski fondovi, danas su česta parola svih koji vape za investicijama. U tom području dobro bi bilo znati podatak koliko ih je stvarno iskorištenih, a uz to i nekoliko bitnih činjenica. Iskustva HPS-a su (npr. projekt „Eko planinsko povezuje“ u natječaju gdje je Planinska zveza Slovenije bila vodeći partner, a HPS partner i na kojem nismo dostigli prag od 90 bodova samo za 2,4 boda i u tijeku je žalba PZS-e) da iako je bio financijski izuzetno atraktivan (oko 700.000 Eura) ciljeve koje je postavljao kao što govori i njegov naziv, gotovo u potpunosti su bili ekološki. Naravno da je to jedna od najvažnijih sastavnica planinarstva, no tim projektom bila bi većinom financirana samo projektna dokumentacija za ekološke uređaje na nekoliko naših planinarskih objekata (otpadne vode, sanitarije). Daleko od toga da nisu potrebni, no da je projekt uspio kakva bi bila korist od takvih najsuvremenijih uređaja, a kuhinja, blagavaonica, spavaonica, vlažni zidovi ili možda krov objekta bi ostali kao i prije pedeset godina, a na vidiku nema natječaja koji bi i to uključivali. Doba predpristupnih EU fondova u Hrvatskoj je završilo, ali mogući su takvi fondovi s partnerima u susjednim državama koje još nisu članice EU. Za Hrvatsku su na raspolaganju investicijski, kohezijski i strukturni fondovi čija je svrha regionalna konkurentnost, zapošljavanje, ulaganje u zaštitu okoliša i njegovu infrastrukturu te odgovarajuće nove ekološke izazove i inovativne pristupe. Ovi se ciljevi ostvaruju kroz dugoročne investicije, ali ne samo iz EU fondova, već i vlastitog ulaganja sredstava koja nisu ispod 20% ukupne vrijednosti projekta, a u mnogim slučajevima i više od toga. Dakle, potreban je znatan vlastiti

kapital ne samo za učešće već i za financiranje, jer se sredstva ne doznaju unaprijed već refundiraju tek nakon obavljenog posla. No, koliko god to izgledalo složeno, pojedine projekte u planinarstvu jedino će biti moguće provesti putem tih fondova, a to zahtjeva stručnjaka(e) koji će se time jedino baviti, a što se tiče učešća, HPS srećom iz sredstava pričuva ima mogućnosti da se projekti mogu započeti.

Nepopularno je reći, ali postoje i unutarnje rezerve za neke planinarske investicije, a to je povećanje članarine. Nemali broj planinara smatra da se ona u HPS-u nakon trinaest godina nemjenjanja, treba povećati i naravno za tu razliku mora se ponuditi nešto novo. Sa jakim planinarskim savezima u svijetu, nekima naše razine, pa čak i onima ispod nje, naša članarina nije uopće usporediva, jer je mnogostruko niža. Naši planinari često vuku usporednice s Planinarskom zvezom Slovenije, pa je zanimljivo se upoznati ne samo kolika je njihova članarina i koje povlastice sadrži, već i kako se ona raspodjeljuje. Prvo i osnovno, ne samo za PZS već i gotovo sve ostale planinarske saveze, cijena članarine je ista po kategorijama članstva neovisno u kojem se društvu ili klubu upisali. U Hrvatskoj to nije tako, rasponi su i dvostruki, a neka društva samovoljno uvode i neke kategorije koje ne postoje u Pravilniku o članskoj iskaznici i članskim markicama u HPS-u. Godišnja članarina koje uistinu nudi puno toga u Njemačkom planinarskom savezu iznosi 81 Eura (607,50 kn), u Austriji 70 Eura (525,00 kn), a u Sloveniji A članarina iznosi 65 Eur (487,50 kn). Sve te članarine omogućuju znatan popust u cijeni noćenja u planinarskim domovima u Alpama i Pirinejima, ali imaju i druge pogodnosti. U Sloveniji postoji još nekoliko kategorija članstva s nižim cijenama (obiteljske, s manjim opsegom povlastica, za umirovljenike, učenike i studente do 28 godina, invalide), ali zadržimo se na A članarini, jer se u ostalima kao i u njoj članarina raspodjeljuje u sličnim postocima. Članarina se sastoji od 78,50 % udjela koji se plaća Planinskoj zvezi, a to je 50,98 Eura u A članarini čijih je korisnika najviše (382,35 kn po osobi). U tom iznosu uključene su sve vrste osiguranja: životno, za invaliditet, za spašavanje (gotovo u cijelom svijetu), bolničko liječenje (202,80 kn), članska markica (3,15 kn) i mala knjižica „Planinarski putokaz“ u kojoj su navedeni izleti svih društava te ostali korisni podaci (26,25 kn) te sredstva za sufinanciranje planinarskih putova, planinarske domove i časopis Planinski vestnik (45,00 kn) te poslovanje Planinske zveze Slovenije (105,15 kn). Planinarskom društvu od ukupnih 487,50 kn ostaje samo 21,5%, odnosno 105,15 kn. Naše članarine ne samo zbog standarda, tradicije i još nekih razloga ni približno ne mogu biti tolike, a da i jesu zbog znatno manjeg broja članstva ne bi ni mogle imati takve povlastice. Za neke od njih, naši planinari nisu ni zainteresirani. Računica da se sadašnja cijena markica u HPS-u (seniori 30,00 kn, mladi i umirovljenici 15,00 kn) udvostruči bez

sagledavanja kolika bi na kraju bila cijena članarine u društvu, uprihodila bi dodatnih 650.000 kn koje bi se ionako vratilo članstvu. Za to bi se postiglo bolje osiguranje (veće, odnosno najmanje dvostruki iznosi u isplati šteta), za obnovu domova bilo bi oko 350.000,00 kn, a proračun većine stručnih komisija oko 50.000,00 kn godišnje. Ali nimalo jednostavno je procijeniti za koliko bi nakon toga i društva povećala članarinu (za dio koji njima ostaje) i kako bi se to odrazilo na ukupni broj članova, jer u slučaju znatnog pada broja članova svi efekti bili bi poništeni.

Planinarski putovi

Za redovitu aktivnost KPP nisu karakteristična značajnija investicijska ulaganja u trajna dobra. Mogu se procijeniti potrebe za nešto informatičke opreme (kvalitetan mikrofoni, kompjutorski programi, GPS uređaj i sl.). Ukoliko bi se tehnička ekipa za izvođenje radova na zahtjevnim dionicama putova organizirala u okviru KPP onda će biti potrebno investirati u za to neophodnu opremu.

Po uzoru na izradu ploča za planinarske objekte, bilo bi dobro pristupiti izradi putokaza najprije za vrhove iz Hrvatske planinarske obilaznice i Velebitskog planinarskog puta, koji su izvan granica zaštićenih područja, mada se ovaj trošak ne treba smatrati investicijom već potrošnim materijalom. Procjene govore da se radi o svoti od oko 5000 kn godišnje što se može osigurati povećanjem cijene tečaja na 200 kn po polazniku, dakle ne bi izravno teretilo proračunska sredstva HPS-a.

Zaštita prirode

Projekti, fondovi i financijska samoodrživost zbog namjere za niskom profitabilnošću!

Aktivno i partnersko uključivanje u projekte ruralnog razvoja i širenja turističke ponude.

Investicijski prioritet (iz fondova EU) su uređaji za pročišćavanje otpadnih voda u svim planinarskim domovima bez obzira na vlasništvo (posebno ključni objekti intenzivnog posjećivanja: Zavižan, Alan i Paklenica), naravno u suradnji s JU koje su nositelji upravljanja tim prostorima.

Razvoj informatičke i informativne djelatnosti na području širenja obrazovanja, znanja i svjesnosti o atrakcijama prirode i njihovog očuvanja! Savez planinarskih udruga treba izgraditi kostur ili temeljnu organizacijsku strukturu kroz koju bi sve članice izgrađivale mozaik vrijednosti prirodne i povijesne baštine područja na kojima djeluju.

Nacionalni propisi:

1. Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine (NN 55/13)
Glavni razvojni cilj Strategije ostvariti je prepoznatljivost turističkih destinacija, poboljšati konkurentnost i atraktivnost za investicije koje

stvaraju radna mjesta i na održiv način upravljaju razvojem na svojem cjelokupnom prostoru te njegovati prirodne i kulturne vrijednosti.

2. Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske (NN30/09)
Dokument dugoročno usmjeruje gospodarski i socijalni razvitak te zaštitu okoliša prema dugoročnom održivom razvitku Republike Hrvatske.
3. Strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti RH (NN 143/08)
Temeljni dokument koji određuje dugoročne ciljeve i smjernice očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti zaštićenih prirodnih vrijednosti te potiče i njihovu promociju razvojem edukativnih sadržaja.
4. Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13)
5. Zakon o pružanju usluga u turizmu (NN 68/07, NN 88/10)
6. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti (NN 50/12)
7. Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti – izmjene i dopune (NN 80/13)

Alpinizam

Iako Komisija za alpinizam trenutno uspijeva održavati osnovne aktivnosti sa sadašnjim budžetom (20.000,00 kuna), postoji potreba za povećanjem budžeta, poglavito zbog sve većeg broja novih aktivnosti u koje je KA uključena. U posljednjih nekoliko godina povećao se broj akcija: poslali smo dvije sudionice na ženski alpinistički logor u organizaciji Planinske zveze Slovenije, osim već tradicionalnog BMC-a, imali smo dvojicu sudionika na Trad Climbing Meetingu u Valle dell'Orco u organizaciji Club Alpino Italiano, organizirali smo radionicu dry toolinga, koju namjeravamo organizirati svake godine, a povećani su i troškovi za utakmice Hrvatsko-slovenskog otvorenog prvenstva u lednom penjanju. Osim tih aktivnosti, tu su još i sve ostale koje Komisija provodi već godinama (ljetni i zimski logor, organizacija i podrška logora Glavno da se klajmba na Biokovu, ispiti itd.), tako da svakako postoji potreba za većim financijskim sredstvima. Traženje vanjskih sponzora, strategija financiranja koja je pokrenuta kroz sponzorstvo Croatia osiguranja, se pokazalo povoljno za nadoknadu dijela potreba, ali je to smjer u kojem se ovisi o vanjskim suradnicima i stanju u nacionalnoj privredi. Jedna od strategija financiranja bi mogla ići kroz traženje sredstava kroz natječaje i fondove EU. Smatramo da članarine ne bi trebalo povećavati, jer to ne bi bio socijalno osviješten postupak u današnjoj lošoj situaciji u Hrvatskoj.

Speleologija

Komisija za speleologiju kroz proračunska sredstva HPS-a usmjerena na rad KS, sufinancira provođenje aktivnosti udruga članica definirane godišnjim planom

koji donosi Izvršni odbor KS. Kako na godišnjoj razini KS provodi Projekt istraživanja Hrvatskog krša koji obuhvaća desetak speleoloških ekspedicija i kampova, organizira dva stručna edukacijska seminara, organizira ispite za speleološke nazive te potpomaže organizaciju ili članovi KS sudjeluju na nekoliko domaćih ili međunarodnih stručnih skupova sredstva za provođenje svih tih aktivnosti nisu dostatna ali pomažu udrugama provoditeljima aktivnosti te se raspoređuju po principu ravnopravnosti. U narednom razdoblju jedan od ciljeva KS je oformiti tim koji bi poradio na prikupljanju sredstava putem javnih natječaja ili donacija kako bi pokušali namaknuti manjak sredstava za provođenje aktivnosti. Speleološka djelatnost ima puno mogućnosti i u osmišljavanju projekata na nivou EU. Udruge članice Komisije za speleologiju imaju ideje, logistiku i ljude koji bi bili voljni sudjelovati u osmišljavanju i realizaciji projekata, ali nemaju ljudi koji bi pokrili administrativnu stranu projekata, posebice u postupku pripreme dokumentacije. Stoga bi za taj dio bilo potrebno osigurati profesionalnu podršku. HPS bi se u narednom razdoblju trebao strateški opredijeliti da podrži ideje za EU projekte i osigura tehničke uvjete i podršku.

Sportsko penjanje

Osim financijske podrške HPS-a i programskih zahtjeva financiranih od HOO-a, Komisija se oslanja na vlastito financiranje koje je još uvijek u manjem iznosu nego bi trebalo i može biti. Nadamo se da će se povećanjem broja penjača i poboljšanjem uvjeta u državi, te većim mogućnostima podrške sponzora

situacija u doglednom vremenu popraviti, do tada se klubovi i Komisija, uz već spomenute izvore podrške i pomoći mora zadovoljiti sredstvima koje ima, a s kojima je ograničena u pogledu investiranja.

Vodička služba

Komisija za vodiče u ovom trenutku pokriva svoj primarni cilj tj. edukativne tečajeve i minimalnu komisijsku aktivnost putom samoisplativih tečajeva i proračunske stavke HPS-a. Bez značajne investicije HPS-a iz sredstava namjenjenih stručnim komisijama, značajnijeg angažmana Vodičke službe u aktivnosti koje donose dobit za potrebe razvitka iste i kvalitetnije međukomisijske suradnje, nije moguć daljni napredak vodičke djelatnosti od već postignutoga, a postignuti napredak neće se moći održati zbog mogućeg opadanja interesa ključnih ljudskih resursa u slučaju nemogućnosti razvoja (napretka). Sve zacrtane ciljeve moguće je ostvariti početnom investicijom u administrativne i projektne resurse te dodatnim financijskim praćenjem izglednih projekata vezanih uz zacrtane ciljeve. Navedeni ciljevi i zadaće u vodičkoj djelatnosti investicijski su zahtjevni, no i navedeno stratejsko razdoblje je dugačko. Kvalitetnom podrškom u startu, strateškim planiranjem i financijskim praćenjem, vrlo je izgledan višestruki materijalan i financijski povrat, osnaženost kvalitetnim ljudskim resursima te uspostava procesa koji su dalekosežniji od razdoblja strategije. Investicija u vodičku djelatnost zasigurno će se odraziti i na druge aktivnosti HPS-a obzirom na svestranost i samu prirodu vodičke djelatnosti koja se prožima kroz velik dio aktivnosti u hrvatskom planinarstvu.

8. Četiri cjeline i upravljanje procesima

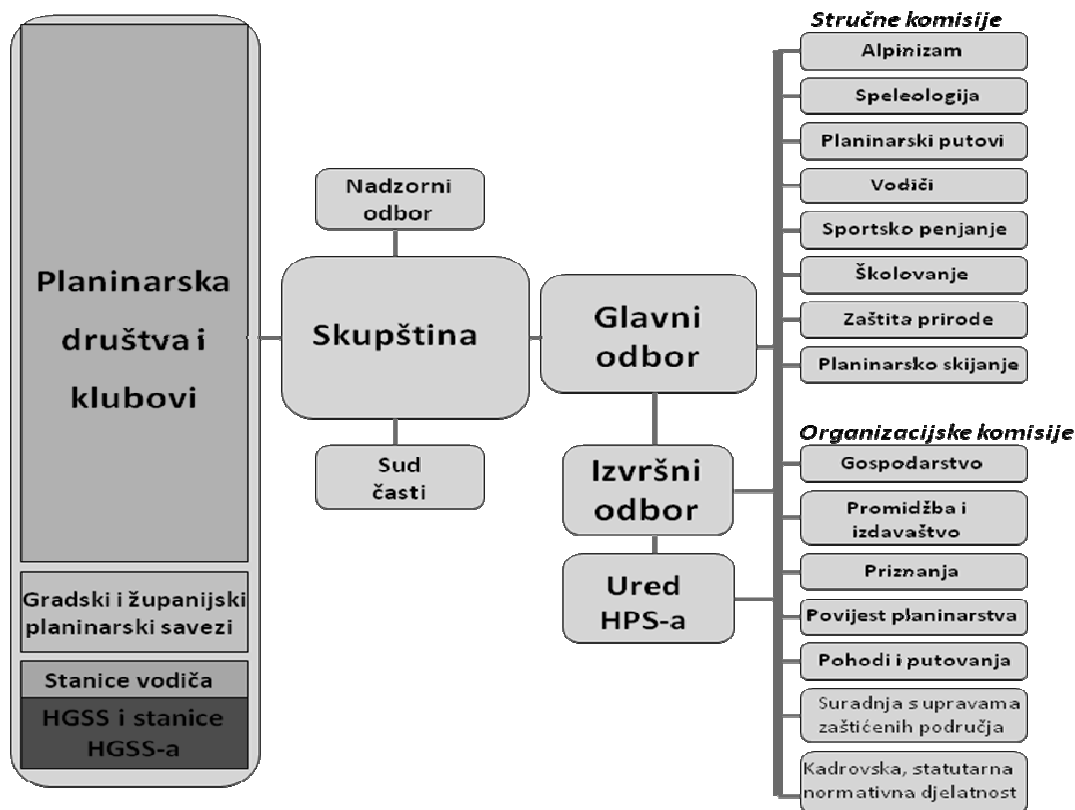
Provedba neke strategije operacionalizira se objedinjavanjem pojedinih procesa u cjeline kojima se tijekom izvedbe upravlja na što izravniji, a time i najefikasniji način. U Hrvatskom planinarskom savezu procese se može definirati na način da ostvaruju u četiri osnovne skupine, možemo ih nazvati i četiri stupa organiziranog planinarstva.

Ustroj i članstvo
Stručne djelatnosti
Školovanje
HPS-ova i javna infrastruktura (putovi i objekti)

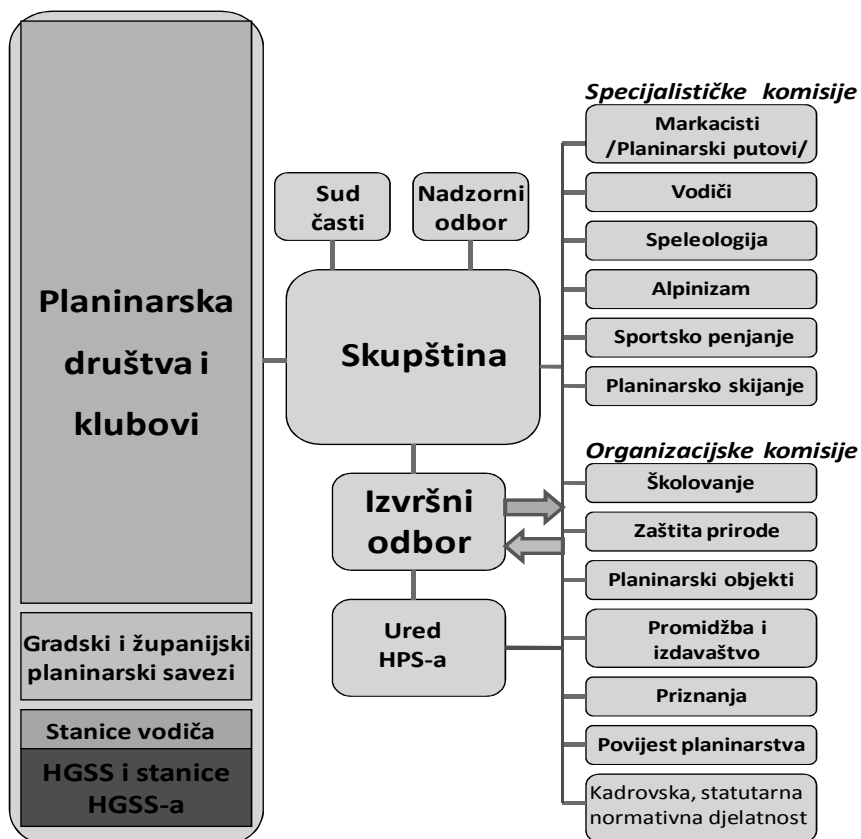
A) Ustroj i članstvo

Ustroj (organizacija) Hrvatskog planinarskog saveza u posljednjih 50 godina nije se bitnije mjenjala, iako su pojedina vremenska razdoblja imala određene specifičnosti. Do kraja sedamdesetih godina prošlog stoljeća, članstvo je bilo organizirano u planinarskim društvima, uz njih je povremeno je egzistirao Planinarski odbor Zagreba, poslije Planinarski savez Zagreba, s više ili manje opstojnosti pojavljivali su se i nestajali neki općinski i regionalni planinarski savezi, pojedine stanice vodiča bez pravne osobnosti, a GSS sa svojim stanicama bila je komisija HPS-a. Operativno tijelo Saveza bilo je Predsjedništvo, a povremeno je uz predsjednika, bilo dva i tri podpredsjednika Saveza. Broj komisija povećavao se i smanjivao prema potrebama, ali nekoliko tradicionalnih imalo je višedesetletni kontinuitet i rezultate (alpinizam, speleologija, putovi, vodiči, gospodarstvo). Devedesetih godina došlo je do promjene u sastavu članica Saveza osnivanjem županijskih planinarskih saveza, ali njihov broj, s

Sadašnji ustroj HPS-a

Ustroj HPS-a bez Glavnog odbora i s manjim promjenama u komisijama

jednim preostalim regionalnim, nikada nije dostigao broj županija u Hrvatskoj, zadržavši se do danas na njih tek 10 od 21, uključivši i Grad Zagreb. Neki od postojećih nisu ni do danas postigli svoj puni sastav, odnosno članstvo svih planinarskih društava s tih područja, a neki su nakon nekog vremena prestali s radom. Razlozi tome su mnogostruki. Iako danas u svim županijama postoje najmanje tri planinarska društva (što je preduvjet za osnivanje) dugo vremena u nekim županijama to nije bio slučaj. U većini županijskih planinarskih saveza nije se mogla postići čak ni simbolična financijska podrška područne (regionalne) samouprave, a bilo je i slučajeva da jednostavno nije postojao interes između društava za koordinaciju većih i zajedničkih akcija, odnosno svrhe postojanja takvih saveza. No, bilo je i primjera gdje je ipak sve potrebno zaživjelo i postignuti su kvalitetni rezultati. Devedesetih godina uvele su se dvije novine. Predsjedništvo je promijenilo ime u Izvršni odbor koji je dobio svojeg predsjednika – mandatora koji je Skupštini predlagao svoj popis članova tog operativnog tijela i time su se podijelile određene nadležnosti između predsjednika Saveza i predsjednika IO-a. Zbog već i tada velikog broja članica Saveza, statutarno se propisao Glavni odbor, tijelo Skupštine koje je s manjim sastavom mogao efikasnije i jeftinije zasjedati svake godine donoseći godišnje planove, prihvaćati godišnje izvještaje i sl. HGSS i njene stanice su 2002. postale pravne osobe s javnim ovlastima, ali i ostale u članstvu Saveza s kojim imaju međusobno usklađene statute. Počelo je osnivanje novih stanica vodiča i stjecanje pravne osobnosti i njihovo ućlanjivanje u Savez. U članicama Saveza čiji se broj povećao u posljednjih dvadeset godina za čak 260% (od 127 koliko ih je bilo 1995. na 333 krajem 2014.), većinom kao i danas osnovni sadržaji bili su bavljenje planinarstvom putem organizacije izleta, susreta i pohoda, ali mnoga društva isticala su se stalnom radom na održavanju planinarskih putova i brigom za planinarske objekte. U tridesetak društava Saveza, u pravilu u većim gradovima dio članova se bavi alpinizmom, speleologijom i planinarskim skijanjem organiziranih u odsjeke, ali postoje i klubovi kojima je to temeljna djelatnost, a od sredine devedesetih osnivaju se klubovi sportskog penjanja kojih je danas desetak. Krajem prvog tromjesječja 2015. u Savezu je registrirano 335 članica s dolje prikazanim ustrojem i tijelima Saveza.

Takav ustroj i tijela HPS-a u praksi su se pokazale kao sustav koji je mogao odgovoriti na sve statutarne odredbe funkcioniranja nacionalnog saveza i provoditi zacrtane programe rada u ne baš jednostavnim gospodarskim uvjetima. Međutim, novim Zakonom o udrugama, ne postoji mogućnost imenovanja posebnog tijela Skupštine koja bi donosio

godišnje planove i prihvaćao financijske izvještaje i sve te odluke mora donositi Skupština, odnosno Glavni odbor više ne može imati dosadašnje nadležnosti i svrhu postojanja.

Međutim, u tom ustroju pojavljuje se problem zbog brojnosti naših članica koje trebaju izravno ili neizravno imati svoje predstavnike u najvišem tijelu saveza - Skupštini HPS-a. U slučaju izravnih predstavnika, sastav Skupštine brojao bi (prema sadašnjem broju članica) čak 335 predstavnika s mogućnošću daljnjeg povećanja. U tom broju je 280 predstavnika naših osnovnih planinarskih udruga (planinarska društva i klubovi), a ostali su županijski planinarski savezi, Planinarski savez, Zagreba, Slavonski planinarski savez, stanice vodiča i HGSS i njene stanice. To je vrlo veliko tijelo koje bi ne zbog brojnosti, već i osiguranja odgovarajućeg prostora za sjednice i svakogodišnjeg najmanje jednog, a možda i dva zasjedanja bilo izuzetno skupo. U sličnim slučajevima takve brojnosti članica nacionalnih saveza, sastav skupštine temelji se na neizravnim predstavnicima koji zastupaju više udruga, najčešće županijskih saveza. Zbog prije navedenih činjenica o osnivanju županijskih planinarskih saveza, njihovog nepostojanja ili gašenja u polovici hrvatskih županija to je u ovom trenutku teško provedivo, a vidljivo je iz tablica na idućoj stranici.

Odrediti sastav Skupštine HPS-a samo od predstavnika postojećih županijskih planinarskih saveza, onemogućilo bi da svoje predstavnike u tom najvišem tijelu krovne udruge, (prema procjeni članstva u županijskim savezima i podacima gdje oni ne postoje) nema gotovo trećina planinarskih društava i klubova u HPS-u. Rješenja su moguća da su predstavnici u Skupštini HPS-a oni od postojećih županijskih planinarskih saveza s preduvjetom da se u njih uključe i društva koja nisu njihove članice te da se osnuju županijski savezi gdje ne postoje (10) i koji su prestali s radom (2). To je proces koji zahtjeva određeno vrijeme, a moguće međuprijelazno rješenje je da se uz postojeće županijske planinarske saveze (također s uvjetom uključivanja u njihovo članstvo onih koji to još nisu), ostala područja uz Slavonski planinarski savez uključe osnivanjem regionalnih planinarskih saveza ili da po nekom dogovorenom ključu ostala područja predstavljaju zajednički izabran predstavnik ili društvo s najvećim brojem članova u određenoj županiji. No, do tada jedina je mogućnost zasjedanje skupštine koje čine sve članice HPS-a. U sljedećem razdoblju tijela HPS-a i Skupština HPS-a o tome se trebaju očitati na temelju mišljenja naših osnovnih planinarskih udruga, počevši od upoznavanja članica sa svim bitnim činjenicama, ankete, a poslije i svojim odlukama te takvim odredbama u Statutu HPS-a.

Pregled županija i županijskih saveza

R.br.	Županije i Grad Zagreb s planinarskim savezima	Broj društava	Napomena
1	Istarski planinarski savez, 52100 Pula, 43. Istarske divizije 13, p.p. 105	12	
2	PS Dubrovačko-neretvanske županije, 20226 Govedari, Pristanište 5	10	
3	PS Karlovačke županije, 47000 Karlovac, p.p. 77	13	HPS-u nije poznat točan broj članica
4	PS Krapinsko-zagorske županije, 49210 Zabok, Hum Zabočki 57a	15	
5	PS Ličko-senjske županije, 53000 Gospić, Kaniška 64	12	HPS-u nije poznat točan broj članica
6	PS Primorsko-goranske županije, 51000 Rijeka, Korzo 40/I		Nema podataka o postojanju saveza posljednjih četiri godine
7	PS Šibensko-kninske županije, 22000 Šibenik, Mandarinskih žrtava 7		Nema podataka o postojanju saveza posljednjih četiri godine
8	PS Varaždinske županije, 42000 Varaždin, Alojzija Stepinca 1	15	Prema podacima tog saveza u članstvu im je samo 10 društava
9	PS Vukovarsko-srijemske županije, 32100 Vinkovci, Bana Josipa Jelačića 74, p.p. 116	4	Ujedno su i članice Slavenskog planinarskog saveza
10	PS Zagreba, 10000 Zagreb, Vukovarska 284/IV	57	Iskazan je broj članica koje postoje na tom području, no nema podataka koliko ih je u samom članstvu PZS-a
11	PS Županije splitsko-dalmatinske, 21216 Kaštel Stari, p.p. 61	34	Iskazan je broj članica koje postoje na tom području, no nema podataka koliko ih je u samom članstvu PS ŽSD-e
	UKUPNO	172 ?	

	Županije bez planinarskih saveza	Broj društava	Napomena
12	Bjelovarsko-bilogorska županija	4	Jedna je članica Slavenskog planinarskog saveza
13	Brodsko-posavska županija	2	U Slavenskom planinarskom savezu
14	Koprivničko-križevačka županija	4	
15	Međimurska županija	6	
16	Osječko-baranjska županija	8	U Slavenskom planinarskom savezu
17	Požeško-slavonska županija	7	U Slavenskom planinarskom savezu
18	Sisačko-moslavačka županija	8	Jedna je članica Slavenskog planinarskog saveza
19	Virovitičko-podravska županija	2	U Slavenskom planinarskom savezu
20	Zadarska županija	10	
21	Zagrebačka županija	17	
	UKUPNO	68 ?	

Članstvo u osnovnim planinarskim udrugama (društva i klubovi) u HPS-u: danas se kreće oko broja 30.000 individualnih članova (izvor izdanih članskih markica u Uredu HPS-a), zadržavajući stalne okvirne postotke po kategorijama: mladi 18 %, umirovljenici 26 % i ostali (tzv. seniori) 56 %. Određen broj osoba po svom su izboru (ali i određenih interesa) članovi dva ili čak nekoliko društava, no njihov broj ne umanjuje znatno ukupan broj članova te je zanemariv kao čimbenik procesa u HPS-u, niti bitan za bilo kakve analize. Postoje nerijetki upiti zašto ne organizirati sustav koji će ustanoviti točan broj članova, no on je nemoguć bez obostrane elektroničke obrade popisa članova svih osnovnih planinarskih udruga (prvo u njima, a zatim u Uredu HPS-a), a osim što zahtjeva prilično vrijeme obrade i nove troškove, u praksi je teško izvedivo. Tek nekoliko desetaka naših udruga komunicira putem službenih pretinaca elektroničke pošte, ali inicijativom koja je nedavno pokrenuta za očekivati je da ćemo do kraja 2015. sa službenim mail adresama imati pokrivenih bar 50% naših članica što je i dalje nedovoljno. Uostalom, takav popis bio bi točan tek jedan dan u godini (31.12.), jer dinamika promjene broja članova događa se svaki dan tijekom cijele godine. Kod ugovaranja kvalitetne police osiguranja koja uključuje i dodatne pogodnosti (troškovi spašavanja, putno osiguranje i sl.) takav popis poimeničnih individualnih članova je nužan, no tada je pretpostavka prvo središnje evidencije svakog od njih imenom, prezimenom i ostalim podacima i plaćanje članarina odmah po registraciji u Savezu. U nacionalnim planinarskim savezima koji zbog tih razloga imaju takvu evidenciju, članarinu prvo prikupljaju ti savezi, a nakon odbitka svih davanja, dogovorenu razliku dostavljaju svojim članicama. Nije nevažno spomenuti da je i desetak puta veća od današnjih članarina u članicama HPS-a. U tom slučaju konačna cijena članarine trebala biti ista u svim članicama, jer u suprotnom obračun razlike bio bi vrlo složen posao, jer u HPS-u svako društvo određuje prema vlastitom nahodjenju. Anketom koja je obavljena u HPS-u prije nekoliko godina, manje od 5 % članova bilo bi zainteresirano za takve police osiguranja, odnosno znatno višu članarinu. Razlog tome je što većina našeg članstva planinari u Hrvatskoj te im nisu potrebne te pogodnosti svojstvene za planinarenje u alpskim državama (ne računajući Sloveniju s kojom imamo potpisan bilateralni sporazum o reciprocitetu) i drugdje po svijetu.

Na povećanje broja individualnih članova prvenstveno utječe kako toj problematici pristupa određeno planinarsko društvo. Smatra li veliki broj članova svojom kvalitetom (osim što donosi veći prihod, omogućuje društvu lakše funkcioniranje i obavljanje svojih programa) ili smatra da je korisniji i provedivi manji, a istinski aktivan broj članova? HPS kao krovna udruga svojim radom, rezultatima i promidžbom može tek djelomično utjecati na te

trendove, neizravno kroz svoju dobru organizaciju, radom svojih tijela, a posebno putem svojih stručnih komisija, ali to se puno više ogleda u osnivanju novih planinarskih udruga i stalnom interesu za njihovu registraciju u HPS-u, jer to članstvo uz navedeno donosi i povlastice njihovim individualnim članovima.

Visina članarina (cijene članskih markica u HPS-u) obvezno treba biti jedan od sadržaja strategije, jer to su sredstva kojima se plaća generalna polica osiguranja u koju su uključeni svi individualni članovi, ali i kojima se financira rad stručnih i organizacijskih komisija HPS-a u kojem je opet uključen znatan broj članova.

Mogućnosti su:

- A) Samostalnost o određivanju konačne cijene članarine u društvu.
 - B) Jednake konačne cijene članarine u svim društvima.
1. Zadržavanje sadašnjih cijena markica u HPS-u (seniori 30 kn, mladi i umirovljenici 15 kn).
 2. Postupni rast cijene markica (10 % svake dvije godine) koji bi se koristio za osiguranje s boljim uvjetima i povećanje proračuna komisija.
 3. Postupni rast istog postotka i razdoblja, ali razlika se upotrebljava samo za osiguranje s boljim uvjetima.
 4. Postupni rast istog postotka i razdoblja, ali razlika se upotrebljava samo za povećanje proračuna komisija.
 5. Znatno povećanje cijene (50 % ili 100 % odmah s rasporedom kao ova dva prethodna): 900.000 ili 1.800.000 kn godišnje za komisije i osiguranje).

Prilikom donošenja odluke treba znati da u razdobljima u HPS-u kada su se cijene markica povećavale svakih nekoliko godina, dolazilo je ovisno o postotku povećanja cijene do smanjenja broja ukupnog članstva.

U ovim nimalo jednostavnim gospodarskim uvjetima u Hrvatskoj, najrealnije bi bile opcije A i 2.

Ured HPS-a. Za obavljanje stručnih, tehničkih i administrativnih poslova u Savezu već je 50 godina organizirana stručna služba pod nazivom Ured HPS-a angažiranjem profesionalnih djelatnika (danas: glavni tajnik, administrativni tajnik i administrator/domar), a vođenje knjigovodstva povjereno je vanjskom servisu. Slični savezi u Hrvatskoj, ali i u svijetu na takvim poslovima imaju onoliko djelatnika kolike su im financijske mogućnosti u osiguravanja sredstva za plaće. U Uredu HPS-a za glavnog tajnika i administrativnog tajnika plaće osigurava HOO, kao i za administratora/domara većim dijelom putem naknade za ugovor o djelu,

a svojevremeno je postojao i zaposlenik za vođenje knjigovodstva Saveza, no to je ukinula SOFK-a (prethodnik HOO-a). Neke komisije, pa i u ovoj Strategiji ističu mišljenja su da se Ured HPS-a treba znatno kadrovski osnažiti, gotovo s dvostrukim brojem djelatnika od sadašnjeg, a opisi njihovih poslova kreću se od onih pravnih za speleologe; za administrativne, a naročito projektne poslove vezane uz aktivnosti vodiča; ažuriranje podataka na webu, kalendaru akcija, rasporedu i evidenciji za stručne tečajeve, novinarske zadaće za Hrvatski planinar i web, glasnogovorničke zadaće i slično za Komisiju za promidžbu i izdavaštvo do Project managera za aplikacije u EU fondovima za planinarske objekte. Dosta od navedenog već se i obavlja u Uredu HPS-a, ali nesumljivo bi bila dobrodošla pomoć najmanje još jednog visokoobrazovanog djelatnika i taj kadar treba biti predviđen u Strategiji kao stalna potreba u svim godinama planiranog razdoblja, no uz iznalaženje izvora potrebnih financijskih sredstava za to radno mjesto koji u ovom trenutku nisu poznati. Ali, u Strategiji treba i planirati kako osigurati sredstva za plaće već postojećih zaposlenika, jer u posljednje vrijeme prilično kasni i zapinje transfer plaća iz HOO-a s mogućnošću da se on ubuduće ukine ili smanji za jednog djelatnika. Procesima u ovom dijelu poglavlja „Ustroj i članstvo“ na razini Saveza upravljaju prvenstveno Skupština i Izvršni odbor HPS-a, na teritorijalnim razinama županijski, regionalni i gradski planinarski savezi, a lokalnim osnovne planinarske udruge (društva i klubovi).

B) Stručne djelatnosti

Komisije za školovanje, za planinarske putove i gospodarstvo obuhvaćene su u trećoj i četvrtoj cijelini, a u ovoj se odnosi na komisije za: alpinizam, speleologiju, vodiče, sportsko penjanje, planinarsko skijanje, zaštitu prirode, promidžbu i izdavaštvo, povijest planinarstva, priznanja, suradnju s upravama zaštićenih područja, visokogorske uspone, pohode i daleka putovanja te statutarno, kadrovsku i normativnu djelatnost. Njihovo osnivanje (neke od njih nazivane su referadama) u Savezu dogodilo se između 1950. i 1960. godine za GSS, alpinizam, speleologiju, planinarske objekte, do sedamdesetih osnove su se za vodiče, transverzale i markacije, priznanja i zaštitu prirode, a do devedesetih ostale, osim za suradnju s upravama zaštićenih područja, visokogorske uspone, pohode i daleka putovanja koje su osnovane prije šest godina. Nekoliko komisija osnovano u tim razdobljima u međuvremenu je prestalo postojati (orijentacija, padobransko jedrenje, planinski biciklizam, omladinu, međunarodne veze). Komisije Saveza djeluju po pravilnicima koje donosi Glavni odbor, a rad vode pročelnici koje biraju među sobom članovi komisija i predlažu ih za imenovanje Glavnom odboru. Osnovno financiranje komisija ostvaruje se iz proračuna Saveza temeljenom na

prikupljenim članarinama od prodaje članskih markica. Komisije provode odluke tijela saveza, a osnovna im je zadaća razvoj stručnog rada u svojoj djelatnosti. Njime je godišnje obuhvaćeno oko 4.000 članova u HPS-u, a sigurno još dva puta toliko od postojećih članova je sudjelovalo u akcijama neke od komisija. Bez njih u krovnoj planinarskoj udruzi bila bi upitna svaka aktivnost, pa i ona koja bi se svodila samo na organizaciju najjednostavnijih izleta. Osnovni model razvoja komisija je trajno postojanje užeg ili šireg stručnog sastava koji može obaviti sve ciljeve i zadaće propisane pravilnicima i odlukama tijela HPS-a uz povremeno nadopunjivanje i izmjena u sastavu, volonterski rad, ali pokrivanje svih troškova koji iz njega proističu u komisiji, poznavanje globalnog konteksta tih specijalnosti, obogaćivanje novim i modernim sadržajima iz tih djelatnosti te kontinuirana upućenost što, kada, gdje i na koji način u stručnom radu treba članstvu u HPS-u. U svojoj ukupnosti za komisije se može definirati:

- A) isti modeli razvoja svih komisija
- B) različiti modeli razvoja
- C) gornje kombinacije posebno za stručne, a posebno za organizacijske komisije
- D) određivanje prioritetnih stručnih djelatnosti
- E) brisanje neke/ih djelatnosti
- F) suradnja s postojećim institucijama za obrazovanje uz verifikaciju svih programa.
- G) uspostava foruma ili nekog međukomisijskog tijela u kojem bi se na razini 2-3 puta godišnje sastajali predstavnici svih komisija radi koordinacije aktivnosti, bolje upoznatosti i možebitne suradnje po određenim pitanjima te od IO i Ureda HPS-a primile opće upute.

Od mjera koje se mogu odmah provesti su one da se sličan sadržaj rada pojedinih komisija saveza može objediniti u jednoj komisiji, pa zadaće Komisije za suradnju s upravama zaštićenih područja treba obavljati u Komisiji za zaštitu prirode. Sadržaj rada Komisije za visokogorske uspone, planinarske pohode i daleka putovanja treba rasporediti u pojedine komisije koje se bave tim aktivnostima, a opće i servisne usluge u Ured HPS-a. Treba napraviti prirodniju podjelu vrsta komisija koju sada zovemo stručne i organizacijske. Stručne moraju biti sve, a pravilnije bi ih bilo razvrstati u dvije skupine – Specijalističke i Organizacijske. U prvoj skupini, šest komisija provode specijalističku djelatnost (obilježavanje putova, vođenje, speleologiju, alpinizam te natjecateljske sportove: sportsko penjanje i planinarsko skijanje). Komisije druge skupine na razini Saveza organiziraju školovanje, zaštitu prirode, brige oko planinarskih objekata, promidžbu i izdavaštvo, priznanja te se bave povješću hrvatskog planinarstva i statutarnim, kadrovskim i normativnim pitanjima. Nesumnjivo će se ukazivati potreba za

osnivanje novih komisija i u strategiji za naredno razdoblje mogu se planirati najmanje dvije koje su već postojale (za mlade i međunarodne veze), ali prije toga treba analizirati da li i dalje postoje isti razlozi zbog kojih su ukinute. Treba razmisliti da li ih dalje upotrebljavati naziv Komisije ili koristiti prikladniji naziv – Povjerenstva. Procesima u „Stručnim djelatnostima“ upravljaju prvenstveno same komisije, provodeći odluke Izvršnog odbora, ali uvažavajući interes svojih ciljanih skupina u članstvu Saveza, no u konačnici zadnju riječ o njihovom radu daje Skupština Saveza koja razmatra i prihvaća njihova izvješća te godišne planove rada.

C) Školovanje

Školovanje kao pojam ima višestruko značenje. Pod njim se podrazumjeva ustanova (u našem slučaju Savez) u kojoj se ono obavlja, proces, sadržaj i rezultat koji proističe od takvog organiziranog učenja. Jedna od osnovnih svrha organiziranog planinarstva je osposobljavanje članstva u stjecanju raznovrsnih planinarskih vještina, umijeća i navika, ali i općeg znanja za sigurno planinarenje u svim njegovim specijalnostima. U HPS-u ono se provodi kroz planinarske škole i tečajeve naših specijalnosti prema usvojenom programu školovanja. Osim općih planinarskih škola čiji su organizatori naše osnovne planinarske udruge, taj sustav obuhvaća specijalističke tečajeve za markaciste i vodiče organizirane na saveznoj razini te za speleologe, alpiniste, sportske penjače i planinarske skijaše u organizaciji njihovih klubova i odsjeka u planinarskim društvima. Nakon završenog specijalističkog školovanja i polaganja potrebnih ispita stječu se odgovarajući naslovi (markacist, vodič, alpinistički pripravnik, speleološki pripravnik, sportski penjač, planinarski skijaš). U alpinizmu i speleologiji do naslova tih djelatnosti dolazi se tek nakon određenog staža, rezultata i polaganjem posebnog ispita. U svim nabrojenim specijalnostima postoje i uvjeti stjecanja instruktorskog zvanja. Opća planinarska škola, odnosno njen program, ostali uvjeti i pravila propisani su Pravilnikom o općoj planinarskoj školi u HPS-u. Programi postoje i za svaku specijalnost, a organizatori su dužni prije održavanja škola i tečajeva dostaviti plan i popis nastavnog osoblja pripadajućoj stručnoj komisiji te od nje dobiti suglasnost. Sve škole i tečajevi koji se tako provode, svojim polaznicima izdaju diplome HPS-a.

U HPS-u postoji Komisija za školovanje čiji je sadržaj rada samo opća planinarska škola. U jednom razdoblju (prije petnaestak godina) ta komisija je objedinjavala i školovanje svih ostalih specijalnosti i to se pokazalo kao nefunkcionalno, jer Komisija nije mogla imati autoritet i stručni utjecaj na ocjene programa i provedbe specijalističkog školovanja u određenoj komisiji. Napor treba uložiti u reorganizaciju sastava Komisije za školovanje uključenjem

iskusnih voditelja postojećih planinarskih škola, ali i osiguravanju nastavnog osoblja za pojedine teme i vježbe iz programa, jer neki od organizatora u svom sastavu iste nemaju ili nisu za to osposobljeni. Postoje mišljenja da za opću planinarsku školu treba napraviti tečaj za voditelje ili čak uvesti takav novi naziv, pa do toga da opću planinarsku školu mogu voditi samo nositelji stručnih određenih naziva u HPS-u, tj. osobe koje su negdje nekada položile neki ispit u HPS-u i tako potvrdili svoju osposobljenost u planinarstvu (prvenstveno se tu mislilo za vodiče, alpiniste, speleologe i nositelje drugih stručnih naziva). Pri utvrđivanju tko i kako može voditi opće planinarske škole treba, međutim, imati u vidu da voditelj planinarske škole prvenstveno treba biti motivator i organizator, da o njegovoj sposobnosti ovisi hoće li za poznati detaljan program napraviti provedivi plan te pronaći i dogovoriti kvalitetan nastavni kadar, te da moguće dodatno normiranje i postavljanje novih uvjeta za opće planinarske škole može u nekim slučajevima izazvati suprotne efekte.

Na temelju izvještaja o održanim općim planinarskim školama u HPS-u (prosječno pedesetak godišnje), popisom njihovih predavača i izvoditelja terenske nastave, Komisija za školovanje treba izvući prave zaključke i odlučiti da li je i što je potrebno mjenjati u tom osnovnom školovanju u Savezu. Nema nekih bitnih primjedbi na njihovu dosadašnju organizaciju i postignutu kvalitetu i završi ih prosječno oko 1200 planinara svake godine u HPS-u, ali i zanimljivo pitanje zašto mnogi od njih nisu aktivni poslije škole ili ne ostanu u društvu. Da li je tome kriva škola ili daljnji rad s tim članovima u društvu? Zadaća Komisije za školovanje je da žurno izradi Program planinarske škole za mlade, jer ih se u posljednje vrijeme sve više organizira, koristeći postojeći Pravilnik o općoj planinarskoj školi u HPS-u koji nije predvidio polaznike mlađe od 15 godina.

Komisija za školovanje i sve stručne komisije koje provode specijalistička školovanja moraju što prije je moguće napraviti unificirana sva programima predviđena predavanja na CD-ima kako bi se neka tema jednako prezentirala u svim mjestima gdje se škole organiziraju.

Svaka od komisija u čijoj je nadležnosti specijalističko školovanje treba pratiti i broj kadrova svoje djelatnosti prema teritorijalnoj rasprostranjenosti i rasporedu po planinarskim društvima te stupnju interesa za školovanje u tim sredinama. Za alpinizam, speleologiju i sportsko penjanje je specifično da se škole i tečajevi održavaju samo u odsjecima i klubovima gdje postoji ta specijalnost i prvenstveno samo za svoje članove i to je osnovni razlog da su te djelatnosti koncentrirane u nekoliko većih gradova i ukupno u tridesetak planinarskih društava i klubova. Interes za bavljenje tim specijalnostima puno je veći i širi od tih okvira, a preduvjet za njihovo bavljenje je završena specijalistička škola koju nemaju gdje upisati. Komisije

te tri specijalnosti obvezno trebaju započeti s redovnom organizacijom saveznih škola. S druge strane savezne škole za markaciste i vodiče vrlo su česte i brojne i gotovo je premalo termina tijekom godine da se zadovolji potražnja naših članica za takvim školovanjem. Ukoliko postoji dovoljan broj kvalitetnih instruktora u nekim sredinama, bar djelomično treba oteretiti saveznu razinu organizacije tečajeva, spuštajući je na županijske ili gradske planinarske saveze, a u slučaju vodiča na neke njihove stanice. Razumljivo je da bi ispiti ostali na saveznoj razini.

U nekim, najrazvijenim europskim planinarskim savezima dio školovanja obavlja se u nekom za te potrebe sagrađenom ili prilagođenom planinarskom domu s funkcijom Edukativnog centra. Strateški se tako nešto može planirati i u Hrvatskoj, naravno ako se steknu financijske mogućnosti bilo iz vlastitih sredstava ili ako se ukaže prilika prijave takvog projekta iz EU fondova. Međutim, komisije i nadležna tijela Saveza trebaju ocijeniti svrhovitost takvog centra. Komisijama koje moraju započeti sa saveznom školovanjem (alpinizam, speleologiju i sportsko penjanje) takav centar ne bi pružio ništa osim same predavaonice, jer ne postoji lokacija koja je u blizini objekta koji su im potrebni za terensku nastavu (stijene, špilje i jame, dvorana s umjetnom stijenom). S druge strane 10 saveznih tečajeva za markaciste (3) i vodiče (7) u 2015. održat će se na deset različitih lokacija. Razlog je da ih financijski mogu podnijeti polaznici ili njihova matična društva samo ako se organiziraju u blizini njihovih boravišta kako ih još ne bi teretili i veliki putni troškovi na neku drugu udaljenu lokaciju u Hrvatskoj. Edukativni centar treba svakako planirati, ali prije toga korisno bi bilo izraditi sveobuhvatni elaborat sa stručno razrađenim svim elementima takvog projekta. Procesima u „Školovanju“ upravlja Komisija za školovanje u svojim okvirima općih planinarskih škola, odnosno verifikacije poslanih planova i popisa nastavnog kadra, komisije za planinarske putove, vodiče, alpinizam, speleologiju, sportsko penjanje i planinarsko skijanje u školama i tečajevima svojih specijalnosti u istim okvirima, a Izvršni odbor i Skupština HPS prema nadležnostima u tom području prema statutarnim odredbama.

D) HPS-ova i javna infrastruktura (putovi i objekti)

Planinarski putovi i objekti (planinarski domovi, kuće i skloništa) temelj su organiziranog planinarstva, a time i osnovna zadaća u radu svake krovne udruge. Prva planinarska kuća u Hrvatskoj sagrađena je 1877. godine na Medvednici. Otada su naši planinari sagradili ili upravljali s više od 250 takvih objekata, a danas ih je 154 registriranih i na popisu u HPS-u. Najstariji podatak o akciji označavanja planinarskih putova u Hrvatskoj seže u daleku 1882. godinu. Prema Registru u HPS-u danas ih ima 1085 ukupne dužine oko 6000 km. U

izgradnju i održavanje te planinarske infrastrukture koja traje već 138 godina uložena su golem materijalna sredstva i nebrojene tisuće sati dobrovoljnog rada i požrtvornost koja se ne može izraziti nikakvim mjerilom. Međutim, već od samog početka ta infrastruktura nije samo služila našem članstvu, već i svim ostalim korisnicima od izletnika, turista i ostalih posjetitelja planina. Taj trend korištenja onih koji u tu djelatnost nisu ništa uložili, postupno se povećavao rastom standarda i sve raširenijeg zanimanja da se slobodno vrijeme provede u rekreativnom boravku u planinskoj prirodi te je danas gotovo samo po sebi razumljivo da putovi i objekti postoji u planinama kao opće dobro koje svi koriste. Nacionalni parkovi u planinskim područjima (2) osnovani prije osamdesetih godina prošlog stoljeća, a posebice parkovi prirode (6) osnovani od 1980. do kraja devedesetih godina, uključujući i još jedan nacionalni park (Sjeverni Velebit) dobili su, nazovimo ga „ključ u ruke“ od planinara – gotovu infrastrukturu bez koje se nije mogla ni zamisliti njihova punuda posjetiteljima. Tome se može pridodati i više od stoljeća briga planinara o zaštiti prirode na tim područjima, dok još većina ljudi nije ni znala što to zapravo znači, a kamoli kako se provodi. Funkcija planinarskih putova i objekata nije samo u tome da povezuje ishodišta i planinarske ciljeve te omogućuje noćenje u planini kada se kreće, vraća ili povezuju ture, već su putovi i objekti osnovni sigurnosni čimbenik svakog namjernika u tom prostoru. Mnogi planinari svoje motive i smisao bavljenja tom aktivnošću iskazuju kroz brigu za održavanje i označavanje planinarskih putova te gradnju, održavanja i ostalih poslova na planinarskim objektima. Da ne postoje takvi volonteri i istinski zaljubljenici u takav način društveno korisnog angažiranja i provođenja svog vremena u planinama, planinarska infrastruktura ne bi postojala ili bi bila nedovoljna i opasna za posjetitelje. Generacije i generacije planinara to su radili, samozatajni kakvi već jesu nisu ni tražili da im šira zajednica u tome pa makar i simbolično pomogne, a danas kada zbog gospodarstvenih prilika i standarda to postaje sve teže, nema prevelikog razumjevanja državnih tijela da se ta pitanja uredi na neki pravičan način. Sa javnim ustanovama nacionalnih i parkova prirode u planinskim područjima te s upravama ostalih zaštićenih područja sustavno treba riješiti način njihove pomoći našim markacistima (prijevoz, smještaj, materijal, putokazi), a takav dogovor najbolje bi bilo prvo postići u njihovom nadležnom ministarstvu (zaštite okoliša i prirode). Što se tiče planinarskih putova obzirom na specifičnosti hrvatskih područja, od nizinskih, preko brežuljkastih, bregovitih pa do izrazito planinskih područja to je važno pitanje i u strategiji potrebno mu je pristupiti s osobitom pozornošću. Sadašnju mrežu planinarskih putova koja je donekle prevelika treba nastojati zadržati na sadašnjoj razini. Brigu o planinarskim putovima izvan zaštićenih područja i nadalje će se povjeravati registriranim planinarskim udrugama

po mogućnosti iz tog okruženja. Brigu o putovima do planinarskih objekata treba povjeravati društvima koja tim objektima upravljaju. Otvaranje novih putova zahtjeva dobru procjenu i treba ih odobravati samo uz temeljitu analizu njihove svrsishodnosti. Ukazuje se potreba i za brisanje pojedinih putova, a razlozi su od onih što se ne koriste do toga što se ne održavaju ili su izgubili održavatelja.

Problematika planinarskih objekata još je više složena. Počevši od imovinsko-pravnih odnosa kojih ima čak desetak vrsta u HPS-u i ne postoji neki opći model kako to rješavati u cijelini, jer gotovo svaki objekt je specifičan na svoj način. Sljedeći problem su minimalno-tehnički uvjeti za pružanje usluga smještaja i prehrane koje većina objekata nema i bez znatnih ulaganja to ne mogu postići. Međutim, te uvjete upravljač ne može ni zatražiti, ako nema ugovor s vlasnikom i tu se vrti u krug, jer na pojedinim objektima nisu uređeni vlasnički odnosi. Dileme postoje i u mnogim slučajevima, što je bolje ili manje loše – biti samo vlasnik, biti vlasnik i upravljač ili biti samo upravljač. Svaki od tih modela ima prednosti, ali i mane. Podosta najatraktivnijih planinarskih objekata u najmu su registriranih ugostitelja. U pravilu u takvim objektima ugostitelj ne dozvoljava planinarima konzumaciju vlastite hrane. Planinari negoduju, ali taj ugostitelj treba ostvarivati prihod, jer iz njega plaća najam planinarskom društvu koje mu je iznajmilo objekt. Zakon o vlasništvu teško je mjenjati,

a neke šanse postoje da se ublaže minimalno-tehnički uvjeti za planinarski dom i po tom pitanju HPS poduzima korake. No, ne treba gubiti iz vida da je od stotinjak planinarskih domova i kuća, njih čak devedesetak dostupno vozilima te je pitanje koliko su oni planinarski i do koje mjere se mogu ublažavati minimalno-tehnički uvjeti. Kod svega toga dobro je znati već naveden podatak da je sve manje interesa za noćenje, jer zbog blizina prometnica to nije toliko neophodno kao nekada. Savez se prije petnaestak godina opredijelio za izgradnju skloništa, jer današnja lakša oprema omogućuje da se sve potrebno može ponjeti u naprtnjači. U tom smislu, realna je opcija da se u suradnji s raznim partnerima do 2025. g. izgradi novih desetak planinarskih skloništa koja trebaju zadovoljiti ekološke i sigurnosne standarde, kao i energetske učinkovitosti i s preduvjetom da se za svako novo sklonište prethodno osigura upravljač (planinarsko društvo) koji će se dalje brinuti za objekt. Ministarstvo turizma treba uvjeriti da se prema planovima novih turističkih destinacija u planinskom turizmu uključi putem raznih fondova i natječaja u obnovu ili proširenje pojedinih planinarskih domova na atraktivnim lokacijama. Postoje i određena rješenja oko tih pitanja kroz suradnju s upravama planinskih nacionalnih parkova i parkova prirode, jer se većina objekata nalaze na njihovom području kojima oni upravljaju i odgovorni su za boravak i sigurnost svojih posjetitelja.

9. Akcijski plan

Na osnovu prethodnih osam poglavlja u nastavku je definiran akcijski plan Strategije po godinama za razdoblje od 2015. do 2025. godine. U poglavljima nisu posebno razrađivane djelatnosti i planovi nekoliko komisija za planinarsko skijanje, priznanja, povijest planinarstva, statutaru, kadrovsku i normativnu djelatnost, suradnju s upravama zaštićenih područja te visokogorske uspone, daleka planinarska putovanja i pohode. O posljednje dvije bilo je riječi u ovoj Strategiji, odnosno o njihovom ukidanju i uključivanja njihovih sadržaja u druge komisije. Planinarsko skijanje je fazi ponovnog aktiviranja nakon višegodišnjeg zastoja zbog izostanka kvalitetnih natjecatelja na svjetskim i europskim prvenstvima i ta komisija žurno će se ojačati novim sastavom kako bi mogla dati stručno viđenje svog daljnjeg rada i ciljeva koje želi postići. Komisije za priznanja, povijest planinarstva te statutaru, kadrovsku i normativnu djelatnost imaju zadane i uobičajne okvire svog djelovanja koji su iskazani kroz ukupnu strategiju HPS-a.

Akcijski plan sastavljen je od 119 stavaka prema nositeljima, nazivima akcije, mjere ili projekta te pojedinačnim opisima i naznačenim godinama izvedbe. Svaka strategija u obzir mora uzeti i alternativne mogućnosti u slučajevima ako u vremenskom

razdoblju koje je planirano dođe do poteškoća zbog nekog ograničenja, ljudskih potencijala, a posebice izostanka potrebnih financijskih sredstava. Koje su alternative pojedinih stavaka akcijskog plana djelomično su vidljive u tim poglavljima Strategije, cjelovito se mogu odrediti tek u izvedbi procesa temeljem izvješća nositelja, a o možebitnim prilagodbama ili alternativama tada će odlučivati nadležna tijela Saveza.

Ovaj dokument izradili su u dogovoru u svojim komisijama njihovi pročelnici za: planinarske putove, gospodarstvo, zaštitu prirode, alpinizam, speleologiju, sportsko penjanje, vodiče, promidžbu i izdavaštvo te Ured HPS-a. O njemu je raspravljano na sjednicama Glavnog i Izvršnog odbora, a prvih sedam poglavlja razmatrano je na tematskoj konferenciji kada su definirane postavke i preostalih poglavlja. U ovom obliku Strategija je bila upućujena članicama Hrvatskog planinarskog saveza na javnu raspravu koja je trajala od 26. ožujka do 19. travnja 2015..

Na osnovu prijedloga iz javne rasprave Izvršni odbor HPS-a pripremio je i utvrdio konačan nacrt prijedloga. Nacrt je na sjednici 9. svibnja 2015. usvojio Glavni odbor HPS-a te ga Glavni odbor upućuje Skupštini na usvajanje.

AKCIJSKI PLAN 2015. - 2025.

Naziv akcije / mjere / projekta		Opis	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
HRVATSKI PLANINARSKI SAVEZ													
1	Članarina	Postupno povećanje 10%; 2014. = 50%											
2	Registrirane udruge u HPS-u	Rast prosječno 5 godišnje 2015. = 385 - 400											
3	Individualno članstvo	Rast prosječno 2% godišnje; 2015. = 37.000											
4	Sastav skupštine HPS-a	Anketa između članica o neizravnim predstavnicima											
5	Osnivanje regionalnih planinarskih saveza	Ovisno o anketi i odluci Skupštine											
6	Osnivanje preostalih županijskih planinarskih saveza	Ovisno o anketi i odluci Skupštine, ali nastojati da se osnuju u što kraćem vremenu zbog interesa članica s tog područja, ali i jednostavnijeg ustroja i tijela Saveza.											
7	Ured HPS-a	Kadrovska popuna za pravne i ostale stručne poslove											
8	Komisije HPS-a	Reorganizacija pojedinih komisija, ukidanje i osnivanje novih komisija prema potrebama. Zamjene pročelnika, raspis članicama za prijedloge u sastavu komisija, osnivanje privremenih radnih skupina i povjerenstva											
9	Proračun HPS-a	Rast ukupnih prihoda 5 % svake godine iz gospodarske djelatnosti											
10	Proračun komisija HPS-a	Povećanje proračuna komisija 10% svake dvije godine											
11	Projekti (EU i HR)	Praćenje natječaja i apliciranje kao izvoditelji usluga ili partneri											
12	Međunarodna suradnja	Kandidiranje u članstvo komisija UIAA, IFSC, EUMA											
13	Suradnja s Planinskom zvezom Slovenije	Savez i pojedine komisije putem planova na godišnjim sastancima											
14	Osiguranje članova	Postupno povećanje visina šteta u generalnoj polici											
15	Natječaji za obnovu i održavanje planinarskih objekata	Povećanje sredstava 10 % svake dvije godine											
16	Zakondavstvo koje obuhvaća djelatnosti HPS-a	Praćenje inicijativa donošenja novih ili izmjena postojećih zakona; aktivan pristup u javnim raspravama putem prijedloga.											
17	Konferencije, savjetovanja, radionice,	Svake dvije godine organizacija tematskih skupova (objekti, putovi, natjecateljski sportovi u HPS-u, ostalo prema interesu)											
18	Suradnja sa članicama HPS-a	Kontinuirani kontakti, obilasci, izvješćivanja i rješavanje interesnih pitanja											
19	Elektronička službena pošta	Kontakti sa svim članicama putem elektroničke pošte											
KOMISIJA ZA PLANINARSKA PUTOVE													
20	Registar planinarskih putova	Dovršiti registar planinarskih putova											
21	Brojčane oznake planinarskih putova	Na terenu stavljati brojčane oznake posebno na područjima s razgranatom mrežom putova											
22	Zatjevnice dionice planinarskih putova (1)	Prikupljenje podataka o zahtjevnim dionicama putova, obrada i objava u registru											

Naziv akcije / mjere / projekta		Opis	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
23	Zatjevne dionice planinarskih putova (2)	Organiziranje tehničke ekipe za uređenje i održavanje tehnički zahtjevnih dionica											
24	Zatjevne dionice planinarskih putova (3)	Uređivanje tehnički zahtjevnih dionica											
25	Odobrovanje i registracija novog planinarskog puta	Propisati proceduru											
26	Elektronički planinarski putovi	Nastaviti s pripremama elektroničkih putova, osobito pažljivim pristupom kao planinarskoj novini na za to planiranom području krajnjeg dijela Velebita Istočno od Crnopca											
27	Gradnja planinarskih putova	Davati svu stručnu podršku i pomoć u realizaciji projekta gradnje kvalitetne staze duž Velebita. Poticati kvalitetno uređivanje planinarskih putova radi dostupnosti i mogućnosti korištenja šireg kruga posjetitelja i trajne brige za zaštitu okoliša usmjeravanjem hodača na kontrolirani uređeni put.											
28	Podaci o posjećenosti planinarskih putova	Prikupljanje podataka o učestalosti obilaska pojedinih planinarskih putova radi racionalizacije postojeće mreže putova.											
29	Autori planinarskih putova	Prikupiti i objaviti podatke o samozatajnim markacistima najzaslužnijim za trasiranje i obilježavanje putova i učiniti ih dostupnima javnosti.											
30	Prekogranični putovi	Utvrđiti prekogranične putove i pripremiti za korištenje nakon ulaska u Shengenski prostor											
31	Putokazi za HPO i VPP	Planirati sredstva i izraditi putokaze za vrhove HPO i VPP izvan zaštićenih područja (područja pod upravom javnih ustanova)											
32	Suradnja s turističkim zajednicama	Uspostaviti stalne kontakte s turističkim zajednicama radi problematike sve učestalijeg trasiranja i označavanja raznih putova planinarskim oznakama											
33	Suradnja s Hrvatskim šumama	Uspostaviti stalne kontakte s Hrvatskim šumama, međusobno se informirati i pronaći dogovarajuće načine suradnje na problematici održavanja planinarskih putova (sječa šuma, vlake, pomoć osposobljenih osoba u radu s motornom pilom i sl.)											
34	Dogradnja Registra planinarskih putova	Želja nam je u konačnici GIS rješenje s kvalitetnom bazom podataka u pozadini. Realizaciju očekujemo u dogovoru i suradnji s HGSS-om.											
35	Revidirati popis markacista	Doći do što točnijih podataka o aktivnim markacistima											
36	Školovanje markacista	Proširiti i produžiti školovanje markacista											
37	Licenciranje markacista	Temeljito proučiti prednosti i nedostatke licenciranja markacista. Ako prevladaju prednosti, uvesti dodatnu obuku i izravnu komunikaciju markacista s Komisijom.											
38	Priručnici za obuku	Pripremiti novo izdanje Priručnika za markaciste. Pripremiti posebne separate za dodatnu obuku. Izraditi Priručnik za obradu GPS tragova i pripremu isječaka karata											
39	Instruktori markacista	Osposobiti nove instruktore markaciste. Provoditi kontinuiranu trajnu edukaciju postojećih instruktora.											

Naziv akcije / mjere / projekta		Opis	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
KOMISIJA ZA GOSPODARSTVO													
40	Kontakti s Ministarstvom turizma	Prijedlog za partnerstvo za izgradnju potrebne infrastrukture prema Strategiji.											
41	Suradnja s Parkom prirode Velebit	Partnerstvo za izgradnju i održavanje potrebne infrastrukture na tom području.											
42	Suradnja s Nacionalnim parkom Sjeverni Velebit	Partnerstvo za poboljšanje postojeće infrastrukture.											
43	Izgradnja jednog skloništa i nabava 2 transportera	Park prirode Velebit											
44	Izgradnja jednog skloništa	Sjeverni Velebit											
45	Skener	Digitalizacija arhive											
46	Arhiva GK	Reorganiziranje papirnu arhivu GK po objektima											
47	Prodaja neperspektivnog objekta	Pokušati prodati objekt u Tuku po isteku ugovora.											
48	Dodjela sredstava za održavanje objekata	Dodjela sredstava za održavanje objekata po natječajima.											
49	Nova planinarska skloništa (8)	Odrediti lokacije i postaviti ih u sljedećih šest godina											
50	Istraživanje i praćenje natječaja	Potencijalni partneri koji planiraju domaće ili EU projekte planinskog turizma											
51	Digitalna baza objekata	Redovno ažuriranje podataka digitalne baze objekata											
52	Baza podataka	Nadopuniti piramidama, nadstrešnicama i ostalim objektima											
KOMISIJA ZA ZAŠTITU PRIRODE													
53	Investicijski projekti	Kandidiranje na natječajima za fondove EU za pročišćavanje otpadnih voda po planinarskim domovima prema prioritetima (Zavižan, Alan, Paklenica ...)											
54	Suradnja s Javnim ustanovama NP i PP	Zajednički rad na mjerama zaštite prirode u JU NP-ima i PP-ima prirode u planinskom području											
55	Savezni tečaj	Tečaj za »Čuvara planinske prirode«											
56	Seminari zaštite planinske prirode	Za predavače zaštite planinarske prirode na općim planinarskim školama											
57	Promocija planinske prirode i njena zaštita	Predavanja u školama i za građanstvo											
KOMISIJA ZA ALPINIZAM													
58	Osnovna alpinistička edukacija	Održavanje ljetnih (i zimskih) alpinističkih škola u organizaciji AJ koje ispunjavaju uvjete KA											
59	Ispiti za više alpinističke nazive (alpinist, instruktor alpinizma)	Redoviti godišnji ispiti za nazive alpinist i instruktor alpinizma											
60	Seminar i ispit za voditelje ljetnih alpinističkih škola	Ispit za pripravnike alpinizma (mlađe i starije) kojim se isti osposobljuju za vođenje ljetnih alpinističkih škola											
61	Radionice	Radionice u organizaciji KA namijenjene usavršavanju tehnika (npr. samospašavanje) i različitih stilova penjanja (dry tooling)											
62	Logori KA	Organizacija ljetnih i zimskih logora KA kojima se potiče suradnja među odsjecima i mentorski pristup; sudjelovanje u organizaciji memorijalnog logora Glavno da se klajmba na Biokovu											

Naziv akcije / mjere / projekta		Opis	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
63	Prisustvovanje na međunarodnim skupovima penjača	Poticanje sudjelovanje hrvatskih alpinista na važnim međunarodnim skupovima (ljetni i zimski BMC, Trad Climbing Meeting Valle dell'Orco)											
64	Hrvatsko-slovensko otvoreno prvenstvo u lednom penjanju	KA u suradnji s PZS organizira natjecanja u lednom penjanju radi poticanja razvoja sporta i suradnje među Savezima i penjačima											
65	Širenje djelatnosti (edukacija)	Omogućavanjem polaganja ispita za alpiniste i instruktore alpinizma namjeravamo proširiti djelatnost odnosno omogućiti osnivanje odsjeka i škola diljem zemlje											
KOMISIJA ZA SPELEOLOGIJU													
66	Obilježavanje obljetnica	Proslava 60-te i 65-te obljetnice osnivanja KS											
67	Osnovna speleološka edukacija	Održavanje speleoloških škola u udrugama članicama KS											
68	Ispiti za više speleološke nazive	Redoviti godišnji ispiti za nazive Speleolog i Instruktor speleologije											
69	Instruktorski seminar o speleološkoj edukaciji	Stručni seminar KS											
70	Stručni seminar o topografskom snimanju speleoloških objekata	Stručni seminar KS											
71	Stručni seminar o opremanju speleoloških objekata	Stručni seminar KS											
72	Stručni seminar o samopomoći i samospašavanju	Stručni seminar KS											
73	Stručni seminar o upotrebi računala u speleološkim istraživanjima	Stručni seminar KS											
74	Ostali stručni seminari KS	Stručni seminar KS											
75	Projekt istraživanja Hrvatskog krša	Istraživački kampovi i ekspedicije koje provode udruge članice KS											
76	Skup speleologa Hrvatske	Podrška u organizaciji godišnjeg okupljanja hrvatskih speleologa											
77	Prisustvovanje međunarodnim skupovima	Škola krša u Postojni, Svjetski speleološki kongres, Sastanci Balkanske speleološke unije...											
78	Speleološke publikacije	Izdavanje priručnika za osnovnu speleološku edukaciju te udžbenika Speleologija											
KOMISIJA ZA SPORTSKO PENJANJE													
79	Deep Water Solo natjecanje	Međunarodno natjecanje na otvorenom u Splitu, s nastojanjem da postane tradicionalno											
80	Penjački kamp	Edukacijski kamp izrade penjačkih smjerova u kanjonu Čikole u suradnji s Javnom ustanovom za zaštićena područja Šibensko-Kninske županije											
81	Proslava 30 godina natjecanja Marjan 1986	Penjački event u čast prvog natjecanja na kojem bi se pozvali svi tadašnji učesnici											
82	Kandidatura za Europski kup za mlade Splitu	Pokušati dobiti organizaciju Europskog kupa za mlade											

Naziv akcije / mjere / projekta		Opis	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
83	Reginalni kup za mlade u Zagrebu	Nastavak dosadašnje uspješne organizacije											
84	Proslava osnivanja prvog sportsko penjačkog kluba	Obljetnica 30 godina od osnivanja prvog hrvatskog sportsko penjačkog kluba Marulianus											
85	Prvenstvo Hrvatske	Prvenstvo Hrvatske u sve tri discipline											
86	Kup RH u sportskom penjanju	Povećanje natjecateljske baze, ponovni pokušaj aktiviranja KUP natjecanja											
87	Rad na povećanju broja sportsko penjačkih klubova u Hrvatskoj	Stvaranje široke baze klubova, natjecatelja i rekreativaca											
88	Školovanje kadrova kroz klubove	Školovanje - sportski penjač											
89	Školovanje kadrova za instruktore kroz KSP	Instruktor sportskog penjanja, instruktor sportskog penjanja dugih smjerova											
90	Školovanje trenerskog kadra u skladu sa Zakonom o sportu i educiranje klubova o potrebi usklađenja s istim	Programiranje i provođenje sportske pripreme prema St. 1. toč 2. Zakona o sportu, mogu obavljati osobe koje imaju odgovarajuću stručnu spremu najmanje na razini trenera prvostupnika i osobe koje su osposobljene putem ustanove za osposobljavanje kadra na temelju programa za stjecanje licencije krovnih svjetskih ili europskih udruženja određenog sporta. (Programiranje i provođenje sportske rekreacija mogu obavljati osobe koje imaju odgovarajuću stručnu spremu najmanje na razini trenera prvostupnika razini)											
KOMISIJA ZA VODIČE													
91	Razvoj i održavanje instruktorskog kadra u VS HPS	Izvedba stručnih seminara za vodiče instruktore na godišnjoj razini te slanje istih na stručna usavršavanja u inozemstvo. Novačenje novih instruktora i proces obuke istih s ciljem 50 visko obučanih i motiviranih vodiča instruktora											
92	Nastavak edukacije vodiča (primarno A standarda) u skladu s potrebama društava	Izvedba 3 tečaja za A standard na godišnjoj razini te po jedan za ostale standarde s ciljem											
93	Oснаživanje stanica vodiča u financijsko-organizacijskom segmentu	Organizacija radionica za stanice na kojima bi se pokretale aktivnosti lokalnog karaktera istih, osnaživao upravljački kadar dodatnim znanjima i vještinama za upravljanje udrugama, itd.											
94	Stalno praćenje i osnaživanje Programa školovanja	Stalne evaluacije te primjena iste u periodima re-akreditacije standarda UIAA i akreditacije novih standarda											
95	Oснаživanje ostalih standarada i moguća UIAA akreditacija	Akreditacija C i F standarda pri UIAA te re-akreditacija A i B standarda											
96	Pozicioniranje VS HPS-a unutar HPS-a kao servisa HPS-a i organizacijsko osnaživanje	Osnivanje krovne vodičke organizacije učlanjene u HPS s jakim mehanizmima povezanosti i kontrole.											
97	Uključivanje stručnog instruktorskog kadra VS HPS-a u UIAA i BMU procese	Pozicioniranje člana HPS-a u Komisiju za planinarstvo UIAA - potkomisiju za standarde obuke te stremljenje ka osnivanju povjerenstva za vodičku djelatnost pri BMU											

Naziv akcije / mjere / projekta		Opis	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
98	Uključenost u procese prema potrebama pustolovnog turizma u RH	Stjecanje daljnjih međunarodnih vodičkih akreditacija (UIMLA, ERA, IFGMA) u svrhu jačanja vodičke djelatnosti u HPS-u te širenje lepeze usluga koje HPS može ponuditi pustolovnom turizmu u RH. Uključenost u ostale procese od interesa.											
99	Sustavan rad i uključivanje (privlačenje) mlađeg kadra	Promotivne, edukacijske i aktivnosti daljnjeg praćenja i usavršavanja mladih članova HPS-a u suradnji s komisijama i pl. društvima putom posebnih programa.											
100	Suradnja s HGSS-om (Sporazum HPS-HGSS po pitanju koordinacije i zajedničkog djelovanja u obuci vodiča i nastupa prema trećim stranama)	Nastavak suradnje s HGSS-om po pitanju obuke vodiča uobličen i u formalni okvir te koordinacijska suradnja po pitanju uobličavanja programa podrške pustolovnom turizmu u RH - sve temeljem formalnog sporazuma.											
101	Edukacija, izdavaštvo, pisanje projekata (suradnja i pro aktivan pristup prema drugim komisijama u HPS-u)	Godišnji sastanak na razini pročelnika stručnih i organizacijskih komisija HPS-a i dogovaranje zajedničkih projekata, priprema i izvedba komisijских i staničnih projekata .											
102	Jasna oprijedjeljenost za osnivanjem centara za obuku u planinarstvu prema potrebama Komisije i drugih komisija	Osnivanje Središta za obuku u planinarstvu i snažna uključenost vodiča u njegovo korištenje bio bi cilj lobiranja i aktivne uključenosti do ostvarenja cilja.											
103	Oснаživanje uloge i broja žena u vodičkoj djelatnosti	Priprema i izvedba aktivnosti koje bi osigurale konačni cilj da najmanje 30% upravljačkog i instruktorskog kadra u VS HPS-a budu žene. Planinarska, vodička obuka i edukacija u upravljanju udrugama biti će fokus traženja izvora financiranja iz fondova koji podržavaju rodnu jednakost i podršku ženama.											
104	Suradnja s vodičkim organizacijama i kadrovima u regiji	VS HPS organizirat će, dogovarati ili podržati suradnju na saveznoj ili razini stanica vodiča s vodičkim organizacijama u regiji i šire na godišnjoj razini											
105	Restruktuiranje potkomisije kako bi bile operativnije s jasnim zadaćama i ciljevima te regrutiranje kadra za te poslove	Osnivanje potkomisije za projekte i suradnju, ukidanje potkomisije za VDI (pa i iz Statuta HPS-a), ako nije drugačije riješeno na razini HPS-a osnivanje potkomisije za rad s djecom i mladima, itd.											
106	Pro-aktivna uključenost Vodičke službe u izvedbu manifestacije kojima je pokrovitelj HPS te, na razini stanica, koje organiziraju lokalni akteri u planinarstvu	VS HPS snažno će raditi na provedbi pohoda na Dinaru te svake dvije godine predlagati HPS-u nove slične projekte											
KOMISIJA ZA ŠKOLOVANJE													
107	Reorganizacija Komisije za školovanje	Uključivanje novih članova - voditelja općih planinarskih škola											
108	CD arhiva	Izrada standardiziranih predavanja opće planinarske i svih specijalističkih škola i tečajeva											

Naziv akcije / mjere / projekta		Opis	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
109	Savezne škole i tečajevi	Za alpinizam, speleologiju, sportsko penjanje i planinarsko skijanje											
110	Županijske škole i tečajevi specijalnosti HPS-a	U slučaju postojećeg kvalitetnog instruktorskog kadra u pojedinim područjima organizirati ih na toj razini											
111	Edukativni centar	Izrada elaborata opravdanosti, a u slučaju pozitivne odluke preurediti neki postojeći dom ili izgraditi novi											
KOMISIJA ZA PROMIDŽBU I IZDAVAŠTVO													
112	Unaprijeđenje informativne uloge »Hrvatskog planinara«	Zadržati redovitost izlaženja i kvalitetu časopisa te postići da se glasilo HPS-a na svim razinama organiziranog planinarstva više i češće koristi za informiranje o održanim i predstojećim akcijama, odlukama, smjerovima razvoja i postignutim rezultatima. Prvi cilj: postići da sve komisije i tijela HPS-a redovito izvješćuju o svojem radu i postignućima putem službenog glasila HPS-a											
113	Povećanje broja pretplatnika »Hrvatskog planinara«	Promidžba »Hrvatskog planinara« sa ciljem povećanja broja pretplatnika, napose među novim članovima. Ciljana postignuća: do 2020. = 2000 pretplatnika, do 2025. 2200 pretplatnika											
114	Planinarstvo i e-komunikacija	Suradnjom s udrugama članicama treba postići da u idućem razdoblju sve planinarske udruge svoju djelatnost predstave na internetu, nudeći kvalitetne i ažurne sadržaje te da redovno komuniciraju putem službenih adresa elektroničke pošte (postići bolji protok informacija između saveza, udruženih članica i članstva, u oba smjera) - do 2020. barem 90%, do 2025. 100%											
115	Pokrivenost svih oblika planinarskog školovanja edukativnom literaturom	Postići da sve stručne djelatnosti i oblici školovanja budu pokriveni odgovarajućim priručnicima - napose alpinizam, male planinarske škole i čuvari planinske prirode											
116	Izdavanje vodiča i zemljovida hrvatskih planina	Cilj je postići da sve hrvatske planine budu čim kvalitetnije pokrivene ažurnim, preglednim i modernim vodičima i zemljovidima											
117	Povećanje dostupnosti planinarske literature	Suradnjom sa zainteresiranim partnerima (planinarskim društvima i klubovima, javnim i turističkim ustanovama, nakladnicima, knjižarima i distributerima) treba postići čim bolju dostupnost planinarske literature, te u okvirima realnih mogućnosti iskoristiti potencijale za prevođenje i ponudu vodiča po našim planinama na stranim jezicima (engleskom, njemačkom, češkom, talijanskom, slovenskom).											
118	Planinarstvo u javnosti	Koristeći elektroničke medije i mreže postići veću zastupljenost informacija o planinarstvu u javnosti											
119	Reorganizacija Komisije za promidžbu i izdavačku djelatnost i funkcijalna raspodjela operativnih zadaća	Osnažiti Komisiju za promidžbu i izdavačku djelatnost (posebice na zadaćama promidžbe) te s Uredom, tijelima i komisijama HPS-a funkcionalnije raspodijeliti zadaće vezane uz ažuriranje podataka na webu HPS-a, kalendar akcija, raspored i evidencija za stručne tečaje, novinarske zadaće za Hrvatski planinar i web, glasnogovorničke zadaće i slično											

OKVIRNI FINACIJSKI PLAN HPS-a ZA 2016. GODINU

PRIHODI:

Ugovorena sredstva iz HOO-a	420.000,00
Prihodi od prodaje članskih markica i iskaznica	640.000,00
Prihodi "Hrvatskog planinara" (pretplate)	180.000,00
Prihodi od prodaje planinarske literature i kalendara	230.000,00
Prihodi od najamnina, oglasa i usluga	80.000,00
Vlastiti prihodi komisija	150.000,00
Ostatak prihoda iz 2015.	300.000,00
UKUPNO	2.000.000,00

RASHODI

MATERIJALNI TROŠKOVI	200.000,00
ENERGIJA	50.000,00
HRVATSKI PLANINAR	200.000,00
USLUGE	200.000,00
TROŠKOVI KOMISIJA	400.000,00
TROŠKOVI IZ VLASTITIH SREDSTAVA KOMISIJA	150.000,00
TROŠKOVI KOMISIJA I HPS-a (od HOO)	120.000,00
NEMATERIJALNI TROŠKOVI - osiguranje članova, objekata, putni troškovi	200.000,00
Plaće zaposlenika od HOO-a	316.000,00
Skupština HPS-a	50.000,00
Ostali troškovi	114.000,00
UKUPNO	2.000.000,00

Financijski plan za sljedeću godinu donosi Skupština HPS (prema Zakonu o udrugama i novom Statutu HPS-a) i njegovim usvajanjem u okvirnim veličinama na proljetnom zasjedanju Skupštine poštuju se te nove odredbe i nije potrebno imati još jednu skupštinu krajem godine, a Izvršni odbor prema svojim ovlastima razrađuje okvirni u detaljniji financijski plan za tu godinu.

ODLUKA O POVELJI POČASNOG ČLANA HPS-a

Temeljem članaka 62., 63. i 64. Statuta HPS-a, predlaže se Skupštini HPS-a donošenje odluka o Povelji počasnog člana Hrvatskog planinarskog saveza za sljedeće kandidate:

1. Vlado (Vladimir) Božić istaknuo se u Hrvatskom planinarskom savezu svestranim predanim speleološkim, publicističkim i organizacijskim radom tijekom više od pola stoljeća djelovanja. Rođen je 1936. u Križevcima. Nakon Fakulteta strojogradnje i brodogradnje (1962), od 1965. do umirovljenja radio je u Glavnoj željezničkoj radionici u Zagrebu. Član PD-a *Željezničar* postao je 1955. i od tada djeluje kao član uprave toga društva, unaprijeđujući njegov rad. Prva dužnost koju je obnašao bila je dužnost tajnika Speleološkog odsjeka u matičnom društvu od 1957. godine. Stručni referent za speleologiju u PSH postao je 1968. Godine 1979. stekao je stručni naziv speleološki instruktor. Poseban doprinos HPS-u dao je kao tajnik i pročelnik Komisije za speleologiju od 1960. do 2001. te kao suosnivač i predsjednik Koordinacijske komisije za speleologiju PSJ 1964.-91. Djelovao je i kao predsjednik Komisije za spašavanje iz speleoloških objekata Saveza speleologa Jugoslavije, speleološki instruktor na više od stotinu tečaja, organizator speleoloških škola, logora i istraživanja, istraživač i pisac. S referatima je sudjelovao na brojnim domaćim i inozemnim speleološkim kongresima. Vlastitim je rješenjima unaprijedio tehniku speleoloških istraživanja. Objavio je oko 800 članaka o speleologiji i najplodniji je speleološki pisac u planinarskoj povijesti, a ujedno i drugi najplodniji suradnik *Hrvatskog planinara* u njegovoj povijesti. Dugodišnji je član Uredničkog odbora *Hrvatskog planinara*. Napisao je tri speleološka vodiča po Hrvatskoj, od koji je jedan objavljen na njemačkom jeziku (*Schauhöhlen in Kroatien*, 2001) te više knjiga o povijesti i razvitku speleologije. Urednik je stručnog časopisa »Speleolog« i predsjednik Suda časti HPS-a. Zlatni znak PSH stekao je 1969, a Zlatni znak PSJ 1975. Nositelj je Plakete HPS-a i Reda Danice hrvatske s likom Franje Bučara (1999.).

2. Vinko Prizmić istaknuo se u Hrvatskom planinarskom savezu alpinističkim, speleološkim i organizacijskim planinarskom radom, a posebno predanim vođenjem i svestranim unaprijeđenjem Hrvatske gorske službe spašavanja. Rođen je 1953. u Nišu. Školovao

se u Splitu i stekao titulu dipl. inž. elektrotehnike. Od 1964. se bavi judom, od 1969. kao najmlađi športaš na Fakultetu za fizičku kulturu stječe zvanje trenera, s 18 godina postao je judo sudac. U tom sportu osvajao je i državne medalje. Planinari od 1969. do 1977. kao član PK *Split*, od 1978. do danas je neprekidno član HPD *Mosor*. Bivio se speleologijom i alpinizmom, od 1973. je član GSS-a. Nositelj je stručnog naziva instruktor HGSS-a. Bio je tajnik Speleološkog odsjeka PK *Split* i suosnivač te pročelnik Alpinističkog odsjeka PK *Split*. Kao pedagog je doveo mnogo mladih u alpinistički i speleološki odsjek matičnih društava u kojima je djelovao. Izveo je velik broj speleoloških silaza i alpinističkih uspona (od čega dvadesetak prvenstvenih). Stekao je stručne naslove alpinist, speleolog, gorski spašavatelj, vodič ljetnih pohoda a na FFK - instruktor alpinizma. U HPD *Mosor* velik doprinos dao je na zaštiti prirode, markiranju, uređenju penjališta, održavanju planinarskih kuća, školovanju alpinista i skijaša, a uz to je obnašao dužnost dopredsjednika *Mosora* te bio predstavnik u raznim forumima (HPS, Splitski savez športova, ZTK i dr.). Radio je u trocifrenom broju planinarskih, vodičkih, alpinističkih, speleoloških škola i škola za pomladak, visokogorskih i ledenjačkih pohoda (Mont Blanc, Monte Rosa i drugi 4-tisućnjaci). Kao predsjednik PS Splita i Dalmacije uredio je financiranje planinarstva na tom području, organizirao sve oblike školovanja, uključujući i obuku za instruktore planinarstva na Fakultetu za fizičku kulturu, podupirao sportsko penjanje i bio jedan od pokretača vodičke službe u Splitu i Dalmaciji. Sudjelovao je u nekoliko stotina akcija spašavanja, a kao pročelnik uspješno vodio stanicu GSS Split. Prvi je započeo s helikopterskim spašavanjem, uvođenjem pasa tragača i korištenjem raznih suvremenih mogućnosti, o čemu je i pisao u *Hrvatskom planinaru*. Vodio je najsloženije akcije i vježbe spašavanja u Hrvatskoj. Dugodišnji je instruktor, pročelnik Komisije za helikoptersko spašavanje, sudionik više kongresa IKAR-CISA, dopročelnik Komisije za GSS, a zatim i pročelnik Hrvatske gorske službe spašavanja. Na toj dužnosti bitno je unaprijedio organizacijsku i materijalnu osnovu HGSS-a te utjecao na podizanje javnog ugleda i uvažavanja te službe, kako u Hrvatskoj tako i u inozemstvu. Bio je dragovoljac u Domovinskom ratu kao specijalist za radare. Nositelj je plakete HPS-a.

3. Darko Berljak istaknuo se u Hrvatskom planinarskom savezu organizacijom brojnih uspješnih himalajskih ekspedicija te organizacijskim radom. Rođen je 1950. godine u Zagrebu. Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu temom *Planinarstvo kao tradicionalni oblik turizma*. Član je PDS *Velebit* od 1972. Stručne naslove alpinist i gorski spašavatelj stekao je 1975., a od 1980. ima zvanje FFK-a „Instruktor alpinizma“. Vanjski je suradnik Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U matičnom društvu bio je pročelnik Alpinističkog odsjeka 1975.-1976., a u HPS-u pročelnik Komisije za alpinizam PSH 1979.-1986. Djelovao je i kao član predsjedništva Planinarskog saveza Zagreba od 1977. i bio njegov predsjednik od 1985. do 1990. Član predsjedništva PSH postao je 1980. Ispenjao je preko 300 alpinističkih smjerova u hrvatskim stijenama, Alpama, Africi i Aziji. Vodio je zimski alpinistički logor, zagrebačku alpinističku školu, tečaj za alpinističke instruktore na Grossglockneru (1980), međunarodni skup alpinista Paklenica 1982, sve zagrebačke alpinističke ekspedicije i dvadesetak hrvatskih himalajskih alpinističkih ekspedicija, od toga jedanaest na osamtisućnjake uključujući i uspješne na najviši vrh svijeta Mt. Everest. Po broju ekspedicija nema mu premca u Hrvatskoj, a zahvaljujući stečenoj vještini i taktici ni na jednoj nije bilo smrtnih nesreće, ni težih ozljeda. Ekspedicije koje je vodio dobile su niz visokih priznanja u Hrvatskoj i inozemstvu. Bio je predsjednik nastavnog vijeća škole za planinarske instruktore na Fakultetu za fizičku kulturu u Zagrebu i nastavnik za himalajske vodiče u Nepal. Napisao je knjige *Dodiri neba*, *Ključevi neba* i *Više od Everesta*. Održao je nekoliko stotina predavanja te pisao o planinarstvu po novinama i časopisima. Zastupao je HPS na brojnim međunarodnim skupovima kao što su skupštine UIAA, u Europskom parlamentu, EU Mountaineering Forumu, BMU i dr. te bio član Komisije za ekspedicije UIAA. Bio je 16 godina predstavnik HPS-a u HOO-u. Kao dragovoljac u Domovinskom ratu bio je pomoćnik zapovjednika Planinske satnije *Velebit* i instruktor za

specijalne postrojbe MUP-a i HV-a. U dva mandata bio je predsjednik Izvršnog odbora HPS-a te dvije godine v.d. predsjednika HPS-a. Od 2002. volonterski je tajnik HGSS-a, a od 1997. profesionalno je glavni tajnik HPS-a. U razdoblju od tada HPS je postigao zapažene uspjehe na svim poljima i postigao primjerenu stabilnost i organiziranost u raspolaganju svojim sredstvima. Nositelj je više nagrada i priznanja Hrvatskog planinarskog saveza, Medalje grada Zagreba te državnog odlikovanja Reda Danice hrvatske s likom Franje Bučara (1999.).

4. Borislav Aleraj istaknuo se dugodišnjim vođenjem GSS HPS-a, djelovanjem na području alpinizma, instruktorskim radom, publicistikom i doprinos na području povijesti planinarstva. Rođen je 1946. godine. Nakon studija na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu specijalizira epidemiologiju i zapošljava se u *Zavodu za javno zdravstvo grada Zagreba*. Planinari od 1956., penje od 1966. Ispenjao je više od 130 smjerova, od čega 35 prvenstvenih, među njima Brid Klina (A3, A4; uspon u trajanju od tjedan dana). Bavio se i ekstremnim skijaškim spustovima (Cepinaški u Kleku, V. Kamenac u Prenju). Bio je član PD-a Zagreb od 1956., a od 1966. do danas član je PDS *Velebit*. U tom društvu dao je doprinos kao pročelnik Alpinističkog odsjeka i vođa brojnih akcija. U HPS-u je trajan trag ostavio kao instruktor alpinizma i gorski spašavatelj te ekspedicijski liječnik (Ande 1975, Himalaja 1982). Pune 23 godine, od 1979. do 2002. kao pročelnik vodio je Komisiju za Gorsku službu spašavanja HPS-a. Vodio je nekoliko desetaka njezinih tečaja, sudjelovao u stotinjak planinarskih škola te odgojio brojne naraštaje spašavatelja. Od 1971. do 2002. objavio je velik broj stručnih i putopisnih članaka u *Hrvatskog planinara* i bio član njegova uredništva, uredio tri sveska zbornika *Gorsko spašavanje* (1993, 1995, 1997) i napisao nekoliko plan. knjiga: *Penjanje u snijegu i ledu* (1972, 1974. i 1993), *Klek, stijene, penjači* (1980), *Skijama niz Kang Guru Himal* (koautor; 1984), *Velebitaška pjesmarica* (koautor; 1992), *Život gorskog spašavatelja* (2004.). Nositelj je Plakete HPS-a i Zlatne značke IKAR-a.